รายงานเศรษฐกิจและการเงิน

ปี 2553

www.bot.or.th

บริการข้อมูลอัตโนมัติ 24 ชั่วโมง โทร. 0-2283-6789

สารบัญ

ภาวะเศรษฐกิจไทยปี 2553

ประเด็นสำคัญในรอบปี 2553 1

ภาพรวมเศรษฐกิจไทยปี 2553 2

1. **ภาคเศรษฐกิจต่างประเทศ** 11
2. **ภาคการค้าต่างประเทศและดุลการชำระเงิน** 16
   บทความในกรอบ: การปรับตัวของผู้ส่งออกภายใต้ความผันผวน ของอัตราแลกเปลี่ยนและเงินทุนเคลื่อนย้าย 21
3. **อุปสงค์ในประเทศ** 23
   3.1 การบริโภคภาคเอกชน 23
   3.2 การลงทุนภาคเอกชน 24
   3.3 ภาคการคลัง 27
4. **ด้านอุปทาน** 30
   4.1 ภาคเกษตรกรรม 30
   4.2 ภาคอุตสาหกรรม 33
   4.3 ภาคการท่องเที่ยว 35
   4.4 ภาคอสังหาริมทรัพย์ 38
   4.5 ภาคโทรคมนาคม 42
   บทความในกรอบ: สรุปผลโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ ธุรกิจระหว่าง ธปท. และภาคธุรกิจในปี 2553 44
   บทความในกรอบ: การเติบโตของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์: ความเสี่ยงการเกิดภาวะฟองสบู่ 46
5. **ภาวะการเงิน** 48
   5.1 ภาวะการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน 48
   5.2 ตลาดตราสารทุนและตราสารหนี้ 53
   5.3 ระบบธนาคารพาณิชย์ 55

6. **การประเมินเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินไทย** 58
6.1 เสถียรภาพในประเทศ 58
6.1.1 เสถียรภาพด้านราคาและแรงกดดันเงินเฟ้อ 58
6.1.2 เสถียรภาพตลาดแรงงาน 59
6.1.3 เสถียรภาพด้านอื่น ๆ 62
6.2 เสถียรภาพต่างประเทศ 67
บทความในกรอบ: ความเสี่ยงของการเกิดวิกฤตราคาสินค้าโภคภัณฑ์และนัยต่อเงินเฟ้อ 68
บทความในกรอบ: สถานการณ์การจ้างงานในช่วงเศรษฐกิจฟื้นตัวและการปรับเพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำ 70
7. **สรุปนโยบายและมาตรการการเงินที่สำคัญ** 72

การดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2553

1. **การออกและจัดการธนบัตร** 79
2. **การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารเงินสำรองทางการ** 82
3. **การดำเนินงานในตลาดการเงิน** 83
4. **การพัฒนาตลาดการเงิน** 85
5. **การเป็นนายธนาคารและนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล** 87
6. **การเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน** 90
7. **นโยบายและการกำกับตรวจสอบสถาบันการเงิน** 91
8. **การจัดการระบบการชำระเงิน** 97
9. **การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน** 100
10. **การปฏิบัติการตามที่กฎหมายอื่นกำหนด** 102
11. **การดำเนินงานที่สำคัญอื่น** 103
11.1 การเป็นตัวแทนของประเทศไทยในองค์กรและเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ 103
11.2 การดำเนินการด้านระบบข้อสนเทศ 107
11.3 การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญ 111
12. **การดำเนินงานของสำนักงานภาค** 112
12.1 สำนักงานภาคเหนือ 112
12.2 สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 114
12.3 สำนักงานภาคใต้ 117

รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ 123

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน 129

การบริหารและการพนักงาน

แผนกลยุทธ์และการกำกับดูแลกิจการ 153
การบริหารทรัพยากรบุคคล 160
คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย 162
ผู้บริหารธนาคารแห่งประเทศไทย 163
ผังโครงสร้างองค์กรธนาคารแห่งประเทศไทย 168

ภาพรวมเศรษฐกิจไทยปี 2553

ประเด็นสำคัญในรอบปี 2553

เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวได้ดี แม้เผชิญกับปัจจัยลบหลายด้านตลอดปี ทั้งความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก ปัญหาการเมืองภายในประเทศ ความผันผวนของค่าเงินบาท รวมทั้งภัยธรรมชาติต่าง ๆ แต่ด้วยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง ประกอบกับการดำเนินนโยบายการคลังและการเงินที่ผ่อนคลาย ทำให้เศรษฐกิจไทยในปี 2553 เติบโตได้สูงถึงร้อยละ 7.8 จากการส่งออก การท่องเที่ยว และการใช้จ่ายในประเทศที่ขยายตัวดี

- **กิจกรรมทางเศรษฐกิจได้รับผลกระทบในวงจำกัดจากการชุมนุมทางการเมือง** ในเดือนเมษายน-พฤษภาคม ยกเว้นการท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบมาก แต่สามารถฟื้นตัวได้เร็วหลังจากเหตุการณ์คลี่คลาย ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในปีนี้สูงสุดเป็นประวัติการณ์
- **ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ ทำให้ราคาสูงขึ้น ส่งผลดีต่อรายได้เกษตรกร** ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนการบริโภคในประเทศ
- **รัฐบาลดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจต่อเนื่อง** ทั้งจากงบประมาณปกติและการกู้เพิ่มเติมภายใต้โครงการไทยเข้มแข็ง รวมทั้งมาตรการลดค่าครองชีพให้กับประชาชน เช่น การตรึงราคาพลังงาน และการอุดหนุนค่าสาธารณูปโภค
- **คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.) ได้ออกมาตรการกำกับดูแลสินเชื่อที่อยู่อาศัย** เพื่อให้สถาบันการเงินระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัย หลังจากตลาดอสังหาริมทรัพย์ โดยเฉพาะอาคารชุดในปี 2553 เติบโตสูงมาก
- **อัตราเงินเฟ้อกลับมาเป็นบวกจากที่ติดลบในปีก่อน**จากเศรษฐกิจที่ขยายตัวดีต่อเนื่อง และจากต้นทุนที่สูงขึ้นทั้งวัตถุดิบและค่าจ้าง ทำให้ผู้ผลิตเริ่มทยอยปรับราคาสินค้าขึ้น
- **คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ลดการผ่อนคลายนโยบายการเงินตั้งแต่เดือนกรกฎาคม** เพื่อสร้างสมดุลในระบบเศรษฐกิจ หลังประเมินว่าเศรษฐกิจเติบโตอย่างแข็งแกร่ง และแรงกดดันด้านเงินเฟ้อสูงขึ้น โดยทั้งปี 2553 กนง. ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย 3 ครั้ง รวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.75 ต่อปี ทำให้ ณ สิ้นปี 2553 อัตราดอกเบี้ยนโยบายอยู่ที่ร้อยละ 2.00 ต่อปี
- **เงินบาทแข็งค่าขึ้นสอดคล้องกับค่าเงินของประเทศในภูมิภาคจากเงินทุนไหลเข้า** ซึ่งเป็นผลของเศรษฐกิจที่อ่อนแอและนโยบายการเงินผ่อนคลายของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลัก รวมทั้งปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจไทยที่เข้มแข็ง แต่มูลค่าการส่งออกยังขยายตัวได้ร้อยละ 28.5 สะท้อนความสามารถในการปรับตัวของผู้ส่งออก

ภาพรวมเศรษฐกิจไทยปี 2553

เศรษฐกิจไทยสามารถเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก

เศรษฐกิจโลกฟื้นตัวชัดเจนหลังจากหดตัวในปี 2552 นำโดยเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย สำหรับเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลักนั้น เศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาฟื้นตัวชัดเจนจากการกระตุ้นภาครัฐ ขณะที่การฟื้นตัวของยุโรปและญี่ปุ่นยังมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป

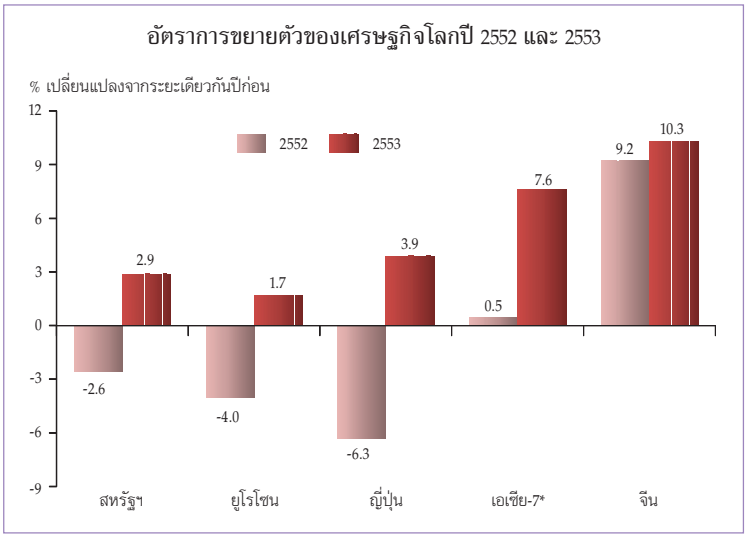

หมายเหตุ : *คำนวณโดยการถ่วงน้ำหนักตาม GDP-PPP ของประเทศในภูมิภาคเอเซีย 7 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ ไต้หวัน สิงคโปร์ และฮ่องกง

ที่มา: Bureau of Economic Analysis, US Department of Commerce, Eurostat, Cabinet Office of Japan, CEIC และการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย

ความแตกต่างในการฟื้นตัวของเศรษฐกิจทั้ง 2 กลุ่ม ส่งผลให้เงินทุนไหลเข้ากลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่รวมทั้งภูมิภาคเอเชียค่อนข้างมาก เป็นผลให้เงินในภูมิภาคแข็งค่ารวมถึงเงินบาท ซึ่งแข็งค่าขึ้นจากสิ้นปีก่อนร้อยละ 10.6 เทียบกับเงินดอลลาร์ สรอ.

แม้ค่าเงินบาทจะแข็งขึ้น แต่เศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวส่งผลให้การส่งออกของไทยขยายตัวร้อยละ 28.5 โดยเป็นการส่งออกไปยังกลุ่มประเทศที่ไม่ใช่กลุ่มอุตสาหกรรมหลักมากขึ้น เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีจำนวนสูงเป็นประวัติการณ์ถึง 16.0 ล้านคน โดยเป็นการขยายตัวของนักท่องเที่ยวจากจีน รัสเซีย และเกาหลีใต้ เป็นสำคัญ สะท้อน

ความสามารถในการปรับตัวของผู้ประกอบการที่สามารถเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากความแตกต่างในการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกได้

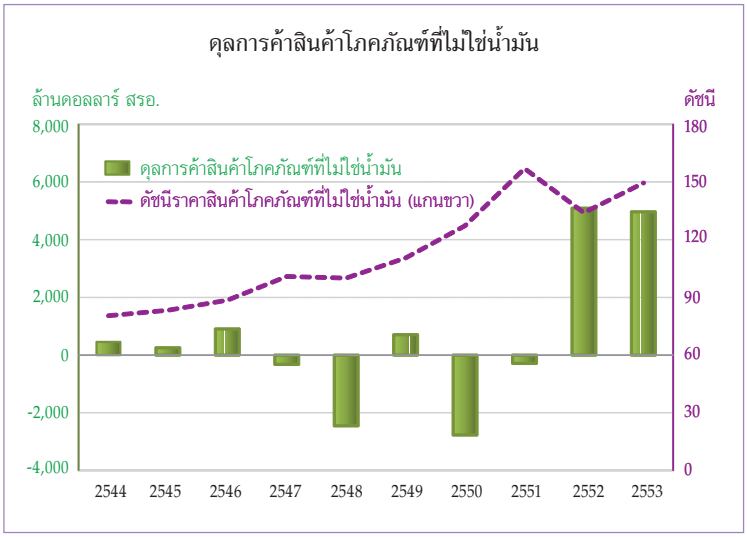

หมายเหตุ : การส่งออกสินค้าโภคภัณฑ์ที่ไม่ใช่น้ำมัน ได้แก่ ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน น้ำตาล และข้าวโพด
การนำเข้าสินค้าโภคภัณฑ์ที่ไม่ใช่น้ำมัน ได้แก่ โลหะ ข้าวสาลี ถั่วเหลือง และฝ้าย

ที่มา: IMF, COMTRADE (www.comtrade.un.org), the United Nations Commodity Trade Statistics Database คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

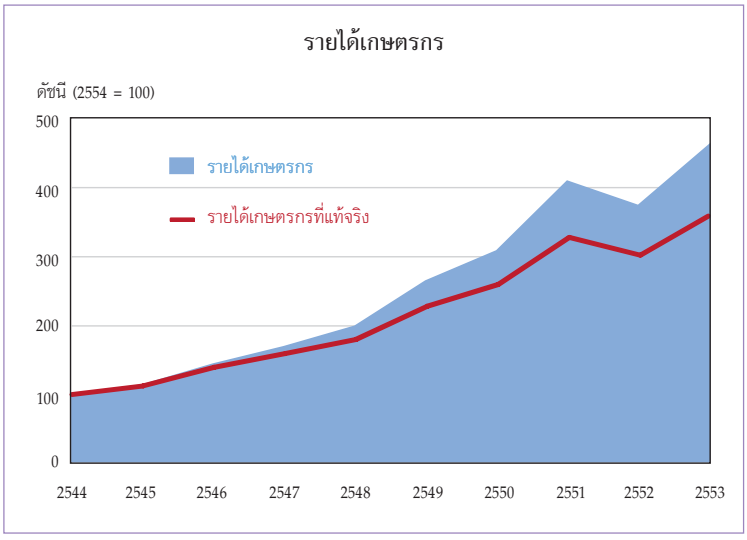

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และธนาคารแห่งประเทศไทย

การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก และความต้องการพลังงานทดแทนจากพืชพลังงาน ประกอบกับภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นหลายแห่งทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย ส่งผลให้ราคาสินค้าเกษตรสูงขึ้น โดยเฉพาะยางพารา และปาล์มน้ำมัน ทั้งนี้ ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่ไม่ใช่น้ำมันเฉลี่ยทั้งปีปรับตัวสูงขึ้นถึงร้อยละ 21.4 เมื่อประกอบกับประเทศไทยเป็นประเทศที่เกินดุลสินค้าโภคภัณฑ์ที่ไม่ใช่น้ำมัน จึงส่งผลดีต่อรายได้เกษตรกร แม้ปริมาณผลผลิต

ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติดังกล่าว โดยรายได้เกษตรกรในปีนี้ปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 24.0

เศรษฐกิจในประเทศได้รับแรงกระตุ้นจากภาครัฐทั้งนโยบายการเงินและการคลัง

นโยบายการเงินอยู่ในระดับที่ผ่อนคลายตลอดทั้งปี แม้ว่าในช่วงครึ่งหลังของปี กนง. จะทยอยปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย หลังความไม่แน่นอนของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยลดลงเป็นลำดับ แต่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือนที่แท้จริงยังคงติดลบถึงร้อยละ 1.83 ณ สิ้นปี 2553

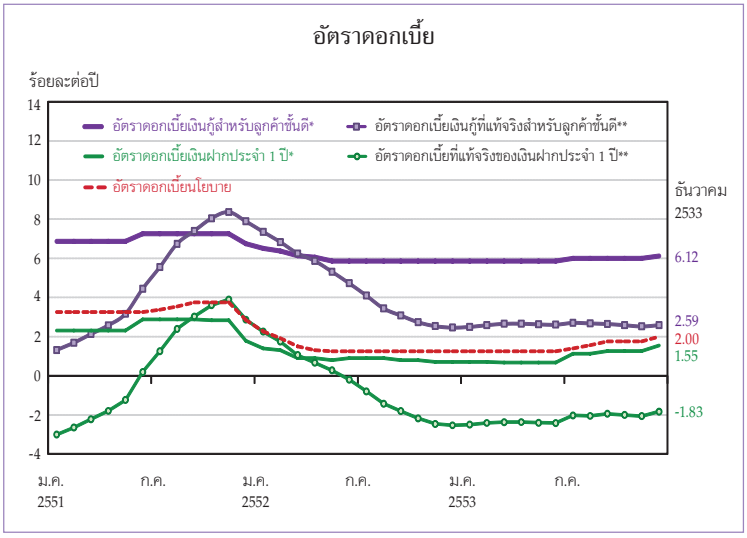

หมายเหตุ : * อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์รายใหญ่ 4 แห่ง
** อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงคำนวณโดยใช้อัตราเงินเฟ้อคาดการณ์ 12 เดืออนข้างหน้า
*** ค่าเฉลี่ยของอัตราสูงสุดและต่ำสุด
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับนโยบายการคลัง รัฐบาลยังคงกระตุ้นเศรษฐกิจต่อเนื่อง ทั้งจากงบประมาณปกติที่ขาดดุล 350 พันล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 3.5 ต่อ GDP และการใช้จ่ายเพิ่มเติมภายใต้โครงการไทยเข้มแข็ง 219 พันล้านบาท รวมทั้งมีมาตรการลดค่าครองชีพให้กับประชาชน เช่น การตรึงราคาพลังงาน และการอุดหนุนค่าสาธารณูปโภค นอกจากนี้ ทิศทางนโยบายการคลังในปีงบประมาณ 2554 ยังกระตุ้นเศรษฐกิจต่อเนื่อง โดยจัดทำงบประมาณขาดดุล 420 พันล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 3.9 ต่อ GDP และจากการคาดการณ์รายได้ที่จะเพิ่มขึ้น ทำให้มีการจัดทำงบประมาณเพิ่มเติมอีกจำนวน 100 พันล้านบาท

ดุลงบประมาณ

ปีงบประมาณ (หน่วย: พันล้านบาท)	2551	2552	2553	2554	2555
ดุลในงบประมาณ					
ตามเอกสารงบประมาณ	-165	-347	-350	-400*	-350
ร้อยละต่อGDP	-1.8	-3.9	-3.5	-3.7	-3.0
ดุลในงบประมาณตามเอกสาร					
งบประมาณ + ไทยเข้มแข็ง	-165	-362	-569	-473	-388
ร้อยละต่อ GDP	-1.8	-4.1	-5.7	-4.4	-3.3

หมายเหตุ: *การขาดดุลงบประมาณตามเอกสารงบประมาณ อยู่ที่ 420 พันล้านบาท อย่างไรก็ดี จากรายได้ที่คาดว่าจะจัดเก็บได้เพิ่มขึ้น 120 พันล้านบาท จึงจัดทำงบประมาณเพิ่มเติม 100 พันล้านบาท ทำให้งบประมาณขาดดุล 400 พันล้านบาท

ที่มา: เอกสารงบประมาณ และประมาณการการเบิกจ่ายเงินกู้ไทยเข้มแข็งโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก และการกระตุ้นจากภาครัฐส่งผลให้การใช้จ่ายในประเทศ การผลิต และการลงทุนกลับเข้าสู่ระดับปกติ

การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก และการกระตุ้นจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การจ้างงานและชั่วโมงการทำงานเพิ่มขึ้น เมื่อประกอบกับรายได้ภาคเกษตรที่สูงขึ้น และความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่กลับมาฟื้นตัว ทำให้การใช้จ่ายในประเทศขยายตัวร้อยละ 6.1 จากที่หดตัวร้อยละ 2.3 ในปีก่อน และสินเชื่อของสถาบันรับฝากเงินขยายตัวร้อยละ 12.6 จากที่ขยายตัวร้อยละ 3.1 ในปีก่อน

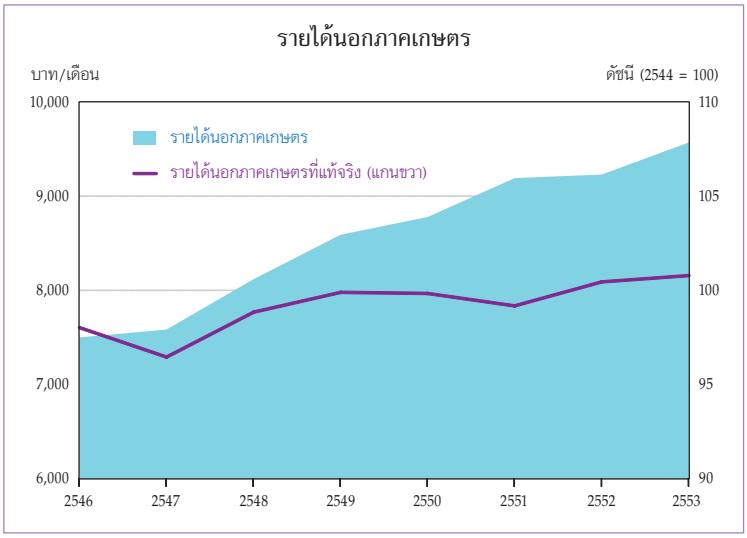

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

การขยายตัวของสินเชื่อของสถาบันรับฝากเงิน

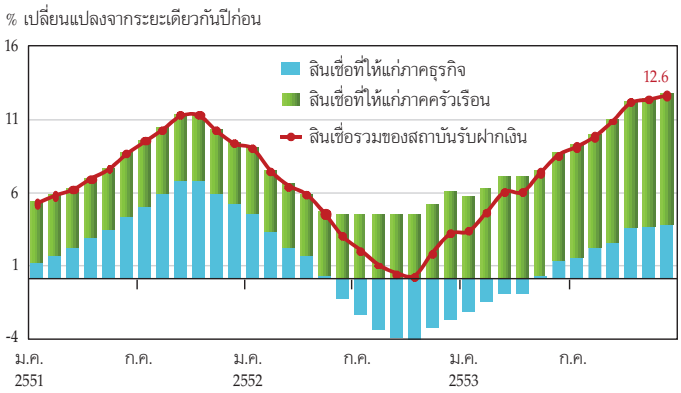

หมายเหตุ: สถาบันรับฝากเงินทุกประเภท ยกเว้น ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งรวมข้อมูลจาก สหกรณ์ออมทรัพย์ และกองทุนรวมตลาดเงิน (Money Market Mutual Funds) แล้ว

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

การใช้จ่ายทั้งในประเทศและการส่งออกที่ดีขึ้น ส่งผลให้การผลิตภาคอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ 13.9 จากที่หดตัวร้อยละ 6.1 ในปีก่อน ผลักดันให้อัตราการใช้กำลังการผลิตในหลายอุตสาหกรรมตึงตัวขึ้น โดยเฉพาะในหมวดยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า อาหาร และอุตสาหกรรมเชื่อมโยง ส่งผลให้การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ 13.8 หลังจากที่หดตัวร้อยละ 13.1 ในปีก่อน

กิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่ดีขึ้นทั้งด้านอุปสงค์และด้านอุปทาน จากปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็งของไทย ส่งผลให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2553 ขยายตัวได้ร้อยละ 7.8 แม้เผชิญกับปัจจัยลบหลายด้านตลอดปี ทั้งความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก ปัญหาการเมืองภายในประเทศ ความผันผวนของค่าเงินบาท รวมทั้งภัยธรรมชาติต่าง ๆ

อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย

	Δ%		แหล่งที่มาของการขยายตัวทางเศรษฐกิจ	
	2552	2553	2552	2553
การบริโภค	0.1	5.0	0.1	3.1
ภาคเอกชน	-1.1	4.8	-0.6	2.5
ภาครัฐบาล	7.5	6.0	0.7	0.6
การลงทุน	-9.2	9.4	-2.0	1.9
ภาคเอกชน	-13.1	13.8	-2.2	2.0
ภาครัฐบาล	2.7	-2.2	0.1	-0.1
อุปสงค์ในประเทศ	-2.3	6.1	-2.0	5.0
ส่วนเปลี่ยนแปลงสินค้าคงเหลือ	-102.6*	39.3*	-3.9	3.3
การส่งออกสินค้าและบริการสุทธิ	23.9	-2.7	3.4	-0.5
การส่งออกสินค้าและบริการ	-12.5	14.7	-9.0	9.5
การนำเข้าสินค้าและบริการ	-21.5	21.5	-12.5	10.0
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	-2.3	7.8	-2.3	7.8

หมายเหตุ: *พันล้านบาท

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

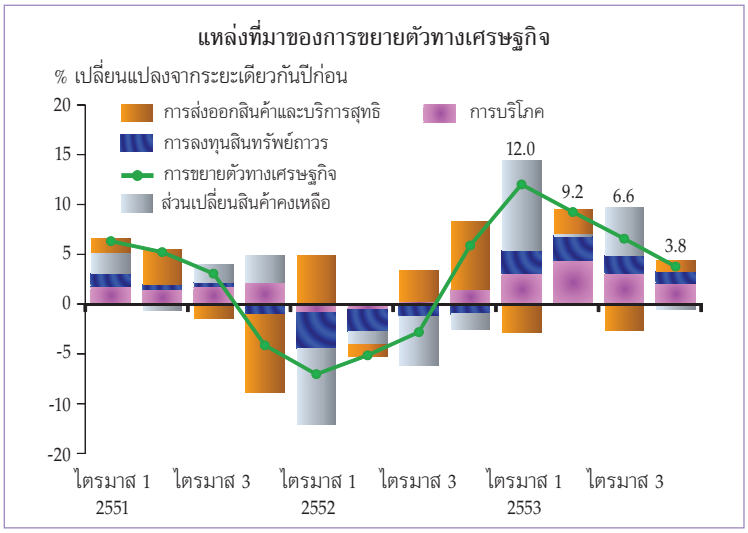

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ธนาคารแห่งประเทศไทย

แรงกดดันเงินเฟ้อทยอยเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจและต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น

ปัจจัยการผลิตตึงตัวขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก ส่งผลกระทบต่อราคาวัตถุดิบ ราคาน้ำมัน และค่าจ้างแรงงาน ทำให้เริ่มเห็นการส่งผ่านต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นไปยังราคาสินค้า แม้ทางการจะขอความร่วมมือผู้ประกอบการให้ชะลอการขึ้นราคาสินค้าตลอดทั้งปี 2553 ก็ตาม โดยอัตราเงินเฟ้อทั่วไปกลับมาเป็นบวกร้อยละ 3.3 จากที่ติดลบร้อยละ 0.9 ในปีก่อน

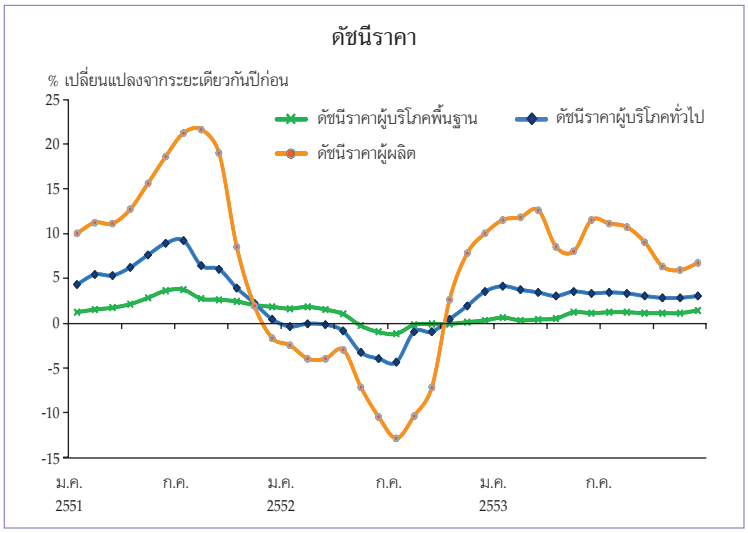

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

เศรษฐกิจไทยในปี 2554 ยังขยายตัวต่อเนื่อง ภายใต้แรงกดดันด้านราคาที่มีมากขึ้น

เศรษฐกิจไทยในปี 2554 จะขยายตัวได้ต่อเนื่องในเกณฑ์ปกติที่ร้อยละ 4.1[1/] จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก และการใช้จ่ายที่ยังคง มีแรงสนับสนุนจากรายได้และความเชื่อมั่นของประชาชนที่ดี ประกอบกับสินเชื่อที่ยังเอื้อต่อการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ขณะที่แรงกดดันด้านราคาจะทยอยเพิ่มขึ้นตามต้นทุนและการขยายตัวของการใช้จ่ายในประเทศ สะท้อนจากการคาดการณ์ต้นทุนและเงินเฟ้อของผู้ประกอบการที่สูงขึ้นต่อเนื่อง โดย กนง. คาดว่าอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานและอัตราเงินเฟ้อทั่วไปจะอยู่ในช่วงร้อยละ 2.3[1/] และ 3.9[1/] ตามลำดับ

การคาดการณ์ราคาสินค้าและบริการที่เป็นต้นทุนใน 12 เดือนข้างหน้า

ร้อยละ	<3%	3-6%	6-9%	9-12%	>12%	ค่าเฉลี่ย
ธ.ค. 53	32.2	52.0	10.5	2.5	2.7	4.7

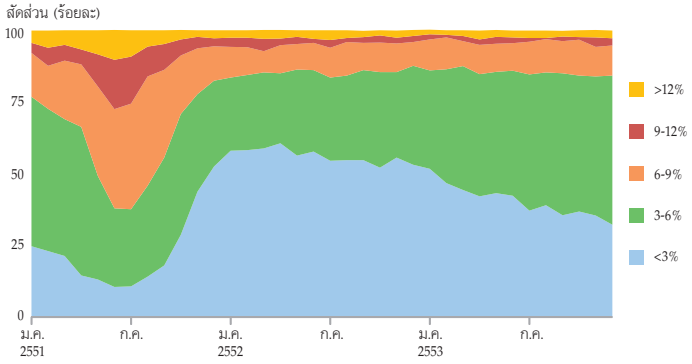

ที่มา: การสำรวจผู้ประกอบการ เดือนมกราคม 2554, ธนาคารแห่งประเทศไทย

[1/] ประมาณการ ณ เมษายน 2554

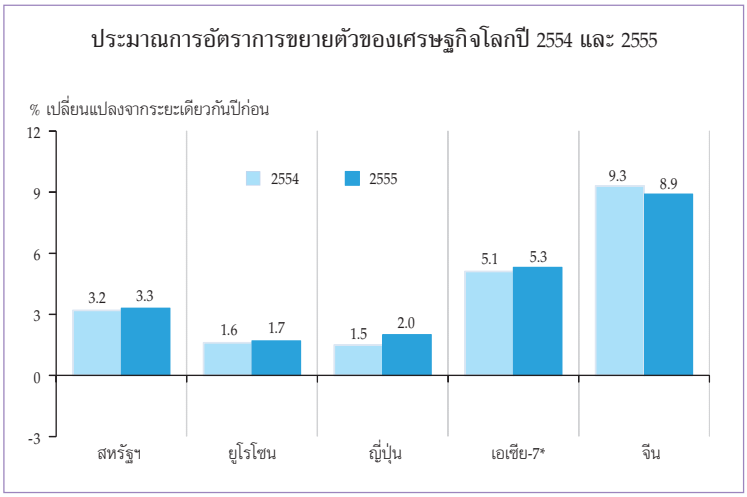

หมายเหตุ : *คำนวณโดยการถ่วงน้ำหนักตาม GDP-PPP ของประเทศในภูมิภาคเอเชีย 7 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ ไต้หวัน สิงคโปร์ และฮ่องกง

ที่มา: Consensus และการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ มีนาคม 2554

เศรษฐกิจไทยมีความจำเป็นในการพึ่งพาแรงกระตุ้นจากภาครัฐน้อยลง

ภาคเอกชนมีความเข้มแข็งมากขึ้น เห็นได้จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2553 ที่ส่วนใหญ่มาจากแรงขับเคลื่อนของภาคเอกชน และเป็นการเติบโตที่กระจายตัวอย่างทั่วถึง ซึ่งแตกต่างจากการฟื้นตัวของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลักที่ยังต้องพึ่งพาแรงกระตุ้นจากภาครัฐเป็นสำคัญ

ความจำเป็นของนโยบายการเงินและการคลังในการกระตุ้นเศรษฐกิจมีน้อยลง ขณะที่นโยบายการคลังของไทยในระยะต่อไปยังคงมีบทบาทในการกระตุ้นเศรษฐกิจมากขึ้น ต่างกับหลายประเทศในภูมิภาคที่ลดแรงกระตุ้นจากภาครัฐลงแล้วในปี 2554 ดังนั้น เพื่อให้ทิศทางนโยบายมหภาคเป็นไปอย่างเหมาะสมในภาวะที่ปัจจัยการผลิตตึงตัว นโยบายการเงินแบบผ่อนคลายจึงมีความจำเป็นน้อยลง

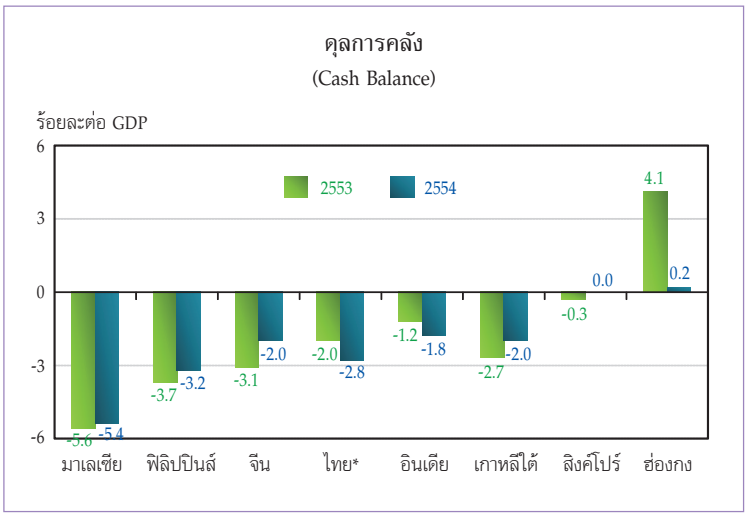

หมายเหตุ : *ประมาณการปี 2554 โดยใช้อัตราเบิกจ่ายร้อยละ 93

ที่มา: IMF Fiscal Monitor ฉบับเดือนพฤศจิกายน 2553

ภาวะเศรษฐกิจ ปี 2552 - 2553

	2552	2553				
	ทั้งปี	ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
(% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน นากจากระบุเป็นอย่างอื่น)						
อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย[1/]	-2.3	7.8	12.0	9.2	6.6	3.8
ด้านอุปสงค์ (การใช้จ่าย)						
การใช้จ่ายของครัวเรือน	-1.1	4.8	3.9	6.4	5.0	3.8
การใช้จ่ายของรัฐบาล	7.5	6.0	11.0	8.4	3.7	1.8
การลงทุนสินทรัพย์ถาวร	-9.2	9.4	12.1	11.3	7.9	6.4
- *ภาคเอกชน*	-13.1	13.8	13.8	17.8	14.6	9.2
- *ภาครัฐ*	2.7	-2.2	6.9	-4.9	-5.4	-3.1
การส่งออกสินค้าและบริการ	-12.5	14.7	16.6	22.3	11.7	9.5
การนำเข้าสินค้าและบริการ	-21.5	21.5	33.3	24.6	21.3	10.4
ด้านอุปทานในประเทศ (การผลิต)						
เกษตร	1.3	-2.2	-2.2	1.5	-4.5	-3.3
อุตสาหกรรม	-6.1	13.9	22.9	17.6	11.6	4.8
ก่อสร้าง	0.4	6.8	7.9	8.0	5.2	6.6
บริการและอื่น ๆ	0.0	5.0	7.0	4.1	4.4	4.4
เสถียรภาพในประเทศ						
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป	-0.9	3.3	3.8	3.3	3.3	2.8
ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน (ไม่รวมราคาอาหารสดและพลังงาน)	0.3	1.0	0.4	0.9	1.2	1.2
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.5	1.0	1.1	1.3	0.9	0.8
หนี้สาธารณะ ณ สิ้นงวด (พันล้านบาท)	3,967	4,282	4,125	4,202	4,231	4,282
สัดส่วนต่อ GDP ณ สิ้นงวด (ร้อยละ)	43.8	42.4	40.8	41.6	41.9	42.4
เสถียรภาพต่างประเทศ (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)						
ดุลการค้า	19.4	14.0	2.0	4.6	3.3	4.1
ดุลบัญชีเดินสะพัด	21.9	14.8	5.5	1.7	2.0	5.5
ดุลเงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ	-2.8	15.9	3.8	1.1	8.0	3.1
ดุลการชำระเงิน	24.1	31.3	8.2	4.9	9.3	8.9
เงินสำรองทางการ	13.8.4	172.1	144.1	146.8	163.2	172.1
หนี้ต่างประเทศ ณ สิ้นงวด	75.3	96.9	79.1	81.1	90.1	96.9
สัดส่วนเงินสำรองทางการต่อหนี้ระยะสั้น (ร้อยละ)	4.2	3.7	4.0	4.0	3.9	3.7
สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อ GDP (ร้อยละ)	28.8	34.0	29.5	29.6	32.3	34.0
สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อมูลค่าส่งออกสินค้าและบริการ (ร้อยละ)	39.3	46.7	40.4	40.6	44.2	46.7
สัดส่วนหนี้ระยะสั้นต่อหนี้ประเทศ (ร้อยละ)	44.0	48.2	45.1	45.8	46.7	48.2
ภาคการเงิน (ณ สิ้นระยะเวลา) *(พันล้านบาท)*						
ฐานเงิน	1,103.3	1,243.3	1,097.4	1,072.0	1,118.1	1,243.3
Δ%	6.1	12.7	12.7	9.3	13.7	12.7
ปริมาณเงินตามความหมายแคบ	1,174.6	1,302.4	1,182.4	1,180.2	1,175.5	1,302.4
Δ%	12.8	10.9	14.5	15.1	11.7	10.9
ปริมาณเงินตามความหมายกว้าง	10,617.0	11,776.4	10,855.6	10,846.4	11,116.1	11,776.4
Δ%	6.8	10.9	6.1	7.0	9.9	10.9
เงินฝากรวมตั๋วแลกเงินของสถาบันรับฝากเงิน[2/]	10,434.6	11,565.7	10,748.6	10,744.2	11,010.6	11,565.7
Δ%	6.6	10.8	5.7	6.3	9.9	10.8
สินเชื่อภาคเอกชนของสถาบัรับฝากเงิน[2/]	8,832.7	9,947.0	8,967.8	9,196.7	9,432.7	9,947.0
Δ%	3.1	12.6	6.0	8.5	10.8	12.6
อัตราดอกเบี้ย *(ร้อยละต่อปี)*						
- ตลาดซื้อคืนพันบัตร 1 วัน (เฉลี่ยจากอัตราปิดรายวัน)	1.42	1.48	1.25	1.25	1.57	1.83
- ระหว่างธนาคาร (เฉลี่ยจากฐานนิยมรายวัน)	1.34	1.36	1.15	1.15	1.44	1.71
- เงินฝากประจำ 1 ปี[3/] (ณ สิ้นเดือน)	0.65-1.00	1.40-1.70	0.65-0.75	0.65-0.75	1.10-1.50	1.40-1.70
- ลูกค้าชั้นดี[3/] (ณสิ้นเดือน)	5.85-6.25	6.12-6.50	5.85-6.25	5.85-6.25	6.00-6.38	6.12-6.50
อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย *(บาท : ดอลลาร์ สรอ.)*	34.32	31.70	32.88	32.39	31.61	29.99

หมายเหตุ: [1/] ณ ราคาคงที่

[2/] สถาบันรับฝากเงิน หมายถึง สถาบันรับฝากเงินทุกประเภท ยกเว้น ธนาคารแห่งประเทศไทย

[3/] ข้อมูลจาก 5 ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่

Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ และธนาคารแห่งประเทศไทย

1. ภาคเศรษฐกิจต่างประเทศ

เศรษฐกิจโลกฟื้นตัวชัดเจนหลังจากหดตัวในปี 2552 นำโดยเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย สำหรับเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลัก เศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาฟื้นตัวชัดเจนจากการกระตุ้นของภาครัฐ ขณะที่การฟื้นตัวของยุโรปและญี่ปุ่นยังมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป

เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลัก (G3) สหรัฐอเมริกา: ฟื้นตัวชัดเจนขึ้นจากปีก่อนจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

เศรษฐกิจกลุ่ม G3 ฟื้นตัวแต่ยังมีปัญหาการว่างงานและหนี้สาธารณะที่อยู่ในระดับสูง

เศรษฐกิจสหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 2.9 เทียบกับปีก่อนที่หดตัวร้อยละ 2.6 จากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจด้านการคลังและการเงิน อาทิ มาตรการช่วยเหลือทางภาษีแก่ผู้ซื้อบ้านและมาตรการกระตุ้นการบริโภค (Unemployment Benefits) รวมทั้งการเข้าซื้อพันธบัตรและหลักทรัพย์ในตลาดเพื่อลดต้นทุนการกู้ยืมในระยะยาว (Large-Scale Asset Purchases: LSAPs) ของธนาคารกลางเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญ ซึ่งช่วยให้การฟื้นตัวมีความต่อเนื่องชัดเจนมากขึ้นตั้งแต่ช่วงปลายปี 2553

กลุ่มประเทศยูโร: ฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป แต่ปัญหาหนี้สาธารณะ

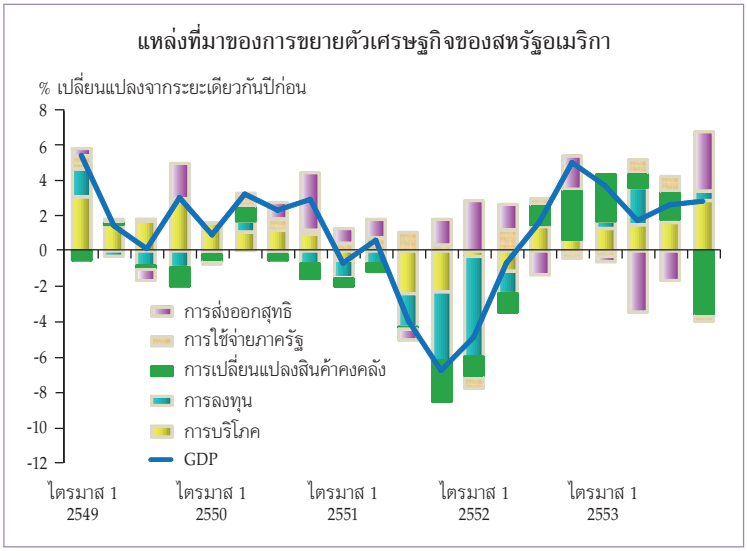

ที่มา: Bureau of Economic Analysis, US Department of Commerce

ยังคงเป็นข้อจำกัดของการฟื้นตัว

เศรษฐกิจกลุ่มประเทศยูโรฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปต่อเนื่องจากปี 2552 โดยมีแรงขับเคลื่อนที่สำคัญจากกลุ่มประเทศหลัก เช่น เยอรมนี ฝรั่งเศส ที่มีความสามารถในการส่งออกไปยังตลาดเกิดใหม่ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย ขณะที่กรีซ ไอร์แลนด์ โปรตุเกส และสเปน ยังประสบปัญหาหนี้สาธารณะที่อยู่ในระดับสูง โดยกรีซและไอร์แลนด์ต้องขอรับความช่วยเหลือทางการเงินจากสหภาพยุโรปและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ นอกจากนี้ อุปสงค์ในประเทศที่ยังเปราะบางและอัตราการว่างงานที่ยังอยู่ในระดับสูงส่งผลให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศยูโรโดยรวมยังคงอยู่ในระดับต่ำ

ญี่ปุ่น: ฟื้นตัวจากการส่งออกและมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ

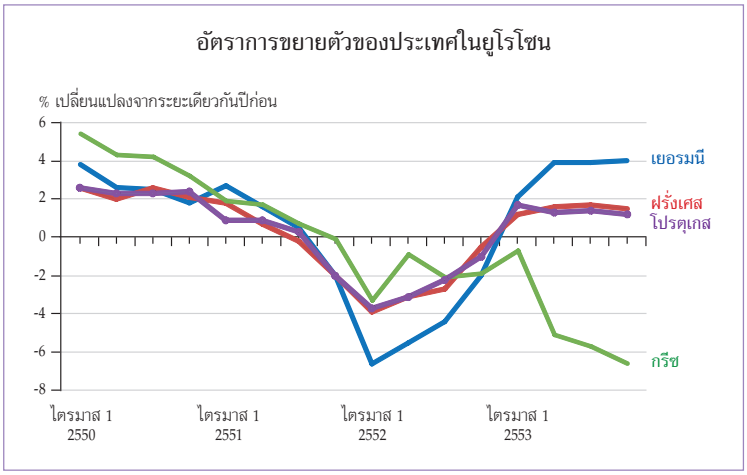

ที่มา: Bloomberg

แต่มีทิศทางชะลอลงในช่วงครึ่งหลังของปีจากค่าเงินที่แข็งขึ้นมากและปัญหาเงินฝืด

เศรษฐกิจญี่ปุ่นฟื้นตัวตามการส่งออกที่อยู่ในเกณฑ์ดีและการบริโภคภาคเอกชนที่ปรับดีขึ้นจากผลของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐในการอุดหนุนการซื้อรถยนต์ (Eco-car Subsidy Program) และเครื่องใช้ไฟฟ้า (Eco-point Program) เป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตาม ในช่วงครึ่งหลังของปี 2553 เศรษฐกิจมีทิศทางชะลอลง เป็นผลจากทั้งการส่งออกที่เริ่มชะลอลงตามอุปสงค์จากต่างประเทศ ค่าเงินเยนที่แข็งมากอย่างรวดเร็ว ประกอบกับมาตรการกระตุ้นการบริโภคของภาครัฐเริ่มทยอยสิ้นสุดลง นอกจากนี้ ญี่ปุ่นยังคงต้องเผชิญกับภาวะเงินฝืดต่อเนื่องและปัญหาการว่างงาน ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการขยายตัว

ของเศรษฐกิจในระยะต่อไป

เศรษฐกิจภูมิภาคเอเชีย: เป็นแรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจโลก

เศรษฐกิจภูมิภาคเอเชียฟื้นตัวแข็งแกร่งจากทั้งการส่งออกและอุปสงค์ภายในประเทศ

เศรษฐกิจเอเชียฟื้นตัวได้เร็วและขยายตัวแข็งแกร่งต่อเนื่อง จากทั้งการส่งออกและอุปสงค์ภายในประเทศ โดยอุปสงค์จากภายนอกประเทศที่ขยายตัวตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ส่งผลให้การส่งออกของประเทศในภูมิภาคขยายตัวเร่งขึ้นมากจากที่หดตัวรุนแรงในช่วงปี 2552 ขณะที่อุปสงค์ภายในประเทศขยายตัวจากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ปรับดีขึ้น และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐที่ยังคงอยู่ รวมทั้งนโยบายการเงินที่ยังผ่อนคลายแม้บางประเทศได้เริ่มปรับเข้าสู่ระดับปกติมากขึ้น

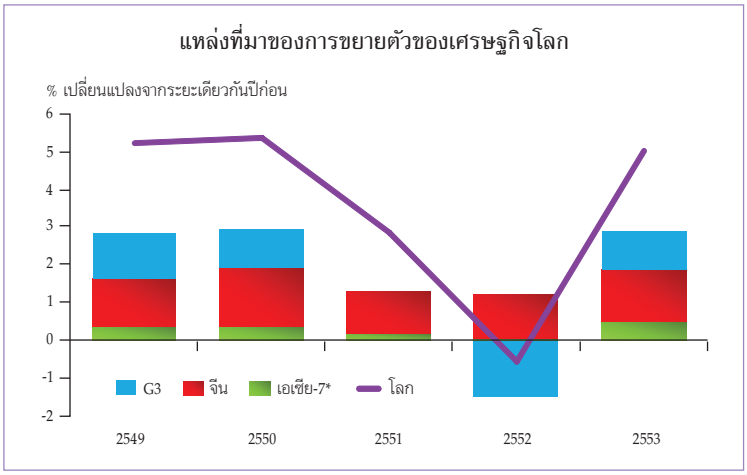

หมายเหตุ : *คำนวณโดยการถ่วงน้ำหนักตาม GDP-PPP ของประเทศในภูมิภาคเอเชีย 7 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ ไต้หวัน สิงคโปร์ และฮ่องกง

ที่มา: Bloomberg, Cabinet Office of Japan and IMF WEO (มกราคม 2554)

อัตราเงินเฟ้อ

แรงกดดันเงินเฟ้อใน G3 ยังคงอยู่ในระดับต่ำ แต่ในภูมิภาคเอเชียมีแรงกดดันเพิ่มขึ้น

แรงกดดันเงินเฟ้อใน G3 และกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่แตกต่างกัน โดยอัตราเงินเฟ้อในประเทศกลุ่ม G3 ยังคงอยู่ในระดับต่ำ ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจที่ยังเปราะบาง แต่กลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียเผชิญแรงกดดันด้านเงินเฟ้อมากขึ้นจากการขยายตัวของเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งและราคาอาหารและพลังงานที่เร่งขึ้น ซึ่งกลุ่มประเทศเอเชียมีสัดส่วนการบริโภคสินค้ากลุ่มพลังงานและอาหารในตระกร้าผู้บริโภคสูง

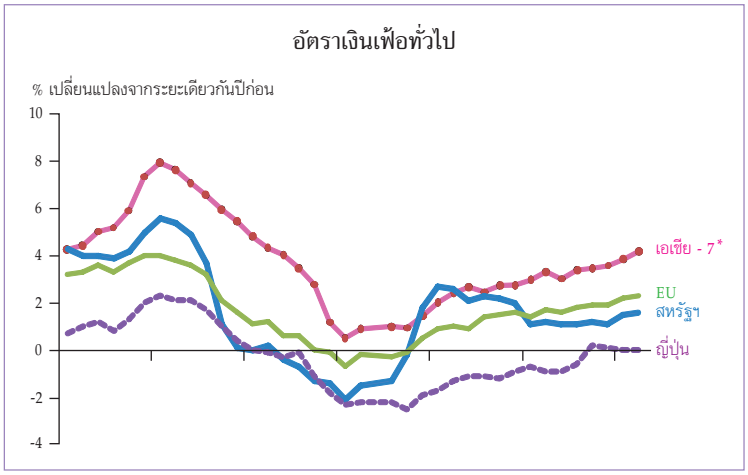

หมายเหตุ : *คำนวณโดยการถ่วงน้ำหนักตาม GDP-PPP ของประเทศในภูมิภาคเอเชีย 7 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ ไต้หวัน สิงคโปร์ และฮ่องกง

ที่มา: Bloomberg และคำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

การดำเนินนโยบายการเงิน

นโยบายการเงินในกลุ่ม G3 ยังคงผ่อนคลาย แต่ในเอเชียทยอยปรับเข้าสู่ระดับปกติ

การฟื้นตัวของเศรษฐกิจในกลุ่ม G3 เป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป ขณะที่อัตราเงินเฟ้อยังอยู่ในระดับต่ำ ส่งผลให้ธนาคารกลางสหรัฐฯ คงอัตราดอกเบี้ยไว้ที่ร้อยละ 0-0.25 ต่อปีตลอดทั้งปี และเข้าซื้อพันธบัตรและหลักทรัพย์เพิ่มเติม เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจที่ยังคงเปราะบาง เช่นเดียวกับธนาคารกลางยุโรป (ECB) ที่คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 1.00 ต่อปีตลอดทั้งปี และออกมาตรการเสริมสภาพคล่องให้กับสถาบันการเงินที่มีปัญหา ส่วนธนาคารกลางญี่ปุ่นยังคงอัตราดอกเบี้ยไว้ที่ระดับใกล้ศูนย์ต่อเนื่องจากปัญหาภาวะเงินฝืดที่ยังไม่คลี่คลาย

ธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียหลายแห่งทยอยปรับนโยบายการเงินเข้าสู่ระดับปกติ เพื่อตอบสนองต่อแรงกดดันเงินเฟ้อที่เร่งขึ้น นอกจากนี้ธนาคารกลางในภูมิภาคส่วนใหญ่ได้ออกมาตรการเพื่อดูแลเสถียรภาพ (Macro-prudential Measures) เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สมดุลทางการเงินต่าง ๆ อาทิ การออกมาตรการจำกัดการกู้ยืมในภาคอสังหาริมทรัพย์ภายในประเทศและมาตรการเพื่อจำกัดการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับเงินทุนเคลื่อนย้าย เป็นต้น

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจต่างประเทศ

(% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน)

ประเทศ	การขยายตัวของเศรษฐกิจ		อัตราเงินเฟ้อ	
	2552	2553	2552	2553
กลุ่มประเทศ G3				
สหรัฐอเมริกา	-2.6	2.9	-0.4	1.6
สหภาพยุโรป (ยูโรโซน)	-4.0	1.7	0.3	1.6
ญี่ปุ่น	-6.3	3.9	-1.4	-0.7
กลุ่มประเทศเอเชีย				
จีน	9.2	10.3	-0.7	3.3
อินเดีย[1/]	6.8	8.6	2.1	9.6
ฮ่องกง	-2.8	6.8	0.5	2.4
เกาหลีใต้	0.2	6.1[2/]	2.8	3.0
ไต้หวัน	-1.9	10.8	-0.9	1.0
อินโดนีเซีย	4.6	6.1	4.8	5.1
มาเลเซีย	-1.7	7.2	0.6	1.7
ฟิลิปปินส์	1.1	7.3	3.2	3.8
สิงคโปร์	-0.8	14.5	0.6	2.8

หมายเหตุ: [1/] ตัวเลขตามปีปฏิทิน อัตราเงินเฟ้อคำนวณจาก Wholesale Price Index (WPI)
[2/] ตัวเลขประมาณการ ณ มีนาคม 2554

ที่มา: Bloomberg, CEIC, Reuters and Official statistics

2. ภาคการค้าต่างประเทศและดุลการชำระเงิน

ภาคการค้าต่างประเทศฟื้นตัวชัดเจน ทั้งการส่งออกและการนำเข้าตามภาวะเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยที่ดีขึ้น ฐานะดุลบัญชีต่าง ๆ สะท้อนถึงการฟื้นตัวดังกล่าว กล่าวคือ ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลน้อยลง ขณะที่ดุลเงินทุนเคลื่อนย้ายเกินดุลมากขึ้นจากกระแสเงินทุนไหลเข้า ส่งผลให้ดุลการชำระเงินเกินดุลสูงสุดเป็นประวัติการณ์

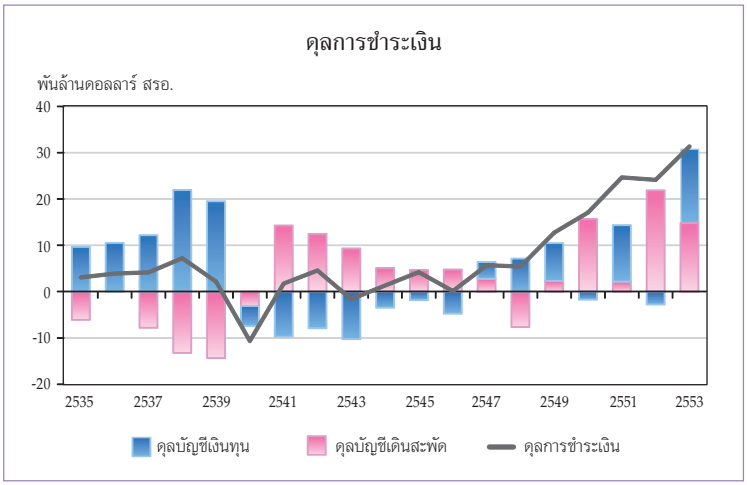

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

การส่งออก

การส่งออกขยายตัวสูงทั้งราคาและปริมาณ จากภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าที่ปรับตัวดีขึ้น และผู้ส่งออกสามารถปรับราคาสินค้าได้ในภาวะที่ค่าเงินบาทแข็ง

การส่งออกขยายตัวดีตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า

มูลค่าการส่งออกขยายตัวร้อยละ 28.5 จากปีก่อน จากการฟื้นตัวที่ชัดเจนของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า โดยปริมาณการส่งออกขยายตัวร้อยละ 17.7 ซึ่งเป็นการขยายตัวในทุกหมวดสินค้า ยกเว้น สินค้าเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติและโรคระบาดในพืชผลการเกษตร ประกอบกับการส่งออกข้าวที่สูญเสียความสามารถในการแข่งขันด้านราคาให้กับเวียดนาม สำหรับราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.1 สูงกว่าการแข็งค่าของเงินบาทโดยเฉลี่ยที่แข็งขึ้นร้อยละ 7.6 ในปีนี้ สะท้อนถึงความสามารถในการปรับราคาของผู้ส่งออกเพื่อชดเชยผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาท

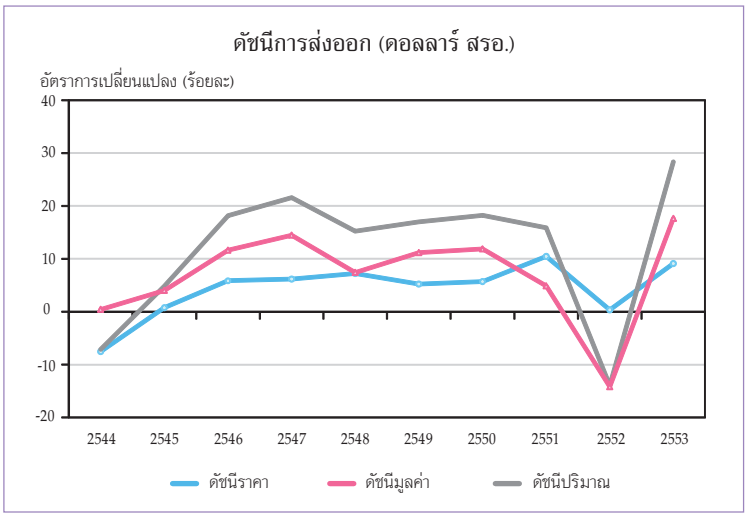

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารแห่งประเทศไทย

การส่งออกสินค้าเกษตรและประมงสามารถเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากการขยายตัวของเศรษฐกิจจีน และจากปัญหาด้านการผลิตของประเทศคู่แข่ง

มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรขยายตัวร้อยละ 36.2 จากยางพารา และมันสำปะหลังเป็นสำคัญ ตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรมยานยนต์ การผลิตอาหารสัตว์และพลังงานในประเทศจีน ขณะเดียวกัน มูลค่าส่งออกสินค้าประมงขยายตัวร้อยละ 18.5 จากการส่งออกกุ้งสดและกุ้งแช่แข็งที่เร่งตัวขึ้นเพื่อทดแทนอุปทานของประเทศคู่แข่งที่ประสบปัญหาโรคระบาด และปัญหาน้ำมันรั่วในอ่าวเม็กซิโก

อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีในการผลิตสูง ยังคงเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญต่อภาคการส่งออก

มูลค่าการส่งออกในหมวดอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ 27.8 นำโดยสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีในการผลิตสูงขยายตัวถึงร้อยละ 31.0 ซึ่งกระจายตัวไปในทุกสินค้า โดยเฉพาะหมวดยานยนต์ได้รับอานิสงส์จากการผลิตและส่งออกรถยนต์ประหยัดพลังงาน (Eco Car) เช่นเดียวกับหมวดเครื่องใช้ไฟฟ้า อาทิ เครื่องปรับอากาศ วิทยุ และตู้เย็น ที่ได้รับประโยชน์จากการย้ายฐานการผลิตมายังประเทศไทย ขณะที่การส่งออกในหมวดอิเล็กทรอนิกส์เร่งขึ้นจากการสะสมสต็อกในครึ่งปีแรกตามอุปสงค์ที่ฟื้นตัวเร็วกว่าที่คาด

สำหรับมูลค่าส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานในการผลิตสูงขยายตัวดี แต่น้อยกว่าหมวดสินค้าอื่น ๆ เนื่องจากสินค้าในหมวดนี้มีการพึ่งพาตลาด G3 ในสัดส่วนที่สูง ประกอบกับได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนวัตถุดิบ การปรับเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ และการแข็งค่าของเงินบาท

การนำเข้า

การนำเข้าที่เร่งตัวขึ้นมาก แสดงถึงการฟื้นตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งการนำเข้าเพื่อการบริโภค การลงทุน และการผลิต

การนำเข้าเร่งตัวสอดคล้องกับการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ

มูลค่านำเข้าขยายตัวร้อยละ 36.8 และเป็นการขยายตัวจากทุกองค์ประกอบทั้งการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าทุน และสินค้าขั้นกลางรวมถึงวัตถุดิบ สอดคล้องกับการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ

มูลค่าการนำเข้า จำแนกตามเศรษฐกิจ

การนำเข้า จำแนกตามภาคเศรษฐกิจ	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	สัดส่วนต่ออัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
สินค้าอุปโภคบริโภค	26.3	2.6
สินค้าไม่คงทน	23.1	1.3
สินค้าคงทน	30.5	1.3
วัตถุดิบและสินค้าขั้นกลาง	41.7	16.4
สินค้าทุน	26.6	7.3
สินค้านำเข้าอื่น ๆ	44.6	10.5
ยานพาหนะและชิ้นส่วน	73.3	2.6
เชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่น	26.6	5.0
ทองคำที่ไม่ใช่เงินตรา	107.3	3.1
รวมสินค้านำเข้า	36.8	36.8

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารแห่งประเทศไทย

ดุลบัญชีเดินสะพัด

เงินทุนไหลเข้าไทยมากจากเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวดี

ดุลการค้าเกินดุลลดลงเหลือ 14.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จาก 19.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปีก่อน จากการนำเข้าที่เร่งตัวขึ้นสูงกว่าการส่งออก ขณะที่ดุลบริการ รายได้ เงินโอนและเงินบริจาคเกินดุลลดลงเช่นกัน จากการส่งคืนกำไรและเงินปันผลที่เพิ่มขึ้นมากจากปีก่อน แม้ว่ารายรับจากการท่องเที่ยวจะขยายตัวในเกณฑ์ดีก็ตาม ส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลลดลงเหลือ 14.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ดุลเงินทุนเคลื่อนย้าย

ดุลเงินทุนเคลื่อนย้ายเกินดุลสุทธิ 15.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เทียบกับที่ขาดดุล 2.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปีก่อน จากการฟื้นตัวที่แตกต่างกันของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลักและกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ ทำให้เงินทุนไหลเข้าสู่ภูมิภาคเอเชียรวมทั้งไทย โดยเงินทุนไหลเข้าอยู่ในรูปเงินกู้ต่างประเทศของภาคธนาคาร เงินลงทุนในหลักทรัพย์ไทย และเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

เงินกู้ต่างประเทศของภาคธนาคารเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการทำธุรกรรมป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนของผู้ส่งออก ขณะเดียวกัน ยังมีการไหลเข้าของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ไทย พันธบัตรรัฐบาล และพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทยในตลาดรอง จากผลตอบแทนของการลงทุนที่สูงกว่ากลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลัก นอกจากนี้ เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศยังคงไหลเข้าต่อเนื่อง แม้ประเทศไทยจะเผชิญกับเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม

ดุลการชำระเงิน

ดุลการชำระเงินเกินดุลสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 31.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่เกินดุล 24.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่งผลให้เงินสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 172.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จาก 138.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปีก่อน โดยยอดคงค้างการซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าของธนาคารแห่งประเทศไทย สุทธิอยู่ที่ 19.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ตารางดุลการชำระเงิน

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

	2552			2553[1/]		
	ครึ่งแรก	ครึ่งหลัง	ทั้งปี	ครึ่งแรก	ครึ่งหลัง	ทั้งปี
สินค้าออก เอฟ.โอ.บี	67,251	83,493	150,743	92,092	101,571	193,663
Δ%	*-23.3*	*-4.7*	*-14.0*	*36.9*	*21.7*	*28.5*
สินค้าเข้า ซี.ไอ.เอฟ.	55,625	75,730	131,355	85,436	94,196	179,632
Δ%	*-35.6*	*-15.2*	*-25.2*	*53.6*	*24.4*	*36.8*
ดุลการค้า	11,626	7,763	19,388	6,656	7,376	14,031
ดุลบริการ รายได้ เงินโอน และเงินบริจาค	1,481	997	2,478	573	180	753
ดุลบัญชีเดินสะพัด	13,106	8,760	21,866	7,229	7,555	14,784
เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ	-6,099	3,322	-2,777	4,875	11,040	15,915
ธนาคารแห่งประเทศไทย	-206	1,687	1,481	575	2,087	2,662
ภาครัฐบาล	-198	787	590	1,138	2,141	3,279
ภาคธนาคาร	-1,190	9,036	7,846	3,527	6,261	9,788
• **เงินกู้จากต่างประเทศ**	-699	3,615	2,916	2,058	6,377	8,435
ภาคอื่น ๆ	-4,505	-8,188	-12,694	-364	551	187
- ภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร	-3,765	-6,316	-10,082	-847	-580	-1,427
เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ	2,066	2,429	4,495	2,444	2,000	4,444
เงินลงทุนเรือนหุ้นและกำไรสะสมที่ไม่ได้ส่งกลับ	2,729	2,561	5,291	2,826	2,162	4,988
เงินกู้ในเครือ	-663	-133	-796	-381	-163	-544
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	-3,377	-4,323	-7,700	934	1,275	2,209
ต่างชาติ	262	575	837	-898	1,453	554
ตราสารทุน	323	416	739	-570	2,530	1,960
ตราสารหนี้	-61	158	97	-328	-1,077	-1,405
ไทย	-3,640	-4,898	-8,537	1,832	-177	1,655
เงินกู้นอกเครือ (ต่างชาติ)	-131	-1,141	-1,272	-104	611	507
เงินทุนอื่น ๆ	-2,323	-3,281	-5,604	-4,121	-4,467	-8,587
สินเชื่อการค้า	-1,238	-1,723	-2,961	-3,310	-678	-3,989
- รัฐวิสาหกิจ	-740	-1,872	-2,612	483	1,131	1,614
คลาดเคลื่อนสุทธิ	1,695	3,343	5,038	1,044	-419	624
ดุลการชำระเงินรวม[2/]	8,702	15,425	24,127	13,148	18,176	31,324

หมายเหตุ: [1/] ข้อมูลเบื้องต้น

[2/] ข้อมูลจริง

Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา: 1. กรมศุลกากร

2. ธนาคารแห่งประเทศไทย

การปรับตัวของผู้ส่งออกภายใต้ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนและเงินทุนเคลื่อนย้าย

ณ สิ้นปี 2553 อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์ สรอ. แข็งค่าขึ้นจากสิ้นปี 2552 ร้อยละ 10.6 ซึ่งเป็นผลจากการเกินดุลการค้าและเงินทุนไหลเข้าสุทธิทำให้ดุลการชำระเงินเกินดุลสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 31.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

อย่างไรก็ตาม การส่งออกในปีนี้กลับขยายตัวได้เกินความคาดหมายทั้งด้านราคาและปริมาณ ซึ่งปัจจัยที่เกื้อหนุนให้การส่งออกไทยสามารถเติบโตได้นอกเหนือจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าที่ปรับตัวดีขึ้น คือ ความสามารถในการปรับตัวของผู้ส่งออกไทยซึ่งมีความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยผู้ส่งออกได้ปรับตัวดังนี้

1. การป้องกันความเสี่ยงค่าเงิน ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยร่วมกับธนาคารพาณิชย์สนับสนุนและให้ความรู้เรื่องการใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงแก่ผู้ส่งออกอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถเข้าใจและเข้าถึงเครื่องมือได้อย่างทั่วถึง ซึ่งจะพบว่าในช่วงที่เงินบาทแข็งค่า ผู้ส่งออกได้ใช้เครื่องมือดังกล่าวมากขึ้น สะท้อนจากสัดส่วนการป้องกันความเสี่ยง (Hedging Ratio) ที่ผู้ส่งออกไทยทำธุรกรรมกับธนาคารพาณิชย์ในช่วงดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสัดส่วนการป้องกันความเสี่ยง ณ เดือนธันวาคม 2553 อยู่ที่ร้อยละ 51.1

ยอดคงค้างการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าของธนาคารพาณิชย์กับผู้ส่งออกและนำเข้า

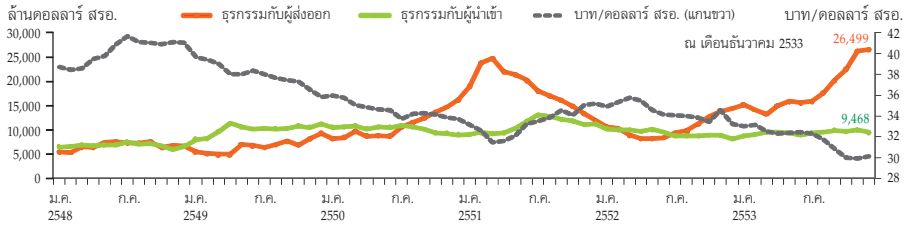

สัดส่วนการป้องกันความเสี่ยงธุรกรรมเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

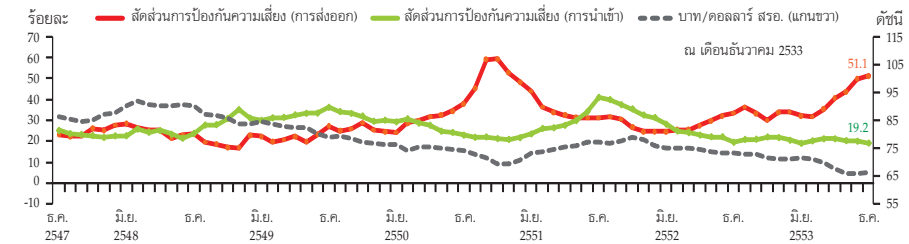

ที่มา: กรมศุลกากร และธนาคารแห่งประเทศไทย

2. การลดต้นทุนด้วยวิธีการต่าง ๆ แม้จะยากในทางปฏิบัติแต่ก็เป็นวิธีที่ผู้ส่งออกเลือกใช้ เพราะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน เช่น ความร่วมมือระหว่างกันภายในกลุ่มอุตสาหกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนกันผลิตสินค้า การลดต้นทุนในการสต็อกวัตถุดิบ การนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศทดแทนวัตถุดิบในประเทศที่มีราคาแพงกว่า การเจรจากับผู้ผลิตให้ช่วยคงระดับราคาวัตถุดิบ การลดระยะเวลารับคำสั่งซื้อให้สั้นลงเพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนของค่าเงิน เป็นต้น

3. การกระจายตลาดส่งออกมากขึ้น ที่ผ่านมาผู้ส่งออกมีการปรับตัวเพื่อหาคู่ค้าใหม่ ๆ ในตลาดโลกอย่างต่อเนื่อง ทำให้ในปัจจุบันการส่งออกของไทยมีการพึ่งพาตลาดหลัก G3 น้อยลง และมีการกระจายตลาดส่งออกในภูมิภาค อาทิ อาเซียน จีน และประเทศแถบเอเชีย รวมถึงตลาดใหม่ ๆ มากขึ้น

โครงสร้างตลาดส่งออกที่กระจายตัวมากขึ้น

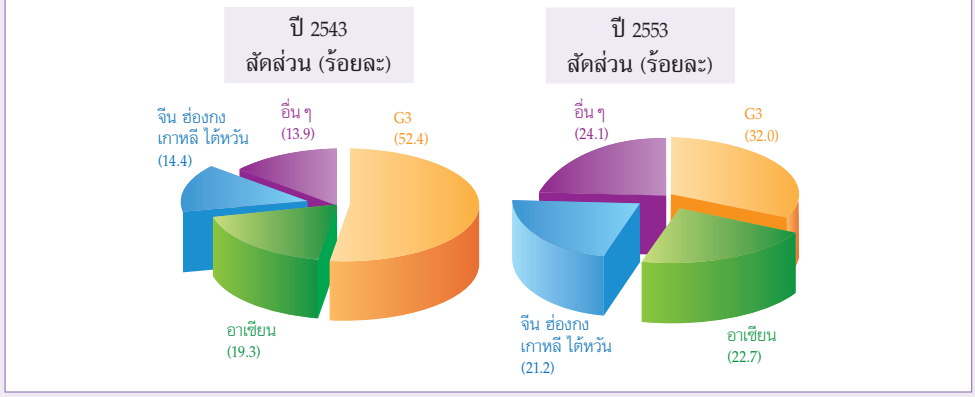

ที่มา: กรมศุลกากร

4. การปรับราคา อาจเป็นทางเลือกสุดท้ายที่ผู้ประกอบการจะเลือกใช้เพราะจะกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันเมื่อเทียบกับคู่แข่งซึ่งปัจจุบันมีการแข่งขันสูงเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม การเลือกปรับราคาก็ต้องสอดคล้องกับการเพิ่มคุณภาพเพื่อให้สามารถสู้กับคู่แข่งร่วมกับการลดต้นทุนด้านอื่น ๆ ประกอบกัน ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนในสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูงที่มีการปรับราคาตามคุณภาพสินค้าที่สูงขึ้น โดยบางส่วนเป็นการค้าระหว่างบริษัทในเครือด้วยกัน ทำให้สามารถเจรจาปรับราคาได้ในระดับหนึ่ง และส่วนหนึ่งมีการชำระเงินระหว่างกันด้วยวิธีหักกลบลบหนี้ (Netting) เข้ามาชดเชยผลกระทบดังกล่าวได้บ้าง ขณะที่สินค้าเกษตรสามารถปรับราคาสูงขึ้นได้ตามแนวโน้มราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลกเป็นสำคัญ สำหรับสินค้าประมง สินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานหรืออาศัยวัตถุดิบในประเทศในการผลิตอาจมีข้อจำกัดในการปรับราคา เนื่องจากอำนาจการต่อรองมีค่อนข้างน้อย และการแข่งขันสูงจากประเทศคู่แข่ง

การปรับตัวในด้านต่าง ๆ ของผู้ส่งออกไทยเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนได้จากตัวเลขการส่งออกที่ยังสามารถเติบโตได้ในเกณฑ์สูง อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้ส่งออกรายย่อยและรายกลางที่ยังคงได้รับผลกระทบจากข้อจำกัดในการปรับตัวและการใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยง ทางการจึงควรสนับสนุนโดยให้ความรู้ที่เอื้อให้ผู้ประกอบการรายย่อยสามารถปรับตัวและเรียนรู้การใช้เครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงต่อไป

3. อุปสงค์ในประเทศ

3.1 การบริโภคภาคเอกชน

ฐานะครัวเรือนที่ดีและมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ ทำให้การบริโภคภาคเอกชนฟื้นตัวเร็วและมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

กำลังซื้อภาคเอกชนฟื้นตัวตามรายได้และการจ้างงานที่ดีขึ้น

การบริโภคภาคเอกชนซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญของเศรษฐกิจไทยฟื้นตัวได้เร็วและกลับมาขยายตัวร้อยละ 4.8 หลังจากเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจการเงินโลกที่ทำให้กำลังซื้อและความเชื่อมั่นของผู้บริโภคปรับลดลงในปีก่อน โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริโภคกลับมาฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว นอกจากเป็นผลของการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจแล้ว ยังเป็นผลจากความเข้มแข็งของพื้นฐานเศรษฐกิจไทยและแรงกระตุ้นจากภาครัฐที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้ครัวเรือนมีความมั่นใจในการใช้จ่ายอย่างต่อเนื่อง

- ฐานะครัวเรือนดีขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของรายได้ครัวเรือนภาคเกษตรที่ปรับดีขึ้นตามราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลก และรายได้ครัวเรือนนอกภาคเกษตรที่ปรับขึ้นตามการจ้างงานและการเพิ่มชั่วโมงการทำงาน

- สภาพคล่องในระบบเศรษฐกิจที่เอื้ออำนวยและอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำ ส่งผลดีต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าคงทน โดยเฉพาะรถยนต์ที่มียอดจำหน่ายสูงสุดเป็นประวัติการณ์

- การต่ออายุมาตรการลดค่าครองชีพของภาครัฐ ทั้งการตรึงราคาพลังงาน และราคาสาธารณูปโภค ช่วยชะลอการเพิ่มขึ้นของค่าครองชีพ จึงสามารถคงกำลังซื้อที่แท้จริงไว้ได้

แนวโน้มการบริโภคภาคเอกชนคาดว่าจะขยายตัวได้ต่อเนื่อง

แรงส่งจากการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยในปี 2553 ประกอบกับปัจจัยพื้นฐานของเศรษฐกิจไทยที่เข้มแข็ง จะช่วยให้การบริโภคภาคเอกชนขยายตัวได้ต่อเนื่องและยังคงบทบาทเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญของเศรษฐกิจไทยต่อไปในปี 2554 โดยมีปัจจัยสนับสนุนเช่นเดียวกับปี 2553 นอกจากนี้ ยังได้รับผลดีจากการขึ้นค่าจ้างแรงงานและเงินเดือนข้าราชการที่ปรับเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อและอัตราดอกเบี้ยที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอาจบั่นทอนกำลังซื้อของผู้บริโภคได้ในระยะต่อไป

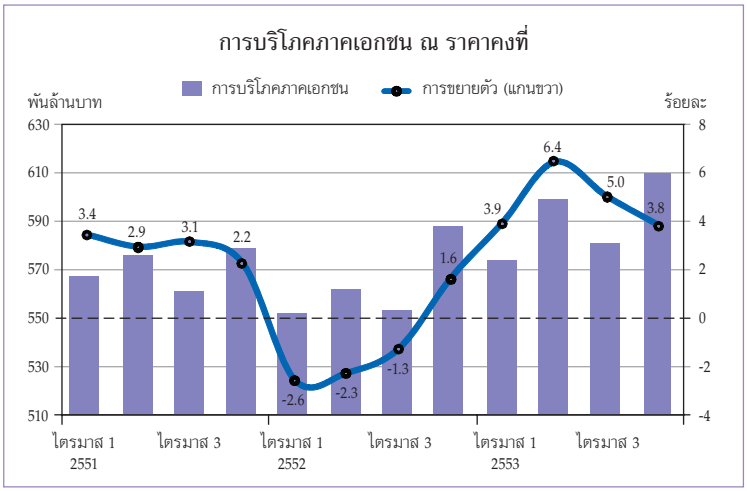

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

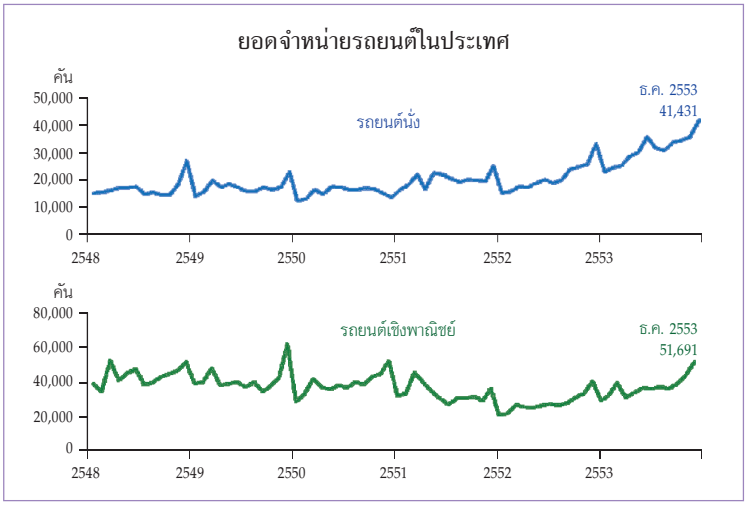

ที่มา: สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

3.2 การลงทุนภาคเอกชน

การลงทุนภาคเอกชนกลับมามีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

การลงทุนกลับมาขยายตัวดี ทั้งหมวดเครื่องมือเครื่องจักร และการก่อสร้าง

การลงทุนภาคเอกชนฟื้นตัวต่อเนื่องและขยายตัวถึงร้อยละ13.8 จากที่ติดลบร้อยละ 13.1 ในปีก่อน และเป็นแหล่งที่มาของอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจถึง 1 ใน 4 ในปีนี้ แม้ในระหว่างปีจะเผชิญกับปัจจัยลบหลายด้าน ทั้งปัญหาการเมืองภายในประเทศและผลกระทบจากปัญหาในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ส่งผลให้นักลงทุนในหลายอุตสาหกรรมเลื่อนการลงทุนออกไปเพื่อรอดูสถานการณ์

การลงทุนในหมวดเครื่องมือเครื่องจักรกลับมาขยายตัวร้อยละ 14.7 จากที่หดตัวร้อยละ 15.3 ในปีก่อน เป็นการขยายตัวทั้งการลงทุนใหม่และ

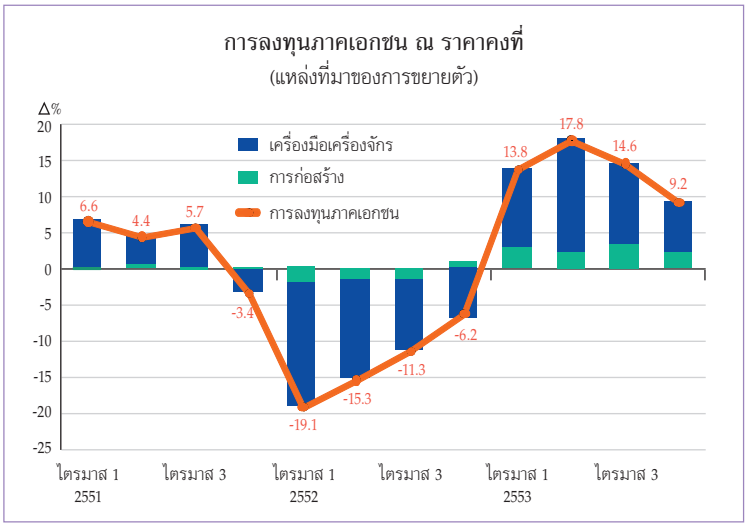

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

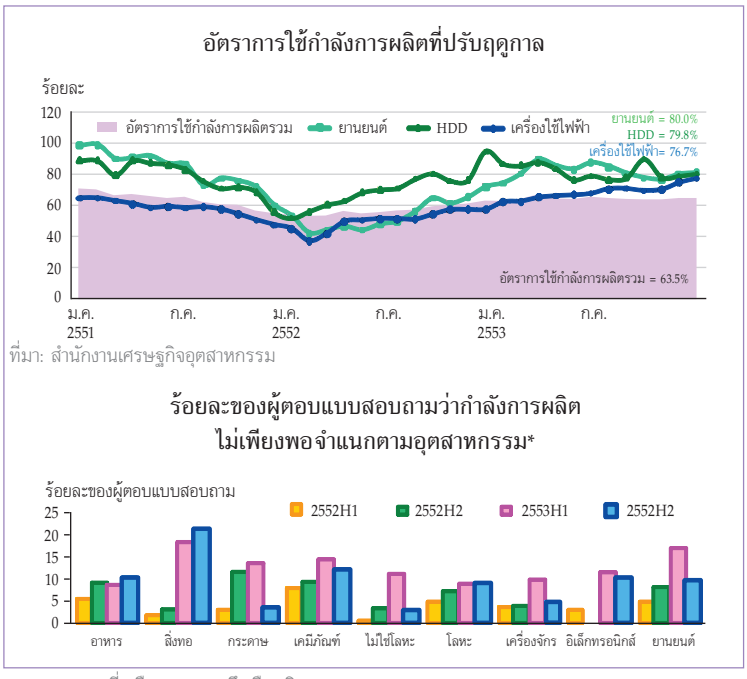

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

หมายเหตุ: *เฉลี่ยเดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน 2554
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

การลงทุนทดแทนเครื่องจักรเดิม โดยมีปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่สนับสนุนการลงทุน ได้แก่

- การขยายตัวของอุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศที่ทำให้อัตราการใช้กำลังการผลิตในหลายอุตสาหกรรมปรับสูงขึ้นและอาจไม่เพียงพอกับการผลิตเพื่อตอบสนองอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า

• สภาพคล่องในประเทศที่เอื้ออำนวยและอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำ ขณะที่ผลตอบแทนจากการลงทุนอยู่ในเกณฑ์ดี จูงใจให้เกิดการลงทุน

• ความเชื่อมั่นทางธุรกิจที่อยู่ในเกณฑ์ดีโดยความเชื่อมั่นนักธุรกิจ (BSI) ที่สำรวจโดย ธปท. ทั้งในปัจจุบันและในอีก 3 เดือนข้างหน้ายังปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่อง สอดคล้องกับการสำรวจแนวโน้มทางเศรษฐกิจของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในประเทศไทยซึ่งสำรวจโดย Japan External Trade Organization (JETRO) ในช่วง 25 พฤษภาคม - 25 มิถุนายน 2553 ที่พบว่าบริษัทที่ตอบแบบสอบถามมากกว่าร้อยละ 60 มีความเชื่อมั่นว่าสภาพธุรกิจจะดีขึ้นในปี 2553

• ค่าเงินบาทที่แข็งขึ้นเอื้อต่อการนำเข้าเครื่องจักรเพื่อการลงทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ขณะเดียวกัน การลงทุนในหมวดก่อสร้าง นอกจากจะได้รับผลดีจากสภาพแวดล้อมทางการเงินที่เอื้ออำนวยแล้ว ยังได้รับผลดีจากมาตรการกระตุ้นอสังหาริมทรัพย์ และการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐด้วย ทำให้การก่อสร้างภาคเอกชนขยายตัวได้สูงถึงร้อยละ 10.6 จากที่หดตัวร้อยละ 5.1 ในปีก่อน

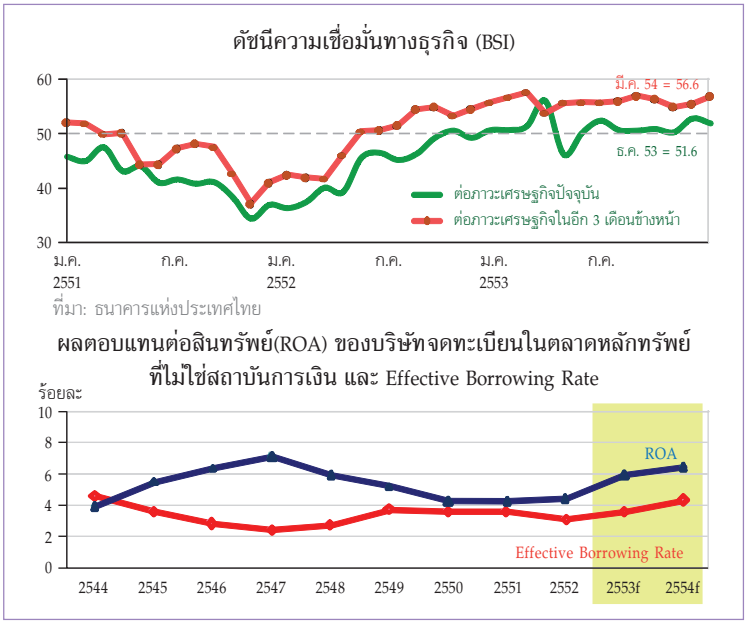

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และธนาคารแห่งประเทศไทย

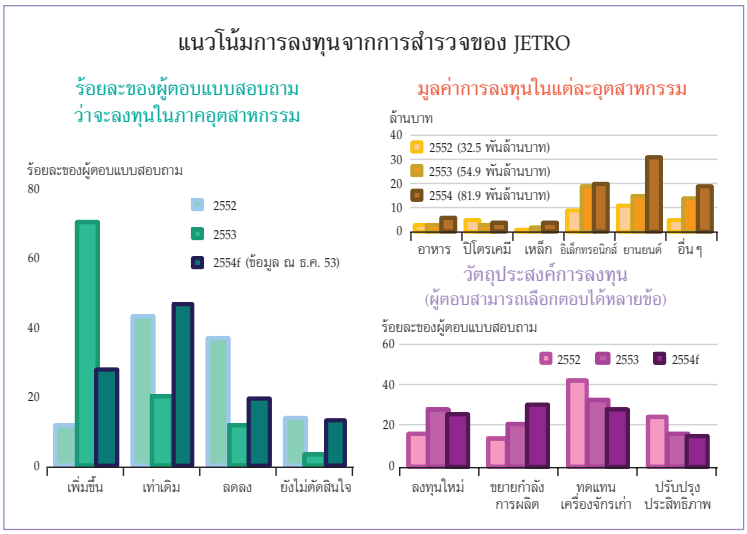

ที่มา: Survey of Business Sentiment on Japanese Corporations in Thailand for the Authmn, H2 2010 (JETRO)

แนวโน้มการลงทุนภาคเอกชนคาดว่าจะขยายตัวได้ต่อเนื่อง

การลงทุนในปี 2554 คาดว่าจะยังขยายตัวตามแผนการลงทุนของภาคธุรกิจเพื่อรองรับเศรษฐกิจที่ขยายตัว โดยปัจจัยที่สนับสนุนการลงทุนภาคเอกชนในปี 2553 ยังคงมีต่อเนื่องมาถึงปี 2554 ทั้งสภาพแวดล้อมทางการเงินที่เอื้ออำนวย โดยอัตราดอกเบี้ยยังอยู่ในระดับต่ำ และสภาพคล่องของสถาบันการเงินยังมีเพียงพอต่อการปล่อยสินเชื่อ ตลาดแรงงานที่ตึงตัวและค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้นจูงใจให้ผู้ประกอบการลงทุนด้านเครื่องจักรเพื่อทดแทนแรงงานมากขึ้น รวมทั้งความต่อเนื่องของการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐยังช่วยสร้างความมั่นใจและดึงดูดการลงทุนภาคเอกชนมากขึ้นในระยะต่อไป อย่างไรก็ดี การลงทุนภาคเอกชนอาจต้องเผชิญปัจจัยเสี่ยงจากแรงกดดันด้านต้นทุนที่สูงขึ้น ความยากในการผลักภาระต้นทุนไปยังราคาสินค้า และปัญหาเสถียรภาพทางการเมือง

3.3 ภาคการคลัง

ในปีงบประมาณ 2553 รัฐบาลกระตุ้นเศรษฐกิจต่อเนื่อง และในระยะต่อไปยังคงมีบทบาทในการกระตุ้นเศรษฐกิจที่มากขึ้น ในภาวะที่เศรษฐกิจต้องการแรงกระตุ้นน้อยลง

รัฐบาลยังคงดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจต่อเนื่อง

ในปีงบประมาณ 2553 รัฐบาลยังคงกระตุ้นเศรษฐกิจต่อเนื่อง ทั้งจากงบประมาณปกติที่ขาดดุล 350 พันล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 3.5 ต่อ GDP และใช้จ่ายเพิ่มเติมภายใต้โครงการไทยเข้มแข็งจำนวน 219 พันล้านบาท

ทั้งนี้ รายจ่ายเพื่อสวัสดิการด้านสังคมที่สูงขึ้น และรายจ่ายตามนโยบายรัฐที่มีมากขึ้นและต่อเนื่อง อาทิ การตรึงราคาพลังงาน การอุดหนุนค่าสาธารณูปโภค การประกันรายได้เกษตรกร ทำให้รัฐบาลมีการเบิกจ่ายงบประมาณสูงถึง 1,712 พันล้านบาท คิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายร้อยละ 95.8[2/] สูงกว่าเป้าการเบิกจ่ายที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 94.0 และเมื่อรวมการเบิกจ่ายภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ทำให้เม็ดเงินที่รัฐบาลใช้จ่ายในปีงบประมาณ 2553 อยู่ที่ 1,931 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6.2

อย่างไรก็ดี รัฐบาลขาดดุลเงินสดเพียง 200.5 พันล้านบาทหรือร้อยละ 2.0 ของ GDP น้อยกว่าการขาดดุลที่รัฐบาลตั้งใจไว้ เนื่องจากสามารถจัดเก็บรายได้ได้เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีงบประมาณก่อน และสูงกว่าที่คาดไว้โดยเฉพาะภาษีจากฐานรายได้และฐานการบริโภค ซึ่งเป็นผลจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ส่งผลให้มีการกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลเพียง 232.6 พันล้านบาท และเมื่อรวมกับการกู้เพิ่มเติมภายใต้โครงการไทยเข้มแข็งทำให้ปีงบประมาณ 2553 มีการกู้เงินสุทธิ 345.2 พันล้านบาท

รายได้รัฐบาล*

ปีงบประมาณ (หน่วย: พันล้านบาท)

	2550	2551	2552	2553P
รายได้จัดเก็บทั้งหมด	1,703.8	1,837.6	1,684.3	1,995.0
(Δ%)	(7.7)	(7.9)	(-8.3)	(18.4)
ภาษี	1,497.1	1,654.0	1,510.1	1,767.6
(Δ%)	(4.9)	(10.5)	(-8.7)	(17.1)
- ฐานรายได้	643.1	739.5	681.0	730.5
(Δ%)	(7.0)	(15.0)	(-7.9)	(7.3)
บุคคลธรรมดา	192.8	204.8	198.1	208.4
(Δ%)	(13.4)	(6.3)	(-3.3)	(5.2)
นิติบุคคล	384.6	460.7	392.2	454.6
(Δ%)	(2.7)	(19.8)	(-14.9)	(15.9)
- ฐานการบริโภค	755.9	806.9	741.1	930.9
(Δ%)	(4.6)	(6.7)	(-8.2)	(25.6)
มูลค่าเพิ่ม	434.3	503.4	431.8	502.2
(Δ%)	(3.9)	(15.9)	(-14.2)	(16.3)
ธุรกิจเฉพาะ	287.2	25.1	18.1	22.9
(Δ%)	(4.8)	(-27.0)	(-28.0)	(26.5)
สรรพสามิต	287.2	278.3	291.2	405.9
(Δ%)	(4.8)	(-3.1)	(4.6)	(39.4)
- ฐานการค้าระหว่างประเทศ	88.5	97.4	77.6	93.7
(Δ%)	(-5.8)	(10.1)	(-20.4)	(20.7)
รายได้อื่น ๆ (รายได้ที่ไม่ใช่ภาษี)	206.7	183.7	174.2	227.4
(Δ%)	(34.2)	(-11.2)	(-5.1)	(30.5)

หมายเหตุ: *เนื่องจากการประมวณผลข้อมูลด้านการคลังตามระบบ GFMIS ซึ่งเริ่มใช้ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ 2548 ยังไม่สมบูรณ์ ดังนั้น ข้อมูลที่แสดงในตารางนี้จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงข้มูลรายได้ ซึ่งเดิมใช้รายได้นำส่งคลังจากกรมบัญชีกลาง เป็นรายได้จัดเก็บจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลังตั้งแต่เดือนธันวาคม 2547
P - ข้อมูลเบื้องต้น
Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง
ฝ่ายบริหารข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทย

[2/] เป็นอัตราเบิกจ่ายที่รวมรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังและรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ด้วย

ฐานะการคลังรัฐบาล*

ปีงบประมาณ (หน่วย: พันล้านบาท)

	2550	2551	2552	2553P
รายได้	1,432.8	1,545.8	1,409.7	1,683.6
(Δ%)	(6.9)	(7.9)	(-8.8)	(19.4)
รายจ่าย	1,520.5	1,582.6	1,803.0	1,712.0
(Δ%)	(11.8)	(4.1)	(13.9)	(-5.0)
: อัตราการเบิกจ่ายงบประมาณ (%) (ไม่รวมชำระคืนต้นเงินกู้)	92.8	91.1	92.9	93.7
ดุลเงินในงบประมาณ	-87.6	-36.7	-393.3	-28.4
ดุลเงินนอกงบประมาณ	-7.2	12.7	-27.0	-172.1
: แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555			-14.9	-218.8
ดุลเงินสด	-94.8	-24.0	-420.3	-200.5
: (% ต่อ GDP)	(-1.1)	(-0.3)	(-4.7)	(-2.0)
การชดเชยการขาดดุล				
กู้ยืมในประเทศสุทธิ	158.4	145.5	496.9	347.7
กู้ยืมต่างประเทศสุทธิ	-59.3	-34.3	-11.9	-2.5
ใช้เงินคงคลัง	-4.3	-87.1	-64.7	-144.7
ยอดคงค้างเงินคงคลัง ณ สิ้นงวด	142.8	229.9	294.6	439.3

หมายเหตุ: *ข้อมูลรายได้ในตารางนี้ เป็นข้อมูลรายได้นำส่งคลังจาก สศค. ซึ่งแตกต่างจากข้อมูลรายได้จัดเก็บในตารางก่อนหน้าซึ่งยังไม่สมบูรณ์ ดังนั้น ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2548 จึงใช้ข้อมูลรายได้นำส่ง และรายจ่ายจาก สศค.
P - ข้อมูลเบื้องต้น
Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) กระทรวงการคลัง
ฝ่ายบริหารข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทย

การกู้ของรัฐบาลเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นจากสิ้นปีงบประมาณก่อน มาอยู่ที่ 4,230.7 พันล้านบาท ณ สิ้นปีงบประมาณ 2553 หรือคิดเป็นร้อยละ 41.9 ต่อ GDP อย่างไรก็ดี สัดส่วนดังกล่าวยังคงต่ำกว่ากรอบความยั่งยืนทางการคลังที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 60 ต่อ GDP แต่อาจมีความเสี่ยงในระยะต่อไปหากโครงสร้างรายได้และรายจ่ายยังขาดความสมดุล

ในระยะต่อไป นโยบายการคลังยังคงมีบทบาทในการกระตุ้นเศรษฐกิจมากขึ้น ในภาวะที่เศรษฐกิจต้องการแรงกระตุ้นน้อยลง

ในปีงบประมาณ 2554 รัฐบาลตั้งขาดดุลไว้ที่ 420 พันล้านบาท หรือร้อยละ 4.0 ของ GDP แต่เนื่องจากการจัดเก็บรายได้สูงกว่าที่คาดจึงมีการจัดทำงบประมาณเพิ่มเติมจำนวน 100 พันล้านบาท ทำให้วงเงินงบประมาณรายจ่ายมีทั้งสิ้น 2,170 พันล้านบาท นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีรายจ่ายเพื่ออุดหนุนค่าสาธารณูปโภคและการตรึงราคาพลังงานที่มีการต่ออายุมาตรการออกไปอีกส่วนหนึ่ง สำหรับในปีงบประมาณ 2555 รัฐบาลยังตั้งงบประมาณขาดดุลต่อเนื่องที่ 350 พันล้านบาท หรือร้อยละ 3.0 ของ GDP ซึ่งจะเห็นว่าแรงกระตุ้นจากภาครัฐยังมีต่อเนื่อง แม้ว่าเศรษฐกิจจะกลับมาขยายตัวปกติแล้ว

4. ด้านอุปทาน

4.1 ภาคเกษตรกรรม

ราคาสินค้าเกษตรเพิ่มสูงสุดเป็นประวัติการณ์ จากอุปสงค์โลกขยายตัวดีและความต้องการใช้พลังงานทดแทนจากพืช เนื่องจากราคาน้ำมันดิบที่เพิ่มขึ้น ขณะที่อุปทานในตลาดโลกและในประเทศลดลงจากผลกระทบของปัญหาสภาพภูมิอากาศแปรปรวน ส่งผลให้รายได้เกษตรกรเพิ่มสูงขึ้นมาก

Δ%	2552	2553				
		ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
รายได้เกษตรกร	-8.7	24.0	16.2	33.3	30.1	19.4
ผลผลิตพืชผลสำคัญ	-1.3	-2.4e	-0.8e	4.2e	-5.9e	-5.0e
ราคาพืชผลสำคัญ	-7.5	27.1	17.1	28.0	38.2	25.7

หมายเหตุ: e = ประมาณการ
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และธนาคารแห่งประเทศไทย

ราคาสินค้าเกษตรในประเทศโดยเฉพาะราคายางพารา และกลุ่มพืชพลังงานเพิ่มขึ้นตามราคาในตลาดโลก เนื่องจากอุปสงค์จากต่างประเทศยังมีต่อเนื่องโดยเฉพาะจากจีน และการใช้พลังงานทดแทนจากพืช ขณะเดียวกันอุปทานในตลาดโลกและในประเทศลดลงจากความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศทั้งภัยแล้งและน้ำท่วม อีกทั้งมีการระบาดของศัตรูพืช ทำให้ผลผลิตพืชผลในประเทศลดลงร้อยละ 2.4 โดยเฉพาะข้าวโพด มันสำปะหลัง มะพร้าว และปาล์มน้ำมัน

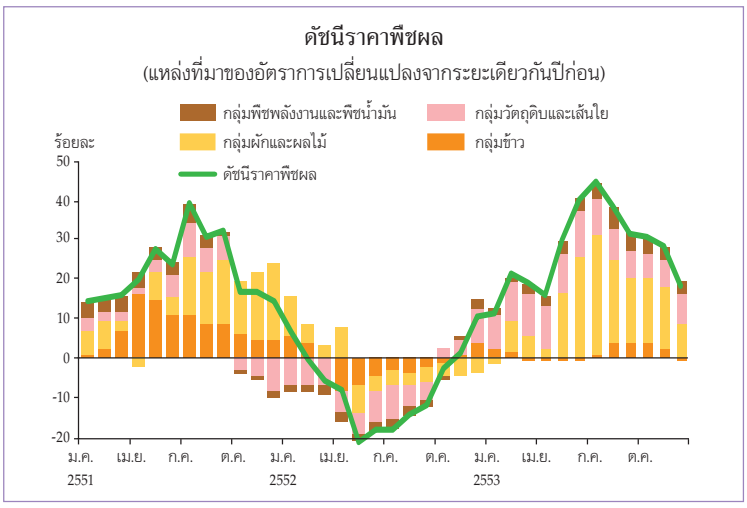

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และธนาคารแห่งประเทศไทย

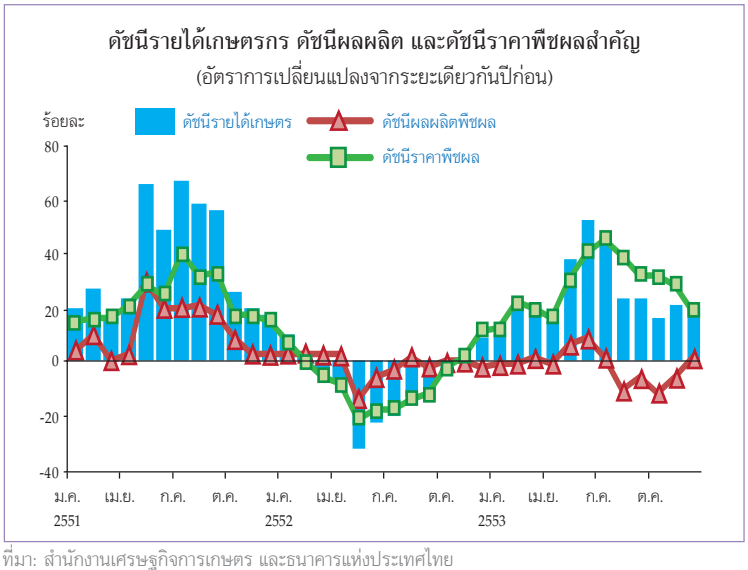

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และธนาคารแห่งประเทศไทย

รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นจากปัจจัยด้านราคาเป็นสำคัญ

แม้ราคาสินค้าเกษตรจะเพิ่มขึ้นเป็นประวัติการณ์ แต่รายได้เกษตรกรขยายตัวเพียงร้อยละ 24.0 ส่วนหนึ่งเป็นเพราะราคาข้าวที่ตกต่ำ โดยที่ข้าวมีสัดส่วนสูงถึง 1 ใน 4 ของรายได้เกษตรกร ทำให้ชาวนาเป็นเพียงกลุ่มเดียวที่ยังไม่ได้รับประโยชน์จากการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าเกษตรโลกครั้งนี้ อย่างไรก็ดี นโยบายประกันรายได้เกษตรกรที่กำหนดราคาประกันข้าวไว้ที่ 10,000 บาทต่อตัน ช่วยพยุงรายได้ของชาวนาได้ส่วนหนึ่ง

ราคาปศุสัตว์เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.4 เนื่องจากอุปทานของสุกร ไก่เนื้อ และไข่ไก่มีน้อยจากปัญหาสภาพอากาศร้อนในช่วงกลางปี และปัญหาโรคทางเดินหายใจระบาดในสุกร ประกอบกับต้นทุนวัตถุดิบอาหารสัตว์ในปีนี้เพิ่มสูงขึ้นตามราคาข้าวโพดและกากถั่วเหลือง

ราคาในหมวดประมงเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 จากราคากุ้งเป็นสำคัญ เนื่องจากอุปทานกุ้งในตลาดโลกลดน้อยลงจากปัญหาโรคระบาดรุนแรงในแหล่งเพาะเลี้ยงกุ้งในอินโดนีเซีย และอุทกภัยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนปัญหาน้ำมันรั่วในอ่าวเม็กซิโกที่ทำให้สหรัฐอเมริกาหันมาสั่งซื้อกุ้งในภูมิภาคเอเชียมากขึ้น

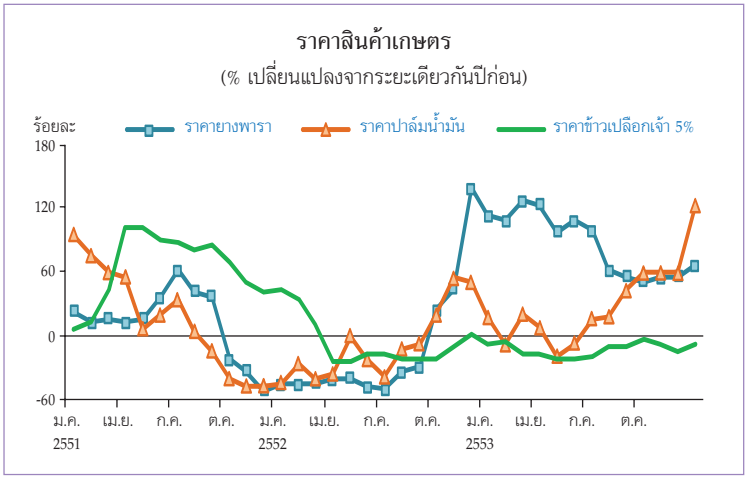

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

แนวโน้มปี 2554

ราคาและผลผลิตพืชผลในปี 2554 มีแนวโน้มสูงขึ้น

ราคาพืชผลมีแนวโน้มสูงขึ้นตามแนวโน้มการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกและความต้องการใช้พลังงานทดแทนจากพืชที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ขณะที่สภาพภูมิอากาศแปรปรวนจะลดความรุนแรงลง จึงคาดว่าผลผลิตในประเทศจะสูงขึ้นจากปีก่อนบ้าง แต่แนวโน้มอุปทานโลกยังคงตึงตัว ส่งผลให้เกษตรกรจะมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี 2553

ราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้

(หน่วย: บาทต่อตัน)

	2552	2553				
		ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีราคารวม						
(2538 = 100)	255.1	310.0	284.1	305.2	321.2	329.4
Δ%	-5.2	21.5	13.4	22.2	29.7	20.9
1. ดัชนีราคาพืชผล*	310.8	395.1	356.8	389.0	409.8	424.9
(2538 = 100)						
Δ%	-7.5	27.1	17.1	28.0	38.2	25.7
ข้าวหอมมะลิ	13,513	13,552	14,130	13,196	13,516	13,364
Δ%	-1.4	0.3	11.2	0.5	-3.0	-6.5
ข้าวเปลือกเจ้าชั้น 1 (5%)	9,717	8,441	9,121	8,053	8,316	8,276
Δ%	-9.0	-13.1	-10.1	-20.1	-13.1	-8.8
ยางพารา	56,358	102,700	93,954	104,599	98,640	113,609
Δ%	-26.4	82.2	115.6	109.2	70.0	53.9
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	6,139	7,971	7,238	8,316	8,389	7,941
Δ%	-21.8	29.8	12.9	26.9	50.6	31.7
มันสำปะหลัง	1,252	2,329	1,861	2,181	2,708	2,566
Δ%	-30.7	86.0	58.9	93.9	122.1	71.7

ราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้

(หน่วย: บาทต่อตัน)

	2552	2553				
		ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
2. ดัชนีราคาปศุสัตว์ (2538 = 100)	156.6	168.2	166.5	170.0	171.8	164.2
Δ%	3.6	7.4	12.0	6.5	7.4	3.9
3. ดัชนีราคาประมง** (2538 = 100)	177.3	182.1	171.4	175.0	189.9	192.1
Δ%	1.7	2.7	-5.1	3.8	5.4	6.9
4. ดัชนีราคาไม้*** (2538 = 100)	153.5	166.3	155.3	165.9	171.1	173.0
Δ%	21.0	8.4	1.1	8.1	11.6	12.8

หมายเหตุ: Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน
* อิงดัชนีราคาผักและผลไม้กับดัชนีของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรตั้งแต่ปี 2551
** ปรับน้ำหนักกุ้งขาวและกุ้งกุลาดำตั้งแต่เดือนมกราคม ปี 2551 และอิงราคากุ้งขาวของตลาดทะเลไทย สมุทรสาคร ตั้งแต่ปี 2553
*** ตั้งแต่เดือนมกราคมปี 2552 เป็นผลสำรวจของสำนักดัชนีเศรษฐกิจ

ที่มา: ดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ คำนวณจากข้อมูลราคาสินค้าเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ องค์การสะพานปลา และกรมประมง

4.2 ภาคอุตสาหกรรม

การผลิตภาคอุตสาหกรรมขยายตัวสูง จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจในประเทศ และหลายอุตสาหกรรมได้รับอานิสงส์จากความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน

การผลิตเพิ่มขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

ผลผลิตภาคอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ 13.9 ตามความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ปรับตัวดีขึ้น ตลอดจนการยกเว้นภาษีภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน ส่งผลให้มีการขยายกำลังการผลิตในหลายอุตสาหกรรม กระนั้นก็ตาม อัตราการใช้กำลังการผลิตยังเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 56.1 ในปีก่อน มาอยู่ที่ร้อยละ 63.3 ในปีนี้

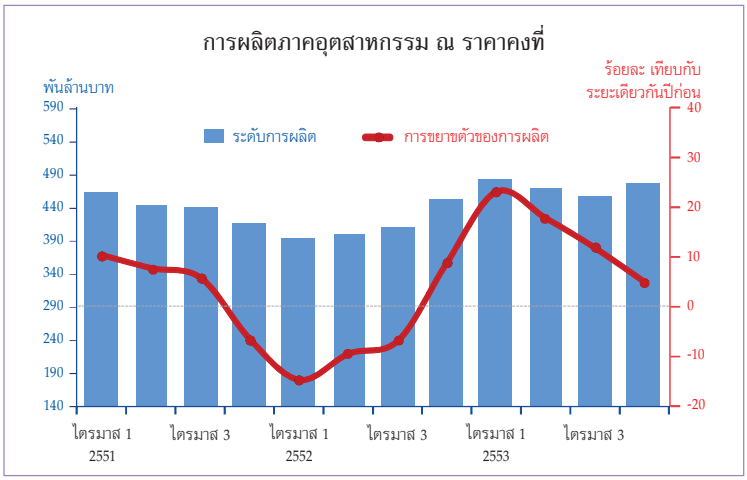

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

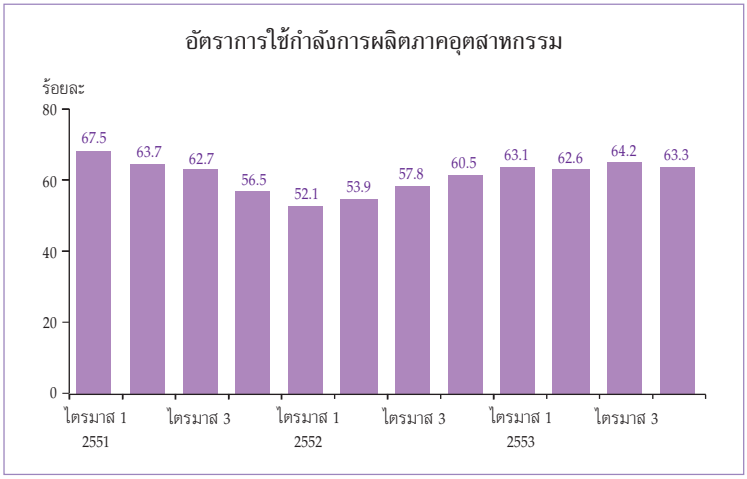

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

หมวดอุตสาหกรรมที่ขยายตัวได้ดีเป็นพิเศษ ได้แก่ หมวดยานยนต์ หลอดอิเล็กทรอนิกส์ Hard Disk Drive และเครื่องใช้ไฟฟ้า โดยมีปัจจัยสนับสนุนนอกเหนือจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจในประเทศ ดังนี้

- หมวดยานยนต์ขยายตัวจากการเปิดตัวรถรุ่นใหม่ที่ออกมากระตุ้นตลาดอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งความนิยมในรถยนต์นั่งขนาดเล็กมีเพิ่มขึ้น และได้รับประโยชน์จากความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน

- หมวดอิเล็กทรอนิกส์ (หลอดอิเล็กทรอนิกส์ และ Hard Disk Drive) มีผลิตภัณฑ์ใหม่ออกมากระตุ้นตลาดอย่างต่อเนื่อง

• หมวดเครื่องใช้ไฟฟ้า โดยเฉพาะเครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น และคอมเพรสเซอร์ ได้รับประโยชน์จากสภาพอากาศโลกที่ร้อนขึ้น ตลอดจนกระแสความนิยมในสินค้ารุ่นใหม่ที่เน้นคุณภาพ ประหยัดพลังงาน และรักษาสิ่งแวดล้อม ประกอบกับราคาสินค้าที่ถูกลงจากการยกเว้นภาษีสรรพสามิตเครื่องปรับอากาศ และได้รับปัจจัยเอื้อจากความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน

ทั้งนี้ การขยายตัวที่ดีของอุตสาหกรรมข้างต้น ส่งผลดีต่อการผลิตของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ทั้งอุตสาหกรรมเหล็ก ยาง เม็ดพลาสติก และปิโตรเลียม ทำให้การฟื้นตัวของภาคการผลิตอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างทั่วถึง

4.3 ภาคการท่องเที่ยว

จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสูงสุดเป็นประวัติการณ์ แม้จะมีเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในประเทศ สะท้อนถึงความแข็งแกร่งของภาคการท่องเที่ยวไทย

การท่องเที่ยวฟื้นตัวเร็วจากปัญหาความไม่สงบทางการเมือง

จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 16.0 ล้านคน แม้ในช่วงไตรมาสที่ 2 ความไม่สงบทางการเมืองที่รุนแรงทำให้การท่องเที่ยวสะดุดลง แต่หลังเหตุการณ์คลี่คลายก็สามารถฟื้นตัวได้เร็วตามการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกที่นำโดยเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย ส่งผลให้นักท่องเที่ยวในกลุ่มเอเชียตะวันออก ซึ่งเป็นตลาดหลักของไทย รวมทั้งรัสเซีย ตะวันออกกลาง และเอเชียใต้ เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ขณะที่ปัญหาเศรษฐกิจที่ยังมีอยู่ในกลุ่ม G3 ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวจากกลุ่มนี้มีสัดส่วนลดลง

โครงสร้างนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียที่มีค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันและจำนวนวันพักเฉลี่ยที่น้อยกว่าในกลุ่ม G3 ทำให้รายได้ท่องเที่ยวต่อคนลดลง แต่เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นมาก จึงยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวขยายตัวร้อยละ 16.0 จากปีก่อน

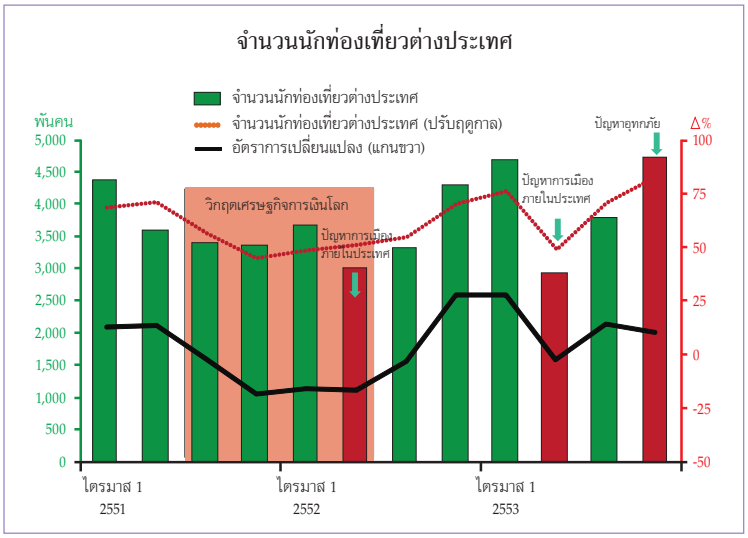

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกรมการท่องเที่ยว

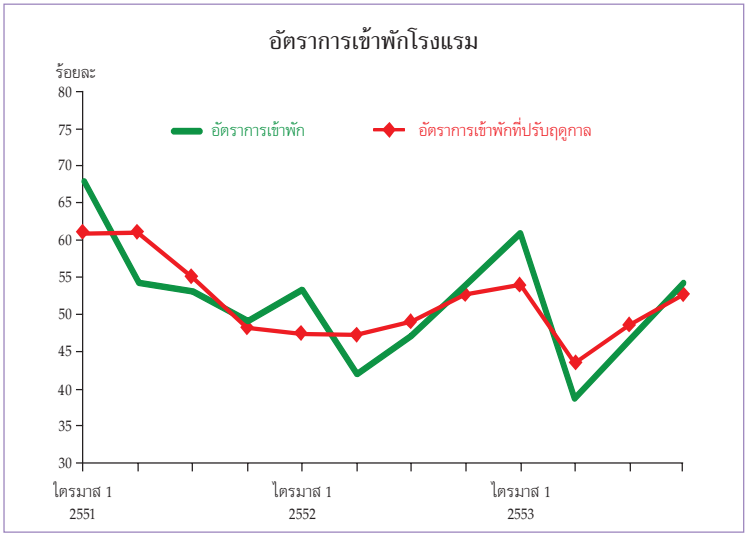

ที่มา: การสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทย

สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง ทำให้นักท่องเที่ยวกระจายการเข้าพักจากภาคกลางไปยังภูมิภาคอื่นของประเทศมากขึ้น

สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในพื้นที่ภาคกลาง ประกอบกับแผนการกระตุ้นการท่องเที่ยวระดับภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการเพิ่มเที่ยวบินตรงโดยเฉพาะภาคใต้ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีการกระจายตัวไปยังภูมิภาคต่างๆ เพิ่มขึ้น เห็นได้จากอัตราการเข้าพักเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นในภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ

การท่องเที่ยวในปี 2554 คาดว่าจะขยายตัวต่อเนื่องตามการขยายตัวของเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย และเศรษฐกิจของกลุ่ม G3 อย่างไรก็ตาม ความไม่แน่นอนของปัญหาความไม่สงบทางการเมืองภายในประเทศ ประกอบกับต้นทุนของผู้ประกอบการที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จะเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการขยายตัว

เครื่องชี้ภาวะการท่องเที่ยวและโรงแรม

	2552	2553P				
	ทั้งปี	ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
1. จำนวนนักท่องเที่ยว						
ชาวต่างประเทศ (ล้านคน)	14.1	16.0	4.7	2.9	3.8	4.7
Δ%	-3.0	12.6	27.8	-2.2	14.5	8.4
2. รายได้จากการ						
ท่องเที่ยว (พันล้านบาท)	535.8	621.7	195.4	98.0	142.4	185.8
Δ%	-11.2	16.0	36.2	-1.2	12.5	11.6
3. อัตราเข้าพักโรงแรม (ร้อยละ)	49.2	50.2	61.0	38.8	46.7	54.3
• ภาคเหนือ	38.0	40.3	48.7	29.4	34.8	47.9
• ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	45.3	48.4	49.8	45.0	49.5	48.8
• ภาคกลาง	52.5	50.1	62.8	35.2	46.7	55.9
• ภาคใต้	48.9	56.1	66.6	49.9	52.3	55.8

หมายเหตุ: P = ข้อมูลเบื้องต้น
Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน
ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมการท่องเที่ยว และธนาคารแห่งประเทศไทย

โครงสร้างนักท่องเที่ยวจำแนกตามสัญชาติ

	อัตราการเปลี่ยนแปลง (Δ%)		สัดส่วน (%)	
ประเทศ	2552	2553	2552	2553
เอเชียตะวันออก	-6.9	14.1	50.0	51.0
- มาเลเซีย	-2.6	11.7	12.4	12.4
- จีน	-5.9	45.1	5.5	7.1
- ญี่ปุ่น	-12.9	-2.0	7.1	6.2
- เกาหลี	-30.5	32.0	4.4	5.2
- ลาว	5.4	5.3	4.6	4.4
- สิงคโปร์	-1.1	2.8	4.0	3.7
ยุโรป	1.9	6.9	28.7	27.4
- รัสเซีย	4.0	81.3	2.4	3.9
อเมริกา	-5.9	0.3	6.0	5.4
เอเชียใต้	16.2	25.0	5.8	6.5
โอเชียเนีย	-7.4	10.1	5.2	5.1
ตะวันออกกลาง	4.2	23.0	3.4	3.8
แอฟริกา	-5.5	13.0	0.8	0.8

หมายเหตุ: จำแนกกลุ่มประเทศตามเกณฑ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกรมการท่องเที่ยว

4.4 ภาคอสังหาริมทรัพย์

ภาคอสังหาริมทรัพย์ขยายตัวตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ และแรงกระตุ้นจากมาตรการภาครัฐ

ตลาดอสังหาริมทรัพย์ขยายตัวในทุกประเภทที่อยู่อาศัย โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากมาตรการกระตุ้นอสังหาริมทรัพย์ อัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำ และการแข่งขันกันปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน ทำให้ผู้บริโภคเร่งตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยในช่วงครึ่งปีแรก โดยเฉพาะอาคารชุดที่ขยายตัวสูงขึ้นมากจากความนิยมของผู้บริโภคและรูปแบบการดำเนินชีวิตในเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป

อย่างไรก็ตาม แม้ความต้องการจะชะลอลงภายหลังมาตรการกระตุ้นฯ สิ้นสุดในเดือนมิถุนายน 2553 แต่จากปัจจัยพื้นฐานเศรษฐกิจที่ดี ทำให้ความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยได้ทยอยปรับเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ส่งผลให้ยอดโอนกรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ขยายตัวร้อยละ 10.5 จากปีก่อน

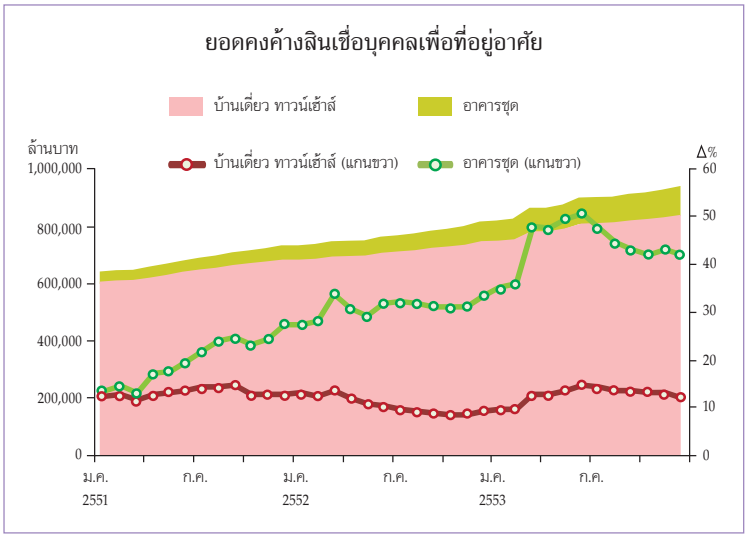

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

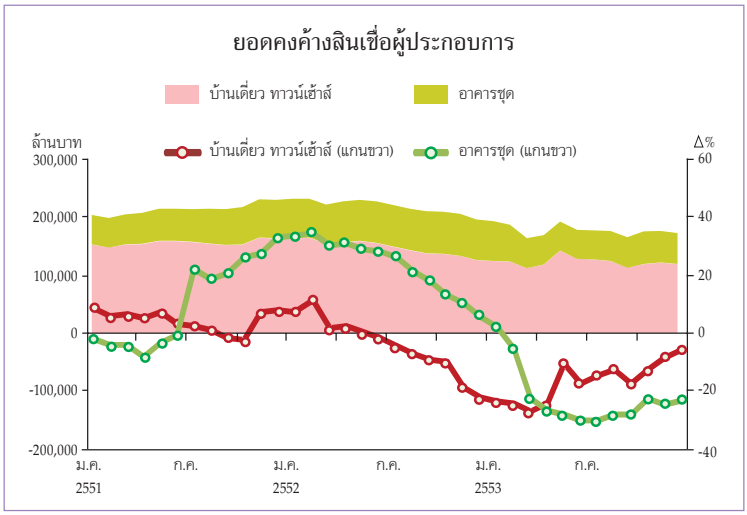

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

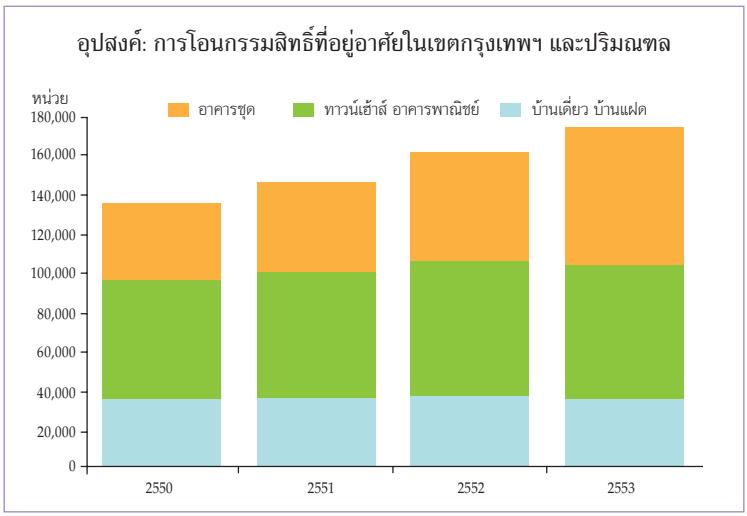

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ (REIC)

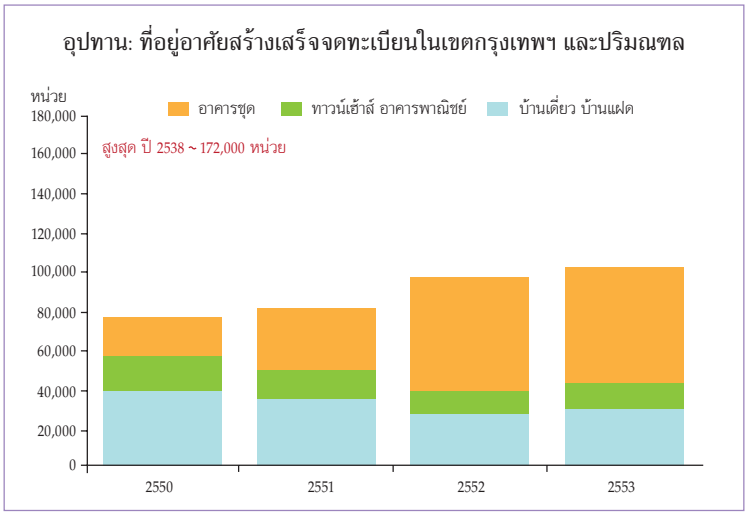

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ (REIC)

ความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยที่เพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการจึงเร่งเปิดตัวโครงการที่อยู่อาศัยและก่อสร้างให้แล้วเสร็จในปีนี้เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ยอดที่อยู่อาศัยสร้างเสร็จจดทะเบียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.6 จากปีก่อน สูงสุดเป็นประวัติการณ์นับตั้งแต่วิกฤตในปี 2540 ในจำนวนนี้ครึ่งหนึ่งเป็นอาคารชุด โดยผู้ประกอบการส่วนใหญ่หันมาใช้แหล่งเงินทุนจากการออกตราสารหนี้มากขึ้น ทำให้มูลค่าการระดมทุนจากตราสารหนี้ของธุรกิจนี้สูงสุดเป็นประวัติการณ์รวม 99,040 ล้านบาท

ทั้งนี้ อุปทานที่ตอบสนองได้ดี ส่งผลให้ราคาเฉลี่ยของที่อยู่อาศัยที่ได้รับการอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ในปี 2553 เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 2.4 จากปีก่อน

ในปี 2554 ภาคอสังหาริมทรัพย์มีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องโดยผู้ประกอบการรายใหญ่มีแผนเปิดตัวโครงการที่อยู่อาศัยจำนวนมาก เนื่องจากยังมีความเชื่อมั่นต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจ แม้ต้นทุนการก่อสร้างและอัตราดอกเบี้ยจะมีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้นก็ตาม

ความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการธุรกิจพัฒนาที่อยู่อาศัย

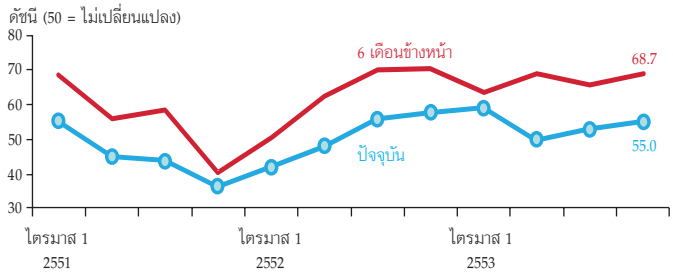

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ (REIC)

เครื่องชี้ภาวะอสังหาริมทรัพย์

	2551	2552	2553	2553	
				ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง
1. เครื่องชี้ด้านอุปสงค์					
1.1 การจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์	146,451	161,240[R]	178,128	109,183	68,945
ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล (หน่วย: แปลง, REIC)	(8.2)	(10.1)	(10.5)	(50.0)	(-22.0)
- บ้านเดี่ยวและบ้านแฝด (หน่วย: แปลง)	36,948	37,845 [R]	36,436	21,749	14,687
- ทาวน์เฮาส์และอาคารพาณิชย์ (หน่วย: แปลง)	63,688	67,281 [R]	68,779	41,832	26,947
- อาคารชุด (หน่วย: แปลง)	45,815	56,114 [R]	72,913	45,602	27,311
1.2 ยอดคงค้างสินเชื่อส่วนบุคคลเพื่ออสังหาริมทรัพย์	873,012	961,796	1,092,407	1,051,102	1,092,407
ของ ธพ.[1/](หน่วย: ล้านบาท, ธปท.)	(12.3)	(10.2)	(13.6)	(16.2)	(13.6)
- ที่อยู่อาศัยแนวราบ (หน่วย: ล้านบาท)	691,575	757,551	850,328	820,351	850,328
	(12.8)	(9.5)	(12.3)	(14.6)	(12.3)
- อาคารชุด (หน่วย: ล้านบาท)	54,231	72,316	102,548	91,654	102,548
	(27.4)	(33.4)	(41.8)	(50.4)	(41.8)
2. เครื่องชี้ด้านอุปทาน					
2.1 ที่อยู่อาศัยสร้างเสร็จจดทะเบียนในเขตกรุงเทพฯ	85,579[R]	94,977[R]	107,904[E]	48,876[R]	59,028[E]
และปริมณฑล (หน่วย: ยูนิต, REIC)	(13.3)	(14.3)	(13.6)	(15.5)	(12.1)
- บ้านเดี่ยวและบ้านแฝด (หน่วย: ยูนิต)	36,914[R]	30,136[R]	33,322[E]	15,337[R]	17,985[E]
- ทาวน์เฮาส์และอาคารพาณิชย์ (หน่วย: ยูนิต)	14,616[R]	11,116[R]	14,663[E]	7,532[R]	7,131[E]
- อาคารชุด (หน่วย: ยูนิต)	34,049[R]	53,725[R]	59,919[E]	26,007[R]	33,912[E]
2.2 ยอดคงค้างสินเชื่อผู้ประกอบการ	416,977	380,161	360,860	372,282	360,860
อสังหาริมทรัพย์ของ ธพ.[1/](หน่วย: ล้านบาท, ธปท.)	(22.1)	(-8.8)	(-5.1)	(-10.8)	(-5.1)
2.3 มูลค่าตราสารหนี้ภาคเอกชนออกใหม่ในธุรกิจ	65,926	70,368	99,040[P]	39,036	60,004[P]
อสังหาริมทรัพย์ (หน่วย: ล้านบาท, ธปท.)	(10.8)	(6.7)	(40.7)	(11.2)	(70.2)
2.4 เงินลงทุนในอสังหาริมทรัพย์โดยตรง	33,957	24,974	19,326[P]	14,460[P]	4,866[P]
จากต่างประเทศสุทธิ (หน่วย: ล้านบาท, ธปท.)	(-18.5)	(-26.5)	(-22.6)	(19.9)	(-62.3)

หมายเหตุ: 1/ ยอดคงค้างสินเชื่อ ณ สิ้นงวด เฉพาะสาขาธนาคารพาณิชย์ในประเทศ ไม่รวมสาขาธนาคารพาณิชย์ไทยในต่างประเทศ
2/ ตัวเลขใน ( ) คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน
P = Preliminary Data
R = Revised Data
E = Estimated Data

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ (Real Estate Information Center: REIC) และ ธนาคารแห่งประเทศไทย

4.5 ภาคโทรคมนาคม

แม้ธุรกิจโทรคมนาคมในปี 2553 ยังเติบโตได้ แต่การขยายตัวในระยะต่อไป อาจต้องพึ่งพาการขยายตัวของการใช้บริการเสริมด้านอื่น ๆ ซึ่งต้องอาศัยการเปิดให้บริการระบบ 3G ในอนาคต

ภาวะเศรษฐกิจที่ขยายตัว ประกอบกับค่าบริการใช้โทรศัพท์และบริการเสริมอื่น ๆ ที่ลดลงตามภาวะการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น ส่งผลให้การใช้บริการสื่อสารโทรคมนาคมเพิ่มขึ้นจากปีก่อน อย่างไรก็ดี การขยายตัวของธุรกิจนี้ในระยะต่อไป อาจไม่สามารถพึ่งพาการเติบโตของจำนวนเลขหมายได้ เนื่องจากจำนวนเลขหมายเริ่มเข้าสู่ภาวะอิ่มตัว สะท้อนจากจำนวนเลขหมายการใช้บริการโทรศัพท์พื้นฐานที่ลดลง และจำนวนเลขหมายการใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 5.2 จากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 9.1 แต่อาจมีโอกาสเติบโตได้จากความต้องการใช้บริการเสริมที่ยังมีแนวโน้มขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง อาทิ การใช้บริการอินเตอร์เน็ตผ่านระบบ GPRS การส่งข้อความสั้น (Short Message Service: SMS) และการเข้าร่วมเครือข่ายสังคม เช่น Twitter และ Facebook เป็นต้น อย่างไรก็ดี การให้บริการในระบบ 3G ที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ จะเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของธุรกิจนี้

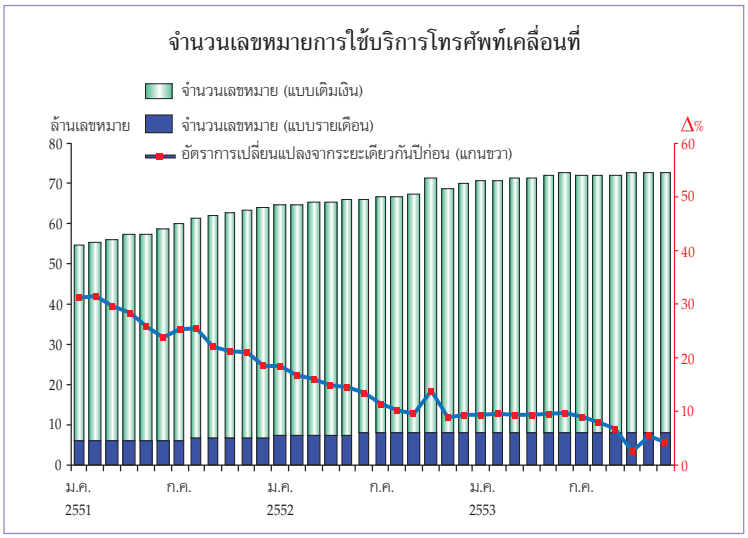

ที่มา: บมจ. ทศท คอร์ปอเรชั่น และ บมจ. กสท โทรคมนาคม

จำนวนเลขหมายการใช้บริการโทรศัพท์ [1/]

(ล้านเลขหมาย)	2552	2553	2553					
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	พ.ย.E	ธ.ค.E
ผู้ใช้โทรศัพท์พื้นฐาน								
เขตนครหลวง	3.38	3.35	3.40	3.40	3.37	3.35	3.36	3.35
ผู้ใช้โทรศัพท์พื้นฐาน								
เขตภูมิภาค	3.46	3.30	3.44	3.42	3.35	3.30	3.31	3.30
รวมผู้ใช้โทรศัพท์พื้นฐาน	6.85	6.65	6.84	6.81	6.72	6.65	6.68	6.65
Δ%	-1.7	-2.8	-1.7	-1.6	-2.5	-2.8	-2.9	-2.8
ผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่								
แบบจ่ายรายเดือน	7.42	7.84	7.53	7.55	7.69	7.84	7.76	7.84
ผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่								
แบบเติมเงิน	62.08	65.24	63.24	64.49	63.98	65.24	64.41	65.24
รวมผู้ใช้โทรศัพท์พื้นฐาน	69.50	73.08	70.78	72.04	71.67	73.08	72.17	73.08
Δ%	9.1	5.2	9.1	9.4	6.5	5.2	5.2	5.2

หมายเหตุ: [1/] เป็นข้อมูล ณ วันสิ้นงวด

E = ประมาณการ

Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา: บมจ. ทศท คอร์ปอเรชั่น และ บมจ. กสท โทรคมนาคม

สรุปผลโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ธุรกิจระหว่าง ธปท. และภาคธุรกิจในปี 2553

สรุปภาพรวมเศรษฐกิจ / ธุรกิจ ในปี 2553

จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักธุรกิจสถาบันและสมาคมธุรกิจในสาขาต่าง ๆ ทั่วประเทศจำนวน 828 รายในปี 2553 พบว่าเศรษฐกิจไทยเผชิญกับเหตุการณ์ที่ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจไม่ราบรื่นและก่อให้เกิดความเสียหายในบางช่วงเวลา ได้แก่ ภัยแล้ง ความไม่สงบทางการเมือง อุทกภัย และเงินบาทแข็งค่าต่อเนื่อง แต่ด้วยพื้นฐานเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งและมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของทางการ ทำให้ธุรกิจโดยรวมยังขยายตัวในเกณฑ์ดี อย่างไรก็ดี ผู้ประกอบการยังคงต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจในระยะต่อไป ได้แก่ การปรับราคาสินค้าที่ทำได้ยาก ต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น การขาดแคลนแรงงาน ความไม่แน่นอนของภาวะเศรษฐกิจต่างประเทศ และเสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศ

การบริโภคภาคเอกชนในปี 2553 ขยายตัวดี โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัว รายได้เกษตรกรที่เพิ่มขึ้น การส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการตลอดจนเงื่อนไขการให้สินเชื่อที่ผ่อนปรนขึ้นของสถาบันการเงิน ทั้งนี้เหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม และอุทกภัยในเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ส่งผลให้การบริโภคชะลอลงเพียงระยะสั้น

การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า นอกจากนี้ ยังมีความต้องการลงทุนเพื่อผลิตชิ้นส่วนที่ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น หรือลงทุนด้านเครื่องจักรเพิ่มขึ้นเพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงาน เช่น ธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ และธุรกิจเกษตรแปรรูป ในส่วนของธุรกิจค้าส่งค้าปลีกมีแผนเปิดสาขาและคลังสินค้าเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในปี 2554

การผลิตและการส่งออกขยายตัวจากปีก่อน โดยเฉพาะหมวดยานยนต์ เครื่องปรับอากาศ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูป ทั้งนี้ ความไม่สงบทางการเมืองส่งผลต่อการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบในระยะสั้นบ้าง อย่างไรก็ดี การแข็งค่าของเงินบาทในช่วงไตรมาสที่ 4 ทำให้ผู้ประกอบการปรับตัวโดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต รับคำสั่งซื้อล่วงหน้าสั้นลง หาตลาดใหม่ ใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงค่าเงินมากขึ้น และปรับขึ้นราคาขาย แต่การขึ้นราคาสินค้าทำได้จำกัดเนื่องจากการแข่งขันสูง อีกทั้งขึ้นอยู่กับอำนาจต่อรองของแต่ละธุรกิจ

สินเชื่อในระบบธนาคารพาณิชย์ ขยายตัวดี ทั้งในธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจ SMEs โดยเฉพาะในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี สินเชื่อเพื่อการลงทุนของธุรกิจขนาดใหญ่เร่งขึ้นมากกว่าสินเชื่อหมุนเวียน จากความต้องการลงทุนเพื่อขยายกำลังการผลิตต่อเนื่องในปี 2554 ทั้งนี้ มาตรฐานการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจทรงตัวใกล้เคียงเดิมตลอดทั้งปี 2553 สำหรับสินเชื่อภาคครัวเรือนเติบโตสูงตามการขยายตัวของสินเชื่อที่อยู่อาศัยในช่วงก่อนมาตรการกระตุ้นอสังหาริมทรัพย์สิ้นสุดลง และการขยายตัวของสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ตามยอดจำหน่ายรถยนต์ที่เพิ่มขึ้นมากตลอดทั้งปี ด้านคุณภาพสินเชื่อพบว่าสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และอัตราการผิดนัดชำระหนี้โดยรวมยังอยู่ในระดับต่ำ

ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ขยายตัวดีจากปีก่อน ตามความต้องการที่อยู่อาศัยและผลของมาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์ อัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำ และความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่กลับคืนมา ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความมั่นใจเพิ่มขึ้นจึงทยอยเปิดตัวโครงการที่อยู่อาศัยใหม่เพิ่มขึ้น โดยตลาดอาคารชุดเติบโตสูงเป็นประวัติการณ์จากความต้องการที่อยู่อาศัยในตัวเมือง

การจ้างงาน มีปัญหาขาดแคลนแรงงานในหลายอุตสาหกรรม ทั้งจากสาเหตุที่แรงงานมีคุณสมบัติไม่ตรงตามที่ต้องการและการเคลื่อนย้ายแรงงานสู่ภาคเกษตรตามฤดูกาล ทำให้ผู้ประกอบการต้องปรับตัวด้วยการเพิ่มจำนวนชั่วโมงทำงาน การใช้แรงงานจากภายนอก (Outsource) การจ้างแรงงานต่างด้าว และการปรับขึ้นอัตราค่าจ้าง ส่งผลให้ธุรกิจ SMEs บางรายไม่สามารถแข่งขันด้านค่าจ้างกับธุรกิจขนาดใหญ่ได้

ต้นทุนการดำเนินธุรกิจและราคา แรงกดดันด้านต้นทุนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกไตรมาส ตามความต้องการวัตถุดิบที่มากขึ้น และแนวโน้มราคาน้ำมันและสินค้าโภคภัณฑ์ที่สูงขึ้น อย่างไรก็ดี ผู้ประกอบการได้ปรับตัวโดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแทนการปรับเพิ่มราคาเนื่องจากการแข่งขันในตลาดมีสูง

ปัจจัยเสี่ยงและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ ในช่วงครึ่งแรกของปี ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองเป็นอุปสรรคสำคัญของการดำเนินธุรกิจ อย่างไรก็ดี ภายหลังเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองคลี่คลายลง ปัจจัยเสี่ยงหลักที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญมากที่สุดเปลี่ยนเป็นการปรับราคาสินค้าที่ทำได้ยาก เนื่องจากการแข่งขันสูง และการควบคุมราคาสินค้าภายในประเทศของทางการ ขณะที่ต้องเผชิญแรงกดดันด้านต้นทุนที่สูงขึ้นจากราคาน้ำมัน วัตถุดิบ และค่าจ้างแรงงาน

การเติบโตของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์: ความเสี่ยงการเกิดภาวะฟองสบู่

ปีนี้ถือเป็นปีทองของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ แต่การเติบโตที่สูงก็ส่งผลให้เกิดความกังวลต่อความเสี่ยงของการสะสมตัวของฟองสบู่ ดังเช่นที่เคยได้รับบทเรียนในช่วงปี 2540

ฟองสบู่ในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ หมายถึง ภาวะที่ราคาอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง จนดึงดูดให้มีการซื้อขายเพื่อเก็งกำไรต่อเนื่องเป็นวงจร พร้อมกับมีการขอสินเชื่อเพื่อมาใช้ในการซื้อขายมากขึ้น ดังนั้น เครื่องชี้ที่อาจสะท้อนภาวะฟองสบู่ได้ คือ (1) ราคาของสินทรัพย์ที่สูงขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงอย่างต่อเนื่อง และ (2) สินเชื่อภาคอสังหาริมทรัพย์ทั้งที่ให้แก่ผู้ประกอบการและผู้ซื้อขยายตัวสูงมากและต่อเนื่อง ดังเช่นในสหรัฐอเมริกาที่ดัชนีราคาที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี ติดต่อกันเป็นเวลานานกว่า 10 ปี และสินเชื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 10 ต่อปี ติดต่อกันถึง 8 ปี ซึ่งในกรณีของประเทศไทย สินเชื่อภาคอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวยังไม่มีสัญญาณบ่งชี้ถึงความผิดปกติแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปเศรษฐกิจที่ขยายตัวดี และอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่องมาระยะเวลาหนึ่ง อาจเป็นปัจจัยเอื้อให้เกิดการสะสมตัวของฟองสบู่หรือความไม่สมดุลทางการเงิน รวมถึงพฤติกรรมการลงทุนที่สุ่มเสี่ยงมากขึ้น (Excessive Risk Taking Behaviour) ดังนั้น แม้เครื่องชี้ต่าง ๆ อาจจะยังไม่ส่งสัญญาณถึงภาวะฟองสบู่ แต่ที่สำคัญคือจากประสบการณ์ของหลายประเทศในอดีต การเกิดฟองสบู่จะเห็นได้ก็ต่อเมื่อฟองสบู่นั้นใกล้จะแตกหรือแตกไปแล้ว ทางการจึงต้องติดตามสถานการณ์ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์อย่างใกล้ชิดและประเมินจากข้อมูลรอบด้าน

ในช่วงปี 2553 เริ่มเห็นพฤติกรรมการลงทุนที่สุ่มเสี่ยง ได้แก่ การเปิดโครงการใหม่เพิ่มขึ้นมาก โดยกว่าครึ่งหนึ่งเป็นโครงการอาคารชุด ขณะที่อุปสงค์ชะลอลงหลังจากมาตรการกระตุ้นของทางการสิ้นสุดลงเมื่อกลางปี ดังนั้น ผู้ประกอบการหลายรายจึงเน้นทำการตลาดเชิงรุกมากขึ้น อาทิ การให้อยู่ฟรี 1 ปีก่อนเริ่มผ่อนชำระจริง การให้กู้ได้เท่ากับมูลค่าหลักประกัน และการผ่อนชำระดอกเบี้ยร้อยละ 0 ในช่วงระยะแรก ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่จูงใจผู้ซื้อที่ไม่มีอำนาจซื้อเพียงพอหรือเป็น Subprime Customers มีจำนวนมากขึ้น ในส่วนของสถาบันการเงิน พบว่าภายใต้ภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้น สถาบันการเงินมีแนวโน้มการให้สินเชื่อที่ Loan to Value Ratio (LTV) เกินกว่าร้อยละ 90 เพิ่มขึ้น โดยส่วนใหญ่เป็นสินเชื่อที่ปล่อยให้แก่อสังหาริมทรัพย์ที่มีราคาซื้อขายต่ำกว่า 10 ล้านบาท ในขณะที่ NPLs ของสินเชื่อกลุ่มนี้ แม้จะไม่สูงแต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ การปล่อยสินเชื่อที่มี LTV เพิ่มขึ้นนี้เป็นปรากฏการณ์ที่คล้ายคลึงกับการปรับเพิ่มขึ้นของ LTV ในช่วงเริ่มแรกของการเกิดฟองสบู่อสังหาริมทรัพย์ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งสูงขึ้นจากอัตราปกติที่ร้อยละ 70-80 จนกระทั่งถึงร้อยละ 120

พฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงข้างต้น ภายใต้**ภาวะแวดล้อมทางธุรกิจที่อยู่ในเกณฑ์ดี ผู้ประกอบการและผู้ซื้อมีความเชื่อมั่น ดอกเบี้ยอยู่ในระดับที่เอื้ออำนวย จึงเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินมาตรการกำกับดูแลสถาบันการเงิน** (Macro Prudential Measure) **ในลักษณะป้องกันความเสี่ยงที่อาจเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต** (Preventive Action) ธปท. จึงได้ออกมาตรการกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์[1/] ในส่วนของสินเชื่อที่มีราคาซื้อขายต่ำกว่า 10 ล้านบาท ให้มีผลสำหรับการให้สินเชื่อที่อยู่อาศัยประเภทอาคารชุดตั้งแต่เดือนมกราคม 2554 และที่อยู่อาศัยแนวราบตั้งแต่เดือนมกราคม 2555 จากเดิมที่กำหนดค่าน้ำหนักความเสี่ยง (Risk Weight: RW) ของสินเชื่อกลุ่มนี้ที่ร้อยละ 35 มาเป็นการกำหนด RW ผันแปรตาม LTV โดยสินเชื่อที่ให้ LTV สูงก็จะได้รับ RW ที่สูง เป็นการเพิ่มต้นทุนของสถาบันการเงิน แต่มิได้หมายความว่าห้ามปล่อยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเกิน LTV ที่กำหนด แต่หากสถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อดังกล่าวเกินระดับที่กำหนดก็จะต้องรับภาระความเสี่ยง โดยมีเงินกองทุนรองรับที่เพิ่มขึ้น **มาตรการดังกล่าวเป็นการเตือนให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพิ่มความระมัดระวังในการทำธุรกรรม ที่อาจก่อให้เกิดความไม่สมดุลขึ้นในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งถือเป็นการช่วยรักษาเสถียรภาพของเศรษฐกิจอีกทางหนึ่ง**

ปี	มาตรการกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์	
	ราคาซื้อขายต่ำกว่า 10 ล้านบาท	ราคาซื้อขายตั้งแต่ 10 ล้านบาท
2552	• กำหนด RW คงเดิม - LTV ≤ 100% กำหนด RW 35% - LTV > 100% กำหนด RW 75, 100%	• ยกเลิก LTV ไม่เกิน 70% • กำหนด RW ใหม่ - LTV ≤ 80% กำหนด RW 35% - LTV 80 - 100% กำหนด RW 75% - LTV > 100% กำหนด RW 75, 100%
2553	• กำหนด RW ใหม่ - คอนโดมิเนียม กำหนด LTV ≤ 90% กำหนด RW 35% LTV 90-100% กำหนด RW 75% LTV > 100% กำหนด RW 75, 100% (บังคับในสัญญาจะซื้อจะขายที่ทำตั้งแต่ 1 มกราคม 2554) - บ้านแนวราบ กำหนด LTV ≤ 95% กำหนด RW 35% LTV 95-100% กำหนด RW 75% LTV > 100% กำหนด RW 75, 100% (บังคับในสัญญาจะซื้อจะขายที่ทำตั้งแต่ 1 มกราคม 2555)	• กำหนด RW คงเดิม - LTV ≤ 80% กำหนด RW 35% - LTV 80 - 100% กำหนด RW 75% - LTV > 100% กำหนด RW 75, 100%

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

[1/] ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 10/2553 เรื่องหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) (ฉบับที่ 3)

5. ภาวะการเงิน

5.1 ภาวะการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน

สินเชื่อที่ขยายตัวและอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำยังเอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ขณะที่อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงินโน้มสูงขึ้นตามทิศทางอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

ภาวะการเงินเอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ในช่วงครึ่งแรกของปี คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ยังคงมีความกังวลต่อความไม่แน่นอนในเศรษฐกิจโลก รวมถึงปัจจัยเสี่ยงภายในประเทศจากสถานการณ์ทางการเมือง ส่งผลให้มีมติคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 1.25 ต่อปี อย่างไรก็ดี ในช่วงครึ่งหลังของปี ที่ความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลกเริ่มลดลง กอปรกับเศรษฐกิจไทยขยายตัวได้ต่อเนื่อง ส่งผลให้แรงกดดันเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นและมีโอกาสที่จะสูงกว่ากรอบเป้าหมายได้ กนง. จึงเห็นควรให้ทยอยปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายเข้าสู่ระดับปกติมากขึ้น โดยมีการปรับทั้งหมด 3 ครั้ง รวมแล้วร้อยละ 0.75 ต่อปี จากร้อยละ 1.25 เป็นร้อยละ 2.00 ต่อปี ณ สิ้นปี 2553

อัตราดอกเบี้ยธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรระยะ 1 วัน และ อัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคารระยะ 1 วันเฉลี่ยปรับเพิ่มขึ้นจากปีก่อน มาอยู่ที่ร้อยละ 1.48 และ 1.36 ต่อปี ณ สิ้นปี 2553 ตามการปรับขึ้นของอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝากของธนาคารพาณิชย์[3/] ปรับขึ้นตามอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝากของธนาคารพาณิชย์เริ่มปรับขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี ตามการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย โดยอัตราดอกเบี้ยสำหรับลูกค้าชั้นดี (MLR) ปรับขึ้นร้อยละ 0.26 มาอยู่ที่ร้อยละ 6.12 ต่อปี และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน ปรับขึ้นร้อยละ 0.87 มาอยู่ที่ร้อยละ 1.55 ต่อปี ตามลำดับ

[3/] อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 4 แห่ง

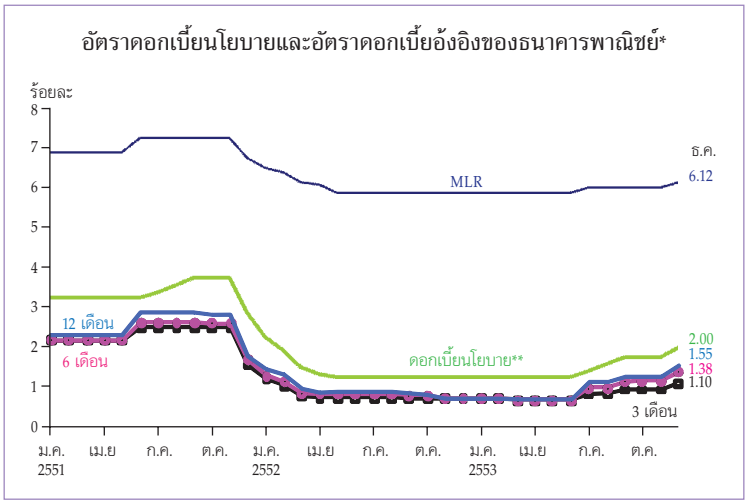

หมายเหตุ : * อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์รายใหญ่ 4 แห่ง ณ สิ้นงวดและอัตราดอกเบี้ยขึ้นสูงสุดและต่ำสุด

** อัตราดอกเบี้ยนโยบายได้เปลี่ยนจาก RP 14 วัน เป็น RP 1 วัน เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2550

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

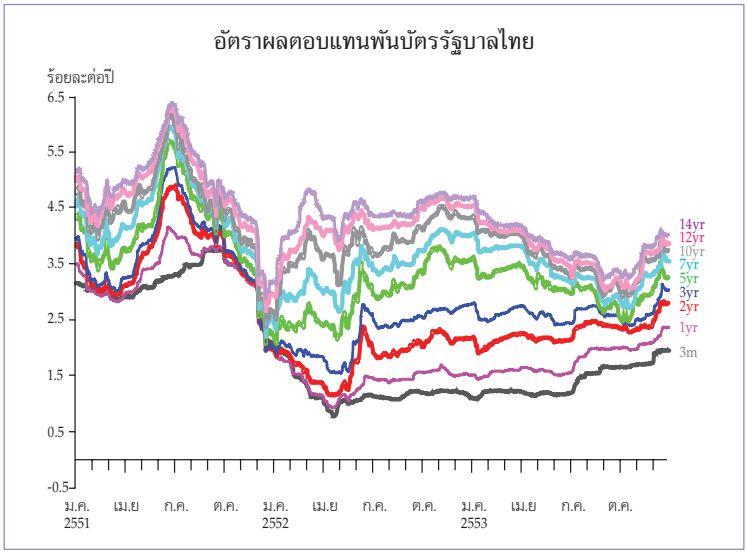

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะสั้นปรับสูงขึ้นสอดคล้องกับการส่งสัญญาณทิศทางดอกเบี้ยขาขึ้นของ กนง.

อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะสั้นโน้มสูงขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี 2553 จากการคาดการณ์ทิศทางการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ตามการส่งสัญญาณของ กนง. ถึงแม้อัตราผลตอบแทนพันธบัตรระยะกลางและระยะยาวโน้มลดลงตั้งแต่ช่วงต้นปี จากความต้องการของนักลงทุนโดยเฉพาะกลุ่มบริษัทประกันที่เพิ่มขึ้น และการคาดการณ์

ปริมาณการออกพันธบัตรของรัฐบาลว่าจะลดลงตามความสามารถในการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลที่มากกว่าที่คาดไว้ อย่างไรก็ดี ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี อัตราผลตอบแทนพันธบัตรระยะกลางและระยะยาวได้ปรับสูงขึ้นตามทิศทางอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

สินเชื่อภาคเอกชนเร่งขึ้นตามเศรษฐกิจที่ขยายตัวในเกณฑ์ดี

สินเชื่อภาคครัวเรือนขยายตัวในอัตราเร่งขึ้น สอดคล้องกับการขยายตัวของการบริโภคภาคเอกชน โดยสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์เร่งขึ้นมากตามยอดจำหน่ายรถยนต์ที่สูงเป็นประวัติการณ์ ขณะที่สินเชื่อที่อยู่อาศัยขยายตัวดี ส่วนหนึ่งจากผลของมาตรการกระตุ้นอสังหาริมทรัพย์ ส่วนสินเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจขยายตัวน้อยกว่า ส่วนหนึ่งเนื่องจากภาคธุรกิจหันไประดมทุนผ่านการออกตราสารหนี้และตราสารทุน

อัตราการขยายตัวของเงินฝากและสินเชื่อภาคเอกชนของสถาบันรับฝากเงิน*

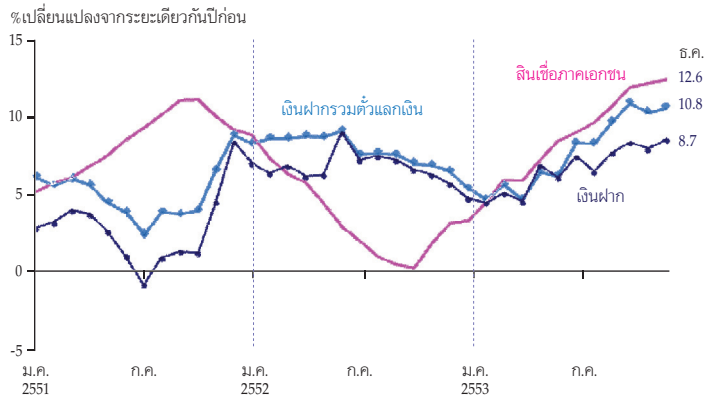

หมายเหตุ : * สถาบันรับฝากเงินประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ, สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย, กิจการวิเทศธนกิจ, บริษัทเงินทุน, สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็นธนาคาร, สหกรณ์ออมทรัพย์ และ กองทุนรวมตลาดเงิน

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

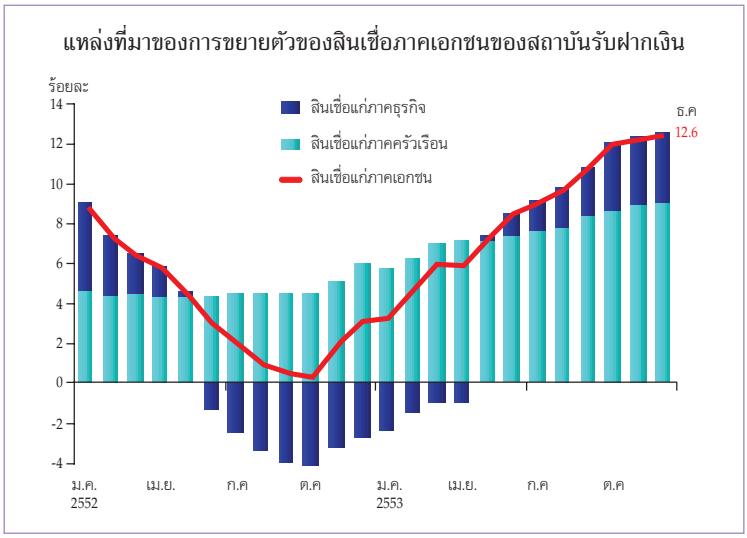

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารพาณิชย์และธนาคารเฉพาะกิจเร่งระดมเงินฝากและตั๋วแลกเงินเพื่อรองรับความต้องการสินเชื่อที่เพิ่มขึ้น

เงินฝากรวมตั๋วแลกเงินของสถาบันรับฝากเงิน (ธนาคารพาณิชย์และธนาคารเฉพาะกิจ) ขยายตัวร้อยละ 10.8 เร่งขึ้นจากปีก่อนหน้า ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการไหลกลับของเงินลงทุนในกองทุนรวมเพื่อลงทุนในต่างประเทศ (FIF) ประกอบกับสถาบันการเงินเร่งระดมเงินฝากมากขึ้น ส่งผลให้สภาพคล่องในระบบธนาคารพาณิชย์ยังคงอยู่ในระดับสูงและเพียงพอที่จะรองรับความต้องการสินเชื่อในระยะต่อไป

ฐานเงินและปริมาณเงินตามความหมายกว้างขยายตัวสอดคล้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น

แม้ฐานเงินจะเร่งตัวขึ้นในช่วงครึ่งแรกของปี จากสถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง ทำให้ประชาชนต้องการถือเงินสดเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉินมากขึ้น แต่หลังจากสถานการณ์คลี่คลายความต้องการถือเงินสดในส่วนนี้ลดลง ส่งผลให้ฐานเงินขยายตัวร้อยละ 12.7 ซึ่งสอดคล้องกับการขยายตัวของเศรษฐกิจ

ปริมาณเงินตามความหมายกว้าง (Broad Money) ขยายตัวร้อยละ 10.9 จากสิ้นปีก่อน สอดคล้องกับการขยายตัวของฐานเงิน

อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์ สรอ. แข็งค่าขึ้นจากทั้งการไหลเข้าของเงินทุนและการเกินดุลของบัญชีเดินสะพัด

อัตราแลกเปลี่ยน ณ สิ้นปี 2553 อยู่ที่ระดับ 30.15 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. แข็งค่าขึ้นร้อยละ 10.6 จากสิ้นปีก่อนตามการเกินดุลบัญชีเดินสะพัด และการไหลเข้าของเงินทุนเพื่อลงทุนในตลาดหลักทรัพย์และตลาดพันธบัตรไทย อันเป็นผลจากความแตกต่างของการขยายตัวของเศรษฐกิจกลุ่มประเทศเกิดใหม่และกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลัก ที่ทำให้มีเงินทุนไหลเข้าสู่ภูมิภาคเอเชียรวมทั้งไทย อย่างไรก็ดี ในช่วงปลายปี นักลงทุนมีความกังวลต่อปัญหาหนี้สาธารณะของประเทศไอร์แลนด์ รวมทั้งนโยบายการดูแลเงินเฟ้อของจีน ตลอดจนความตึงเครียดในคาบสมุทรเกาหลี และปัจจัยบวกต่อค่าเงินดอลลาร์ สรอ. จากการที่นักลงทุนเริ่มเห็นสัญญาณการฟื้นตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ทำให้เงินทุนไหลกลับเข้าสู่สหรัฐฯ ส่งผลให้ค่าเงินบาทต่อดอลลาร์ สรอ. ชะลอการแข็งค่า

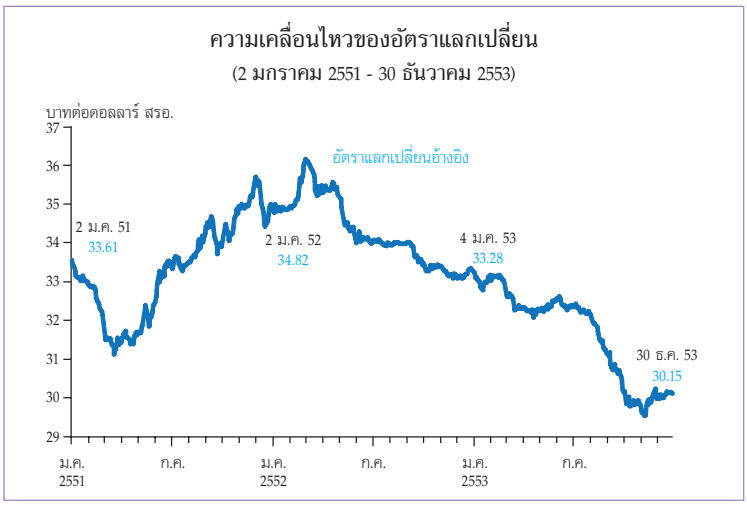

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

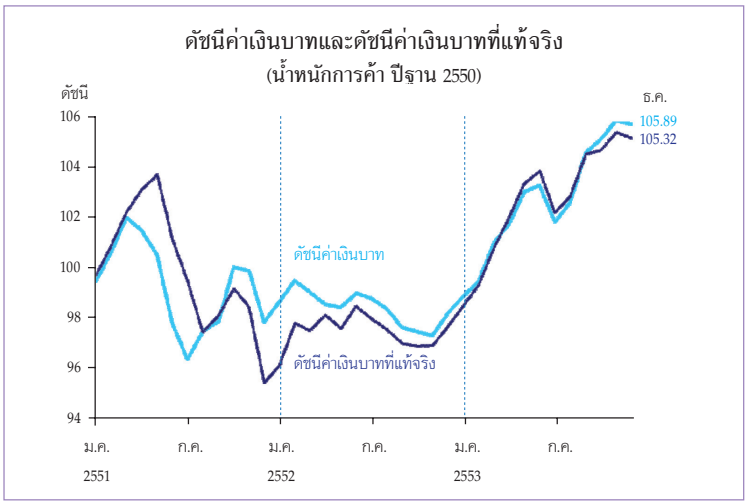

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ดัชนีค่าเงินบาท[4/] (NEER) ปรับแข็งค่าขึ้นร้อยละ 4.5 จากระดับเฉลี่ยในปีก่อนหน้า ตามการอ่อนค่าลงของเงินดอลลาร์ สรอ. เงินยูโร และเงินปอนด์ ทั้งนี้ เงินดอลลาร์ สรอ. ที่อ่อนค่าลงเกิดจากความกังวลเรื่องความไม่แน่นอนของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ขณะที่การอ่อนค่าของยูโรและปอนด์เกิดจากความกังวลต่อความสามารถในการลดการขาดดุลการคลังเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ภาครัฐของประเทศโปรตุเกส ไอร์แลนด์ กรีซ และสเปน ประกอบกับการคาดการณ์ว่าอังกฤษจะยังต้องดำเนินนโยบายการเงินที่ผ่อนคลาย ซึ่งจะเป็นแรงกดดันต่อค่าเงินปอนด์ในอีกทางหนึ่ง

สำหรับดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง (REER) ที่นำดัชนีค่าเงินบาทมาปรับด้วยราคาเปรียบเทียบ เพื่อให้สะท้อนถึงความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของประเทศปรับแข็งค่าขึ้นในปี 2553 ร้อยละ 5.5 จากระดับเฉลี่ยในปีก่อน ตามทิศทางของดัชนีค่าเงินบาทที่แข็งขึ้นเป็นสำคัญ ในขณะที่ระดับราคาของไทยยังเคลื่อนไหวสอดคล้องกับประเทศในภูมิภาค

5.2 ตลาดตราสารทุนและตราสารหนี้

เงินทุนที่ไหลเข้าเป็นจำนวนมากเป็นโอกาสให้ภาคเอกชนพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากตลาดตราสารทุนและตราสารหนี้ได้มากขึ้น

ภาคเอกชนระดมทุนในตลาดทุนและตลาดตราสารหนี้เพิ่มขึ้น

ความแตกต่างของการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชียและกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลักส่งผลให้นักลงทุนต่างชาติมาลงทุนในประเทศกำลังพัฒนารวมทั้งไทยมากขึ้นทั้งในตลาดตราสารทุนและตราสารหนี้โดยดัชนีราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET Index) สูงขึ้นอย่างรวดเร็วและปิดตลาดสิ้นปีเพิ่มขึ้นร้อยละ 40.6 จากสิ้นปีก่อน โดยเป็นการเพิ่มสูงสุดเป็นอันดับสามของโลกและเป็นอันดับสองในภูมิภาคเอเชีย รองจากอินโดนีเซีย และทำให้มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (Market Capitalization) ณ สิ้นปีขยายตัวร้อยละ 41.9 จากปีก่อนมาอยู่ที่ 8.33 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 82.5 ของ GDP ซึ่งเป็นสถิติสูงสุดตั้งแต่ก่อตั้งตลาดหลักทรัพย์

ภาคธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินได้หันมาระดมทุนผ่านการออกตราสารทุนเพื่อใช้ในธุรกิจมากขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจการขนส่ง อุตสาหกรรมการผลิตและอสังหาริมทรัพย์ ส่งผลให้ตราสารทุนที่ออกใหม่ทั้งปีมีมูลค่ารวม 87.5 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นมากจากปีก่อนเกือบ 4 เท่าตัว

[4/] ธนาคารแห่งประเทศไทยปรับข้อมูลดัชนีค่าเงินบาท (NEER, REER) โดยใช้น้ำหนักทางการค้าและปีฐานใหม่ (ปี 2550) โดยเริ่มเผยแพร่ข้อมูลใหม่ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2554 เป็นต้นไป

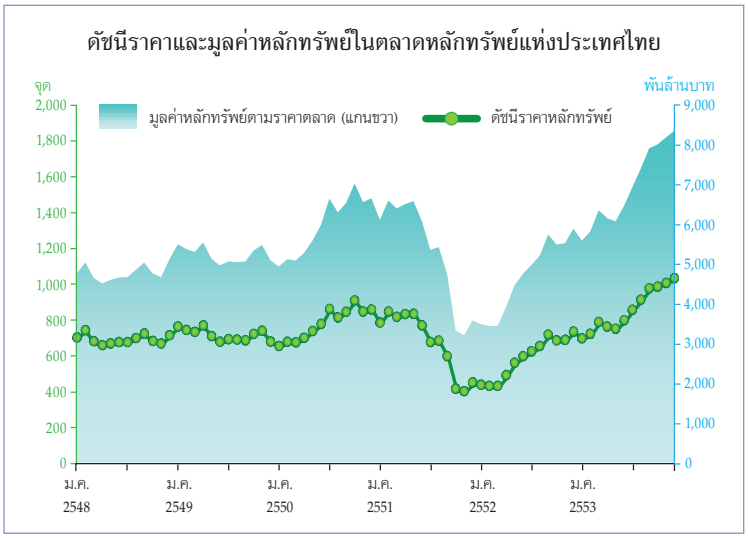

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

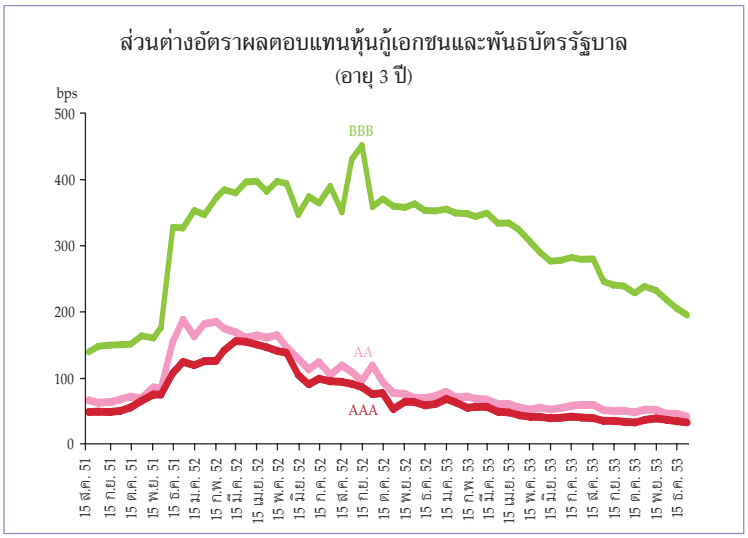

หมายเหตุ: 1. เฉพาะหุ้นกู้ที่มีธุรกรรมซื้อขายมากกว่า 10 ธุรกรรมใน 1 ปี หรือมียอดคงค้างสูงกว่า 2 พันล้านบาท

2. ส่วนต่างอัตราผลตอบแทนคำนวณจากวันที่ 15 และวันทำการสุดท้ายของแต่ละเดือนที่มีการเสนอราคาในตลาด

นอกจากนี้ ภาคเอกชนยังระดมทุนผ่านตลาดตราสารหนี้ด้วย ทำให้ยอดคงค้างตราสารหนี้ภาคเอกชน ณ สิ้นปีอยู่ที่ 1.3 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 54 พันล้านบาท

สำหรับยอดคงค้างตราสารหนี้ภาครัฐบาล ณ สิ้นปีมียอดคงค้างอยู่ที่ 5.6 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปีก่อนรวม 779.6 พันล้านบาท จากการเพิ่มขึ้นของยอดคงค้างพันธบัตรรัฐบาลซึ่งเป็นผลจากการออกพันธบัตรรัฐบาลชุดไทยเข้มแข็ง และยอดคงค้างพันธบัตร ธปท. จากการดูแลสภาพคล่องในระบบเศรษฐกิจ

ภาวะเศรษฐกิจและฐานะการเงินของภาคธุรกิจที่ดีขึ้น ทำให้ค่าความเสี่ยงของภาคเอกชนที่สะท้อนจากส่วนต่างอัตราผลตอบแทนหุ้นกู้เอกชนและพันธบัตรรัฐบาล (Corporate Bond Spread) ปรับลดลงต่อเนื่อง

อย่างไรก็ดี ความไม่แน่นอนในการฟื้นตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ และปัญหาหนี้สาธารณะของกลุ่มประเทศยุโรปยังคงมีอยู่ ขณะที่เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศเกิดใหม่ยังขยายตัวสูงเป็นผลให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจ แรงกดดันเงินเฟ้อ และการดำเนินนโยบายการเงินของทั้งสองกลุ่มยังแตกต่างกัน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คาดว่าการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศในระยะต่อไปจะยังคงผันผวนมาก

5.3 ระบบธนาคารพาณิชย์

ระบบธนาคารพาณิชย์มีกำไรสูงขึ้นจากปีก่อนหน้าตามการขยายตัวสินเชื่อและเงินฝาก ขณะที่ฐานะการเงินของธนาคารพาณิชย์เข้มแข็ง

ฐานะการเงินของธนาคารพาณิชย์ยังคงเข้มแข็ง

ระบบธนาคารพาณิชย์มีกำไรจากการดำเนินงานรวม 213.3 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 15.1 โดยอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (Net Interest Margin: NIM) อยู่ที่ร้อยละ 2.8 ใกล้เคียงกับปีก่อน และเมื่อหักภาษีและค่าใช้จ่ายจากการกันสำรอง ระบบธนาคารพาณิชย์มีกำไรสุทธิ 123.0 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 34.5 ส่งผลให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (Return on Assets: ROA) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.9 มาอยู่ที่ร้อยละ 1.1

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ลดลงมากกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ทำให้อัตราดอกเบี้ยจ่ายที่แท้จริงจากการรับฝากเงิน (Effective Deposit Rate) ลดลงมากกว่าอัตราดอกเบี้ยรับที่แท้จริงจากการปล่อยสินเชื่อ (Effective Lending Rate) ส่งผลให้รายได้ดอกเบี้ยสุทธิเพิ่มขึ้นจากปีก่อน

รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 16.0 จากรายได้จากค่าธรรมเนียมและการบริการที่สูงขึ้นตามการปรับกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้ ยังมีกำไรจากการลงทุนในหลักทรัพย์และการปริวรรตเงินตรา ขณะที่ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.8 โดยส่วนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานที่สูงขึ้น

ฐานะการเงินของระบบธนาคารพาณิชย์ยังอยู่ในเกณฑ์เข้มแข็ง โดยฐานะเงินกองทุนเพิ่มขึ้นจากผลกำไรและการเพิ่มทุน ทำให้อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS Ratio) เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 16.2 และอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Tier-1 Ratio) เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 12.5 ซึ่งอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานสากลมาก

สัดส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Gross NPLs) ต่อสินเชื่อรวมของระบบธนาคารพาณิชย์ลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 3.6 ณ สิ้นปี 2553 โดยมียอดคงค้าง 312.6 พันล้านบาท ลดลง 63.5 พันล้านบาท จากสิ้นปี 2552 โดยลดลงทั้ง NPLs ในส่วนของสินเชื่อภาคธุรกิจและสินเชื่ออุปโภคบริโภค ส่วนสินเชื่อที่ผิดนัดชำระหนี้เกิน 1 เดือนแต่ยังไม่เกิน 3 เดือนลดลงเช่นกัน แม้ว่าสินเชื่อจะขยายตัวตามภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลดีต่อเสถียรภาพของระบบธนาคารพาณิชย์ในระยะต่อไป

ผลประกอบการและอัตราส่วนที่สำคัญของระบบธนาคารพาณิชย์

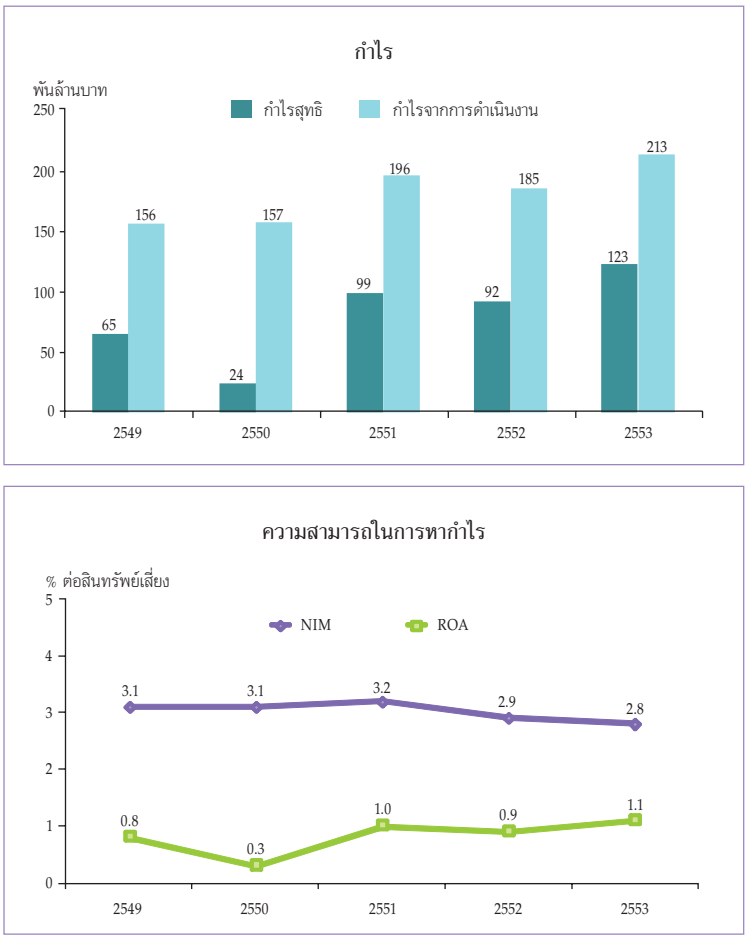

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

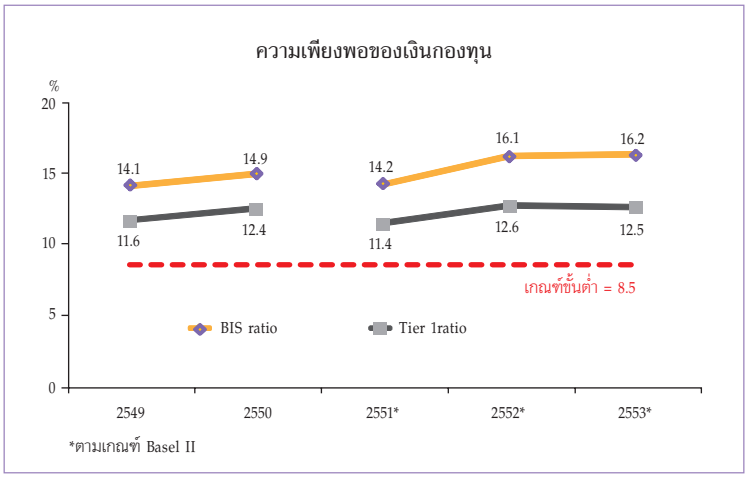

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์

หน่วย: พันล้านบาท	2552	2553[P]	Δ% ปี 2553 เทียบปี 2552
1. รายได้ดอกเบี้ย	404.3	415.1	2.6
1.1 เงินให้สินเชื่อ	311.1	307.0	-1.3
1.2 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	20.8	26.0	24.9
1.3 การให้เช่าซื้อและสัญญาเช่าการเงิน	26.7	29.2	9.5
1.4 เงินลงทุน	45.7	52.8	15.6
2. ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	114.2	99.8	-12.6
2.1 เงินรับฝาก	78.2	58.3	-25.4
2.2 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	7.9	12.8	63.1
2.3 เงินกู้ยืม	28.2	28.7	1.7
2.4 ค่าธรรมเนียมในการกู้ยืมเงิน	0.0	0.0	1,300.0
3. รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (3) = (1) - (2)	290.1	315.2	8.6
4. รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย	135.0	156.6	16.0
5. ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	239.7	258.5	7.8
6. กำไรจากการดำเนินงาน (6) = (3) + (4) - (5)	185.4	213.3	15.1
7. หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ รวมขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้	56.4	44.1	-21.9
8. ภาษีและรายการพิเศษ	36.8	46.2	25.7
9. กำไรสุทธิ (9) = (6) - (7) - (8)	92.2	123.0	34.5

หมายเหตุ: ระบบ ธพ. ประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ 32 แห่ง ได้แก่ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนภายในประเทศ 17 แห่ง และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ 15 แห่ง

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

6. การประเมินเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินไทย

เสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินไทยอยู่ในเกณฑ์ดี แต่แนวโน้มต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ประกอบกับตลาดแรงงานตึงตัว จะสร้างแรงกดดันต่อเงินเฟ้อในระยะต่อไป

6.1 เสถียรภาพในประเทศ

6.1.1 เสถียรภาพด้านราคาและแรงกดดันเงินเฟ้อ

ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นและเศรษฐกิจที่ขยายตัวดี ทำให้อัตราเงินเฟ้อเร่งตัวขึ้นจากปีก่อน และคาดว่าปัจจัยดังกล่าวจะยังเป็นแรงกดดันเงินเฟ้อในระยะต่อไป

แรงกดดันเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นชัดเจนและต่อเนื่อง

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปและอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเร่งขึ้นจากปีก่อนมาอยู่ที่ร้อยละ 3.3 และ 1.0 ตามลำดับ ตามราคาในหมวดพลังงานสอดคล้องกับแนวโน้มราคาน้ำมันในตลาดโลก และหมวดอาหารสดตามราคาสินค้าเกษตรที่สูงขึ้น เนื่องจากผลผลิตของไทยและของโลกลดลงจากสภาพอากาศแปรปรวน ขณะที่ความต้องการบริโภคยังเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตามเศรษฐกิจที่ฟื้นตัว

แม้ว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจจะสร้างแรงกดดันด้านอุปสงค์มากขึ้น แต่การส่งผ่านต้นทุนที่สูงขึ้นไปยังราคาสินค้าและบริการยังคงมีค่อนข้างจำกัด เนื่องจากประสบปัญหาความไม่สงบทางการเมือง และอุทกภัย อีกทั้งทางการยังขอความร่วมมือผู้ประกอบการให้ชะลอการขึ้นราคาสินค้าและบริการ เพื่อไม่ให้กระทบกำลังซื้อของประชาชน จึงทำให้ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นยังไม่ส่งผ่านไปยังราคาสินค้าและบริการที่อยู่ในตะกร้าอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานได้อย่างเต็มที่

การเร่งขึ้นของอัตราเงินเฟ้อยังมาจากปัจจัยพิเศษที่มีผลต่อการคำนวณเงินเฟ้อด้วย ได้แก่ การยกเลิกความช่วยเหลือของภาครัฐในส่วนของการอุดหนุนค่าน้ำประปาในเดือนเมษายน ที่ทำให้ค่าใช้จ่ายค่าน้ำประปาของประชาชนสูงขึ้น และผลของนโยบายเรียนฟรีที่ดำเนินมาครบรอบ 1 ปี

ในระยะต่อไป คาดว่าแรงกดดันเงินเฟ้อจะสูงขึ้นทั้งจากการทยอยส่งผ่านต้นทุนการผลิตที่ผู้ประกอบการได้แบกรับไว้ในปีที่แล้วจากที่ชะลอการปรับขึ้นราคาตลอดทั้งปี และแรงกดดันด้านต้นทุนที่เพิ่มเติมจากราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลกที่ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตามการ

ขยายตัวของเศรษฐกิจโลก ขณะที่เศรษฐกิจไทยยังเติบโตได้ต่อเนื่องตามพื้นฐานเศรษฐกิจไทยที่เข้มแข็ง ซึ่งจะเอื้อให้การส่งผ่านทำได้ง่ายขึ้น

ดัชนีราคา

(% เปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน)

	น้ำหนัก (ร้อยละ)	2552 ทั้งปี	2553 ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป	100.0	-0.9	3.3	3.8	3.3	3.3	2.8
- ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน	75.5	0.3	1.0	0.4	0.9	1.2	1.2
- หมวดอาหารสด	14.6	5.6	10.3	8.2	9.2	13.8	10.2
- หมวดพลังงาน	9.9	-13.1	9.7	26.3	10.9	1.5	3.2
ดัชนีราคาผู้ผลิต	100.0	-3.8	9.4	12.0	9.3	10.3	6.3
- ผลผลิตเกษตรกรรม	9.5	5.8	22.1	21.8	16.4	38.7	14.2
- ผลิตภัณฑ์จากเหมือง	2.4	-10.9	3.0	11.3	3.1	-1.8	-0.2
- ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	88.1	-5.6	6.5	9.7	7.6	4.4	4.5

ที่มา: สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

6.1.2 เสถียรภาพตลาดแรงงาน

ตลาดแรงงานประสบภาวะตึงตัวจากการจ้างงานที่ขยายตัวได้ดีตามภาวะเศรษฐกิจ ส่งผลให้ผู้ประกอบการหาแรงงานได้ยากขึ้น และสร้างแรงกดดันให้ค่าจ้างปรับสูงขึ้น

ตลาดแรงงานตึงตัวมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การจ้างงานขยายตัวร้อยละ 0.9 สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ และมีลักษณะของการแย่งแรงงานระหว่างภาคเศรษฐกิจมากขึ้น โดยการจ้างงานในภาคการค้าและภาคบริการขยายตัวร้อยละ 3.1 และ 2.9 ตามลำดับ ขณะที่การจ้างงานภาคอุตสาหกรรมหดตัวลง แม้การผลิตในสาขาที่เน้นการส่งออก อาทิ สาขาอิเล็กทรอนิกส์ และยานยนต์ จะขยายตัวมาก ทั้งนี้เนื่องจากแรงงานที่เคยทำงานในภาคอุตสาหกรรมส่วนหนึ่งเคลื่อนสู่ภาคการค้า บริการ และภาคเกษตร รวมทั้งบางส่วนหันไปประกอบอาชีพส่วนตัว

เครื่องชี้ภาวะตลาดแรงงานต่าง ๆ สะท้อนถึงปัญหาการขาดแคลนแรงงาน

ความตึงตัวของตลาดแรงงานไทยเพิ่มสูงขึ้นในปี 2553 สะท้อนจากสัดส่วนของตำแหน่งงานว่างต่ออัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5.7 ในปี 2552 เป็นร้อยละ 10.5 ในปี 2553 ขณะที่อัตราการว่างงานลดลงสู่ระดับร้อยละ 0.9 ตั้งแต่ไตรมาสที่ 3 ของปี ประกอบกับอัตราการว่างงาน

ระยะยาวลดลงจากร้อยละ 1.1 ในปี 2552 เหลือเพียงร้อยละ 0.08 ในปี 2553 แสดงให้เห็นว่าผู้ว่างงานส่วนใหญ่สามารถหางานได้อย่างรวดเร็วขึ้น ทั้งนี้ ผลสำรวจภาคธุรกิจ[5/] สะท้อนว่าผู้ประกอบการสรรหาแรงงานได้ยากขึ้น โดยดัชนีความยากง่ายในการสรรหาแรงงานอยู่ที่ระดับต่ำกว่า 50 ตลอดทั้งปี 2553

ปัญหาการขาดแคลนแรงงานส่งผลให้ชั่วโมงทำงานและค่าจ้างปรับเพิ่มขึ้น

ปัญหาการขาดแคลนแรงงานส่งผลให้ผู้ประกอบการปรับตัวโดยการเพิ่มชั่วโมงงาน เห็นได้จากจำนวนแรงงานของกลุ่มนอกภาคเกษตรกรรมที่ทำงานมากกว่า 50 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2553 และอยู่ในระดับที่สูงกว่าช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจมาก ซึ่งนำไปสู่การปรับเพิ่มค่าจ้างของแรงงานทั้งในภาคเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรม ส่งผลให้ค่าจ้างเฉลี่ยในปี 2553 อยู่ที่ระดับ 9,262.2 บาทต่อคนต่อเดือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5 จากปีก่อน

เครื่องชี้ที่สะท้อนแรงกดดันต่อตลาดแรงงาน

เครื่องชี้สำคัญ	2552	2553	2553					
			ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ผู้ว่างงาน (พันคน)	572.3	402.2	468.9	335.5	431.7	506.1	341.0	329.9
อัตราการว่างงาน	1.5	1.0	1.2	0.9	1.1	1.3	0.9	0.8
ผู้ทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน)	604.9	520.8	560	481.7	547.9	572.1	516.5	446.8
อัตราการทำงานต่ำกว่าระดับ(%)	1.6	1.3	1.5	1.2	1.4	1.5	1.3	1.1
ผู้ว่างงานระยะยาว* (พันคน)	42.7	29.8	39.6	19.9	44.5	34.7	20.4	19.4
อัตราการว่างงานระยะยาว (%)	1.11	0.08	0.10	0.1	0.12	0.09	0.05	0.05
ตำแหน่งว่าง/จำนวนผู้ว่างงาน (%)	5.7	10.5	9.1	12.0	11.1	7.1	11.9	12.0
ดัชนีความยากง่ายในการสรรหาแรงงาน	55.6	42.4	43.7	41.0	44.4	43.1	41.5	40.5

* ผู้ว่างงานในระยะยาว คือ ผู้ที่ว่างงานมากกว่า 1 ปีขึ้นไป
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

[5/] การสำรวจผู้ประกอบการ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาวะการจ้างงาน

Δ%	2552	2553	2553					
			ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ผู้มีงานทำ	1.9	0.9	1.0	0.8	2.6	-0.5	0.8	0.7
ภาคเกษตร	0	-1.0	-3.1	0.8	1.8	-7.4	-1.2	2.9
ภาคนอกเกษตร	3.1	2.1	3.4	0.7	3.0	3.8	2.3	-0.8
อุตสาหกรรม	-1.5	-0.5	0.7	-1.6	-0.4	1.7	-2.2	-1.1
ก่อสร้าง	4	2.3	5.3	-1.3	0.7	9.9	1.9	-4.4
การค้า	5.1	3.1	4.0	2.3	2.9	5.1	4.1	0.5
บริการ	4.7	2.9	4.3	1.6	5.8	2.8	4.0	-0.8

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

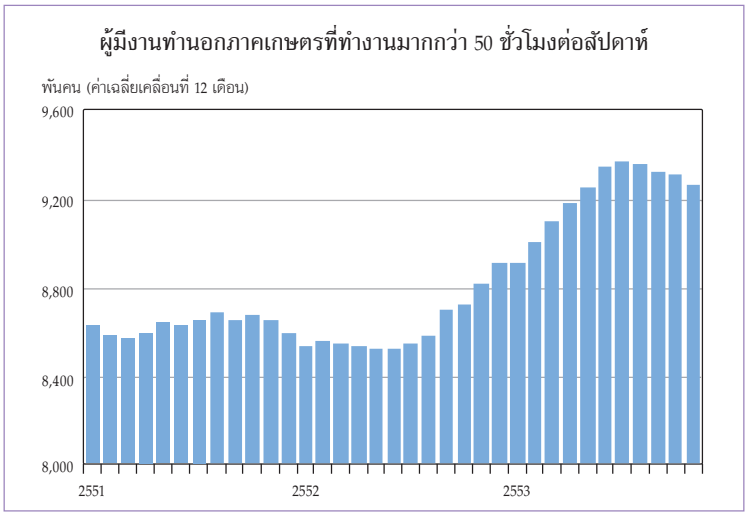

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

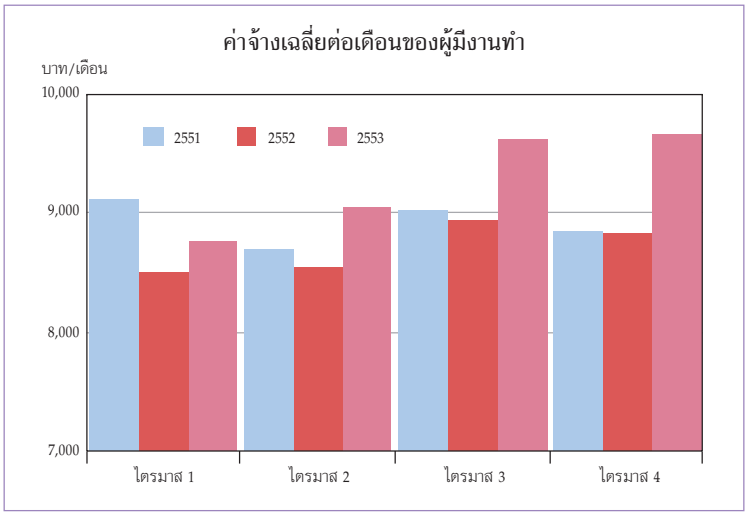

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

6.1.3 เสถียรภาพด้านอื่น ๆ

ในภาพรวม ยังไม่มีสัญญาณบ่งชี้ถึงการสะสมตัวของความไม่สมดุลในระบบเศรษฐกิจและการเงินไทย (Financial Imbalances)

นอกจากการพิจารณาเสถียรภาพด้านราคา เสถียรภาพด้านอื่น ๆ อาทิ ภาคธุรกิจ ภาคครัวเรือน และตลาดการเงิน มีความสำคัญในการประเมินความสมดุลของระบบเศรษฐกิจด้วย

เสถียรภาพภาคธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน

ฐานะการเงินของภาคธุรกิจยังคงเข้มแข็ง

ผลประกอบการบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ไม่ใช่สถาบันการเงินปรับดีต่อเนื่องนับตั้งแต่ครึ่งหลังของปี 2552 โดยในไตรมาสที่ 3 ของปี 2553 อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin: OPM) และอัตราส่วนรายได้ต่อภาระดอกเบี้ยจ่าย (Interest Coverage Ratio: ICR) เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 9.0 และ 6.9 เท่า ตามลำดับ ซึ่งเป็นระดับที่ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยในช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจการเงินโลกในปี 2551

ค่าเงินบาทที่แข็งขึ้นไม่ส่งผลกระทบต่อกำไรของธุรกิจส่งออกมากนัก เนื่องจากภาคธุรกิจมีการปรับตัวอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ภาคธุรกิจอื่น ๆ ยังคงได้รับประโยชน์จากความต้องการภายในประเทศที่ขยายตัวต่อเนื่อง ทำให้ฐานะทางการเงินของภาคธุรกิจยังคงเข้มแข็ง

ปัจจัยเสี่ยงที่จะกระทบต่อเสถียรภาพของภาคธุรกิจในระยะต่อไป ได้แก่

- ความไม่แน่นอนของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจประเทศกลุ่มอุตสาหกรรมหลัก
- ต้นทุนการผลิตทั้งวัตถุดิบและค่าจ้างแรงงานที่มีแนวโน้มสูงขึ้น
- ความไม่แน่นอนของสถานการณ์ทางการเมืองที่จะกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและนักธุรกิจ
- ความผันผวนของเงินทุนเคลื่อนย้ายที่อาจส่งผลกระทบต่อความผันผวนของค่าเงินบาท

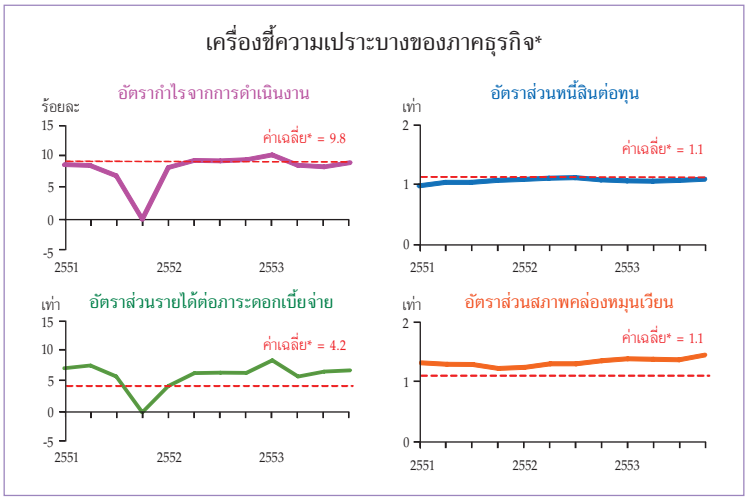

หมายเหตุ: * ค่าเฉลี่ยไตรมาส 1 ปี 2543 - ไตรมาส 4 ปี 2550
ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการคำนวนของธนาคารแห่งประเทศไทย

เสถียรภาพภาคครัวเรือน

รายได้ครัวเรือนสูงขึ้นตามเศรษฐกิจที่ฟื้นตัว

ความเสี่ยงต่อรายได้และการมีงานทำของภาคครัวเรือนอยู่ในระดับต่ำ เป็นผลจากเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวต่อเนื่องทำให้ความต้องการแรงงานและค่าจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ รายได้ของครัวเรือนที่สูงขึ้นช่วยให้ครัวเรือนมีความสามารถในการชำระหนี้ดีขึ้น สะท้อนจากสัดส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL Ratio) ของสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคที่อยู่ในระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม อัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำต่อเนื่อง ทำให้ภาคครัวเรือนก่อหนี้เพิ่มขึ้น สะท้อนจากสินเชื่อส่วนบุคคลที่ขยายตัวในอัตราสูง โดยเฉพาะสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์และที่อยู่อาศัย

ในระยะต่อไป สภาพคล่องและมาตรฐานการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินที่ผ่อนคลายในช่วงที่ผ่านมา อาจส่งผลให้ครัวเรือนก่อหนี้เกินตัวและส่งผลต่อฐานะทางการเงินและความสามารถในการชำระหนี้ได้

เครื่องชี้ความเปราะบางของภาคครัวเรือน

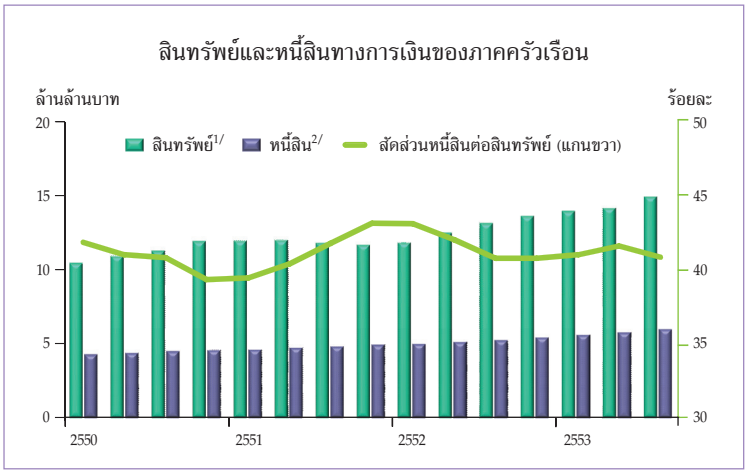

หมายเหตุ: 1/ เงินฝากในระบบสถาบันการเงิน การถือหลักทรัพย์ประเภทตราสารหนี้และตราสารทุน และการประกันชีวิต
2/ สินเชื่อจากระบบสถาบันการเงินและนิติบุคคลที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน
ที่มา: คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

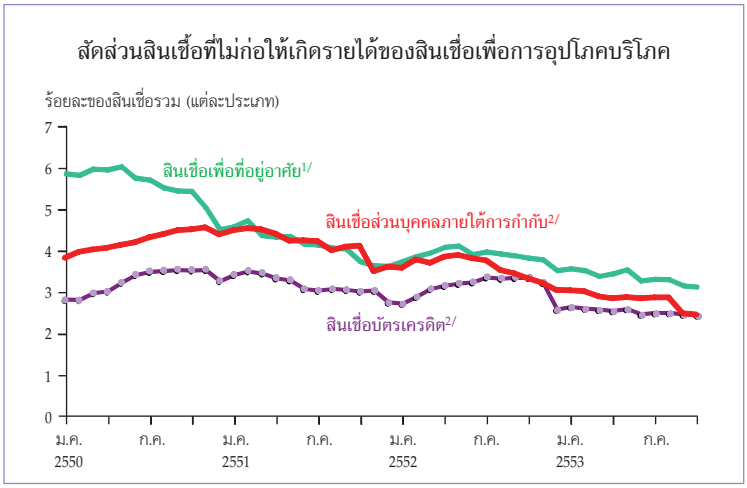

หมายเหตุ: 1/ สินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์
2/ รวมสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์และนิติบุคคลที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

เสถียรภาพภาครัฐ

หนี้สาธารณะยังต่ำกว่ากรอบความยั่งยืนทางการคลัง

เสถียรภาพภาครัฐยังอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ในระยะต่อไปมีความเสี่ยงมากขึ้น แม้ว่าสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2553 จะอยู่ที่ร้อยละ 42.4 ต่ำกว่ากรอบความยั่งยืนทางการคลังที่ร้อยละ 60.0 แต่รายจ่ายประจำและรายจ่ายผูกพันระยะยาวของรัฐบาลที่มีแนวโน้มสูงขึ้นมากและไม่สมดุลกับการเพิ่มขึ้นของรายได้ จะทำให้ระดับหนี้สาธารณะสูงจนกระทบต่อการบริหารเงินของภาครัฐในระยะต่อไป

เสถียรภาพภาคอสังหาริมทรัพย์

ยังไม่เห็นภาวะฟองสบู่ของภาคอสังหาริมทรัพย์ที่ชัดเจน

ในปัจจุบันยังไม่เห็นสัญญาณของการสะสมความไม่สมดุลในตลาดอสังหาริมทรัพย์อย่างชัดเจน โดยการปรับตัวของอุปสงค์และอุปทานยังอยู่ในทิศทางที่สอดคล้องกัน ส่งผลให้ราคาที่อยู่อาศัยโดยรวมยังสูงขึ้นไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผ่านมาการแข่งขันในการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของสถาบันการเงินมีความรุนแรงมากขึ้น เห็นได้จากสถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัยที่มีสัดส่วนสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (Loan to Value: LTV ratio) มากกว่าร้อยละ 90 สูงขึ้น ดังนั้น คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.) จึงออกมาตรการลดแรงจูงใจของธนาคารพาณิชย์ในการปล่อยสินเชื่อที่มี LTV สูง โดยกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเพิ่มขึ้นสำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มีราคาซื้อขายต่ำกว่า 10 ล้านบาท โดยให้มีผลตั้งแต่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไปสำหรับอาคารชุด และตั้งแต่ 1 มกราคม 2555 เป็นต้นไปสำหรับที่อยู่อาศัยแนวราบ

เสถียรภาพตลาดการเงิน

ตลาดการเงินโดยเฉลี่ยทั้งปีมีความผันผวนน้อยลง

เสถียรภาพตลาดการเงินดีขึ้นกว่าปีก่อนทั้งในตลาดเงินและตลาดทุน สะท้อนจากค่าความผันผวนของเงินบาทต่อดอลลาร์ สรอ. และค่าความผันผวนของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ที่เฉลี่ยต่ำกว่าปีก่อน แม้ว่าในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปีจะมีความผันผวนมากขึ้น ตามเงินทุนที่ไหลเข้ามามากเพื่อลงทุนในตลาดพันธบัตรและตลาดหลักทรัพย์

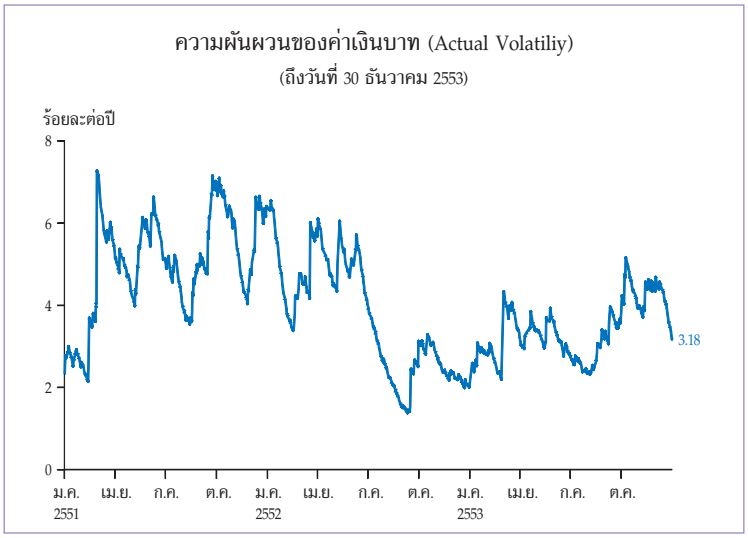

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

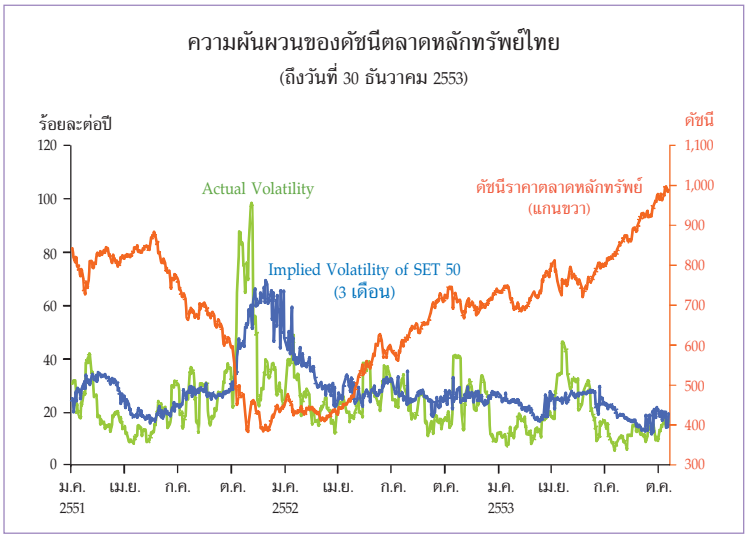

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และBloomberg

คุณภาพสินเชื่อปรับดีขึ้น ทำให้เสถียรภาพภาคสถาบันการเงินเข้มแข็ง

เสถียรภาพภาคสถาบันการเงิน

เสถียรภาพภาคสถาบันการเงินอยู่ในเกณฑ์เข้มแข็ง เนื่องจากรายได้และความสามารถในการชำระหนี้ของภาคธุรกิจและภาคครัวเรือนดีขึ้น ส่งผลให้คุณภาพสินเชื่อของภาคสถาบันการเงินปรับดีขึ้นไปด้วย สะท้อนจากสัดส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Gross NPLs) ต่อสินเชื่อรวม และสินเชื่อที่ผิดนัดชำระหนี้เกิน 1 เดือนแต่ยังไม่เกิน 3 เดือน ณ สิ้นปีที่ลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 3.6 และ 2.6 จากสิ้นปีก่อน ตามลำดับ

ในระยะต่อไป ความเสี่ยงที่อาจมีผลต่อคุณภาพสินทรัพย์และเสถียรภาพของภาคสถาบันการเงิน ได้แก่

- ความไม่แน่นอนของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลักที่อาจกระทบการส่งออกและคุณภาพสินเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจส่งออก
- แนวโน้มอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการระดมทุนของธนาคารพาณิชย์และความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้โดยเฉพาะรายย่อย
- การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์การกำกับดูแลใหม่ โดยเฉพาะ Basel III และ International Financial Reporting Standards (IFRS) ที่อาจทำให้ต้นทุนของสถาบันการเงินสูงขึ้น

6.2 เสถียรภาพต่างประเทศ

เสถียรภาพด้านต่างประเทศอยู่ในเกณฑ์ดี

เสถียรภาพภาคต่างประเทศของไทยยังคงแข็งแกร่ง สะท้อนจากดุลบัญชีเดินสะพัดที่เกินดุลต่อเนื่อง และระดับทุนสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับสูง แม้สัดส่วนหนี้ต่างประเทศระยะสั้นจะเพิ่มขึ้นจากปีก่อน แต่ส่วนใหญ่เป็นหนี้ที่มีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจากเป็นเงินกู้ยืมระยะสั้นของภาคธนาคาร เพื่อรองรับการทำธุรกรรมป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนของภาคธุรกิจที่มีมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่เงินบาทแข็งค่า และอีกส่วนหนึ่งเป็นสินเชื่อการค้าซึ่งเป็นการกู้เพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

สำหรับดัชนีชี้วัดเสถียรภาพด้านต่างประเทศของไทยอยู่ในเกณฑ์ดีทั้งเครื่องชี้ความสามารถในการชำระหนี้ (Solvency Indicators) และเครื่องชี้วัดสภาพคล่อง (Liquidity Indicators) แม้สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และสัดส่วนของยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศต่อรายได้จากการส่งออกสินค้าและบริการจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่ยังอยู่ที่ระดับต่ำเมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานสากล ขณะที่สัดส่วนทุนสำรองระหว่างประเทศต่อมูลค่าการนำเข้าและต่อหนี้ระยะสั้นยังคงอยู่ในระดับสูง

เครื่องชี้เสถียรภาพด้านต่างประเทศ

	2551	2552	2553	2553[P] ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
Indicators of debt servicing ability							
Current account[1/]/GDP (%)	0.7	8.3	4.6	7.1	2.2	2.5	6.4
Debt/GDP[2/](%)	31.4	28.8	33.8	29.5	29.6	32.2	33.8
Debt/XGS [1/ 2/](%)	41.8	39.3	46.5	40.4	40.6	44.1	46.5
Debt service ratio (%)	8.2	7.5	4.7	5.6	4.9	4.0	4.6
Indicators of liquidity							
Gross reserves / ST debt	3.3	4.2	3.6	4.0	4.0	3.9	3.6
Gross reserves / Import	7.6	12.6	11.5	11.7	10.9	11.4	11.5
ST debt / Total debt (%)	44.2	44.0	49.2	45.1	45.8	46.8	49.2

หมายเหตุ: [1/] ตั้งแต่ตุลาคม 2549 ธปท. บันทึก "กำไรที่นำกลับมาลงทุน (Reinvested Earnings)" เป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนโดยตรงในทุนบัญชีเงินทุนและการเงิน และบันทึกจำนวนเดียวกันนี้เป็น contra entry ในรายการผลประโยชน์จากการถือหุ้นในดุลบัญชีเดินสะพัด และปรับข้อมูลย้อนหลังถึงปี 2544

[2/] ชุดปรับปรุงใหม่ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการคำนวณของธนาคารโลกที่ใช้ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศหารด้วยค่าเฉลี่ยรายปีของ GDP (XGS-การส่งออกสินค้าและบริการ) 3 ปีย้อนหลังนับตั้งแต่ไตรมาสที่พิจารณา (เดิมคำนวณโดยใช้ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศ ณ ไตรมาสนั้นหารด้วยค่าเฉลี่ยรายปีของ GDP ปีเดียวกันและ 2 ปีย้อนหลัง)

P = ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ความเสี่ยงของการเกิดวิกฤตราคาสินค้าโภคภัณฑ์และนัยต่อเงินเฟ้อ

นับตั้งแต่เศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัวจากวิกฤตการเงินโลกครั้งล่าสุด ราคาสินค้าโภคภัณฑ์เริ่มกลับมาเร่งตัวขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะราคาน้ำมันและสินค้าเกษตรที่มีสัดส่วนในตะกร้าดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศกำลังพัฒนาค่อนข้างสูง[1/] กลายเป็นประเด็นความเสี่ยงสำคัญต่อการเร่งตัวของอัตราเงินเฟ้อรวมถึงความต่อเนื่องของการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจโลกและไทยในปี 2554 - 2555 จนเกิดคำถามว่า เราจะสามารถเผชิญภาวะเร่งตัวอย่างรุนแรงของราคาสินค้าโภคภัณฑ์ดังที่เคยเกิดขึ้นเมื่อช่วงปี 2550 - 2551 ได้หรือไม่

เกิดอะไรขึ้นในช่วงก่อนวิกฤตการเงินโลก

นับตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา เศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียโดยเฉพาะจีนและอินเดีย เติบโตและมีบทบาทในการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น โดยในช่วงแรกได้ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและเงินเฟ้อโลกผ่านต้นทุนการผลิตที่ต่ำ แต่เมื่อเศรษฐกิจขยายตัวต่อเนื่อง โครงสร้างเศรษฐกิจเริ่มเปลี่ยนไป ประชากรมีรายได้สูงขึ้น ทำให้ความต้องการบริโภคทรัพยากรต่าง ๆ เพิ่มขึ้นทั้งน้ำมัน และพืชผลทางการเกษตร ทั้งเพื่อการบริโภคโดยตรงของประชากร และโดยอ้อมจากความต้องการผลิตพลังงานทดแทนจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้น นอกจากนี้ นักลงทุนหันมาใช้สินทรัพย์เหล่านี้ในการบริหารจัดการการลงทุนเพื่อกระจายความเสี่ยงด้วย เมื่อผนวกกับข้อจำกัดด้านอุปทาน และปัจจัยเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ และความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศผู้ผลิตน้ำมัน ยิ่งทำให้ราคามีความผันผวนสูงขึ้น ภาวะดังกล่าว ยังมีแนวโน้มต่อเนื่องไปอีกระยะหนึ่ง จนกว่าการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของอุปสงค์และอุปทานจะปรับสู่ภาวะที่สมดุลกันมากกว่านี้

ภาพที่ 1 ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลก

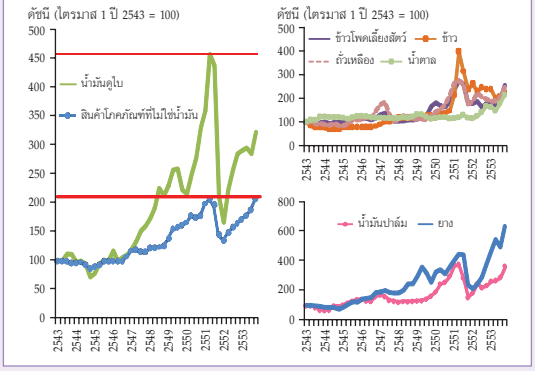

ที่มา: IMF, Bloomberg คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 2 อัตราเงินเฟ้อไทย

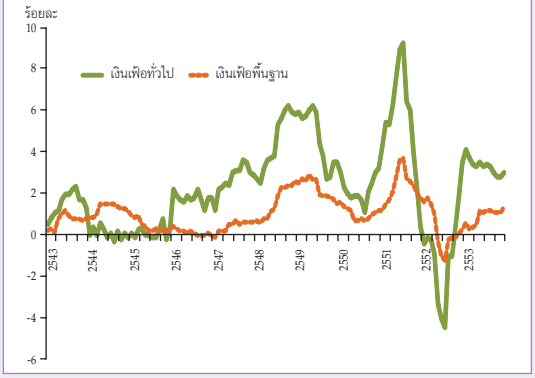

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

[1/] ส่วนราคาสินค้าโภคภัณฑ์อื่น ๆ เช่น โลหะ ก็มีการเร่งตัวสูงขึ้นเช่นกัน แต่มีผลกระทบต่อเงินเฟ้อค่อนข้างน้อย เพราะสัดส่วนโดยตรงในตะกร้าดัชนีราคาผู้บริโภคไม่สูงมาก และผลโดยอ้อมจากการส่งผ่านต้นทุนการผลิตมายังราคาสินค้าในตะกร้าดัชนีราคาผู้บริโภคมีไม่มาก

ผลที่ตามมา คือ การเร่งตัวอย่างรุนแรงของราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในช่วงปี 2550 - 2551 โดยราคาน้ำมันดูไบได้พุ่งขึ้นไปทำสถิติสูงสุดที่ 141.88 ดอลลาร์สรอ. ต่อบาร์เรล ในวันที่ 15 กรกฎาคม 2551 ส่วนดัชนีราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่ไม่ใช่น้ำมันของ International Monetary Fund (IMF) ก็ปรับสูงขึ้นมากเช่นกัน โดยพืชผลทางการเกษตรที่เป็นตัวขับเคลื่อนราคาที่สำคัญได้แก่ ยาง น้ำมันปาล์ม ถั่วเหลือง ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และน้ำตาล (ภาพที่ 1) สิ่งที่เกิดขึ้นคือ อัตราเงินเฟ้อโลกสูงขึ้น โดยเฉพาะอัตราเงินเฟ้อของประเทศกำลังพัฒนา[2/] ซึ่งเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.5 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 9.2 ในปี 2551 ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อทั่วไปของไทยเร่งตัวขึ้นจากร้อยละ 2.3 เป็นร้อยละ 5.5 ในช่วงเวลาเดียวกัน และสูงสุดที่ร้อยละ 9.2 ในเดือนกรกฎาคม 2551 และส่งผ่านไปยังอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานจนขยับไปอยู่ที่ร้อยละ 3.7 (ภาพที่ 2)

ภาวะปัจจุบันและแนวโน้มราคาสินค้าโภคภัณฑ์

แนวโน้มเศรษฐกิจโลกโดยเฉพาะเอเชียที่ปรับดีขึ้นมาก ทำให้แรงกดดันด้านอุปสงค์ต่อราคาสินค้าโภคภัณฑ์กลับมาเป็นประเด็นที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด เนื่องจากสถานการณ์ในช่วงนี้เริ่มคล้ายกับที่เกิดขึ้นเมื่อปี 2551 ต่างกันตรงที่ปัจจุบันเศรษฐกิจประเทศพัฒนาแล้วยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่ ขณะที่เศรษฐกิจจีนเองก็มีความเปราะบางทางการเงินมากขึ้น ทำให้ความเสี่ยงต่อการเติบโตของเศรษฐกิจโลกยังมีอยู่และลดแรงกดดันจากด้านอุปสงค์ต่อสินค้าโภคภัณฑ์ ที่สำคัญคือน้ำมัน ไปได้ระดับหนึ่ง แม้กระนั้นก็ตาม จากข้อจำกัดด้านอุปทานที่กล่าวมา รวมไปถึงการกลับเข้ามาลงทุนของนักลงทุนและการเกิดอุทกภัยในพื้นที่เพาะปลูกสินค้าเกษตรสำคัญในหลายประเทศ ได้ทำให้ราคาสินค้าเกษตรปรับสูงขึ้นมาก อย่างไรก็ดี ความตึงตัวในตลาดน้ำมันและสินค้าเกษตรยังนับว่าอยู่ในระดับผ่อนคลายกว่าช่วงก่อนวิกฤต สะท้อนจากระดับสินค้าคงเหลือต่อความต้องการใช้ของสินค้าเกษตร (Stock-to-Use Ratio) และกำลังการผลิตน้ำมันคงเหลือของกลุ่มประเทศโอเปกที่ยังอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (ภาพที่ 3) ทำให้ในภาพรวมคาดว่าแรงกดดันที่จะทำให้เกิดวิกฤตราคาสินค้าโภคภัณฑ์เป็นวงกว้างนั้นยังมีจำกัด แต่ยังคงเป็นประเด็นที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะต่อไปที่เศรษฐกิจโลกจะกลับมาแข็งแกร่งมากขึ้น

ภาพที่ 3 ความตึงตัวในตลาดสินค้าโภคภัณฑ์

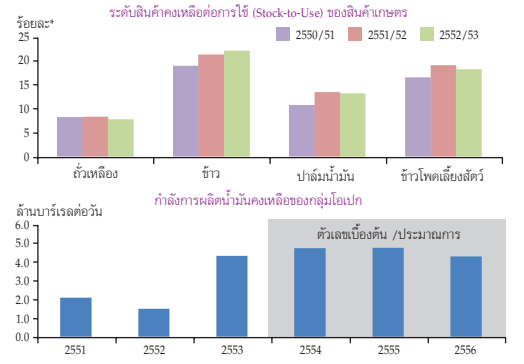

* Stock-to Use = Ending stock / (Total Use) x 100, 2551/52 และ 2552/53 เป็นประมาณการ

ที่มา: USDA, EIA คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

นัยต่อเงินเฟ้อไทย

ในระยะต่อไป อัตราเงินเฟ้อของไทยจะเร่งตัวสูงขึ้นจากราคาน้ำมันและสินค้าเกษตร โดยการส่งผ่านไปยังราคาสินค้าและบริการอื่น ๆ ที่อยู่ในตระกร้าเงินเฟ้อพื้นฐานก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการได้แบกรับภาระต้นทุนที่สูงขึ้นไว้เองมาระยะหนึ่งแล้ว ประกอบกับเศรษฐกิจไทยยังมีพื้นฐานที่ดี ทำให้นโยบายการเงินต้องพยายามดูแลไม่ให้การคาดการณ์เงินเฟ้อของประชาชนปรับตัวสูงขึ้นจนเป็นความเสี่ยงต่อกลไกการปรับราคาและค่าจ้างในลักษณะที่เป็นวงจรต่อเนื่อง เนื่องจากเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับสูงเป็นเวลานานจะบั่นทอนต่อเสถียรภาพเศรษฐกิจในระยะยาว

[2/] อัตราเงินเฟ้อของ Emerging and Developing Countries รวม 150 ประเทศของ IMF

สถานการณ์การจ้างงานในช่วงเศรษฐกิจฟื้นตัว และการปรับเพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำ

เศรษฐกิจไทยที่ฟื้นตัวในปี 2553 ทำให้มีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราการว่างงานลดลงสู่ระดับต่ำ ผู้ประกอบการในหลายสาขาการผลิตต้องประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานตลอดทั้งปี 2553 จาก

- ปัญหาโครงสร้างประชากรที่ทำให้อุปทานของแรงงานเพิ่มขึ้นไม่ทันกับความต้องการแรงงาน โดยอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรลดลงจากร้อยละ 0.8 ในปี 2548 เหลือเพียงร้อยละ 0.6 ในปี 2553 และสถานการณ์ดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต เนื่องจากโครงสร้างประชากรไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุทำให้สัดส่วนของกำลังแรงงานลดลงอย่างต่อเนื่อง
- กำลังแรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เนื่องจากภาคการผลิตส่วนใหญ่ต้องการแรงงานในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในโรงงานและแรงงานมีฝีมือ แต่ค่านิยมในการศึกษายังเน้นสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ ทำให้อัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้อัตราการว่างงานของแรงงานในกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพิ่มสูงขึ้นมากกว่ากลุ่มอื่น
- การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในกลุ่มแรงงานที่เคยทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งถูกเลิกจ้างเมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2551 ส่วนหนึ่งเปลี่ยนไปประกอบอาชีพส่วนตัว (Self-employed) มากขึ้น และบางส่วนเข้าสู่ภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นสาขาการผลิตที่ค่าจ้างที่แท้จริงโดยเปรียบเทียบสูงขึ้นมากกว่าสาขาการผลิตอื่นในช่วงที่ผ่านมา เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรกรรมสูงขึ้น รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากโครงการประกันราคาพืชผลและประกันรายได้เกษตรกรของรัฐ

แหล่งที่มาของรายได้ของลูกจ้างทั้งหมด

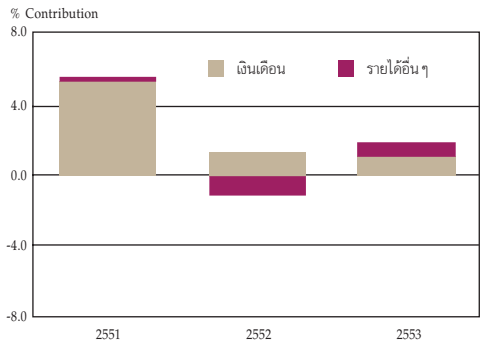

แหล่งที่มาของรายได้ของลูกจ้างภาคอุตสาหกรรม

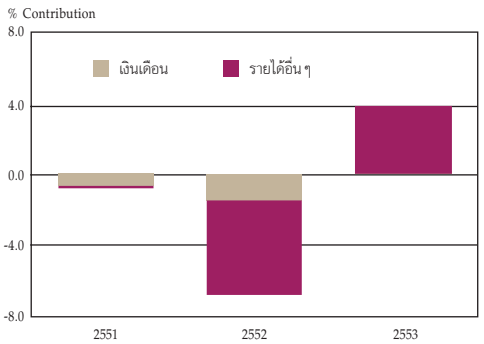

หมายเหตุ: รายได้อื่น ๆ คือ ค่าล่วงเวลา โบนัส รายได้ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สถานการณ์การขาดแคลนแรงงานภายใต้ภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้รายได้ของแรงงานเพิ่มขึ้น สะท้อนจากการทำงานต่ำกว่าระดับที่มีอยู่ร้อยละ 1.6 เมื่อปี 2552 ลดลงเหลือร้อยละ 1.1 ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2553 และชั่วโมงทำงานล่วงเวลาเฉลี่ยต่อวันของแรงงานเพิ่มขึ้นจาก 1.3 ชั่วโมงในปี 2552 เป็น 1.7 ชั่วโมงในปี 2553 นอกจากนี้ ผู้ประกอบการในสาขาการผลิตที่ใช้ทุนในสัดส่วนสูงและเน้นการผลิตเพื่อส่งออก เช่น รถยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า ได้ปรับตัวโดยเพิ่มค่าจ้างและสวัสดิการด้านต่างๆ เช่น ค่าล่วงเวลา ที่พัก เพื่อจูงใจแรงงานมากขึ้น นำไปสู่การปรับเพิ่มรายได้ของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมในวงกว้าง สะท้อนจากสัดส่วนของรายได้ของลูกจ้างในภาคอุตสาหกรรมภายหลังจากที่เศรษฐกิจฟื้นตัวในปี 2553 ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.9 จากปี 2552

ค่าจ้างของแรงงานที่ไม่มีทักษะ (Unskilled Labor) ได้ปรับเพิ่มขึ้น ตามที่คณะกรรมการค่าจ้างได้มีมติให้ปรับเพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำประจำปี 2554 ของแต่ละจังหวัดเพิ่มขึ้นระหว่าง 8 ถึง 17 บาทต่อวัน คิดเป็นอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 6.4 จากปีก่อน นับเป็นอัตราการเพิ่มที่สูงกว่าในอดีตซึ่งปรับเพิ่มขึ้นตามอัตราเงินเฟ้อเป็นสำคัญ

การปรับค่าจ้างขั้นต่ำในปี 2554

ค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น	จังหวัด
8 บาท	จำนวน 7 จังหวัด: พะเยา ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ อุทัยธานี ประจวบคีรีขันธ์
9 บาท	จำนวน 24 จังหวัด: น่าน สุรินทร์ ตาก มหาสารคาม นครพนม ลำปาง ชัยภูมิ หนองบัวลำภู เชียงราย บุรีรัมย์ ยโสธร ร้อยเอ็ด สกลนคร ชัยนาท สุพรรณบุรี ลำพูน ตราด สมุทรสงคราม อ่างทอง เชียงใหม่ พระนครศรีอยุธยา สระบุรี กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ
10 บาท	จำนวน 16 จังหวัด: แม่ฮ่องสอน อุตรดิตถ์ พิษณุโลก มุกดาหาร กาฬสินธุ์ ขอนแก่น กำแพงเพชร หนองคาย นครนายก เลย สระแก้ว นครราชสีมา ปทุมธานี นครปฐม นนทบุรี สมุทรสาคร
11 บาท	จำนวน 6 จังหวัด: ปัตตานี อุบลราชธานี นราธิวาส สิงห์บุรี เพชรบุรี ระยอง
12 บาท	จำนวน 10 จังหวัด: แพร่ พิจิตร สุโขทัย อุดรธานี ยะลา จันทบุรี กาญจนบุรี ลพบุรี ระนอง ชลบุรี
13 บาท	จำนวน 7 จังหวัด: สุราษฎร์ธานี ชุมพร ตรัง ราชบุรี ปราจีนบุรี พังงา ฉะเชิงเทรา
14 บาท	จำนวน 3 จังหวัด: พัทลุง สตูล กระบี่
15 บาท	จำนวน 2 จังหวัด: นครศรีธรรมราช สงขลา
17 บาท	จำนวน 1 จังหวัด: ภูเก็ต

ที่มา: ประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ 5) ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2553

7. สรุปนโยบายและมาตรการการเงินที่สำคัญ

มาตรการด้านอัตราดอกเบี้ย

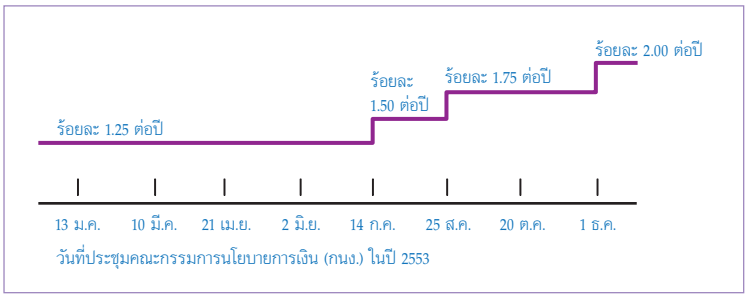

ที่มา: ข่าว ธปท. ฉบับที่ 2/2553, 9/2553, 16/2553, 22/2553, 28/2553, 34/2553, 48/2553 และ 58/2553

• กนง. มีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 1.25 ต่อปี ในการประชุม 4 ครั้งแรกของปี 2553 โดยประเมินว่าเศรษฐกิจไทยขยายตัวดีต่อเนื่องจากเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัว ขณะที่อัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มสูงขึ้น อย่างไรก็ดี ความต่อเนื่องของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและสถานการณ์การเมืองในประเทศยังเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

• กนง. มีมติให้ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายรวม 3 ครั้ง เป็นจำนวนรวมร้อยละ 0.75 ต่อปี โดยประเมินว่า ความเสี่ยงของการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกลดลง และเศรษฐกิจเอเชียขยายตัวอย่างแข็งแกร่ง ขณะที่เศรษฐกิจไทยยังคงขยายตัวต่อเนื่องจากอุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศ ด้านแรงกดดันเงินเฟ้อเริ่มเห็นชัดขึ้นจากการขยายตัวต่อเนื่องของอุปสงค์ ราคาน้ำมันและสินค้าโภคภัณฑ์ที่สูงขึ้น และแรงกดดันด้านการส่งผ่านต้นทุนของผู้ประกอบการไปยังราคาสินค้ามีมากขึ้น

มาตรการด้านตลาดการเงิน

1. การทำธุรกรรมในตลาดการเงิน

มาตรการ	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้
การปรับปรุงระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยบริการด้านการเงิน - ยกเลิกระเบียบเดิมเกี่ยวกับการทำธุรกรรมซื้อตราสารหนี้	เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเครื่องมือในการดำเนินนโยบายการเงินและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการบริหารสภาพคล่องระหว่างผู้ร่วมตลาดมากขึ้น	16 มิถุนายน 2553

มาตรการ	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้
ธปท. และธุรกรรมบริหารสภาพคล่องสิ้นวัน รวมทั้งประกาศที่เกี่ยวข้อง - ออกระเบียบใหม่เกี่ยวกับบริการรับฝากเงิน บริการเพื่อการบริหารสภาพคล่องสิ้นวัน และระเบียบเกี่ยวกับตราสารหนี้ ธปท.		

ที่มา: หนังสือเวียนที่ ฝตง. (1ก) ว.3/2553 ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2553

2. การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

มาตรการ	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้
1) การผ่อนคลายเกี่ยวกับธุรกรรมอนุพันธ์ที่อ้างอิงอัตราแลกเปลี่ยน	อนุญาตให้ผู้ที่ทำธุรกรรมอนุพันธ์อ้างอิงอัตราแลกเปลี่ยนที่เกี่ยวกับเงินบาท หรือดัชนีทางการเงินที่คำนวณโดยอิงกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาท ไม่ต่ออายุหรือยกเลิกธุรกรรมดังกล่าวกับนิติบุคคลรับอนุญาตที่เป็นคู่สัญญาเดิมได้ทุกกรณี โดยไม่ต้องขออนุญาตต่อเจ้าพนักงาน เฉพาะกรณีค่าสินค้าหรือบริการ	2 กุมภาพันธ์ 2553
2) การผ่อนคลายหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ	เพื่อให้ภาคเอกชนมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการเงินตราต่างประเทศมากขึ้น และลดภาระต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ 1. ผ่อนผันให้บริษัทในประเทศที่มีแหล่งเงินได้จากสินค้าหรือบริการจากต่างประเทศ โอนเงินตราต่างประเทศในบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ เพื่อชำระค่าสินค้าหรือบริการให้แก่บริษัทอื่นในประเทศได้ 2. ผ่อนผันการยื่นแบบการทำธุรกรรมเงินตราต่าง	5 ตุลาคม 2553

มาตรการ	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้
	ประเทศสำหรับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศที่มีจำนวนต่ำกว่า 50,000 ดอลลาร์ สรอ. รวมทั้งผ่อนผันการยื่นเอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรมดังกล่าว โดยให้ยื่นเฉพาะเอกสารแจ้งวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรม	

ที่มา: 1) หนังสือเวียนที่ ธปท. ฝกช. (23) ว.4/2553 ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2553
2) ข่าว ธปท. ฉบับที่ 45/2553

3. มาตรการด้านสินเชื่อ

มาตรการ	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้
1) การชี้แจงเหตุผลของการไม่อนุมัติสินเชื่อเป็นลายลักษณ์อักษร	ธปท. ขอความร่วมมือให้สถาบันการเงินพิจารณาดำเนินการชี้แจงเหตุผลของการไม่อนุมัติสินเชื่อแก่ผู้ขอสินเชื่อเป็นลายลักษณ์อักษรตามแนวทางที่กำหนด เพื่อสร้างเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในระบบสถาบันการเงิน	1 เมษายน 2553
2) ขอความร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมทางการเมือง	ธปท. ขอความร่วมมือสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตให้ช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบทางการเมือง ดังนี้ 1. ให้มีการดูแลลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมทางการเมือง และสนับสนุนให้มีการพิจารณาช่วยเหลือตามความจำเป็น 2. สามารถพิจารณาปรับลดอัตราการผ่อนชำระหนี้บัตรเครดิตขั้นต่ำสำหรับผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมทางการเมือง ให้ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของยอดคงค้างได้	

มาตรการ	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้
	โดยให้ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตตามความเหมาะสม จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2553 ทั้งนี้ ผู้ประกอบการดังกล่าวต้องเป็นผู้ประกอบการที่อยู่ในพื้นที่บริเวณแยกราชประสงค์ และพื้นที่บริเวณสะพานผ่านฟ้าลีลาศ และเป็นการใช้บัตรเครดิตเพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจเท่านั้น	
3) การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ (Loan to Value)	กำหนดอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (Loan to Value: LTV ratio) สำหรับการให้สินเชื่อที่อยู่อาศัยที่มีราคาซื้อขายต่ำกว่า 10 ล้านบาท ประกอบกับกำหนดน้ำหนักความเสี่ยง (Risk Weight: RW) ในการคำนวณเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งมีเกณฑ์การกำกับดูแลสำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยแนวสูงและแนวราบ ดังนี้ 1. ที่อยู่อาศัยแนวสูง (เช่น อาคารชุด) • LTV < ร้อยละ 90 กำหนด RW = ร้อยละ 35 • LTV > ร้อยละ 90 กำหนด RW = ร้อยละ 75 2. ที่อยู่อาศัยแนวราบ (เช่น บ้านเดี่ยว บ้านแฝด ทาวน์เฮ้าส์) • LTV < ร้อยละ 95 กำหนด RW = ร้อยละ 35 • LTV > ร้อยละ 95 กำหนด RW = ร้อยละ 75 ยกเว้น ผู้ขอสินเชื่อที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ	1 มกราคม 2554 สำหรับที่อยู่อาศัยแนวสูง และ 1 มกราคม 2555 สำหรับที่อยู่อาศัยแนวราบ

ที่มา: 1) หนังสือเวียนที่ ธปท. ฝนส. (21) ว.71/2553 วันที่ 20 มกราคม 2553
2) หนังสือเวียนที่ ธปท. ฝนส. (21) ว.692/2553 วันที่ 13 พฤษภาคม 2553
3) ข่าว ธปท. ฉบับที่ 55/2553

การดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2553

1. การออกและจัดการธนบัตร

1.1 การจัดการเกี่ยวกับเงินสดและการนำธนบัตรออกใช้

ในปี 2553 ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยสำนักจัดการธนบัตร รับเงินสดจากธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และอื่นๆ รวมทั้งสิ้น 2,278,182.0 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปีก่อน ร้อยละ 16.2 สำหรับยอดจ่ายเงินสดทั้งสิ้น 2,276,814.9 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.4 โดยสรุปรวมตลอดปี 2552 มียอดรับเงินสุทธิ 1,367.1 ล้านบาท

สำหรับการนำหลักทรัพย์เข้าบัญชีทุนสำรองเงินตราเพื่อเพิ่มธนบัตรออกใช้ ในปี 2553 มีการส่งหลักทรัพย์เข้าสูงกว่าการถอนหลักทรัพย์ออกจากทุนสำรองเงินตราสุทธิ 90,000.0 ล้านบาท เป็นผลให้หลักทรัพย์ที่เป็นทุนสำรองเงินตราในปี 2553 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 1,144,484.7 ล้านบาท สูงกว่าเมื่อสิ้นปีก่อน ร้อยละ 8.5

หน่วย : ล้านบาท

ทุนสำรองเงินตรา	ปี 2553	ปี 2552	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	ร้อยละ
ทุนสำรองเงินตรา ณ สิ้นปี	1,144,484.7	1,054,484.7	90,000.0	8.5
- เพิ่มหลักทรัพย์	210,000.0	190,000.0	20,000.0	10.5
- ถอนหลักทรัพย์	120,000.0	90,000.0	30,000.0	33.3
- เพิ่ม (ถอน) สุทธิ	90,000.0	100,000.0		

ณ สิ้นปี 2553 ทุนสำรองเงินตรา มูลค่า 1,144,484.7 ล้านบาท เท่ากับมูลค่าธนบัตรออกใช้ และประกอบด้วยสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ดังนี้

(1) ทองคำ มูลค่า 22,371.9 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.0

(2) เงินตราต่างประเทศ มูลค่า 110,361.1 ล้านบาท หรือร้อยละ 9.6

(3) หลักทรัพย์ต่างประเทศ มูลค่า 1,011,751.7 ล้านบาท หรือร้อยละ 88.4

1.2 การดำเนินงานโรงพิมพ์ธนบัตร

การผลิตธนบัตรรวมทุกชนิดราคา มีจำนวน 3,075.7 ล้านฉบับ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.6 ในจำนวนนี้จำแนกเป็นธนบัตรชนิดราคา 1000 บาท จำนวน 737.1 ล้านฉบับ ธนบัตรชนิดราคา 500 บาท จำนวน 133.5 ล้านฉบับ ธนบัตรชนิดราคา 100 บาท จำนวน 894.5 ล้านฉบับ ธนบัตรชนิดราคา 50 บาท จำนวน 125.3 ล้านฉบับ และธนบัตรชนิดราคา 20 บาท จำนวน 1,185.3 ล้านฉบับ

ผลิตและส่งมอบสิ่งพิมพ์มีค่าอื่น ได้แก่ อากรแสตมป์ สำหรับกรมสรรพากร จำนวน 63.0 ล้านดวง รวมทั้งผลิตหมึกพิมพ์ปริมาณ 305.8 ตัน และเคมีภัณฑ์ปริมาณ 158.2 ตัน รวมผลผลิตทั้งสิ้น 464.0 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.2

นอกจากนี้ ในปี 2553 โรงพิมพ์ธนบัตรดำเนินโครงการวิจัยฯ ทั้งสิ้น 19 โครงการ ครอบคลุมงานวิจัยด้านต่างๆ ได้แก่ การวิจัยพัฒนาลักษณะต่อต้านการปลอมแปลง พัฒนาปรับปรุงหมึกพิมพ์และวัสดุใช้พิมพ์

พัฒนาเครื่องจักรนับคัดธนบัตร พัฒนาเครื่องจักรผลิตธนบัตร รวมทั้งศึกษาปัจจัยสนับสนุนงานผลิตธนบัตรโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อยืดอายุการใช้งานของธนบัตร โดยมีการควบคุมคุณภาพและคำนึงถึงการประหยัดทรัพยากรและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โครงการที่เสร็จสมบูรณ์ มีจำนวน 9 โครงการ

1.3 การนำธนบัตรชนิดราคาต่าง ๆ ออกใช้

ณ สิ้นปี 2553 ธนบัตรออกใช้มีจำนวนทั้งสิ้น 4,145.0 ล้านฉบับ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 4.2 ธนบัตรออกใช้มีมูลค่ารวม 1,144,484.7 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 8.5 เป็นผลมาจากการขยายตัวของเศรษฐกิจ โดยธนบัตรออกใช้ประกอบด้วยธนบัตรชนิดราคาต่าง ๆ ดังนี้

ธนบัตรออกใช้ ณ สิ้นปี 2553

ชนิดราคา (บาท)	500000	1000	500	100	60	50	20	10	5	1	0.50	**บัตรธนาคาร 60 บาท**
จำนวน (ล้านฉบับ)	0.000233	889.6	227.5	982.4	11.3	256.0	1,256.7	334.2	39.1	121.2	18.9	8.1

ธนบัตรปลอมที่ตรวจพบและจับกุมได้ในปี 2553 มีจำนวนทั้งสิ้น 12,290 ฉบับ หรือ ประมาณ 3.8 ฉบับต่อธนบัตรหมุนเวียนล้านฉบับ (3.8 ppm.) เพิ่มขึ้นจากปี 2552 ซึ่งอยู่ที่ 3.3 ppm. ซึ่งยังคงอยู่ในปริมาณต่ำ

1.4 การดำเนินงานด้านกลยุทธ์และแผนงาน

1.4.1 ด้านธนบัตรที่เป็นเลิศ

(1) นโยบายธนบัตรสะอาด

สายออกบัตรธนาคาร (สอบ.) ได้ผลักดันนโยบายธนบัตรสะอาดอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อยกระดับสภาพธนบัตรที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการดูดซับธนบัตรชนิดราคาต่ำ (20 บาท และ 50 บาท) ซึ่งมีสภาพเก่าออกจากระบบ และเร่งจ่ายธนบัตรใหม่เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งสภาพธนบัตรอยู่ในระดับที่เก่ามาก และในภาคกลางซึ่งมีปริมาณธนบัตรออกใช้หมุนเวียนสูง

จากดัชนีสภาพธนบัตร (Banknote Quality Index: BQI) เพื่อชี้วัดสภาพธนบัตรที่หมุนเวียนอยู่ในระบบ จะเห็นได้ว่าในปี 2553 ระดับ BQI เพิ่มเป็นร้อยละ 70 เทียบกับปี 2552 ซึ่งอยู่ที่ระดับร้อยละ 68 สอบ. ได้กำหนดแนวทางการคัดกรองธนบัตรเก่าออกจากระบบหมุนเวียนและทดแทนด้วยธนบัตรใหม่ให้เป็นไปตามกรอบการจ่ายธนบัตรใหม่ โดยมุ่งเน้นมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกในการนำธนบัตรเก่าในมือประชาชนเข้าสู่ระบบคัดกรองของสถาบันการเงิน และมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธนบัตรไทย และสร้างจิตสำนึก ในการใช้ธนบัตรอย่างทะนุถนอม ภายใต้โครงการ “รักษ์ธนบัตรไทย”

(2) การจัดตั้งระบบบริษัทกลางจัดการเงินสดของสถาบันการเงิน

การจัดตั้งระบบบริษัทกลางฯ เป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2551 โดยในปี 2553 ธปท. ได้จัดทำระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการแลกเปลี่ยนธนบัตรระหว่างธนาคาร (Banknote Exchange System: BES)

รวมทั้งกำหนดกรอบมาตรฐานการดำเนินงานและเกณฑ์การตรวจประเมินศูนย์เงินสดกลางธนาคารพาณิชย์ เพื่อผลักดันการยกระดับมาตรฐานศูนย์เงินสดกลางธนาคารพาณิชย์และมาตรฐานธนบัตรหมุนเวียน โดยระยะต่อไปจะดำเนินการสนับสนุนศูนย์เงินสดกลางธนาคารพาณิชย์ให้มีการรวมกลุ่มและเข้าสู่ระบบมาตรฐานที่ ธปท. กำหนดภายในปี 2555

(3) **การยืดอายุธนบัตร**

สอบ. มีเป้าหมายในการนำกระดาษแบบใหม่มาใช้พิมพ์ธนบัตร เพื่อยืดอายุธนบัตร โดยในปี 2553 ได้ทำการศึกษาคุณสมบัติของกระดาษประเภท Hybrid ทดสอบในห้องปฏิบัติการ และทดลองผลิตธนบัตร 20 บาท ซึ่งจะมีการทดลองนำออกใช้หมุนเวียนในปี 2554 ติดตามและสรุปผลอายุธนบัตรในปี 2555

(4) **ธนบัตรแบบ** 16

สอบ. ได้พัฒนาธนบัตรรุ่นใหม่ “แบบ 16” ทั้งหมด 5 ชนิดราคา ให้พร้อมรองรับความต้องการในการใช้หมุนเวียน โดยเฉพาะการเพิ่มลักษณะต่อต้านการปลอมแปลง ซึ่งคณะกรรมการ ธปท. ได้อนุมัติแบบธนบัตรแล้ว โดยมีกำหนดออกใช้ธนบัตรชนิดราคา 50 บาท เป็นชนิดราคาแรก ในเดือนธันวาคม ปี 2554 สำหรับชนิดราคาอื่นจะทยอยออกใช้ในปีต่อ ๆ ไป

(5) **ธนบัตรที่ระลึก**

ในปี 2553 สอบ. ได้จัดพิมพ์ธนบัตรที่ระลึกออกใช้ เนื่องในอภิลักขิตสมัยมหามงคลวันราชาภิเษกสมรสและวันบรมราชาภิเษกครบ 60 ปี จำนวน 10 ล้านฉบับ และได้เตรียมการจัดพิมพ์ธนบัตรที่ระลึก เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554

1.4.2 **ด้านการดำเนินงานที่เป็นเลิศ**

(1) **การพัฒนาระบบบริหารกลยุทธ์**

สอบ. ได้นำหลักการ Balanced Scorecard มาใช้ในการบริหารกลยุทธ์และการดำเนินงาน โดยได้จัดทำแผนกลยุทธ์ กำหนดแผนงานและงบประมาณที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของ ธปท. และ สอบ. ได้กำหนดตัวชี้วัดระดับสายงาน (Corporate Scorecard) และระดับฝ่ายงาน (Business Unit) และเริ่มกระจายสู่แผนกต่าง ๆ ถึงระดับบุคคล (Personal Scorecard) เพื่อผลักดันองค์กรสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนด

(2) **การดำเนินการตามมาตรฐานสากล**

สอบ. ได้ดำเนินการตามแผนงานโครงการเพื่อขอการรับรองระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ (Integrated Management System: IMS) ซึ่งประกอบด้วยระบบมาตรฐานสากล ISO 9001 : 2008 ISO 14001 : 2004 และ มอก./OHSAS 18001 : 2007 โดยมีการตรวจประเมินเบื้องต้นในปี 2553 และคาดว่าจะได้รับการรับรองในปี 2554

(3) **การบริหารความเสี่ยง**

สอบ. ได้บริหารความเสี่ยงโดยดำเนินการตามระบบการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในด้วยตนเอง (Control Self Assessment: CSA) ให้เป็นไปตามระเบียบและนโยบายการบริหารความเสี่ยงของ ธปท. เพื่อให้ความเสี่ยงในกระบวนการทำงานด้านธนบัตรตั้งแต่การผลิตจนถึงการกระจายธนบัตร

อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ภายใต้การบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง ในปี 2553 ส่วนงานต่าง ๆ ใน สอบ. ได้จัดทำและทดสอบแผนละเอียดการป้องกันและระงับอัคคีภัยมีการตรวจประเมินด้านการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่และในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนมีการเตรียมความพร้อมรองรับความเสี่ยงในกรณีต่าง ๆ เช่น น้ำท่วม การระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ 2009 เหตุจลาจล การข่มขู่วางระเบิดหรือก่อเหตุวินาศภัยและการชุมนุมประท้วง

1.4.3 **ด้านการสื่อความที่เป็นเลิศ**

สอบ. มุ่งเน้นการสื่อสารเชิงรุก เพื่อกระตุ้นเตือนให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการสังเกตธนบัตรพร้อมกับการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีสังเกตธนบัตรที่ถูกต้องแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถช่วยยับยั้งการแพร่กระจายของธนบัตรปลอม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปี 2553 สอบ. ได้จัดให้มีโครงการ “รักษ์ธนบัตรไทย” เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธนบัตรไทย และสร้างจิตสำนึกในการใช้ธนบัตรอย่างทะนุถนอม รักษาธนบัตรให้มีอายุใช้งานที่ยาวนาน สามารถสังเกตลักษณะต่อต้านการปลอมแปลงได้ง่าย โดยได้จัดประกวดตราสัญลักษณ์และคำขวัญ ซึ่งได้มอบรางวัลและจัดนิทรรศการ “รักษ์ธนบัตรไทย” ในงาน “ธนบัตรไทย” ที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ในเดือนกันยายน 2553 และมีการรณรงค์ภายใต้ตราสัญลักษณ์ และ คำขวัญ “จับด้วยมือ ถือด้วยใจ ธนบัตรไทยใช้ได้นาน” อย่างต่อเนื่อง

2. การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารเงินสำรองทางการ

ธปท. บริหารเงินสำรองทางการโดยยึดหลักการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความมั่นคงปลอดภัยและสภาพคล่องสูง โดยให้ได้รับผลตอบแทนที่ดีภายใต้กรอบความเสี่ยงและหลักเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้งนี้ แนวนโยบายการลงทุนที่ได้ดำเนินการไปในปีนี้ได้ผ่านการกลั่นกรองโดยคณะอนุกรรมการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ และอนุมัติโดยคณะกรรมการผู้บริหารระดับสูง

ในการบริหารเงินสำรองทางการ (ทั้งที่สำนักงานใหญ่และที่สำนักงานตัวแทน) เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุดภายใต้กรอบความเสี่ยงและตามเกณฑ์ที่กำหนด ธปท. ได้ทำการศึกษา ติดตาม วิเคราะห์ ภาวะเศรษฐกิจการเงิน การดำเนินการของทางการประเทศที่ ธปท. ลงทุนเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและการเงิน รวมทั้งปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อคาดการณ์แนวโน้มอัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ยทั้งระยะสั้นและระยะยาว ของสกุลเงิน ตลาดเงินและตลาดพันธบัตรที่สำคัญ ๆ ซึ่งได้สร้างโอกาสให้สามารถเพิ่มอัตราผลตอบแทน หรือลดความเสี่ยงทางการเงินโดยรวม

ในระหว่างปี 2553 กองทุนเงินสำรองทางการที่สำคัญประกอบด้วยกองทุนสภาพคล่อง กองทุนเพื่อการลงทุนในภูมิภาค และกองทุนเพื่อการลงทุนในประเทศอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ธปท. ได้ใช้การวิเคราะห์แบบจำลองเชิงปริมาณ และตราสารอนุพันธ์ เช่น สัญญาซื้อขายพันธบัตรรัฐบาลล่วงหน้า (Bond Futures) และสัญญาซื้อขายดอกเบี้ยระยะสั้นล่วงหน้า (Short-term Interest Rate Futures) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารเงินสำรองทางการ

3. การดำเนินงานในตลาดการเงิน

ธปท. ดูแลสภาพคล่องในตลาดเงินเพื่อรักษาให้อัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นไป ตามเป้าหมายที่คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) กำหนด โดยใช้เครื่องมือดูดซับสภาพคล่องประเภทต่าง ๆ ตามความเหมาะสม รวมทั้งดูแลให้พัฒนาการในตลาดการเงินเป็นไปตามเป้าหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานกลไกตลาดเงินเพื่อสนับสนุนประสิทธิผลของการส่งผ่านจากการดำเนินนโยบายการเงินในระยะยาว

ในปี 2553 เศรษฐกิจการเงินในภูมิภาคได้รับผลกระทบจากการไหลเข้าของเงินทุนเคลื่อนย้ายมากเป็นประวัติการณ์ ซึ่งสืบเนื่องจากผลของการที่ประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำได้มีการใช้นโยบายการเงินเชิงปริมาณที่ผ่อนคลายเป็นพิเศษ (Quantitative easing monetary policy) ทั้งนี้ เงินทุนที่ไหลเข้าในประเทศไทยมีปริมาณสูงมากทั้งในตลาดพันธบัตรและตลาดหลักทรัพย์ ธปท. จึงจำเป็นต้องเพิ่มปริมาณและเครื่องมือดูดซับสภาพคล่องส่วนเกิน รวมทั้งปรับโครงสร้างอายุของเครื่องมือ เพื่อดูแลให้สภาพคล่องมีอยู่อย่างเหมาะสมและตลาดการเงินมีการปรับตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยสรุป เครื่องมือดังกล่าวได้แก่ การออกพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย การทำธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรแบบทวิภาคีผ่านคู่ค้า และการทำธุรกรรมสวอปเงินตราต่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเครื่องมือที่ใช้ดูดซับสภาพคล่อง ธปท. ได้พิจารณายกเลิกการทำธุรกรรมขายตราสารหนี้ ธปท. โดยรายละเอียดการใช้เครื่องมือดูดซับสภาพคล่องประเภทต่าง ๆ มีดังนี้

3.1 การออกพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย (BOT Bonds and Bills)

พันธบัตร ธปท. ยังคงเป็นเครื่องมือหลักที่ ธปท. ใช้ในการดูดซับสภาพคล่องส่วนเกิน โดย ธปท. ได้เพิ่มวงเงินการออกพันธบัตร ธปท. ในปี 2553 เพื่อดูดซับสภาพคล่องส่วนเกินที่เพิ่มมากขึ้นดังกล่าวข้างต้น และชดเชยความต้องการลงทุนภายหลังการปิดหน้าต่าง ขายตราสารหนี้ ธปท. เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2553 รวมถึงได้มีการปรับโครงสร้างอายุพันธบัตรที่ออกเพื่อการดูดซับสภาพคล่องให้กระจายตัวอย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

ในการวางแผนออกพันธบัตร ธปท. ประจำปี ธปท. ได้มีการสำรวจความต้องการจากผู้ร่วมตลาดและขอความเห็นของคู่ค้าตราสารหนี้ของ ธปท. และพิจารณาแผนการออกตราสารของภาครัฐ เพื่อให้การออกตราสารหนี้ของ ธปท. มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ทั้งนี้ เนื่องจากผลกระทบจากเงินทุนไหลเข้าจากต่างประเทศที่ผันผวน และแนวโน้มการเกินดุลเงินสดที่สูงขึ้นของภาครัฐ ทำให้การออกตั๋วเงินคลังของรัฐบาลน้อยลง ธปท. จึงได้ปรับเพิ่มวงเงินการออกพันธบัตร ธปท. โดยเฉพาะประเภทระยะสั้น นอกจากนี้ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2553 ธปท. ได้เพิ่มความถี่ของการประมูลพันธบัตร ธปท. ประเภทอัตราดอกเบี้ยลอยตัว (Floating-rate bonds) อายุ 3 ปี จากที่เปิดประมูลทุกไตรมาส เป็นทุก 2 เดือน เพื่อช่วยเพิ่มปริมาณธุรกรรมในตลาดรองตราสารหนี้ และส่งเสริมให้การใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง Bangkok Interbank Offered Rate (BIBOR) สำหรับการทำธุรกรรมตลาดเงินให้แพร่หลายมากขึ้น

3.2 ธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรแบบทวิภาคี (Bilateral Repurchase Transactions) ระหว่าง ธปท. และคู่ค้าหลักทรัพย์ของ ธปท. (Primary Dealers)

ธปท. ใช้ธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรแบบทวิภาคี (BRP) เป็นเครื่องมือหลักสำหรับดูแลสภาพคล่องในแต่ละวันให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยเฉพาะการปรับสภาพคล่องที่มาจากผลของฤดูกาล และการรับจ่าย

เงินของภาครัฐ โดย ธปท. ทำธุรกรรม BRP ระยะ 1 วันที่อัตราดอกเบี้ยนโยบาย เพื่อเสริมการส่งสัญญาณนโยบายการเงินให้สอดคล้องกับที่ กนง. กำหนด และทำธุรกรรม BRP ระยะ 7 วัน 14 วัน และ 1 เดือน เพื่อให้สถาบันการเงินมีทางเลือกในการบริหารสภาพคล่องที่ระยะยาวกว่า 1 วัน โดยปกติ ธปท. จะทำธุรกรรม BRP ในช่วงเช้าของทุกวันทำการ[6/] ผ่านคู่ค้าหลักทรัพย์ของ ธปท. (Primary dealers) และคู่ค้าดังกล่าวจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางส่งผ่านสภาพคล่องระหว่าง ธปท. กับสถาบันการเงินอื่นหรือธุรกิจเอกชนผ่านธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรภาคเอกชน (Private repo) และ/หรือตลาดกู้ยืมระหว่างธนาคารโดยไม่มีหลักประกัน (Interbank market) กลไกดังกล่าวช่วยสนับสนุนพัฒนาการของตลาดการเงินและการพัฒนาหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่รัดกุมตามมาตรฐานสากลมากขึ้น ในปี 2553 ธปท. มีการประเมินการทำหน้าที่ของคู่ค้าหลักทรัพย์ของ ธปท. (Bilateral repo PDs) และปรับลดจำนวน Bilateral repo PDs จาก 11 ราย เหลือ 10 ราย ส่งผลให้ Bilateral repo PDs เร่งปรับปรุงการทำหน้าที่เป็นตัวกลางส่งผ่านสภาพคล่อง ซึ่งช่วยเพิ่มศักยภาพในการส่งผ่านนโยบายการเงินของ ธปท. นอกจากนี้ ธปท. ยังได้เพิ่มการทำธุรกรรมยืมตราสารหนี้ (Securities borrowing and lending: SBL) ต่อเนื่องจากปีก่อน เพื่อช่วยให้สามารถเพิ่มการทำธุรกรรม BRP ทั้งในด้านปริมาณและประเภทอายุที่ยาวขึ้น[7/] ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการขยายอายุธุรกรรมการบริหารสภาพคล่องของสถาบันการเงิน

3.3 ธุรกรรมขายตราสารหนี้ ธปท. (BOT's Debt Security Window)

ในช่วงก่อนเดือนมิถุนายน 2553 ธปท. ใช้หน้าต่างการขายตราสารหนี้ ธปท. เป็นเครื่องมือเสริมในการดูดซับสภาพคล่องส่วนเกินจากสถาบันการเงินในช่วงใกล้เวลาปิดตลาดของทุกวันทำการ อย่างไรก็ดี ธปท. พยายามลดบทบาทของธุรกรรมขายตราสารหนี้ ธปท. ตั้งแต่ปี 2552 โดยได้ลดแรงจูงใจผ่านการปรับลดอัตราผลตอบแทนของหน้าต่างดังกล่าว ทำให้ยอดคงค้างของธุรกรรมขายตราสารหนี้ ธปท. ลดลงอย่างชัดเจน และสถาบันการเงินหันมาทำธุรกรรมกู้ยืมระหว่างกันมากขึ้น ทั้งนี้ ยอดคงค้างการกู้ยืมระหว่างธนาคารโดยไม่มีหลักประกัน (Interbank transactions) และยอดคงค้างของธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชน (Private repo) เพิ่มขึ้นอย่างมากจากปี 2551

อนึ่ง เพื่อสานต่อนโยบายของ ธปท. ในการส่งเสริมการบริหารสภาพคล่องระหว่างผู้ร่วมตลาด และเพื่อลดความซ้ำซ้อนของเครื่องมือบริหารสภาพคล่องของ ธปท. อันจะช่วยให้การส่งสัญญาณนโยบายการเงินมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ธปท. ได้ปิดหน้าต่างการขายตราสารหนี้ ธปท. เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2553

3.4 ธุรกรรมสวอปเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Swap Transactions)

ณ สิ้นปี 2553 ธปท. มียอดคงค้างธุรกรรมสวอปเงินตราต่างประเทศเป็นการซื้อเงินดอลลาร์ สรอ. ล่วงหน้าจำนวน 17.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยในปี 2553 ธุรกรรมสวอปฯ ถือเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการดูดซับสภาพคล่องเงินบาทส่วนเกินอีกเครื่องมือหนึ่ง ซึ่งจะใช้เสริมหรือทดแทนเครื่องมืออื่น ๆ ตามความเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามภาวะตลาด อาทิ ธปท. ได้เพิ่มการทำธุรกรรม สวอปฯ

[6/] ยกเว้นในวันประชุม กนง. ซึ่ง ธปท. จะทำธุรกรรม BRP ในช่วงบ่าย (หลังการแถลงผลการประชุม กนง.) แทนช่วงเช้า

[7/] ธปท. ต้องมีพันธบัตรรัฐบาลเพียงพอเพื่อใช้เป็นหลักประกันในการทำธุรกรรม BRP ระยะ 14 วันและ 1 เดือน เมื่อ ธปท. กู้ยืมเงิน (ดูดซับสภาพคล่อง) จากสถาบันการเงิน สำหรับธุรกรรม BRP ระยะ 1 วันและ 7 วัน ธปท. ใช้ตราสารหนี้ ธปท. เป็นหลักประกัน

ในช่วงสิ้นปี 2553 ให้สอดคล้องกับความต้องการป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศทั้งจากผู้ส่งออกและการลงทุนในต่างประเทศที่เพิ่มสูงขึ้นเป็นพิเศษในช่วงใกล้สิ้นปี

นอกเหนือจากเครื่องมือการดำเนินนโยบายการเงินข้างต้น ธปท. ยังมีหน้าต่างปรับสภาพคล่องสิ้นวัน (End-of-day Liquidity Adjustment Window) เป็นช่องทางปล่อยหรือดูดซับสภาพคล่อง โดยมีลักษณะเป็นหน้าต่างตั้งรับ (Standing Facility) ที่เปิดให้สถาบันการเงิน ซึ่งขาดสภาพคล่องหรือมีสภาพคล่องส่วนเกิน ณ สิ้นวัน สามารถกู้ยืมหรือลงทุนกับ ธปท. ในระยะ 1 วัน ที่อัตราดอกเบี้ยสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายหรือต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายร้อยละ 0.50 ตามลำดับ เพื่อจำกัดความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงิน

อนึ่ง เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2553 ธปท. ได้ปรับเปลี่ยนลักษณะการทำธุรกรรมของหน้าต่างปรับสภาพคล่องสิ้นวันด้านที่สถาบันการเงินเข้ามาลงทุนกับ ธปท. จากการขายตราสารหนี้ ธปท. เป็นการรับฝากเงิน (Overnight Deposit Standing Facility) เพื่อให้สอดคล้องกับการยกเลิกหน้าต่างการขายตราสารหนี้ ธปท. ในวันเดียวกัน ทั้งนี้ ในการเปิดใช้หน้าต่างรับฝากเงินช่วง 2 เดือนแรก (วันที่ 16 มิถุนายน - 10 สิงหาคม 2553) ธปท. กำหนดให้อัตราผลตอบแทนต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายเพียงร้อยละ 0.25 เพื่อลดความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินที่อาจเพิ่มขึ้น และช่วยลดแรงกดดันในช่วงที่สถาบันการเงินจะต้องเริ่มทำธุรกรรมกู้ยืมระหว่างกันมากขึ้น ต่อมาในวันที่ 11 สิงหาคม 2553 ธปท. ได้ปรับให้อัตราผลตอบแทนต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายร้อยละ 0.50 ตามปกติ

4. การพัฒนาตลาดการเงิน

ในปี 2553 ธปท. ได้ดำเนินการพัฒนาตลาดการเงินในแต่ละด้านอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2552 ตามที่ได้วางแผนไว้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยสิ่งที่ได้ดำเนินการประกอบด้วย

4.1 การพัฒนาตลาดทุนไทย

ธปท. ยังคงมีบทบาทในคณะกรรมการ อนุกรรมการ และคณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตลาดทุนไทยในการดำเนินการพัฒนาตลาดทุนไทยปี 2553 - 2557 ตามแผนงานที่กำหนดไว้ ทั้งในด้านการให้ความเห็นชอบกับการดำเนินการ การผลักดันและติดตามความคืบหน้า การเสนอความเห็นในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค การให้ความร่วมมือแก่หน่วยงานอื่นในการพิจารณาแก้ไขกฎเกณฑ์ภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท. รวมทั้งการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินการในมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายการเงินและการรักษาเสถียรภาพทางการเงินของ ธปท. โดยรวมการดำเนินการตามแผนฯ มีความคืบหน้า ตามกรอบเวลาที่กำหนดไว้

4.2 การพัฒนาตลาดซื้อคืนภาคเอกชน

เพื่อให้มาตรการในการเพิ่มการหมุนเวียนของพันธบัตรรัฐบาลในตลาดรองตราสารหนี้ในปี 2552 มีความต่อเนื่อง ในปี 2553 ธปท. ได้ประสานงานกับนักลงทุนสถาบันในตลาดตราสารหนี้กลุ่มต่าง ๆ เช่น บริษัทหลักทรัพย์จัดการลงทุน บริษัทประกัน รัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชน และหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย เพื่อร่วมกันสำรวจและแก้ไขอุปสรรคในการทำธุรกรรมซื้อคืน

ภาคเอกชนของนักลงทุนกลุ่มนี้ เพื่อขยายฐานผู้เล่นสำหรับธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง โดยในขณะนี้อุปสรรคด้านกฎเกณฑ์และความแตกต่างเรื่องวิธีปฏิบัติในการทำธุรกรรมของนักลงทุนแต่ละประเภทได้รับการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างการจัดทำสัญญามาตรฐานภาษาไทย และคำอธิบายสัญญามาตรฐานภาษาอังกฤษ (Global Master Repurchase Agreement - GMRA) เป็นภาษาไทยเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกและอำนวยความสะดวกให้แก่นักลงทุนที่ไม่คุ้นเคยกับสัญญามาตรฐานภาษาอังกฤษ คาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2554

4.3 การส่งเสริมอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงระยะสั้น (BIBOR)

ธปท. ผลักดันและส่งเสริมให้สถาบันการเงินมีการใช้ BIBOR เป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงในตลาดการเงินไทยอย่างจริงจังมากขึ้น โดยในปีนี้ กระทรวงการคลังเริ่มนำอัตราดอกเบี้ย BIBOR มาใช้อ้างอิง (แทนการใช้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ย) สำหรับเงินกู้ประเภทอัตราดอกเบี้ยลอยตัวที่กู้ยืมจากสถาบันการเงิน และตลาดอนุพันธ์ (ประเทศไทย) หรือ TFEX ได้นำสัญญาซื้อขายล่วงหน้าอัตราดอกเบี้ย BIBOR ระยะ 3 เดือนมาซื้อขาย ขณะเดียวกัน ธปท. ได้ส่งเสริมสภาพคล่องของพันธบัตรประเภทอัตราดอกเบี้ยลอยตัวที่อ้างอิงอัตราดอกเบี้ย BIBOR โดยได้ให้ความเห็นชอบในการนำพันธบัตรดังกล่าวจากพอร์ต Held to Maturity (HTM) ไปทำธุรกรรม Repo ได้ ตลอดจนได้ร่วมมือกับสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (TBMA) ในการปรับปรุงระบบที่จะอำนวยความสะดวกในการคำนวณราคาซื้อขายและราคาอ้างอิงสำหรับการนำพันธบัตรดังกล่าวมาทำธุรกรรมในตลาด Repo นอกจากนี้ เพื่อประชาสัมพันธ์อัตราดอกเบี้ย BIBOR ในวงกว้าง ธปท. ได้นำอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวมาแสดงในหน้าแรกของเว็บไซต์ ธปท. และปรับปรุงข้อมูลที่เผยแพร่ให้ละเอียดตรงตามความต้องการใช้งานมากขึ้นโดยจะเริ่มตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2554 นอกจากนั้น ธปท. ยังได้เตรียมแผนงานในการผลักดันให้ BIBOR เป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงระยะสั้นของประเทศไทยที่มีสภาพคล่องสูงและนำไปใช้ได้จริงอย่างต่อเนื่องด้วย

4.4 การสนับสนุนการออกพันธบัตรประเภทผลตอบแทนแปรผันตามเงินเฟ้อของกระทรวงการคลัง

ธปท. ดำเนินการหลายประการในปีนี้ เพื่อรองรับการออกพันธบัตรประเภทผลตอบแทนแปรผันตามเงินเฟ้อของกระทรวงการคลัง นับจากการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ลงทุนในพันธบัตรประเภทนี้ได้ การจัดทำแบบจำลองในการคำนวณหา real coupon การศึกษารูปแบบการซื้อขาย ตลอดจนการกำหนดสูตรคำนวณราคาและการจัดทำข้อมูลอัตราเงินเฟ้อที่เกี่ยวข้องเพื่อเผยแพร่แก่นักลงทุน และร่วมกับสำนักงานบริหารหนี้สาธารณ (สบน.) ในการประชุมแถลงแก่ PD เกี่ยวกับการออกพันธบัตรนี้ นอกจากนี้ ได้ร่วมกับสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (TBMA) เตรียมระบบงานรองรับทั้งด้านการประมูล การคำนวณราคาและการนำพันธบัตรดังกล่าวมาทำธุรกรรมกับ ธปท. ด้วย

4.5 การพัฒนาเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย

ตลาดการเงินของไทยมีเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น 3 ประเภทในปีนี้ คือ สัญญาซื้อขายล่วงหน้าพันธบัตรรัฐบาลระยะ 5 ปี (bond futures) สัญญาซื้อขายล่วงหน้าอัตราดอกเบี้ย BIBOR ระยะ 3 เดือน (BIBOR futures) และสัญญาซื้อขายล่วงหน้าอัตราดอกเบี้ย THBFIX ระยะ 6 เดือน (THBFIX futures) ธปท. ได้พิจารณาให้มีการกำหนด position limit ที่เหมาะสมสำหรับธุรกรรม Interest Rate Futures ทั้งสามประเภทนี้ โดยอนุญาต ให้ Non Resident ทำธุรกรรม bond futures ได้ ขณะเดียวกัน ได้ขอความร่วมมือสถาบันการเงินคู่ค้าในการจัดให้มีราคาอ้างอิงสำหรับ bond futures และผลักดันให้มีการพัฒนาอัตราดอกเบี้ย BIBOR ให้มีการทำธุรกรรมยาวขึ้นเป็น 3 เดือนให้สอดคล้องกับ BIBOR futures

5. การเป็นนายธนาคารและนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล

5.1 การรับฝากเงินของรัฐบาลและองค์การของรัฐ

ณ สิ้นปี 2553 ยอดเงินคงเหลือในบัญชีเงินคงคลังและบัญชีองค์การสาธารณะที่ ธปท. มีจำนวน 299,405.9 ล้านบาท และ 21,267.3 ล้านบาท สูงกว่าเมื่อสิ้นปีก่อน ร้อยละ 87.7 และ 235.6 ตามลำดับ

5.2 การเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล

5.2.1 ยอดคงค้าง การจำหน่าย และการไถ่ถอนตราสารหนี้

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทตราสารหนี้	ยอดคงค้าง ณ 31 ธ.ค. 52		จำหน่าย	ไถ่ถอน	ยอดคงค้าง ณ 31 ธ.ค. 53	
	รุ่น	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน	รุ่น	จำนวนเงิน
พันธบัตรรัฐบาล	97	2,155,562.4*	511,508.7	143,847.6	85	2,523,219.9
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	341	372,182.9	30,658.0	61,280.5	317	341,560.4
พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย	83	1,789,212.5	9,435,270.0	8,843,196.0	90	2,381,286.5
พันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน	5	154,445.2	-	76,000.0	2	78,445.2
ตั๋วเงินคลัง	43	206,540.0	485,000.0	619,830.0	43	71,710.0
รวม	569	4,677,943.0	10,462,436.7	9,744,154.1	537	5,396,222.0

หมายเหตุ : * รวมพันธบัตรรัฐบาลเงินตราต่างประเทศ จำนวน 3 รุ่น ซึ่งมีการปรับอัตราแลกเปลี่ยนเพื่อใช้ในการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาทเป็นประจำทุกต้นปี .ทำให้ยอดคงค้าง ณ 1 ม.ค. 53 ลดลงจาก 31 ธ.ค. 52 เท่ากับ 3.59 ล้านบาท

5.2.2 **มูลค่าตราสารหนี้แยกตามกลุ่มผู้ถือ** ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553

หน่วย : ล้านบาท

กลุ่มผู้ถือ	จำนวนเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย	74,031.1
สถาบันการเงินที่รับฝากเงิน	1,706,974.5
สถาบันการเงินอื่น	981,958.8
ธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน	64,234.4
รัฐบาลกลาง	135,011.7
รัฐบาลท้องถิ่น	515.5
รัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน	44,305.0
ครัวเรือนและสถาบันที่ไม่แสวงหากำไร	709,551.8
ผู้มีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ	54,156.4
บัญชีย่อยภายใต้ TSD	1,625,482.8
รวม	5,396,222.0

5.2.3 **การจ่ายดอกเบี้ยของตราสารหนี้**

ในปี 2553 มีปริมาณการจ่ายดอกเบี้ยตลอดทั้งปี จำนวน 947,522 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 33.5 จำนวนเงินทั้งสิ้น 165,252.2 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.5

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทตราสารหนี้	จ่ายดอกเบี้ย ปี 2553			จ่ายดอกเบี้ย ปี 2552		
	รุ่น	จำนวนราย	จำนวนเงิน	รุ่น	จำนวนราย	จำนวนเงิน
พันธบัตรรัฐบาล	180	801,862	117,484.6	190	522,005	103,492.5
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	669	6,584	17,290.4	682	7,311	18,697.8
พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย	58	116,862	24,548.4	46	116,225	20,969.1
พันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟู และพัฒนาระบบสถาบันการเงิน	8	22,214	5,928.8	10	64,208	7,749.5
หุ้นกู้บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย	-	-	-	1	21	25.3
รวม	915	947,522	165,252.2	929	709,770	150,934.2

5.2.4 การเปลี่ยนแปลงทะเบียนกรรมสิทธิ์ตราสารหนี้

ในปี 2553 การโอนกรรมสิทธิ์ตราสารหนี้มีปริมาณ 6,665 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 29.3 จำนวนเงิน 20,335.6 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 51.7 สำหรับการโอนตราสารหนี้เป็นหลักประกันมีปริมาณ 2,956 ราย ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 5.8 จำนวนเงิน 27,814.1 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 54.7

5.2.5 การเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมในการจัดการตราสารหนี้

ในปี 2553 การเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมในการจัดการตราสารหนี้ มีปริมาณรุ่นลดลงจากปีก่อนร้อยละ 3.0 และจำนวนเงินลดลงร้อยละ 15.9

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทตราสารหนี้	ปี 2553		ปี 2552	
	รุ่น	จำนวนเงิน	รุ่น	จำนวนเงิน
พันธบัตรรัฐบาล	137	419.8	131	474.1
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	321	11.1	340	12.0
พันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ (ออมทรัพย์)	2	23.6	2	23.6
ตั๋วเงินคลัง	153	48.5	159	88.6
รวม	613	503.0	632	598.3

5.2.6 การนำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายสำหรับค่าดอกเบี้ยตราสารหนี้

ในปี 2553 มีการนำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายสำหรับค่าดอกเบี้ยตราสารหนี้ ให้กรมสรรพากร (เฉพาะสำนักงานใหญ่) จำนวน 846,513 ราย เพิ่มขึ้นจากสิ้นปีก่อน ร้อยละ 47.3 จำนวนเงิน 4,600.6 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.9

หน่วย : ล้านบาท

ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	นำส่งภาษี ปี 2553		นำส่งภาษี ปี 2552	
	ราย	จำนวนเงิน	ราย	จำนวนเงิน
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	16,690	920.0	14,498	797.7
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	829,823	3,680.6	560,150	3,387.9
รวม	846,513	4,600.6	574,648	4,185.6

5.2.7 การฝากและถอนตราสารหนี้

ในปี 2553 มีปริมาณการฝากและถอนตราสารหนี้ รวมทั้งสิ้น 9,986 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 20.2 โดยการฝากตราสารหนี้มีปริมาณรายเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 75.8 และการถอนตราสารหนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.4

หน่วย : ล้านบาท

บัญชีตราสารหนี้ที่ฝาก/ถอน	ปี 2553		ปี 2552	
	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนราย	จำนวนเงิน
การฝากตราสารหนี้เพื่อเข้าบัญชี				
บัญชีที่ TSD	2,356	748,929.2	1,331	407,327.7
บัญชี RP	2	350.0	4	185.0
บัญชี ILF	7	2,377.5	10	5,724.0
รวม	2,365	751,656.7	1,345	413,236.7
การถอนตราสารหนี้จากบัญชี				
บัญชีที่ TSD	7,549	1,652,794.2	6,867	1,696,055.5
บัญชี RP	15	12,638.0	33	13,942.0
บัญชี ILF	57	25,408.3	64	32,298.3
รวม	7,621	1,690,840.5	6,964	1,742,295.8
รวมทั้งสิ้น	9,986	2,442,497.2	8,309	2,155,532.5

6. การเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน

6.1 การรับฝากเงินของธนาคารต่าง ๆ และสถาบันการเงิน

ยอดเงินฝากคงเหลือในบัญชีเงินฝากของธนาคารต่าง ๆ ที่ ธปท. ณ สิ้นปี 2553 สูงกว่าเมื่อสิ้นปีก่อนร้อยละ 52.5 ส่วนบัญชีสถาบันการเงินต่ำกว่าเมื่อสิ้นปีก่อนร้อยละ 22.9

หน่วย : ล้านบาท

ยอดคงเหลือในบัญชี	ปี 2553	ปี 2552	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	ร้อยละ
ธนาคาร	83,626.3	54,839.1	28,787.2	52.5
สถาบันการเงิน	83.6	108.5	(24.9)	(22.9)

6.2 การให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงิน

นอกจากการดำเนินนโยบายการเงินในตลาดเงินตามปกติแล้ว ในบทบาทการเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน ธปท. สามารถให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงินที่ประสบปัญหาสภาพคล่อง โดยมีหลักประกันเป็นสินทรัพย์ที่กำหนดตามกฎหมาย

ทั้งนี้ ธปท. ได้เตรียมการรองรับการขยายประเภทสินทรัพย์หลักประกัน และกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงินในประเทศไทยที่อาจประสบปัญหาสภาพคล่อง และได้มีการซักซ้อมความเข้าใจกับสถาบันการเงินให้เตรียมการและวิธีการกู้ยืมในกรณีดังกล่าวได้อย่างทันการณ์ อย่างไรก็ดี ในช่วงที่ผ่านมาไม่มีสถาบันการเงินในประเทศไทยที่มีปัญหาขาดสภาพคล่อง

7. นโยบายและการกำกับตรวจสอบสถาบันการเงิน

7.1 นโยบายในการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน

ธปท. มีหน้าที่กำกับ ตรวจสอบ วิเคราะห์ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ระบบสถาบันการเงินของประเทศมีเสถียรภาพ เสริมสร้างการเติบโตของระบบเศรษฐกิจ มีการปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายของทางการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยการกำกับ ตรวจสอบและวิเคราะห์จะดำเนินการตามแนวทางความเสี่ยง (Risk Based Supervision) และแบบรวมกลุ่ม (Consolidated Supervision) ซึ่งผู้ตรวจสอบของ ธปท. จะประเมินความเหมาะสมของการบริหารความเสี่ยง และระบบการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินและของกลุ่มธุรกิจการเงิน นอกจากนั้น การกำกับตรวจสอบสถาบันการเงินในยุคปัจจุบันยังได้คำนึงถึงความเป็นธรรมแก่ผู้บริโภค โดยมีเป้าหมายให้ได้รับบริการทางการเงินอย่างทั่วถึงในราคาที่เหมาะสม

ธปท. ออกตรวจสอบ ณ ที่ทำการสถาบันการเงิน ซึ่งความถี่ของการตรวจสอบขึ้นอยู่กับผลการจัดระดับโดยรวมและสภาพปัญหาของสถาบันการเงินนั้น ๆ นอกจากนี้ ธปท. ยังวิเคราะห์ติดตามฐานะผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง รวมทั้งพิจารณาอนุญาต ผ่อนผัน ให้ความเห็นชอบ ตอบข้อหารือและติดตามการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอนุญาตเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นและสามารถกำหนดมาตรการแก้ไขได้ทันท่วงทีก่อนที่จะมีปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน ธปท. ออกตรวจสอบ ณ ที่ทำการสถาบันการเงิน ดังนี้

7.1.1 ธนาคารพาณิชย์ไทย ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ บริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐ บริษัทบริหารสินทรัพย์ที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น และบริษัทข้อมูลเครดิต ตรวจสอบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

7.1.2 สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ตรวจสอบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ยกเว้นสาขาที่มีผลการจัดระดับโดยรวมอยู่ในระดับดีหรือค่อนข้างดี จะตรวจสอบปีเว้นปี

7.1.3 บริษัทบริหารสินทรัพย์เอกชน และผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank) ที่ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล ตรวจสอบอย่างน้อย 1 ครั้ง ภายในระยะเวลา 3 ปี

ในปี 2553 ธปท. กำหนดให้มีการตรวจสอบสถาบันการเงิน โดยมุ่งเน้นประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ การเตรียมการจัดทำกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนภายใน ของตนเอง (Internal Capital Adequacy Assessment Process: ICAAP) การจัดทำการทดสอบภาวะวิกฤต (Stress Test) ธรรมาภิบาล

ของผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงิน การให้บริการทางการเงินแก่ลูกค้ารายใหญ่ กระบวนการอนุมัติสินเชื่อเพื่อการบริโภค (Consumer Loan) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ และการควบคุมภายในเกี่ยวกับเครือข่ายสาขา เพื่อรักษาระดับความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (Reputational Risk) รวมทั้ง การประเมินผลกระทบของปัญหาเศรษฐกิจโลกที่มีผลกระทบต่อฐานะและการดำเนินงานของสถาบันการเงินด้วย

7.2 การตรวจสอบสถาบันการเงิน

7.2.1 การตรวจสอบฐานะ การดำเนินงาน และการบริหารความเสี่ยง

(1) การตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ โดยจะประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนตามเกณฑ์ Basel II ทั้งในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ปริมาณการขยายธุรกิจ ผลการดำเนินงาน ศักยภาพในการแข่งขัน ประสิทธิภาพในการดำเนินการ และการบริหารจัดการความเสี่ยงทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านเครดิต ด้านตลาด ด้านสภาพคล่อง และด้านปฏิบัติการ ธรรมาภิบาลของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์ การปฏิบัติตามเกณฑ์ และคำสั่งการจากการตรวจสอบในครั้งก่อนหน้า ตลอดจนการประเมินประสิทธิภาพระบบบริหารความเสี่ยงและการเตรียมการจัดทำกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนภายในของตนเอง (ICAAP) เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีเงินกองทุนเพียงพอและครอบคลุมความเสี่ยงที่สำคัญ ได้แก่ ความเสี่ยงตามที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำตามหลักการที่ 1 (Pillar 1) และความเสี่ยงด้านอื่น ๆ ที่หลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำตาม Pillar 1 ยังไม่ครอบคลุม เพื่อให้มีเงินกองทุนเพียงพอที่จะรองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจภายใต้ภาวะปกติและภาวะวิกฤต ทั้งนี้ธนาคารพาณิชย์จะต้องจัดให้มีนโยบาย กระบวนการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานของ ICAAP รวมทั้งความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ นอกจากนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์นำกระบวนการ ICAAP ไปประยุกต์ใช้ให้ครอบคลุมกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ด้วย

(2) การตรวจสอบบริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ โดยเน้นการตรวจสอบตามแผนดำเนินธุรกิจปกติ ฐานะและการดำเนินงานทั่วไป การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และความเพียงพอของการกันสำรองเพื่อรองรับความเสียหาย

(3) การตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ[8/] ตามที่กระทรวงการคลังมอบหมายโดยเน้นการตรวจสอบฐานะการดำเนินงาน และการบริหารความเสี่ยงเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ หลังจากนั้น ธปท. จะส่งผลการตรวจสอบรวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาให้กระทรวงการคลังพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร

(4) การตรวจสอบบริษัทบริหารสินทรัพย์เพื่อติดตามการรับซื้อหรือรับโอนมาของสินทรัพย์

(5) การตรวจสอบ Non-Bank ที่ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล โดยตรวจสอบการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคและป้องกันมิให้ผู้ประกอบธุรกิจเอาเปรียบผู้ใช้บริการ รวมทั้งดำเนินการกับผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลที่ปฏิบัติเข้าข่ายผิดกฎหมาย โดยออกสำรวจและรวบรวมข้อมูลส่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อดำเนินการตามกฎหมายกับผู้ที่กระทำความผิด

[8/] มี 8 แห่ง ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการนำเข้าและส่งออกแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย บรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย และบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

7.2.2 **การตรวจสอบพิเศษเฉพาะด้าน**

(1) **การตรวจสอบแบบจำลองความเสี่ยงและการทำ** Stress Test

ธปท. ได้ตรวจสอบและประเมินความน่าเชื่อถือของแบบจำลองความเสี่ยงที่สถาบันการเงินใช้ในการคำนวณเงินกองทุนตาม Basel II ซึ่งในปัจจุบันจะมุ่งเน้นแบบจำลองความเสี่ยงด้านเครดิตตามวิธี Internal Rating-Based Approach (IRB) และแบบจำลองความเสี่ยงด้านตลาดตามวิธี Internal Model Approach เช่น Value at Risk (VaR) Model เป็นต้น นอกจากนี้ ธปท. ได้ตรวจสอบและประเมินความน่าเชื่อถือของแบบจำลองที่สถาบันการเงินใช้ในการบริหารความเสี่ยงภายในด้วย เช่น Credit Risk Rating และ Credit Scoring เป็นต้น รวมถึงประเมินความพร้อมของสถาบันการเงินในการจัดทำ Stress Test เพื่อรองรับ Basel II - Pillar 2

(2) **การตรวจสอบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ**

ธปท. ได้ตรวจสอบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันการเงิน โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล ความถูกต้องน่าเชื่อถือและความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับระบบงาน และความพร้อมของระบบในการให้บริการลูกค้าอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับระบบงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการลูกค้า เช่น ระบบงานด้านเงินฝาก สินเชื่อ การบริหารเงิน และระบบที่เกี่ยวข้องกับการชำระเงิน เป็นต้น

7.2.3 **สรุปผลการตรวจสอบในปี** 2553

ในปี 2553 ธปท. ได้ตรวจสอบฐานะ การดำเนินงาน และการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงินรวม 54 แห่ง ผลการตรวจสอบสถาบันการเงินส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ ฐานะเงินกองทุนมีความมั่นคง ผลการดำเนินงานมีกำไร ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ด้านเครดิต ด้านตลาดและด้านสภาพคล่องดีขึ้น สำหรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการพบว่าการควบคุมภายในเครือข่ายสาขาในธนาคารพาณิชย์บางแห่งยังมีจุดอ่อนอยู่บ้าง ซึ่ง ธปท. ได้สั่งการให้แก้ไขแล้ว

จำนวนสถาบันการเงินที่ ธปท. ตรวจสอบในปี 2553

สถาบันการเงิน	จำนวนสถาบันการเงินที่ตรวจสอบ
ธนาคารพาณิชย์ไทย/ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย	15
สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ/ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ	13
บริษัทเงินทุน/บริษัทเครดิตฟองซิเอร์	4
สถาบันการเงินเฉพาะกิจ	8
บริษัทบริหารสินทรัพย์	8
บริษัทที่ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและ/หรือสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-Bank)	6
รวม	54

7.3 การวิเคราะห์ การติดตามฐานะและผลการดำเนินงานของสถาบันการเงิน

7.3.1 ในการวิเคราะห์ ติดตามฐานะและผลการดำเนินงานของสถาบันการเงิน แต่ละแห่ง ธปท. ได้ใช้แนวทางการกำกับดูแลโดยทางการ (Supervisory Review) เป็นหลัก ผสมผสานกับแนวทางการวิเคราะห์และติดตามฐานะตามกฎเกณฑ์ทางกฎหมาย (Regulatory Review) โดยมุ่งประเมินผลกระทบต่อความมั่นคงทั้งในปัจจุบันและอนาคตของรายสถาบันการเงินและระบบสถาบันการเงินโดยรวม รวมทั้งประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินด้วย โดยจัดทำรายงานวิเคราะห์สถาบันการเงินเป็นรายไตรมาส และรายครึ่งปีสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

สำหรับปี 2553 ธปท. ได้วิเคราะห์ ติดตามฐานะและผลการดำเนินงาน และประเมินความเสี่ยงของสถาบันการเงินรวม 46 แห่ง

จำนวนสถาบันการเงินและความถี่ในการวิเคราะห์

สถาบันการเงิน	รายงานวิเคราะห์ที่จัดทำเป็น	จำนวนสถาบันการเงิน
ธนาคารพาณิชย์ไทย/ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย	ไตรมาส	16
สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ/ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ	ไตรมาส	16
บริษัทเงินทุน/บริษัทเครดิตฟองซิเอร์	ไตรมาส	6
สถาบันการเงินเฉพาะกิจ	ครึ่งปี	8
รวม		46

7.3.2 การติดตามฐานะ การดำเนินงาน สภาพคล่อง และคุณภาพสินเชื่อของสถาบันการเงินที่อาจได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น จากวิกฤตการณ์การเงินจากประเทศในกลุ่มยุโรป การชุมนุมทางการเมืองในประเทศ และการเกิดอุทกภัยในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นต้น

7.3.3 การวิเคราะห์การให้สินเชื่อของสถาบันการเงินต่อภาคธุรกิจที่สำคัญ และที่อาจมีผลกระทบต่อเสถียรภาพระบบเศรษฐกิจ เช่น การให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ สินเชื่อแก่กลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการให้สินเชื่อแก่กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ เป็นต้น

7.3.4 การติดตามการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย และการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสถาบันการเงิน

7.3.5 การวิเคราะห์การส่งสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) ของสถาบันการเงิน เพื่อให้ ธปท. สามารถทราบปัญหาได้อย่างรวดเร็วและสามารถดำเนินมาตรการแก้ไขได้ทันท่วงที

7.4 การกำกับสถาบันการเงิน

ธปท. ได้พิจารณาอนุญาต ผ่อนผัน ให้ความเห็นชอบ และตอบข้อหารือ รวมทั้งติดตามการกำกับดูแลการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอนุญาต และที่กำหนดตามประกาศและหนังสือเวียนต่าง ๆ จำนวน 3,601 เรื่อง ซึ่งการพิจารณาคำขอของ ธปท. ได้คำนึงถึงความเสี่ยงและความพร้อมของสถาบันการเงินโดยเฉพาะในด้านการบริหารจัดการ ธรรมาภิบาล และฐานะการดำเนินงาน รวมทั้งมีการปรับปรุง

หลักเกณฑ์การพิจารณาเพื่อให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และพัฒนาการของระบบสถาบันการเงิน โดยงานการกำกับสถาบันการเงินในเรื่องที่สำคัญ ได้แก่

(1) การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารของสถาบันการเงิน 352 ราย
(2) การผ่อนผันการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้รายใหญ่ (SLL) และการให้สินเชื่อแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง (Related Lending) รวม 36 เรื่อง
(3) การอนุญาตให้ใช้วิธีการคำนวณเงินกองทุนตามเกณฑ์ Basel II รวม 33 เรื่อง
(4) การอนุญาตให้สถาบันการเงินแห่งหนึ่งซื้อหุ้นของสถาบันการเงินอื่นและให้ความเห็นชอบในหลักการควบรวมกิจการของสถาบันการเงินอื่น 2 เรื่อง
(5) การเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังผ่อนผันให้สถาบันการเงินมีบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยถือหุ้นรวมกันเกินกว่าร้อยละ 49 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด 2 เรื่อง
(6) การอนุญาตให้จัดตั้งและเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินตามเกณฑ์การกำกับแบบรวมกลุ่ม (Consolidated Supervision) 21 กรณี
(7) การพิจารณาเกี่ยวกับการประกอบธุรกรรมอนุพันธ์ทางการเงิน 185 เรื่อง
(8) การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ไทยเปิดสาขารวม 306 สาขา และปิดสาขา 3 สาขา
(9) การอนุญาตให้นับตราสารทุนเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Hybrid Tier 1) และนับตราสารหนี้ด้อยสิทธิเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 รวม 14 เรื่อง
(10) การอนุญาตให้บุคคลใดถือหุ้นของสถาบันการเงินเกินร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด 10 เรื่อง

7.5 การดำเนินการเพื่อคลี่คลายปัญหาการร้องเรียน

ในปี 2553 ธปท. ได้ประสานงานกับธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ บริษัทบริหารสินทรัพย์ และ Non bank เพื่อคลี่คลายปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้บริการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการร้องเรียนเพื่อขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ขอประนอมหนี้ หรือการติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งสิ้น 4,873 เรื่อง ซึ่งได้ดำเนินการคลี่คลายปัญหาจนได้ข้อยุติแล้ว 4,553 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 93.43 ของเรื่องร้องเรียนที่รับเข้ามาทั้งสิ้น นอกจากนี้ ได้ตอบข้อซักถามและให้ความรู้เกี่ยวกับการบริการทางการเงินและการป้องกันการหลอกลวงจากมิจฉาชีพแก่ประชาชน

7.6 การเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับตรวจสอบและวิเคราะห์สถาบันการเงิน

ในปี 2553 ธปท. ได้มีการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับ ตรวจสอบและวิเคราะห์สถาบันการเงิน ดังนี้

7.6.1 การพัฒนาผู้ตรวจสอบ

(1) การจัดอบรมสำหรับผู้ตรวจสอบ ธปท. ให้มีความรู้ในงานด้านการกำกับ ตรวจสอบและการวิเคราะห์ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานจนถึงระดับที่พร้อมจะปฏิบัติงานกำกับ ตรวจสอบและวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลตามมาตรฐานสากล โดยได้จัดอบรมทั้งสิ้น 19 หลักสูตร เป็นหลักสูตรมาตรฐาน 6 หลักสูตร และ หลักสูตรเสริม 13 หลักสูตร

(2) การส่งผู้ตรวจสอบและผู้บริหารเข้ารับการพัฒนาจากองค์กรในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อเสริมความรู้ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งได้จัดให้มีการสัมมนา การศึกษาดูงานหน่วยงานภายนอก และการบรรยายให้ความรู้เชิงวิชาการโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งจากในประเทศและจากองค์กรต่างประเทศที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการเงิน

7.6.2 การพัฒนาคู่มือตรวจสอบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

ธปท. ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาการกำกับตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง โดยได้ปรับปรุงคู่มือตรวจสอบให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถาบันการเงิน เพื่อให้ผู้ตรวจสอบใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยได้จัดทำคู่มือตรวจสอบฐานะ และการดำเนินงานคู่มือตรวจสอบแบบรวมกลุ่ม คู่มือตรวจสอบการให้บริการทางการเงินแก่ธุรกิจต่างประเทศ และปรับปรุงคู่มือการตรวจสอบความเสี่ยง ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ให้เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับประกาศของ ธปท.

7.6.3 การพัฒนาระบบงานเพื่อใช้ในการบริหารงานตรวจสอบสถาบันการเงิน การพัฒนาระบบงานการเปรียบเทียบปรับให้ครอบคลุมข้อมูลสถาบันการเงินและผู้บริหาร สถาบันการเงินที่กระทำผิดกฎหมายและถูก ธปท. ดำเนินการ รวมทั้งข้อมูลคำวินิจฉัยกฎหมายที่เกี่ยวกับการดำเนินการของสถาบันการเงินและ Non-Bank นอกจากนี้ยังจัดทำ Process Flow คู่มือการปฏิบัติงาน และ Data Conversion เพื่อนำเข้าข้อมูลจากระบบงานเดิมเข้าสู่ระบบงานใหม่ด้วย

7.7 การสนับสนุนให้จัดตั้งชมรมสินเชื่อส่วนบุคคล

ธปท. ได้สนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์และองค์กรอื่นๆ ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ จัดตั้ง “ชมรมสินเชื่อส่วนบุคคล” เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประชุมชี้แจงแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างสมาชิก ส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และเทคนิคใหม่ๆ เพื่อสร้างเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งเป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลข่าวสาร และสื่อสารให้ความรู้ในส่วนของธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลแก่ภาครัฐและประชาชน เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ใช้บริการและประชาชนทั่วไป รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกของชมรม

7.8 การประชุมและชี้แจง

ธปท. จัดประชุมให้แก่สถาบันการเงินอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำทุกปี โดยในปี 2553 มีการจัดประชุมที่สำคัญ ได้แก่ การประชุมชี้แจงภาพรวมการตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ไทยและสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ เพื่อให้ผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ทราบผลการประเมินความเสี่ยงและประเด็นสำคัญจากการตรวจสอบในปี 2552 และประเด็นที่ ธปท. ให้ความสำคัญในการตรวจสอบปี 2553 การจัดประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์การสอบทานสินเชื่อที่ได้ปรับปรุงใหม่และหลักเกณฑ์การจัดเก็บข้อมูล Loss Data ตามเกณฑ์ Basel II เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์ ได้รับทราบแนวทางในการปฏิบัติอย่างถูกต้อง รวมทั้งการจัดประชุมให้แก่ผู้สอบบัญชีภายนอก ผู้ตรวจสอบภายใน การจัดงาน CPC สัมพันธ์ ระหว่าง ธปท. และหน่วยงานกำกับของธนาคารพาณิชย์ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประเด็นสำคัญจากการตรวจสอบ แนวทาง

การตรวจสอบ (Audit Program) รวมทั้งเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพและการประสานงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

7.9 การจัดอบรมสัมมนาให้แก่หน่วยงานภายนอก

7.9.1 ธปท. ร่วมกับหน่วยงานภายนอกจัดสัมมนา/อบรมในหลักสูตรต่าง ๆ

(1) ร่วมกับ Financial Stability Institute (FSI) และ Executives' Meeting of East Asia-Pacific Central Banks (EMEAP) จัดหลักสูตร "FSI - EMEAP Regional Seminar on Stress Testing"

(2) ร่วมกับสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Director: IOD) จัดหลักสูตร "Financial Institutions Governance Program (FGP)"

7.9.2 เป็นวิทยากรบรรยายให้แก่สถาบันการเงินและองค์กรอื่น ๆ ดังนี้

(1) หลักสูตร "Business Continuity Management" และ "การบริหารความเสี่ยง" ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ด้านเครดิต ด้านตลาด ด้านสภาพคล่อง และด้านปฏิบัติการ ให้แก่เจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

(2) หลักสูตร "การตรวจสอบกระบวนการให้สินเชื่อเชิงคุณภาพ" ให้แก่ ชมรมผู้ตรวจสอบภายในธนาคารและสถาบันการเงิน

(3) หลักสูตร "การตรวจสอบด้านเครดิต" ให้แก่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

(4) หลักสูตร "IT Risk Management" ให้แก่สมาคมพัฒนาระบบสถาบันการเงินการธนาคารไทย

(5) หลักสูตร "Financial System Stability" ให้แก่ Central Bank of Nepal

(6) หลักสูตร "การปรับตัวของธนาคารพาณิชย์ใน 5 ปีข้างหน้า" ให้แก่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(7) หลักสูตร "ปัญหาระบบธนาคารไทย" ให้แก่วิทยาลัยการทัพบก

8. การจัดการระบบการชำระเงิน

8.1 การหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคาร

การหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคารทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เช็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชี (B/C-3D) และเช็คเรียกเก็บในเขตสำนักหักบัญชีทั่วประเทศ ประจำปี 2553 มีปริมาณทั้งสิ้น 75,114,255 ฉบับ คิดเป็นมูลค่า 33,777.7 พันล้านบาท โดยมีปริมาณและมูลค่าเช็คเรียกเก็บเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3 และ 0.5 จากปีก่อนหน้า โดยมีมูลค่าเช็คเรียกเก็บต่อฉบับคงที่อยู่ที่ 450,000 บาท

ปริมาณและมูลค่าเช็คเรียกเก็บ เช็คคืน และเช็คคืนไม่มีเงิน
การหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคารทั่วประเทศ
ประจำปี 2553

	ปริมาณ (ฉบับ)			มูลค่า (พันล้านบาท)		
	2553	2552	%เปลี่ยนแปลง	2553	2552	%เปลี่ยนแปลง
เช็คเรียกเก็บ	75,114,255	74,892,340	0.3	33,777.7	33,593.1	0.5
มูลค่าเช็คเรียกเก็บต่อฉบับ				0.00045	0.00045	
เช็คคืน	1,305,292	1,447,391	-9.8	204.2	188.3	8.4
	(1.7)	(1.9)		(0.6)	(0.6)	
เช็คคืนไม่มีเงิน	877,479	985,143	-10.9	100.2	97.8	2.5
	(1.2)	(1.3)		(0.3)	(0.3)	

หมายเหตุ : ( ) หมายถึง สัดส่วนต่อเช็คเรียกเก็บ
ที่มา : ฝ่ายระบบการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับปริมาณเช็คคืนทั่วประเทศในปี 2553 มีจำนวนทั้งสิ้น 1.31 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่ารวม 204.2 พันล้านบาท ปริมาณเช็คคืนลดลงจากปีก่อนร้อยละ 9.8 ในขณะที่มูลค่าเช็คคืนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 8.4 โดยสัดส่วนของปริมาณลดลงจากร้อยละ 1.9 มาอยู่ที่ระดับร้อยละ 1.7 ในขณะที่สัดส่วนของมูลค่าเช็คคืนต่อเช็คเรียกเก็บคงที่เมื่อเทียบกับปีก่อนที่ระดับ ร้อยละ 0.6

ส่วนปริมาณเช็คคืนด้วยเหตุผลไม่มีเงินในปี 2553 มีปริมาณทั้งสิ้น 0.88 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่า 100.2 พันล้านบาท ปริมาณเช็คคืนด้วยเหตุผลไม่มีเงินลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 10.9 ในขณะที่มูลค่าเช็คคืนด้วยเหตุผลไม่มีเงินเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 โดยสัดส่วนของปริมาณลดลงไปอยู่ที่ระดับร้อยละ 1.2 ในขณะที่สัดส่วนของมูลค่าเช็คคืนด้วยเหตุผลไม่มีเงินต่อเช็คเรียกเก็บคงที่จากปีก่อนที่ระดับร้อยละ 0.3

8.2 ระบบบาทเนต

(1) ข้อมูลสถิติในระบบบาทเนต

ณ สิ้นปี 2553 ระบบบาทเนตมีสถาบันผู้ใช้บริการรวมทั้งสิ้น 66 สถาบัน จำแนกเป็นธนาคารพาณิชย์ไทย 17 ธนาคาร ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ 15 ธนาคาร บริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์ 11 บริษัท สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ส่วนงานราชการ และสถาบันอื่น ๆ 14 แห่ง และส่วนงานภายใน ธปท. อีก 9 ส่วนงาน

สำหรับธุรกรรมการโอนเงินผ่านระบบบาทเนตในปี 2553 มีจำนวนทั้งสิ้น 2,323,258 รายการ เพิ่มขึ้นจาก 2,004,954 รายการในปี 2552 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.9 จากปีก่อนหน้า ในขณะที่มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 654.62 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 489.62 ล้านล้านบาท ในปีก่อน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.7 จากปีก่อนหน้า โดยพบว่าปริมาณที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่มาจากธุรกรรมการโอนเงินเพื่อบุคคลที่สาม ในขณะที่มูลค่าที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่มาจากธุรกรรมการโอนเงินระหว่างสถาบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกรรมเพื่อการดำเนินนโยบายการเงินและสนับสนุนการพัฒนาตลาดเงินและตลาดตราสารหนี้ที่ทำกับ ธปท.

(2) โครงการจัดการความเสี่ยงในระบบบาทเนต

ธปท. ได้จัดทำแนวทางมาตรการจัดการความเสี่ยงจากการชำระดุลสุทธิพร้อมกันหลายฝ่ายในระบบบาทเนต (Securities Requirement for Settlement: SRS) ซึ่งเป็นมาตรการช่วยลดความเสี่ยงจากการชำระดุลแบบ Net Settlement โดยหลักการของมาตรการกำหนดให้ผู้ใช้บริการบาทเนตต้องวางตราสารหนี้ในมูลค่าไม่น้อยกว่าที่ ธปท.กำหนด เพื่อเป็นหลักประกันสำหรับการชำระดุลในระบบบาทเนต โดยในช่วงปี 2553 ธปท. ได้ประชุมร่วมกับคณะที่ปรึกษาระบบบาทเนต และผู้ใช้บริการบาทเนต รวมถึงสถาบันภายนอกได้แก่ บริษัท สำนักหักบัญชี (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด ซึ่งทำหน้าที่เป็นสถาบันผู้ส่งคำสั่ง เพื่อหารือในประเด็นที่มีผลเกี่ยวข้องกับมาตรการฯ ดังนี้

1) การพิจารณาปรับปรุงหลักการของมาตรการฯ ให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการบาทเนตยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสามารถควบคุมความเสี่ยงด้าน Settlement Risk และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อระบบการชำระเงินและระบบสถาบันการเงินของประเทศโดยรวม

2) การพิจารณาข้อเสนอของผู้ใช้บริการบาทเนต เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการ ในกรณีที่ผู้ใช้บริการบาทเนตมีเงินสภาพคล่องและหลักประกันสำหรับการชำระดุลไม่เพียงพอ

3) การศึกษาและพิจารณาแนวทางดำเนินมาตรการจัดการความเสี่ยงในการชำระดุลแบบ Net Settlement ในต่างประเทศ

4) เตรียมจัดตั้งคณะทำงานมาตรการจัดการความเสี่ยงจากการชำระดุลสุทธิพร้อมกันหลายฝ่ายในระบบบาทเนต (คณะทำงาน SRS) โดยองค์ประกอบของคณะทำงานฯ ประกอบด้วยผู้แทนจากสมาคมธนาคารไทย สมาคมธนาคารนานาชาติ และสถาบันการเงินพิเศษของรัฐ เพื่อร่วมให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะในการกำหนดมาตรการฯ ตลอดจนหลักเกณฑ์และพิธีปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยจะดำเนินการร่วมกับ ธปท. ในปี 2554 อันมีเป้าหมายเพื่อให้ได้มาตรการที่เห็นชอบร่วมกันทุกฝ่าย

8.3 การดำเนินการในช่วงเหตุการณ์ความไม่สงบเดือนพฤษภาคม 2553

ในช่วงเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ช่วงต้นปีถึงเดือนพฤษภาคม 2553 เมื่อสถานการณ์รุนแรงขึ้น รัฐบาลได้มีการประกาศให้วันที่ 17-18 พฤษภาคม 2553 เป็นวันหยุดราชการเพื่อความสะดวกในการควบคุมสถานการณ์ อย่างไรก็ตามในช่วงดังกล่าวสถาบันการเงินยังคงเปิดให้บริการเป็นวันทำการตามปกติ โดยระบบการชำระเงินระหว่างธนาคารที่ ธปท. ให้บริการ เช่น ระบบบาทเนตซึ่งรองรับการทำธุรกรรมการโอนเงินมูลค่าสูงระหว่างสถาบันการเงินรวมทั้งระบบการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคารซึ่งรองรับการทำธุรกรรมการค้าและการชำระเงินของประชาชนในวงกว้างนั้น ได้มีการปฏิบัติงานโดยใช้ระบบงานที่ศูนย์สำรอง ทั้งนี้ เพื่อให้ธุรกิจการค้าและธุรกรรมการเงินของประเทศดำเนินการได้โดยต่อเนื่อง

ต่อมาเนื่องจากสถานการณ์ยังไม่คลี่คลาย รัฐบาลจึงได้ประกาศเพิ่มเติมให้วันที่ 19 - 21 พฤษภาคม 2553 เป็นวันหยุดราชการในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อความปลอดภัยของประชาชนโดยในส่วนของ ธปท. ได้ประกาศให้วันที่ 20 - 21 พฤษภาคม 2553 เป็นวันหยุดทำการของสถาบันการเงินทั่วประเทศ อย่างไรก็ดี ระบบบาทเนต และระบบงานเงินฝากกระแสรายวัน (Current Account) ยังคงเปิดให้บริการเพื่อรองรับการ

ทำธุรกรรมถอนเงินสดของธนาคารพาณิชย์ ผ่านระบบคำสั่งฝากถอนธนบัตร (Banknote Ordering System) เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์สามารถจัดการให้มีเงินสดเพียงพอสำหรับให้บริการแก่ลูกค้าในช่วงสถานการณ์ดังกล่าว

ธปท. ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานตามแผนฉุกเฉินกรณีเกิดเหตุจลาจล จึงได้มีการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ระบบงาน บุคลากร ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการประสานงานกับธนาคารสมาชิกของระบบการชำระเงินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานที่ศูนย์สำรอง เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อระบบการชำระเงินของประเทศ และสภาพคล่องทางการเงินของสถาบันการเงิน ส่งผลให้การดำเนินการในช่วงเหตุการณ์ความไม่สงบเมื่อเดือนพฤษภาคม 2553 ธปท. และธนาคารสมาชิกสามารถปรับตัวและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บริการประชาชนได้โดยราบรื่น

9. การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

9.1 การออกประกาศกระทรวงการคลัง และประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินเกี่ยวกับการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

ในปี 2553 ได้มีการออกประกาศกระทรวงการคลัง และประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่เกี่ยวกับการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ดังนี้

(1) ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง คำสั่งรัฐมนตรีให้ไว้แก่ศูนย์บริหารเงิน (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2553 และประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับศูนย์บริหารเงิน ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2553 ผ่อนผันคุณสมบัติผู้ขอ และหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจศูนย์บริหารเงิน เพื่อให้นิติบุคคลในประเทศมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น

(2) ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 4) ลงวันที่ 16 กันยายน 2553 โดยขยายวงเงินค่าของส่งออกที่ไม่ต้องนำเงินเข้าประเทศจากไม่เกิน 20,000 ดอลลาร์สหรัฐ เป็นไม่เกิน 50,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่า

(3) ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง คำสั่งรัฐมนตรีให้ไว้แก่บุคคลรับอนุญาต (ฉบับที่ 8) ลงวันที่ 16 กันยายน 2553 และประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 20) ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2553 โดยผ่อนคลายให้บุคคลในประเทศโอนเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ และทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศได้คล่องตัวเพิ่มขึ้น สรุปได้ดังนี้

1) ให้บริษัทลงทุนโดยตรงหรือให้กู้ยืมแก่กิจการในเครือได้ไม่จำกัดจำนวน และให้กู้ยืมแก่กิจการที่ไม่ใช่กิจการในเครือได้ไม่เกินปีละ 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่า

2) เพิ่มวงเงินซื้ออสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนหรือที่พักอาศัยเป็นจำนวนไม่เกินปีละ 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเทียบเท่า

3) เพิ่มวงเงินบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ แบบไม่มีภาระผูกพัน

4) อนุญาตให้ผู้ส่งออกที่มีรายได้ค่าสินค้าบริการฝากไว้ในบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศสามารถโอนเงินตราต่างประเทศดังกล่าว เพื่อชำระค่าสินค้าและบริการให้แก่บริษัทอื่นในประเทศได้

5) ผ่อนผันระเบียบที่เกี่ยวข้องกับแบบรายงานและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ

9.2 การติดตามรายรับค่าสินค้าออก

ในปี 2553 มีการส่งสินค้าออกมูลค่ารวม 194,122.2 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 27.4 ขณะเดียวกันมีการนำเข้าเงินค่าสินค้าออกโดยผู้ส่งออกขายเงินตราต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนเป็นเงินบาทนำเข้าฝากไว้ในบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ ชำระคืนเงินกู้เงินตราต่างประเทศให้นิติบุคคลรับอนุญาต หรือชำระตามภาระผูกพันให้แก่บุคคลในต่างประเทศ และรับชำระเป็นเงินบาทจากบัญชีเงินบาทของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศจำนวนรวม 182,428.2 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 30.4 โดยการนำเข้าเงินค่าสินค้าออกเป็นร้อยละ 94.0 ของมูลค่าสินค้าออก ซึ่งส่วนต่างเป็นรายการหักกลบลบหนี้ และสินค้าออกที่ผ่อนผันไม่ต้องจัดให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ

มูลค่า	ปี 2553e/	ปี 2552
1. สินค้าออก1/	194,122.2	152,422.2
การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	27.4	-14.3
2. การนำเข้าเงินค่าสินค้าออก	182,428.2	139,916.4
การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	30.4	-18.0

หมายเหตุ 1/ มูลค่าการส่งออก (ข้อมูลจากกรมศุลกากร)
e/ ประมาณการ

9.3 ปริมาณธุรกิจเงินตราต่างประเทศ

ในปี 2553 นิติบุคคลรับอนุญาตซื้อเงินตราต่างประเทศจากลูกค้าจำนวน 411,491.2 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 26.9 และขายเงินตราต่างประเทศให้ลูกค้าจำนวน 425,234.7 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.0 ซึ่งมียอดสุทธิเป็นการขายสูงกว่าซื้อ 13,743.5 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยเป็นการขายสุทธิค่าสินค้าเข้า 5,792.2 ล้านดอลลาร์ สรอ. และอื่น ๆ 7,951.2 ล้านดอลลาร์ สรอ.

	ปี 2553e/	ปี 2552	% การเปลี่ยนแปลง
ปริมาณซื้อ	411,491.2	324,138.5	26.9
สินค้าออก	122,260.0	95,465.9	28.1
อื่น ๆ	289,231.2	228,672.5	26.5
ปริมาณขาย	425,234.7	340,057.8	25.0
สินค้าเข้า	128,052.2	94,033.5	36.2
อื่น ๆ	297,182.5	246,024.3	20.8
ปริมาณซื้อ (ขาย) สุทธิ	(13,743.5)	(15,919.3)	(13.7)
ค่าสินค้า	(5,792.2)	1,432.4	N.A.
อื่น ๆ	(7,951.2)	(17,351.7)	(54.2)

หมายเหตุ e/ ประมาณการ

9.4 บุคคลรับอนุญาต ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ และบริษัทรับอนุญาต

ปริมาณการซื้อ-ขาย/ การโอนเงินตราต่างประเทศของบุคคลรับอนุญาต ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ และบริษัทรับอนุญาต ณ สิ้นปี 2553[e/]

ประเภท	จำนวน (ราย)	เปลี่ยนแปลงจากปีก่อน (ราย)	ปริมาณซื้อ/รับโอนเงินตราต่างประเทศ		ปริมาณขาย/โอนออกเงินตราต่างประเทศ	
			ล้านดอลลาร์ สรอ.	เปลี่ยนแปลงจากปีก่อน (ร้อยละ)	ล้านดอลลาร์ สรอ.	เปลี่ยนแปลงจากปีก่อน (ร้อยละ)
บุคคลรับอนุญาต	915	51	638.37	20.80	639.19	21.10
ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ	1,226	- 4	179.25	-3.55	30.14	4.99
บริษัทรับอนุญาต	0	-1	0	0	0	0

หมายเหตุ e/ ประมาณการ

10. การปฏิบัติการตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

10.1 การกำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money)

ธปท. กำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank) ซึ่งได้รับอนุญาตตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (การประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์) ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2547 จำนวนทั้งสิ้น 6 ราย และจากการตรวจสอบผู้ประกอบธุรกิจ e-Money ในปี 2553 ผู้ประกอบธุรกิจส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด โดยมีเพียง 1 ราย ที่ ธปท. ตรวจสอบพบว่ามีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามประกาศของ ธปท. เกี่ยวกับการดำรงเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจในขณะใดขณะหนึ่งต่ำกว่ามูลค่ายอดเงินคงค้างที่ได้รับล่วงหน้าจากผู้บริโภค และได้มีการพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายแล้ว นอกจากนี้ ธปท. ได้สั่งการให้ผู้ให้บริการ 1 ราย ดำเนินการแก้ไขปัญหาฐานะการเงิน เนื่องจากตรวจพบว่ามีผลประกอบการที่ขาดทุนอย่างต่อเนื่อง และอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจและก่อความเสียหายต่อผู้ใช้บริการได้ และได้รายงานกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการสั่งการดังกล่าวแล้ว

10.2 การควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

ธปท. ควบคุมดูแลผู้ให้บริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2551 โดยรูปแบบการควบคุมดูแลแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ บัญชี ก ธุรกิจบริการที่ต้องแจ้งให้ทราบ บัญชี ข เป็นธุรกิจบริการที่ต้องขอขึ้นทะเบียน และบัญชี ค เป็นธุรกิจบริการที่ต้องได้รับใบอนุญาตก่อนให้บริการ ทั้งนี้ ในปี 2553 ธปท. ได้ดำเนินการควบคุมดูแลผู้ให้บริการ การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชกฤษฎีกาฯ โดยสรุป ดังนี้

(1) พิจารณาออกใบรับแจ้ง ใบรับขึ้นทะเบียน สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเป็นผู้ให้บริการตามบัญชี ก และบัญชี ข และพิจารณาการขอรับใบอนุญาตของผู้ที่ประสงค์จะเป็นผู้ให้บริการตามบัญชี ค ก่อนนำเสนอ

คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อออกใบอนุญาตต่อไป ทั้งนี้ ในปี 2553 ธปท. ได้พิจารณาการขอรับใบอนุญาตของผู้ให้บริการจำนวน 8 ราย ซึ่งคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ออกใบอนุญาตให้กับผู้ให้บริการดังกล่าวแล้ว โดย ณ สิ้นปี 2553 มียอดรวมผู้ให้บริการที่ได้รับการขึ้นทะเบียนตามบัญชี ข จำนวน 6 ราย และผู้ให้บริการที่ได้รับใบอนุญาตตามบัญชี ค จำนวน 71 ราย (ธนาคารพาณิชย์ 32 ราย และสถาบัน ที่มิใช่สถาบันการเงิน 39 ราย) รวมใบอนุญาตทั้งสิ้น 109 ฉบับ และยังไม่มีผู้ให้บริการที่เข้าข่ายต้องแจ้งให้ทราบตามบัญชี ก

(2) ติดตามกำกับดูแลและตรวจสอบผู้ให้บริการทุกรายให้ปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาฯ และประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และรายงานผลการควบคุมดูแลต่อคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างสม่ำเสมอ

(3) ประสานงานกับคณะอนุกรรมการโครงสร้างพื้นฐานทางกฎหมาย ซึ่งเป็นคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ความเห็นต่อร่างหลักเกณฑ์การพิจารณาลงโทษปรับทางปกครองสำหรับผู้ประกอบธุรกิจให้บริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

นอกจากนี้ โดยที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 3) ซึ่งใช้บังคับเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2552 กำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่มิใช่สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ และผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง เช่น การรายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) การจัดให้มีการแสดงตัวตนของลูกค้า (Know Your Customer: KYC) การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence: CDD) เป็นต้น ดังนั้น ธปท. ในฐานะผู้รับผิดชอบในการควบคุมดูแลผู้ให้บริการตามกฎหมายข้างต้น จึงได้มีการประสานงานกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) เพื่อให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้จัดทำร่างข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง ธปท. และสำนักงาน ปปง. (MOU) เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการกำกับตรวจสอบด้านการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money Laundering and Countering Financing of Terrorism-AML/CFT) ซึ่งจะได้มีการลงนามร่วมกันต่อไป

11. การดำเนินงานที่สำคัญอื่น

11.1 การเป็นตัวแทนของประเทศไทยในองค์กรและเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ

ปี 2553 เป็นปีที่เศรษฐกิจโลกอยู่ในช่วงการฟื้นตัวโดยกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วฟื้นตัวแบบค่อยเป็นค่อยไปและยังจำเป็นต้องพึ่งพานโยบายการเงินที่ผ่อนคลายอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การฟื้นตัวของกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่รวมถึงประเทศไทยดำเนินไปได้เร็วกว่าทำให้มีความจำเป็นต้องปรับนโยบายการเงินให้เข้าสู่ระดับปกติเพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงินในอนาคต การฟื้นตัวและทิศทางนโยบายการเงินที่แตกต่างกันทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของเงินทุนเข้ามายังตลาดเกิดใหม่จำนวนมาก ดังนั้น หัวข้อการหารือในเวทีระหว่าง

ประเทศจะเน้นเรื่องการหาเครื่องมือรองรับความผันผวนของเงินทุนเคลื่อนย้าย ซึ่งมีการพิจารณาถึงการนำนโยบาย macro-prudential มาใช้ดูแลเสถียรภาพทางการเงินควบคู่ไปกับนโยบายการเงิน นอกจากนี้ ยังมีการปรับปรุงกฎเกณฑ์การกำกับสถาบันการเงิน Basel III เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจนำไปสู่วิกฤตเศรษฐกิจในอนาคต

สำหรับในเรื่องระบบการเงินระหว่างประเทศ กองทุนการเงินระหว่างประเทศได้ดำเนินการปฏิรูปองค์กรโดยให้กลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่มีบทบาทมากขึ้นโดยกองทุนการเงินฯ มีความพยายามที่จะเพิ่มความร่วมมือกับกลุ่มประเทศเหล่านี้ผ่านโครงการ Global Financial Safety Net ในระดับภูมิภาค ซึ่งประเทศในภูมิภาคเอเชียยังคงเน้นในเรื่องการสร้างเครื่องมือเพื่อรองรับวิกฤตการณ์ทางการเงินด้วยการเสริมสร้างประสิทธิภาพของ CMIM ซึ่งรวมถึงการสอดส่องติดตามภาวะเศรษฐกิจ ภายในกลุ่มประเทศด้วย นอกจากนี้ ASEAN ได้มีการเตรียมการรองรับการจัดตั้ง ASEAN Economic Community มากขึ้น

(1) **ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ** (Bank for International Settlements: BIS)

ในปี 2553 ผู้ว่าการ และ รองผู้ว่าการ ธปท. ได้เข้าร่วมการประชุม BIS Bi-monthly Meeting และการประชุมสามัญประจำปี เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องภาวะเศรษฐกิจโลกและตลาดการเงิน โดยประเด็นที่อยู่ในความสนใจในปีนี้ คือ ความท้าทายในการดำเนินนโยบายการเงินของกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ที่สำคัญ (major emerging market economies) จากการที่มีกระแสเงินทุนไหลเข้ามากขึ้น อันเป็นผลจากนโยบาย quantitative easing ของประเทศพัฒนาแล้วและแนวโน้มการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดีกว่าของกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ ที่ประชุม BIS ได้หารือบทบาทธนาคารกลางในการดูแลเสถียรภาพราคา (price stability) ควบคู่ไปกับเสถียรภาพระบบการเงิน (financial stability) ซึ่งสามารถเป็นส่วนเสริมกันและกัน โดยการดำเนินมาตรการป้องกัน (macro-prudential policy) เพื่อดูแลระบบการเงินให้มีเสถียรภาพและมีความแข็งแกร่งเพียงพอในการรองรับความผันผวนหรือวิกฤตการเงินจากภายนอก ก็จะช่วยให้การดำเนินนโยบายการเงิน (monetary policy) เป็นไปอย่างราบรื่นได้

(2) **ธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก** (The Executives' Meeting of East Asia-Pacific Central Banks: EMEAP)

ในปี 2553 การประชุมต่าง ๆ ของ EMEAP ทั้งในระดับผู้ว่าการ รองผู้ว่าการ และคณะทำงาน รวมถึงคณะกรรมการด้านเสถียรภาพการเงิน (EMEAP Monetary and Financial Stability Committee) ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินนโยบายในช่วงที่เศรษฐกิจกำลังฟื้นตัวภายหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกรวมทั้งแนวทางการรองรับผลกระทบจากวิกฤต

ในการทำงานระดับคณะทำงาน คณะทำงานด้านตลาดการเงิน (Working Group on Financial Markets) เน้นเรื่องการมีเครื่องมือและกลไกที่สามารถนำมาใช้ในการป้องกันและแก้ไขสถานการณ์ในกรณีที่เกิดวิกฤต เช่นกลไกการเพิ่มสภาพคล่องให้กับตลาดการเงินเป็นต้นรวมถึงการพัฒนาตลาดการเงินและตลาดทุนในภูมิภาคเพื่อรองรับเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศที่ไหลเข้ามาในภูมิภาค ขณะที่คณะทำงานด้านการกำกับสถาบันการเงิน (Working Group on Banking Supervision) ซึ่ง ธปท. เป็นประธานร่วมกับธนาคารกลางญี่ปุ่น เน้นเรื่องการพัฒนา regulatory standards และการปฏิรูปการกำกับดูแลสถาบันการเงิน

นอกจากนี้ คณะทำงานด้านระบบการชำระเงิน (Working Group on Payments and Settlements Systems) ศึกษาการปรับปรุงมาตรฐานของระบบการชำระเงินในภูมิภาคให้สอดคล้องกันมากขึ้น

(3) **กองทุนการเงินระหว่างประเทศ** (International Monetary Fund: IMF)

วิกฤตเศรษฐกิจการเงินโลกครั้งนี้ทำให้หลายประเทศต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ทำให้กองทุนการเงินฯ ต้องเพิ่มทรัพยากรและปฏิรูปองค์กรให้กลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายระบบการเงินระหว่างประเทศมากขึ้น ในปี 2553 สภาผู้ว่าการกองทุนการเงินฯ จึงได้เห็นชอบให้ (1) เพิ่มโควตากองทุนการเงินฯ เป็น 2 เท่า จาก 238 พันล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน เป็น 477 พันล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน (ประมาณ 735 พันล้านดอลลาร์สรอ.[9/]) และ (2) ให้กลุ่ม Advanced European Countries สละตำแหน่งกรรมการบริหารของกองทุนการเงินฯ จำนวน 2 ตำแหน่ง ให้ผู้แทนจากกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ รวมทั้งเพิ่มตำแหน่งรองกรรมการบริหารให้แก่กลุ่มประเทศที่มีสมาชิกหลายประเทศ ธปท. ได้สนับสนุนการปฏิรูปดังกล่าว โดยประเทศไทยได้รับจัดสรรโควตาเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.60 เป็นร้อยละ 0.67 และกลุ่ม South East Asia Voting Group ซึ่งไทยเป็นสมาชิกได้รับจัดสรรตำแหน่งรองกรรมการบริหารเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ กองทุนการเงินฯ ได้ตอบรับกับข้อเสนอเรื่องการสร้าง Global Financial Safety Net ของกลุ่ม G20 ด้วยการปฏิรูป financing facilities ให้มีความยืดหยุ่น และตอบรับความต้องการของสมาชิกประเทศมากขึ้น โดยได้ปรับปรุง Flexible Credit Line (FCL) และจัดตั้ง Precautionary Credit Line (PCL) อีกทั้งยังพิจารณาการเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่อง co-financing กับ regional liquidity arrangements เช่น CMIM ด้วย ซึ่งเป็นเรื่องที่ ธปท. ให้ความสำคัญในระยะต่อไป โดยจะหารือถึงกรอบความร่วมมือที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์สำหรับประเทศไทยและภูมิภาคมากที่สุด

(4) **สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี** (อาเซียน+3)

ในปี 2553 การหารือในกรอบอาเซียน+3 เน้นเรื่องการผลักดันการพัฒนาแนวคิดริเริ่มเชียงใหม่จากระดับทวิภาคีไปสู่ระดับพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation - CMIM) ซึ่งได้จัดตั้งอย่างเป็นรูปธรรมขึ้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2553 โดย CMIM มีขนาด 120 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในส่วนของประเทศไทย ธปท. ร่วมสมทบ 4.552 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และในกรณีที่ประสบปัญหาสภาพคล่องระยะสั้นหรือขาดดุลการชำระเงินก็จะสามารถเบิกถอนความช่วยเหลือได้ 2.5 เท่าของเงินสมทบคิดเป็นประมาณ 12 พันล้านดอลลาร์ สรอ. นอกจากนี้ ภายใต้กรอบ CMIM ยังได้มีการจัดตั้งหน่วยงานสอดส่องติดตามเศรษฐกิจที่เป็นอิสระ (ASEAN+3 Macroeconomic and Research office - AMRO) ซึ่งมีที่ตั้งที่สิงคโปร์ มีหน้าที่ในการให้ความเห็นและประเมินความเสี่ยงต่อระบบเศรษฐกิจของภูมิภาคอย่างเป็นกลางอีกด้วย และคาดว่าจะสามารถเริ่มดำเนินการได้ในครึ่งแรกของปี 2554

นอกจากนี้ ประเทศสมาชิก ASEAN+3 ยังได้ร่วมกันพัฒนาตลาดพันธบัตร ในภูมิภาคอย่างต่อเนื่องผ่าน "แนวคิดริเริ่มการพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชีย" (Asian Bond Markets Initiative - ABMI) โดยมุ่งส่งเสริมการออกพันธบัตรในสกุลเงินท้องถิ่นและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตลาดพันธบัตรของ

[9/] 1 หน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินมีค่าเท่ากับ 1.54 ดอลลาร์ สรอ. ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2553

ประเทศสมาชิก โดยในปีที่ผ่านมาได้จัดตั้งสถาบันเพื่อค้ำประกันเครดิตและการลงทุน (Credit Guarantee and Investment Facility) รวมทั้งการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้น เช่น การปรับกฎเกณฑ์ให้เท่าเทียมกัน (harmonization) รวมถึงศึกษาเพื่อหาแนวทางเชื่อมโยงระบบการชำระเงินในภูมิภาคเพื่อรองรับธุรกรรมที่อาจจะเพิ่มขึ้นในระยะต่อไปด้วย

(5) **สมาคมประชาชาติอาเซียน** (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN)

ในปี 2553 ภายใต้การดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนของประเทศเวียดนาม กระทรวงการคลังและธนาคารกลางเวียดนามเป็นประธานการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียนและการประชุมผู้ว่าการธนาคารกลาง โดยผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยได้เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียนในฐานะหนึ่งในผู้แทนธนาคารกลางอาเซียน[10/] เพื่อให้ข้อคิดเห็นในหัวข้อเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจในภาวะปัจจุบันในมุมมองของธนาคารกลาง

การประชุมในปีนี้ให้ความสำคัญกับการสร้างความสามารถในการแข่งขันของตลาดการเงินอาเซียนในการมุ่งไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC) ในปี 2558 (ค.ศ. 2015) ตามที่กำหนดในแผนพิมพ์เขียวประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับการเปิดเสรีและการรวมตัวในภูมิภาค (AEC Blueprint) โดย ธปท. รับผิดชอบ เรื่องการเปิดเสรีบัญชีทุน และการเปิดเสรีบริการภาคการธนาคาร ร่วมกับกระทรวงการคลัง ทั้งนี้แนวทางการเปิดเสรีบัญชีทุนในปัจจุบันนั้นจะดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงผลกระทบของเงินทุนเคลื่อนย้ายจำนวนมาก ในขณะที่ภายใต้การเปิดเสรีด้านบริการภาคการธนาคารได้จัดทำกรอบ safeguard measures เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินการธนาคารของแต่ละประเทศ สำหรับด้านการพัฒนาตลาดทุน ได้มีการจัดทำเครื่องชี้เพื่อใช้ในการพัฒนาตลาดพันธบัตรในอาเซียนอย่างเป็นระบบและมีแผนที่จะเชื่อมโยงตลาดหลักทรัพย์อาเซียนภายในปี 2555 นอกจากนี้ ได้มีการจัดตั้ง Working Committee on Payment and Settlement System (WC-PSS) เพื่อพัฒนาระบบการชำระเงินเพื่อรองรับการรวมตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมี ธปท. เป็นประธานร่วมกับธนาคารกลางอินโดนีเซีย

ธนาคารกลางอาเซียนยังคงร่วมกันในเรื่อง ASEAN Swap Arrangement - ASA ซึ่งเป็นกลไกความช่วยเหลือทางการเงิน โดยมีวงเงิน 2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ที่จะมีอายุครบกำหนดในเดือนพฤศจิกายน 2554

(6) **ธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** (South-East Asian Central Banks: SEACEN)

ปี 2553 เป็นปีสุดท้ายของแผนกลยุทธ์ 5 ปีภายใต้การมุ่งสู่การเป็น Premier regional training centre โดยศูนย์ SEACEN ได้สำรวจความเห็นประเทศสมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เพื่อนำไปจัดทำแผนกลยุทธ์ฉบับใหม่ ธปท. ได้สนับสนุนให้ศูนย์ฯ พยายามเป็น Premier regional training centre ต่อไป

[10/] ผู้แทนของผู้ว่าการธนาคารกลางในการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยปกติจะประกอบด้วย 3 ประเทศ ในปี 2553 ประกอบด้วย ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารกลางเวียดนาม และ ธนาคารกลางอินโดนีเซีย โดยกำหนดจากผู้ว่าการที่ทำหน้าที่เป็นประธานการประชุมครั้งที่ผ่านมา ครั้งปัจจุบัน และครั้งต่อไปของการประชุมผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน

แต่ให้มีการพัฒนาคุณภาพของการอบรมและงานวิจัยด้วยการสรรหาบุคลากรจากภายนอกมาช่วยออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรการอบรมและงานวิจัย

หลังจากที่ธนาคารกลางของอาเซียน 5 ประเทศได้ทาบทามธนาคารกลางจีน ให้เข้าเป็นสมาชิก SEACEN ตั้งแต่ปี 2548 ในที่สุดธนาคารกลางจีนก็ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกใหม่ของ SEACEN อย่างเป็นทางการเมื่อเดือนตุลาคมปีนี้ การรับธนาคารกลางจีนเข้าเป็นสมาชิกจะส่งผลดีต่อศูนย์เนื่องจากจีนเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจโลกและมีบทบาทสำคัญต่อเอเชีย ซึ่งจะทำให้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิก SEACEN มีมุมมองที่กว้างขึ้น

11.2 การดำเนินการด้านระบบข้อสนเทศ

11.2.1 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในปี 2553 ธปท. มีโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศรวมทั้งสิ้น 45 โครงการ ภายใต้ 7 กลุ่มโครงการ โดยมีคณะอนุกรรมการคอมพิวเตอร์ที่คณะผู้บริหารระดับสูง ธปท. แต่งตั้ง ช่วยกำกับดูแลการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มโครงการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับกลยุทธ์ของ ธปท. โดยมีวงเงินงบประมาณของทุกโครงการรวมทั้งสิ้นประมาณ 415 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2553 มีโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จจำนวน 11 โครงการ โดยสรุปผล การดำเนินการจำแนกตามกลุ่มโครงการได้ดังนี้

กลุ่มโครงการที่ 1 : Data & Statistics Management Excellence

โครงการที่สำคัญคือโครงการปรับเปลี่ยนกระบวนการใช้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องจากปี 2552 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการใช้ข้อมูลจากคลังข้อมูลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และโครงการพัฒนาระบบงานวิเคราะห์และติดตามฐานะสถาบันการเงิน เพื่อให้มีข้อมูลและการวิเคราะห์ที่ครอบคลุมสำหรับการติดตาม ประเมินฐานะความเสี่ยงของสถาบันการเงินในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายพัฒนาระบบสถาบันการเงิน รวมทั้งนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินได้ทันเวลา

กลุ่มโครงการที่ 2 : Financial Market Excellence

โครงการในปี 2553 ยังเน้นการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และตัดสินใจได้แก่ โครงการพัฒนาระบบการวิเคราะห์และติดตามตลาดการเงิน (Financial Market Monitoring and Analysis) เพื่อติดตามแรงกดดันต่อค่าเงินบาทและเสถียรภาพตลาดการเงินของประเทศ และโครงการสร้างระบบติดตามและวิเคราะห์ โครงสร้าง ความเสี่ยง และต้นทุนจากการดำเนินนโยบายการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน (IRIS II)

นอกจากนี้ ยังมีโครงการพัฒนาและปรับปรุงระบบงานเพื่อรองรับการทำธุรกรรมใหม่ของ ธปท. ได้แก่ โครงการธุรกรรมกู้ยืมตราสารหนี้ (Security Lending) เพื่อการดำเนินนโยบายการเงิน ระยะที่ 1 และโครงการระบบงานการทำธุรกรรมเพื่อรองรับภาวะไม่ปกติโครงการที่สำคัญอีกโครงการหนึ่งในปีนี้คือโครงการ Upgrade ระบบการทำธุรกรรมทางการเงินของห้องค้าเงิน (Dealing Room System) ให้ใช้เวอร์ชั่นล่าสุดของ Finance Kit Software ซึ่งจะดำเนินการแล้วเสร็จในปี 2554

กลุ่มโครงการที่ 3 : Payment Excellence

โครงการที่สำคัญในกลุ่มโครงการนี้ ได้แก่ โครงการพัฒนาระบบการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคารด้วยภาพเช็คและระบบการจัดเก็บภาพเช็ค (ICAS) เพื่อพัฒนาระบบการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคาร ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการ โดยธนาคารสมาชิกยังอยู่ในขั้นตอนการทดสอบตามความพร้อมของแต่ละสถาบัน และมีแผนที่จะเริ่มใช้งานในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลในปี 2554

นอกจากนั้น ยังมีโครงการใหม่ ได้แก่ โครงการระบบบริการด้านการเงินด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (BOT-Electronic Financial Services: BOT-EFS) เพื่อปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านการเงินและระบบบริการด้านการเงินของธนาคาร ให้มีประสิทธิภาพและเสถียรภาพมากขึ้น โดยมีแผนที่จะเริ่มใช้งานในไตรมาสที่ 3 ปี 2555 ส่วนโครงการที่เกี่ยวกับการจัดการธนบัตรและดำเนินการเสร็จสิ้นในปี 2553 มี 2 โครงการ ได้แก่ โครงการ Banknote Management System (BMS) Enhancement ซึ่งจะทำให้ระบบ BMS สามารถรองรับการทำธุรกรรมด้านการจัดการธนบัตรของ ธปท. และธนาคารพาณิชย์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอีกโครงการคือ โครงการระบบแลกเปลี่ยนธนบัตรระหว่างธนาคาร (Banknote Exchange System - BES) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการธนบัตรในภาพรวม รวมทั้งลดปริมาณธุรกรรมรับ - จ่ายธนบัตรระหว่าง ธปท. กับสถาบันการเงิน ตลอดจนลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง และเพิ่มช่องทางการแลกเปลี่ยนความต้องการธนบัตรระหว่างสถาบันการเงินโดยตรง

กลุ่มโครงการที่ 4 **และ** 5 : Financial Excellence **และ** Human Resource Excellence

โครงการสำคัญในกลุ่มโครงการนี้ คือโครงการ Upgrade ระบบงาน SAP ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับระบบงานให้รองรับการขยายจำนวนหลักของข้อมูลการบันทึกบัญชี General Ledger และเปลี่ยนเวอร์ชั่นของซอฟท์แวร์ SAP R/3 ที่สิ้นสุดการสนับสนุนดูแลจากเจ้าของซอฟท์แวร์เป็น SAP ECC 6 ซึ่งจะแล้วเสร็จในปี 2554 นอกจากนี้ยังมีโครงการปรับปรุงระบบบัญชีฝ่ายการธนาคาร (TAS Enhancement) เพื่อรองรับธุรกรรมตลาดการเงินและการบริหารเงินสำรองทางการต่าง ๆ ตามนโยบายของ ธปท.

โครงการที่ดำเนินการในปีนี้ได้แก่ Upgrade ระบบงาน SAP Business Information Warehouse (BW) เพื่อปรับปรุงข้อมูล BW ให้สอดคล้องกับระบบ SAP ที่ได้ upgrade เป็นเวอร์ชั่นใหม่ และโครงการระบบแผนงานและงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์เพื่อรองรับการจัดทำงบประมาณ ธปท. ส่วนโครงการที่เกี่ยวกับงานด้านทรัพยากรบุคคลได้ชะลอการดำเนินการเพื่อรอนโยบายและความชัดเจนจากโครงการปรับปรุงระบบงานบริหารบุคคลและการพัฒนาองค์กร (BOT Transformation)

กลุ่มโครงการที่ 6 : IT Services Excellence

โครงการสำคัญในกลุ่มโครงการนี้ ได้แก่ โครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศปี 2553 มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงระบบ Server Management ระบบคอมพิวเตอร์ด้านการจัดการเอกสาร ระบบ Storage Area Network ระบบ Remote Access ระบบ Wireless LAN และระบบโทรศัพท์ IP ของสำนักงานภาค ซึ่งดำเนินการเสร็จสิ้นในปี 2553 โครงการปรับปรุง Active Directory เป็นการปรับปรุงโครงสร้างการจัดเก็บบัญชีผู้ใช้งานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความทันสมัยโดยมีการเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบ SAP แล้วเสร็จในไตรมาสแรกของปี 2553

กลุ่มโครงการที่ 7 : Content Management Excellence

โครงการที่สำคัญในกลุ่มนี้ได้แก่ โครงการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเอกสารของ ธปท. (BOT-DRM) ซึ่งเป็นแผนระยะยาวตั้งแต่ปี 2550-2554 ระบบได้พัฒนาเสร็จสิ้นตั้งแต่ปี 2552 และเริ่มทยอยใช้งานตามฝ่ายงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมแล้ว 35 ฝ่ายงาน และงานการส่งและรับบันทึกทางการอิเล็กทรอนิกส์ภายในองค์กร จะเริ่มทดลองใช้งานต้นปี 2554 โครงการด้านการจัดการความรู้ออนไลน์ของ ธปท. ได้แก่ โครงการพัฒนาระบบ BOT-WIKI ได้ดำเนินการเสร็จ และจะเปิดใช้งานต้นปี 2554 ส่วนโครงการด้านการกำกับสถาบันการเงิน ได้แก่ ระบบการจัดการเปรียบเทียบปรับได้ดำเนินการเสร็จและเริ่มใช้งานเมื่อต้นปี 2553 และแผนพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการตรวจสอบสถาบันการเงินได้ปรับปรุงระบบงานตรวจสอบสถาบันการเงินเริ่มใช้งานช่วงปลายปี 2553

11.2.2 **ด้านการบริหารจัดการข้อมูล**

ในปี 2553 ธปท. ได้ดำเนินการจัดเก็บ ประมวลผลและจัดทำบทวิเคราะห์ทางสถิติ รวมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ ได้มาตรฐานสากลและมีความครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอต่อการดำเนินนโยบายการเงินในฐานะธนาคารกลางของประเทศและเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคเศรษฐกิจที่สำคัญจำแนกได้ดังนี้

(1) **การพัฒนาคุณภาพสถิติให้ได้มาตรฐานสากล**

1) สถิติดุลการชำระเงิน เป็นบัญชีธุรกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศและผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ ธปท. ได้ปรับปรุงข้อมูลให้สอดคล้องตามคู่มือการจัดทำสถิติดุลการชำระเงินฉบับที่ 6 (BPM 6) ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศต่อเนื่องจากปีก่อน อาทิ ข้อมูล financial service และข้อมูลภาคบริการอื่น ๆ โดยจะเผยแพร่ข้อมูลตามคู่มือใหม่ในปี 2554

2) สถิติการเงิน เป็นบัญชีธุรกรรมทางการเงินของสถาบันการเงินที่เป็นตัวกลางทางการเงิน ธปท. ได้เผยแพร่ข้อมูลตามคู่มือการจัดทำสถิติการเงินฉบับใหม่ MFSM 2000 ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และในปี 2553 ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจากสถาบันคุ้มครองเงินฝาก บริษัทหลักทรัพย์ และโรงรับจำนำเพิ่มขึ้นเพื่อให้สถิติการเงินมีความสมบูรณ์ครบถ้วน

3) ฐานะการลงทุนระหว่างประเทศ เป็นบัญชีแสดงสินทรัพย์ หนี้สินและฐานะสุทธิการลงทุนระหว่างประเทศ ปัจจุบันเผยแพร่ข้อมูลเป็นรายปี ในปีนี้ได้ปรับปรุงแบบสำรวจ เพื่อจัดเก็บและติดตามข้อมูลให้รองรับการผ่อนคลายการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่เปิดเสรีมากขึ้น และสอดรับกับแนวทางที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศส่งเสริมให้สมาชิกจัดทำข้อมูลเป็นรายไตรมาส

4) สินเชื่อการค้าระหว่างประเทศ เป็นสินเชื่อที่ผู้ซื้อได้รับจากผู้ขายโดยตรง ซึ่ง ธปท. ได้เริ่มทำการสำรวจจากผู้ส่งออกและผู้นำเข้าตั้งแต่ปี 2548 และทำต่อเนื่องมาจนถึงปีนี้ เพื่อให้มั่นใจในความถูกต้องและเริ่มเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวในเดือนกันยายน 2553

5) สถิติภาคเศรษฐกิจจริง ในปี 2553 ได้ปรับปรุงคุณภาพของดัชนี/สถิติที่จัดทำ เพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือและใช้เป็นตัวแทนในระดับสาขาการผลิตย่อยได้ดีขึ้น รวมทั้งจัดทำดัชนี/สถิติใหม่เพิ่มเติมดังนี้

- ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (BSI) เพิ่มจำนวนตัวอย่างที่สำรวจในแต่ละประเภทธุรกิจ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้สามารถเป็นตัวแทนในระดับสาขาการผลิตย่อยโดยเฉพาะภาคบริการได้มากขึ้น

- การสำรวจข้อมูลธุรกิจสถานที่พักแรม ขยายขอบเขตตัวอย่างให้ครอบคลุม และใช้เป็นตัวแทนในระดับภูมิภาคได้ และเพิ่มการสำรวจข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การจองห้องพักล่วงหน้า อัตราค่าห้องพักเฉลี่ย เป็นต้น

- ดัชนีผลิตภาพแรงงาน ซึ่งเป็นข้อมูลใช้วัดปริมาณผลผลิตต่อแรงงานเป็นรายไตรมาส เพื่อใช้เป็นข้อมูลสะท้อนประสิทธิภาพการผลิตของแรงงาน

(2) **การประสานความร่วมมือในการจัดทำสถิติกับหน่วยงานภายนอก**

1) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่กำกับดูแลข้อมูลในเรื่องนั้น ๆ เพื่อให้เป็นหน่วยงานหลักในการรวบรวม ประมวลผลและเผยแพร่สถิติเศรษฐกิจที่สำคัญแทน ธปท. เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการจัดทำข้อมูล และลดภาระของผู้ให้ข้อมูล โดยไม่กระทบต่อผู้ใช้ข้อมูล เพื่อที่ ธปท. จะได้ไปจัดทำข้อมูลอื่นที่เป็นประโยชน์ โดยมีการลงนามบันทึกความตกลง ว่าด้วยการใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกันกับหน่วยงานในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม และอัตราการใช้กำลังการผลิต (Manufacturing Production Index and Capacity Utilization Ratio) รวมทั้งปริมาณผลผลิตและปริมาณการจำหน่ายสินค้าอุตสาหกรรม โดย ธปท. ยุติการจัดทำข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกันและใช้ข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) แทนตั้งแต่ข้อมูลเดือนสิงหาคม 2553 เป็นต้นไป

- ดัชนีผลผลิตและดัชนีราคาพืชผลเกษตรที่สำคัญ รวมทั้งข้อมูลปริมาณการผลิตและราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ โดย ธปท. ยุติการจัดทำข้อมูลและใช้ข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) แทนตั้งแต่ข้อมูลเดือนมกราคม 2554 เป็นต้นไป

2) การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลตราสารทางการเงิน เป็นข้อมูลเกี่ยวกับทะเบียนและธุรกรรมซื้อขายตราสารการเงินในตลาดทุน ตลาดตราสารหนี้ และตลาดตราสารอนุพันธ์ ในปีนี้ได้มีการลงนามในบันทึกความตกลงร่วมของพหุพาคี 5 แห่ง ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) และสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทยในเดือนธันวาคม 2553 เพื่อ**จัดตั้งศูนย์ข้อมูลตราสารทางการเงินแห่งประเทศไทย** (Thailand Financial Instrument Information Center: TFIIC) ให้สามารถจัดเก็บและประมวลผลได้ในปี 2554 โดยสำนักงาน กลต. จะเป็นผู้รับผิดชอบหลักในเรื่องข้อมูลทะเบียนตราสาร และ ธปท. จะเป็นผู้รับผิดชอบหลักในเรื่องข้อมูลธุรกรรมตราสารการเงิน

(3) **การเผยแพร่ข้อมูลและบทวิเคราะห์แก่สาธารณชน**

1) ปรับเวลาการเผยแพร่อัตราแลกเปลี่ยนใน BOT Website จากภายใน 10.00 น. วันรุ่งขึ้น เป็นภายใน 18.00 น. วันเดียวกัน เพื่อให้สาธารณชนสามารถเรียกใช้ข้อมูลได้รวดเร็วทันการณ์

2) เผยแพร่บทความทางสถิติ ใน BOT Website เพื่อเป็นข้อมูลทางวิชาการ ต่อยอดจากข้อมูลสถิติที่ได้จัดทำ ได้แก่ การสำรวจสินเชื่อการค้า การปรับปรุงดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ เป็นต้น

3) เผยแพร่ค่าธรรมเนียมบริการทางการเงินของสถาบันการเงินใน BOT Website ให้ครอบคลุมบริการต่าง ๆ ที่ครบถ้วนมากขึ้น เพื่อให้มีข้อมูลเปรียบเทียบของแต่ละสถาบัน

4) เผยแพร่ข้อมูลภาพรวมระบบธนาคารให้แก่ธนาคารพาณิชย์ ผ่านช่องทางเฉพาะในลักษณะข้อมูลย้อนกลับ เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน ภายใต้โครงการ Data Provisioning ตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินฉบับที่ 2 โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2553

5) จัดสัมมนาสถิติ "10 ปี คลังข้อมูล ก้าวไกลสู่อนาคต" เพื่อเผยแพร่ผลงานทางสถิติของ ธปท. แลกเปลี่ยนความรู้ทางสถิติระหว่างหน่วยงานที่จัดทำสถิติ และสร้างความเข้าใจให้ผู้ใช้และผู้ให้ข้อมูลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของสถิติที่จัดทำ

(4) **การปรับปรุงระบบงานให้ง่ายต่อการเรียกใช้ข้อมูล และรองรับความต้องการใช้งานที่เพิ่มขึ้น**

1) จัดทำระบบ BOTdd เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียกใช้ข้อมูลของผู้บริหารระดับสูง และผู้ใช้งานทั่วไปภายใน ธปท. เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ ติดตามภาวะเศรษฐกิจและตัดสินใจ

2) ปรับปรุงระบบบริหารข้อมูล (DMS) เพื่อรองรับมาตรการและเกณฑ์การกำกับดูแลที่เปลี่ยนแปลง

3) ปรับปรุงการรายงานข้อมูลของศูนย์บริหารเงิน เพื่อให้รองรับการขยายตัวของศูนย์ฯ และครอบคลุมความต้องการใช้งานข้อมูลที่เพิ่มขึ้น

11.3 การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญ

หลังจากที่ ธปท. ได้ประกาศปรับบทบาทในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2551 ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ ธปท. พ.ศ. 2485 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ธปท. (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 โดยยังคงให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการรายเดิมที่ ธปท. ให้ความเห็นชอบแล้วต่อไปจนครบกำหนดตามข้อผูกพัน

ในปี 2553 วงเงินที่ ธปท. ได้อนุมัติให้สถาบันการเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ ผ่านสำนักงานใหญ่และสำนักงานภาคทุกโครงการมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 24,845.6 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2553 มียอดเงินคงค้าง 12,464.1 ล้านบาท ต่ำกว่าปีก่อนร้อยละ 29.8 ตลอดปีสถาบันการเงิน ได้เบิกจ่ายเงินจาก ธปท. เป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 58,726.1 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 22.1 โดยมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ผลการดำเนินงานของ ธปท. ในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ ประจำปี 2553

หน่วย : ล้านบาท

โครงการให้ความอนุเคราะห์	ปี 2553		ปี 2552		การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่ม, - ลด)			
	ยอดรับซื้อ	ยอดคงค้างสิ้นปี	ยอดรับซื้อ	ยอดคงค้างสิ้นปี	ยอดรับซื้อ		ยอดคงค้างสิ้นปี	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(1) - (3)	%	(2) - (4)	%
1. โครงการสินเชื่อปกติ								
- เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดย่อม	1,807.3	173.8	14,697.1	780.2	-12,889.8	-87.7	-606.4	-77.7
2. โครงการสินเชื่อฉุกเฉิน								
- เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบกิจการ								
2.1 ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	47,785.3	12,242.5	49,343.0	15,316.4	-1,557.7	-3.2	-3,073.9	-20.1
2.2 ในจังหวัดสงขลาและสตูล	8,446.4	37.8	10,383.7	1,418.9	-1,937.3	-18.7	-1,381.1	-97.3
2.3 ขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับ								
ผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาท	687.1	10.0	987.7	228.5	-300.6	-30.4	-218.5	-95.6
รวม	58,726.1	12,464.1	75,411.5	17,744.0	-16,685.4	-22.1	-5,279.9	-29.8

12. การดำเนินงานของสำนักงานภาค

12.1 สำนักงานภาคเหนือ

12.1.1 งานด้านวิชาการ

(1) งานวิเคราะห์และติดตามภาวะเศรษฐกิจภาคเหนือ

การศึกษา ติดตามและวิเคราะห์กิจกรรมในสาขาเศรษฐกิจสำคัญ เพื่อประเมินภาพเศรษฐกิจภาคเหนือ เพื่อใช้ประกอบการประชุมภาพรวมเศรษฐกิจมหภาคของประเทศ การติดตาม วิเคราะห์และจัดทำรายงานสถานการณ์สินค้าเกษตรสำคัญ (Commodity Desk) ประจำเดือน การศึกษาประเด็นเศรษฐกิจสำคัญตลอดจนผลกระทบจากมาตรการต่างๆ ที่มีต่อเศรษฐกิจภาคเหนือ การพัฒนา/ปรับปรุงเครื่องชี้เพื่อวิเคราะห์สาขาเศรษฐกิจสำคัญ การดำเนินการตามโครงการสำรวจสภาพคล่อง และโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ธุรกิจระหว่าง ธปท. และนักธุรกิจเป็นประจำทุกเดือน การหารือ/แลกเปลี่ยนความเห็นและมองภาพเศรษฐกิจไปข้างหน้ากับผู้ประกอบการสำคัญเป็นประจำทุกไตรมาส การจัดแถลงข่าวเศรษฐกิจการเงิน การจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินภาคเหนือและเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบเอกสารและผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อาทิ website เป็นประจำรายเดือน รายไตรมาส และรายปี การจัดประชุมและสัมมนาในประเด็นเศรษฐกิจการเงินในเขตปฏิบัติการภาคเหนือ อย่างสม่ำเสมอ สร้างองค์ความรู้/ฐานความรู้ให้กับท้องถิ่น ตลอดจนการให้ความคิดเห็นการจัดทำและประมวลผล GPP ของคลังจังหวัดในเขตปฏิบัติการ 17 จังหวัด

(2) งานวิเคราะห์และติดตามภาวะการค้าชายแดนและเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน

ศึกษา สำรวจ ติดตาม วิเคราะห์เศรษฐกิจประเทศพม่าและจีนตอนใต้ ภาวะการค้าชายแดน ตลอดจนโครงการความร่วมมือในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และพัฒนาความร่วมมือเพื่อพัฒนาการชำระเงินที่เอื้อต่อการค้าชายแดนระหว่างไทยกับจีนตอนใต้

(3) งานศึกษาเฉพาะเรื่องและงานวิจัยเชิงลึก

โครงการศึกษาเฉพาะเรื่องและงานวิจัยเชิงลึก ในประเด็นที่เป็นที่สนใจ ของภูมิภาคที่ดำเนินการในปี 2553 มี 2 โครงการ ประกอบด้วย (1) ความต้องการและทางเลือกในการใช้บริการทางการเงินของประชาชนระดับฐานราก: กรณีศึกษาภาคเหนือ (2) ผลกระทบของเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ต่อสินค้าเกษตรกรรมสำคัญของไทย: กรณีศึกษาข้าวไทย

12.1.2 **งานวิเคราะห์ธุรกิจการเงิน**

(1) **การติดตามดูแลภาคการเงิน**

รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจและลูกหนี้เงินกู้นอกระบบ สำรวจหาข้อมูลผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลฯ โดยไม่ได้รับอนุญาตการประชาสัมพันธ์กฎหมายสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ การพัฒนาฐานข้อมูลฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการผลักดัน/เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ ให้กับธุรกิจ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนและการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน โดยร่วมกับองค์กรภาคเอกชนและธนาคาร จัดสัมมนาในจังหวัดสำคัญของภาคเหนือ

(2) การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

1) บุคคลรับอนุญาต ควบคุมดูแลบุคคลรับอนุญาตที่ประกอบธุรกิจซื้อขายเงินตราต่างประเทศ ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายน 2553 มีจำนวน 83 ราย จำแนกเป็นมูลค่าซื้อ 72.62 ล้านดอลลาร์ สรอ. และมูลค่าขาย 72.33 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 44.79 และ 44.21 ตามลำดับ

2) ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ควบคุมดูแลตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายน 2553 มีจำนวน 243 ราย โดยเป็นบริษัทในเครือ บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด จำนวน 4 สำนักงาน และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จำนวน 239 สำนักงาน มูลค่าการโอนออก 1.21 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 17.59 รับโอน 18.75 ล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 6.12

(3) **งานติดตามข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวสถานะการเงิน**

วิเคราะห์และติดตามข้อมูลด้านสถานะการเงินของลูกหนี้รายใหญ่ของธนาคารพาณิชย์และภาวะอุตสาหกรรมที่จะมีผลกระทบต่อฐานะของธนาคารพาณิชย์

12.1.3 **งานด้านธุรกิจการธนาคาร**

(1) **การรับฝากและจ่ายถอนเงินฝาก**

ในปี 2553 ปริมาณเงินฝากกระแสรายวันของสำนักงานภาคเหนือที่เปิดบัญชีที่สำนักงานใหญ่มีเงินรับฝากและจ่ายถอนจำนวนเงิน 4,161.6 ล้านบาท และ 4,189.2 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 4.6 และ 4.6 ตามลำดับ

(2) **การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญ**

การให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการตามระบียบ SMEs และระเบียบการให้ความช่วยเหลือแก่ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาทรวม 132 ราย วงเงิน 368.8 ล้านบาท มียอดคงค้าง ณ สิ้นปี 2553 จำนวนเงิน 26.2 ล้านบาท

(3) **งานด้านพันธบัตร**

ณ สิ้นปี 2553 มีผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรรวม 39,167 ราย จำนวนเงิน 45,129.13 ล้านบาท โดยระหว่างปีมีผู้ขอทำธุรกรรมด้านต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 2,490 ราย จำหน่ายพันธบัตรจำนวน 8,840 ราย จำนวนเงิน 4,961.57 ล้านบาท และไถ่ถอนพันธบัตรจำนวน 2,913 ราย จำนวนเงิน 77,966 ล้านบาท

(4) **งานสำนักหักบัญชี**

ในปี 2553 มีเช็คเรียกเก็บผ่านสำนักหักบัญชีจังหวัดต่าง ๆ ในเขตปฏิบัติการจำนวน 3.1 ล้านฉบับ มูลค่า 564,650.3 ล้านบาท โดยมีจำนวนฉบับใกล้เคียงกับปีก่อน แต่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.6 ด้านเช็คคืนมูลค่า 6,747.5 ล้านบาท มูลค่าเช็คคืนต่อเช็คเรียกเก็บ คิดเป็นร้อยละ 11.5

12.1. 4 **อื่น ๆ**

การสร้างความเข้าใจกับสาธารณชนเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายของ ธปท. อาทิ การเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ การประชาสัมพันธ์ผ่านรายการโทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ ตลอดถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของธนาคาร

12.2 สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

12.2.1 **งานด้านวิชาการ**

(1) **งานวิเคราะห์และติดตามภาวะเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

ศึกษา วิเคราะห์ ประเมินและประมาณการภาวะเศรษฐกิจระดับภาค และกิจกรรมในสาขาเศรษฐกิจจริงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้ประกอบการประเมินภาพเศรษฐกิจมหภาคของประเทศสำหรับการดำเนินนโยบายการเงิน ติดตามภาวะและวิเคราะห์แนวโน้มและจัดทำรายงานสถานการณ์สินค้าเกษตรสำคัญ (Commodities Desk) ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย พืชพลังงาน และยางพารา รวมถึงวิเคราะห์แนวโน้มของปริมาณ และราคาของปัจจัยการผลิตสินค้าเกษตรสำคัญที่มีต่อเสถียรภาพเศรษฐกิจภาคและเศรษฐกิจโดยรวม การพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือ แบบจำลอง และเครื่องชี้เศรษฐกิจจริงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ การปรับปรุงดัชนีมูลค่าผลผลิตเกษตร การประมาณการภาวะเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติ การจัดทำดัชนีการค้าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Trade Index) การสำรวจข้อมูลบริการด้านท่องเที่ยวและโรงแรม รวมทั้งการพัฒนาฐานข้อมูลงาน Commodities desk รวมทั้งเสนอแนะนโยบายด้านเศรษฐกิจจริงระดับภาคและปัจจัยการผลิตที่ตอบสนองต่อเป้าหมายการดำเนินนโยบายการเงิน และการจัดแถลงข่าวเศรษฐกิจการเงินของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเผยแพร่รายงานเศรษฐกิจการเงินและข้อมูลเศรษฐกิจภาคผ่านทาง website ของธนาคารเป็นรายเดือน รายไตรมาส และรายปี

(2) **งานบริหารจัดการโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ธุรกิจระหว่าง ธปท. และนักธุรกิจ** และหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) ของภาคธุรกิจ เพื่อใช้ประกอบการประเมินภาพเศรษฐกิจที่ได้จากข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) โดยประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับภาคธุรกิจ จำนวน 172 ราย และกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่นคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.)

สภาอุตสาหกรรม หอการค้า ชมรมธนาคารภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชมรมธนาคารจังหวัด สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นต้น โดยมีประเด็นสำคัญที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักธุรกิจในปี 2553 เช่น ประเมินผลกระทบของน้ำท่วมต่อภาวะเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเมินผลกระทบของการแข็งค่าเงินบาทต่อราคาสินค้าเกษตรและรายได้เกษตรกร ประเมินผลกระทบของการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่มีต่อภาคธุรกิจ และผลกระทบของมาตรการอสังหาริมทรัพย์ของ ธปท. ที่มีต่อธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

(3) **งานติดตาม ศึกษา วิเคราะห์ และประเมินแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจการเงินของประเทศเพื่อนบ้าน**

ศึกษา สำรวจ ติดตาม วิเคราะห์และประเมินแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจการเงินของประเทศเพื่อนบ้าน สปป. ลาว กัมพูชา และเวียดนาม และภาวะการค้าชายแดนไทยเป็นรายเดือน รายไตรมาส และรายปี รวมทั้งพัฒนา ส่งเสริม และติดตามความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระบบการชำระเงินตามแนวชายแดนให้เอื้อต่อการค้าชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้าน โดยในปี 2553 ธนาคารพาณิชย์ได้มีบริการแลกเปลี่ยนเงินบาท-กีบ และเงินบาท-เรียล ณ จุดการค้าชายแดนที่สำคัญแล้ว

(4) **งานวิเคราะห์และศึกษาวิจัยเชิงลึก**

ในปี 2553 เผยแพร่บทวิเคราะห์ประเด็นเศรษฐกิจในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น จำนวน 10 เรื่อง คือ เรื่องโครงการไทยเข้มแข็ง ตอนที่ 1 และ 2, เรื่องตาแม้นส่องภัยแล้ง, เรื่อง X-ray ค้ำประกันเงินกู้แบงก์อีสาน, เรื่องทิศทางการบริโภคน้ำตาลไทย, เรื่องสถานการณ์ ข้าวไทย ปี 2553, เรื่องเอทานอล: พลังงานเชื้อเพลิงตัวจริง ตอนที่ 1 และ 2, เรื่องข้าวเหนียว: ประวัติการณ์แห่งราคา, เรื่องบาทอ่อน-บาทแข็งกระทบชาวนาอย่างไร ?, เรื่องวิกฤตแรงงานในอีสาน และ เรื่องอนาคตเกษตรกรไทยกับเครื่องจักรกลทางการเกษตรสมัยใหม่ พร้อมกันนี้ ยังได้เผยแพร่งานศึกษาวิจัย จำนวน 2 เรื่อง คือ เรื่องความต้องการและทางเลือกในการใช้บริการทางการเงินของประชาชนระดับฐานรากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเรื่องผลกระทบของเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ต่อสินค้าเกษตรกรรมสำคัญของไทย: กรณีศึกษาข้าว ยางพารา อ้อย มันสำปะหลัง กุ้ง และน้ำมันปาล์ม

(5) **งานประชุม/สัมมนาเชิงวิชาการ/งานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน**

1) จัดประชุมประเมินภาพเศรษฐกิจร่วมกับสำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และหัวหน้าส่วนราชการด้านเศรษฐกิจในจังหวัดขอนแก่น รวมทั้งจัดประชุมหารือแนวทางการประมาณการผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือร่วมกับสำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งสิ้น 14 ครั้ง

2) พบปะหารือแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับหัวหน้าส่วนงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสร้างเครือข่าย เช่น การเข้าพบเจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุนส่งเสริมการทำสวนยางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การเยี่ยมชมธุรกิจโรงงานน้ำตาลขอนแก่น ฯลฯ รวมทั้งสิ้น 121 ครั้ง และเป็นวิทยากรบรรยายทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก จำนวน 91 ครั้ง

3) จัดสัมมนาวิชาการหัวข้อเศรษฐกิจไทยภายใต้ความท้าทายและความผันผวนของเศรษฐกิจโลกในโอกาสครบรอบ 42 ปี ของสำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ธนาคารแห่งประเทศไทย จัดเสวนาวิชาการหัวข้อบาทแข็ง: วิกฤตหรือโอกาสของธุรกิจไทย และจัดสัมมนาวิชาการนำเสนอผลการศึกษาวิจัยและเผยแพร่ความรู้ให้กับท้องถิ่น เรื่องผลกระทบของเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA)

4) ร่วมประชุมทวิภาคี ธปท. - ธนาคารแห่ง สปป. ลาว (ธหล.) และ ธปท. - National Bank of Cambodia (NBC) ในวันที่ 5 มิถุนายน 2553 ณ แขวงจำปาสัก สปป. ลาว และวันที่ 31 กรกฎาคม 2553 ณ จังหวัดเสียมราฐ กัมพูชา ตามลำดับ

5) จัดฝึกอบรมภายใต้บันทึกความเข้าใจระหว่าง ธปท. กับ ธหล. กับ NBC ที่ สปป. ลาว จำนวน 2 หลักสูตร และที่ NBC จำนวน 2 หลักสูตร จัดสัมมนาและดูงานในประเทศไทยให้แก่เจ้าหน้าที่ ธหล. จำนวน 5 หลักสูตร เจ้าหน้าที่ NBC จำนวน 5 หลักสูตร และเจ้าหน้าที่ธนาคารกลางแห่งประเทศเวียดนาม จำนวน 1 หลักสูตร และติดตามผลการศึกษาของเจ้าหน้าที่ ธหล. และ NBC ที่ได้รับทุนการศึกษาของ ธปท. จำนวน 3 ราย

6) เข้าเยี่ยมเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงฮานอย และกงสุลใหญ่ ณ นครโฮจิมินห์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งประชุมหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับธนาคารกลางของเวียดนามและหน่วยงานอื่น รวมทั้งเข้าร่วมการแข่งขันกีฬากระชับมิตรระหว่าง ธปท. กับ ธหล.

12.2.2 **งานวิเคราะห์ธุรกิจการเงิน**

(1) **งานกำกับและดูแลสถาบันการเงินและธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ**

1) สำรวจและรวบรวมข้อมูลผู้ประกอบธุรกิจการเงินนอกระบบ เพื่อสร้างฐานข้อมูลธุรกิจการเงินและมีข้อมูลสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินคดีกับผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับโดยไม่ได้รับอนุญาต

2) รับเรื่องร้องเรียน แก้ไขปัญหาร้องเรียน และให้คำปรึกษาทางการเงินแก่ประชาชน จำนวน 58 ราย โดยได้ข้อยุติที่ สภอ. จำนวน 36 ราย และส่งให้ศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาการปล่อยสินเชื่อ (ศปส.) พิจารณาดำเนินการต่อไป จำนวน 22 ราย

3) จัดนิทรรศการและจัดบรรยายให้ความรู้ทางการเงินและภัยทางการเงินแก่สถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน จำนวน 17 ครั้ง

4) สร้างฐานข้อมูลทางการเงินที่สำคัญและฐานข้อมูลธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในจังหวัดหลัก เพื่อสนับสนุนส่วนงานวิเคราะห์ธุรกิจการเงินของ สภอ. ส่วนงานราชการ สถาบันการเงิน และภาคธุรกิจเอกชน

(2) **งานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ**

1) กำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจปัจจัยชำระเงินต่างประเทศให้ปฏิบัติงานถูกต้องตามกฎหมาย โดยในปี 2553 มีบุคคลรับอนุญาต จำนวน 22 ราย คิดเป็นมูลค่าการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ 32.5 ล้านบาท และตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ จำนวน 308 ราย คิดเป็นมูลค่าการรับโอนเงินจากต่างประเทศ และโอนเงินไปต่างประเทศ จำนวน 1,715.9 ล้านบาท และ 60.5 ล้านบาท ตามลำดับ

2) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพยื่นคำขอประกอบธุรกิจเป็นบุคคลรับอนุญาต โดยในปี 2553 มีจำนวนเพิ่มขึ้น 4 ราย

12.2.3 **งานด้านธุรกิจการธนาคาร**

(1) **งานสินเชื่อและงานพันธบัตร**

ปริมาณเงินให้กู้ยืมผ่านสถาบันการเงิน โดยมีตั๋วสัญญาใช้เงินเป็นประกัน ภาระหนี้คงค้าง 35.25 ล้านบาท ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร จำนวน 33,958 ราย มูลค่า 36,607.1 ล้านบาท

(2) **การรับฝาก จ่ายถอนเงินฝาก เช็ครับเข้าและเช็คคืน**

รับเงินฝากกระแสรายวัน 1,039 รายการ มูลค่า 3,313.3 ล้านบาท เบิกจ่าย 317 รายการ มูลค่า 3,331.8 ล้านบาท ปริมาณเช็ครับเข้า 3,306.9 พันฉบับ มูลค่า 744,680.4 ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นเช็คคืนทั้งสิ้น จำนวน 38.9 พันฉบับ มูลค่า 6,694.7 ล้านบาท

12.3 สำนักงานภาคใต้

12.3.1 **งานด้านวิชาการ**

(1) **งานติดตาม ศึกษา วิเคราะห์ ภาวะเศรษฐกิจภาคใต้**

ศึกษา ติดตาม วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจการเงินภาคใต้เพื่อประชุมภาพรวมเศรษฐกิจมหภาคที่สายนโยบายการเงิน การจัดทำรายงานสินค้าเกษตรที่สำคัญภาคใต้ และการวิเคราะห์ผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีต่อเศรษฐกิจ เช่น ความไม่สงบทางการเมือง ค่าเงินบาท ภัยแล้ง วาตภัยและอุทกภัย การจัดทำรายงานแนวโน้มธุรกิจตามโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ธุรกิจระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยกับนักธุรกิจ การจัดสัมมนา ทางวิชาการ การจัดโครงการวิชาการสัญจร การบรรยายเพื่อให้ความรู้แก่ส่วนราชการ ผู้ประกอบการและนักศึกษา ตลอดจนการจัดโครงการอบรมครูเศรษฐศาสตร์ และโครงการตอบปัญหาเศรษฐกิจการเงินกับธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนไทยมีความสนใจและเพิ่มพูนความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ เศรษฐกิจการเงิน และความรู้เกี่ยวกับธนาคารแห่งประเทศไทย

(2) **งานด้านการศึกษาเฉพาะเรื่อง**

ในปี 2553 เผยแพร่งานศึกษา 2 เรื่อง ได้แก่ ความต้องการและทางเลือก ในการใช้บริการทางการเงิน และผลกระทบของเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ต่อสินค้าเกษตรกรรมสำคัญของไทย: ข้าว ยางพารา น้ำตาล (อ้อย) มันสำปะหลัง กุ้ง และน้ำมันปาล์ม และศึกษาประเด็นสำคัญ 4 เรื่อง ได้แก่ ปัจจัยสำคัญที่กำหนดทิศทางราคายางพารา สถานการณ์ภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในภาคใต้ ภาวะการลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในภาคใต้รายจังหวัดที่สำคัญและผลจากมาตรการ LTV และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กับการบริหารต้นทุน

(3) **งานศึกษา สำรวจ ติดตาม และวิเคราะห์เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านและภาวะการค้าชายแดน**

ศึกษา สำรวจ ติดตาม วิเคราะห์ความเคลื่อนไหวประเด็นทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซีย ศึกษาภาวะเศรษฐกิจรัฐกลันตันและตรังกานู และภาวะการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย เป็นรายเดือน รายไตรมาส และรายปี

12.3.2 **งานวิเคราะห์ธุรกิจการเงิน**

(1) **งานกำกับดูแลธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ**

ตรวจสอบผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลในเขตปฏิบัติการ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้ การกำกับ รวมทั้งการแจ้งเตือนการกู้ยืมเงินจากธุรกิจเงินด่วนผิดกฎหมาย ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

(2) **งานรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชน**

ดำเนินการรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชน จำนวน 64 ราย

(3) **งานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ**

กำกับดูแลบุคคลรับอนุญาตและตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศให้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงและประกาศเจ้าพนักงานฯ ณ สิ้นปี 2553 มีบุคคลรับอนุญาตในเขตปฏิบัติการภาคใต้ จำนวน 378 ราย มูลค่าการซื้อและขายเงินตราต่างประเทศ 92.3 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ 92.4 ล้านดอลลาร์ สรอ. มีตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศจำนวน 208 ราย มูลค่าการรับโอนเงินเข้า 11.2 ล้านดอลลาร์ สรอ. และมูลค่าการโอนเงินออก 3.2 ล้านดอลลาร์ สรอ.

(4) **งานอบรมให้ความรู้แก่องค์กรการเงินชุมชน**

จัดอบรมเผยแพร่ให้ความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในให้กับองค์กรการเงินชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นต้น ในจังหวัดชุมพร ระนอง ตรัง และสงขลา และจัดโครงการให้ความรู้ด้านการใช้โปรแกรมบัญชีสำหรับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในจังหวัดตรัง

12.3.3 **งานด้านธุรกิจการธนาคาร**

(1) **การรับฝากและจ่ายถอนเงินฝาก**

ในปี 2553 มีการรับฝากเข้าบัญชีเงินฝากกระแสรายวันที่สำนักงานภาคใต้ จำนวน 1,859 รายการ เป็นเงิน 43,076.2 ล้านบาท และจ่ายถอนเงินฝากจำนวน 1,306 รายการ เป็นเงิน 45,305.5 ล้านบาท

(2) **การหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคาร**

ในปี 2553 การหักบัญชีเช็คของสำนักหักบัญชีในเขตปฏิบัติการภาคใต้ 18 แห่ง มีปริมาณเช็ครวมทั้งสิ้น 3.83 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่า 732,451.6 ล้านบาท และปริมาณเช็คคืน มีจำนวน 66,243 ฉบับ มูลค่า 6,533.6 ล้านบาท โดยสัดส่วนของปริมาณและมูลค่าเช็คคืนเพราะไม่มีเงินต่อปริมาณและมูลค่าของเช็คเรียกเก็บทั้งสิ้นเท่ากับร้อยละ 1.73 และร้อยละ 0.89 ตามลำดับ

(3) **การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญ**

ณ สิ้นปี 2553 สำนักงานภาคใต้ มียอดคงค้างการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบกิจการรวมทั้งสิ้น 6,275.3 ล้านบาท ทั้งนี้ จะมีการชำระคืนจำนวน 6,252.5 ล้านบาท ในวันที่ 4 มกราคม 2554 เนื่องจากโครงการช่วยเหลือผู้ประกอบการ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และตามระเบียบสงขลา-สตูล สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2553

(4) **งานด้านพันธบัตร**

ณ สิ้นปี 2553 มีผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรรัฐบาลและพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งจดทะเบียนที่สำนักงานภาคใต้ 32,722 ราย 33,549 ฉบับ จำนวนเงิน 30,973.7 ล้านบาท มีการจ่ายดอกเบี้ยพันธบัตรทั้งสิ้น 61,808 รายการ จำนวนเงิน 1,268.9 ล้านบาทมีพันธบัตรจดทะเบียนใหม่ 8,591 ราย จำนวนเงิน 4,566.1 ล้านบาท ไถ่ถอนพันธบัตร 1,900 รายการ จำนวนเงิน 998.8 ล้านบาท และมีการเปลี่ยนแปลงทะเบียนประวัติ 2,518 รายการ จำนวนเงิน 2,390.1 ล้านบาท

รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบธนาคารแห่งประเทศไทย (กตส.) ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย (คณะกรรมการ ธปท.) เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2552 ประกอบด้วยกรรมการอิสระที่มิได้เป็นผู้บริหารของ ธปท. จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ นายนนทพล นิ่มสมบุญ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. เป็นประธาน คุณพรทิพย์ จาละ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. และนางธัญญา ศิริเวทิน ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมาจากบุคคลภายนอก เป็นกรรมการ โดยมีผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายตรวจสอบกิจการภายใน เป็นเลขานุการ

การปฏิบัติหน้าที่ของ กตส. มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งให้เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพของคณะกรรมการ ธปท. ในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการตรวจสอบกิจการภายใน ให้มีประสิทธิภาพ รัดกุม ซึ่งจะช่วยให้ฝ่ายบริหารของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) สามารถบริหารและควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของ ธปท. ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติของคณะกรรมการตรวจสอบธนาคารแห่งประเทศไทยและงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ธปท.

ในปี 2553 กตส. มีการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบรวมทั้งสิ้น 14 ครั้ง ในจำนวนนี้เป็นการประชุมร่วมกับผู้ว่าการ ธปท. 2 ครั้ง ประชุม ณ ที่ทำการ ธปท. สำนักงานในส่วนภูมิภาค 1 ครั้ง และประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 2 ครั้ง ซึ่งเป็นไปตามที่ กตส. เห็นว่าจำเป็นและเหมาะสม

กตส. ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารและฝ่ายงานต่าง ๆ ของ ธปท. ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดียิ่ง ผลจากการประชุมหารือได้รับการพิจารณาดำเนินการเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง

สรุปสาระสำคัญของงานที่ กตส. ดำเนินการและสอบทาน จำแนกตามลักษณะของงาน ดังนี้

1. การสอบทานรายงานทางการเงิน

กตส. ได้สอบทานกระบวนการจัดทำงบการเงินและรายงานทางการเงินภายใต้การดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทย ได้แก่ งบการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย ทุนสำรองเงินตรา และกิจการธนบัตร ให้มีความถูกต้องตามที่ควร เชื่อถือได้ มีนโยบายการบัญชีที่เหมาะสมและเปิดเผยข้อมูลอย่างพอเพียงตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป และตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กตส. มีความเห็นว่ากระบวนการโดยรวมสำหรับการบันทึกบัญชีและการจัดทำงบการเงินของ ธปท. อยู่ภายใต้การควบคุมภายในที่รัดกุม มีประสิทธิผล งบการเงินแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานอย่างถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญ และเชื่อถือได้ตามมาตรฐาน

การบัญชีที่รับรองทั่วไป และตามแนวการปฏิบัติทางบัญชีที่เหมาะสมสำหรับธนาคารกลาง ตลอดจนสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องและมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอและเหมาะสม

2. การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน

กตส. ได้สอบทานและให้ข้อเสนอแนะต่อกระบวนการปฏิบัติงานหลักที่สำคัญของ ธปท. ได้แก่ กระบวนการบริหารสินทรัพย์ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ กระบวนการปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการเชิงนโยบายทั้งสามคณะของ ธปท. และกระบวนการปฏิบัติงานการจัดทำงบการเงินภายใต้การดำเนินงานของ ธปท. โดยมอบหมายให้ฝ่ายตรวจสอบกิจการภายใน (ฝตน.) ร่วมดำเนินการด้วย ตลอดจนสอบทานรายงานผลการตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบของ ฝตน. พร้อมให้คำแนะนำเพื่อเพิ่มคุณค่าแก่ข้อตรวจพบ และสนับสนุนให้การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในมีความเป็นอิสระ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กตส. มีความเห็นว่า กระบวนการปฏิบัติงานของ ธปท. โดยรวมมีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม รัดกุม และมีประสิทธิภาพเพียงพอ รวมทั้งระบบการตรวจสอบภายในมีประสิทธิผลและมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3. การบริหารความเสี่ยง

กตส. ตระหนักถึงความสำคัญของการมีกลไกกำกับดูแลด้านการบริหาร จึงได้ให้ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ธปท. พิจารณาจัดให้มีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรเพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกของคณะกรรมการ ธปท. ในการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงในภาพรวมของ ธปท.

4. การกำกับดูแลและสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

กตส. ให้ความเห็นชอบแผนการตรวจสอบ และแผนงานและงบประมาณ ประจำปี ให้คำแนะนำในการแต่งตั้งผู้บริหารสูงสุดของฝ่ายตรวจสอบกิจการภายใน (ฝตน.) ต่อคณะกรรมการ ธปท. และพิจารณาผลงานประจำปีของผู้บริหารของ ฝตน. ร่วมกับผู้ว่าการ ธปท. เพื่อสนับสนุนให้ ฝตน. มีความเป็นอิสระอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ โดยจะดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลให้ดีที่สุด ตลอดจนส่งเสริมให้มีการประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารของ ธปท. ผู้สอบบัญชีภายนอก และ ฝตน. อย่างเหมาะสม

5. การประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชี

กตส. ประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชี (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน) ปีละ 2 ครั้ง (โดยเป็นการประชุมหารือโดยไม่มีผู้บริหารของ ธปท. 1 ครั้ง) เพื่อรับทราบข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้สอบบัญชีต่อแนวปฏิบัติบัญชีและการจัดทำงบการเงินของ ธปท. รวมทั้งสอบถามปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน การควบคุมภายใน ความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี รวมทั้งพิจารณาค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีประจำปี เพื่อนำเสนอคณะกรรมการ ธปท. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

6. การรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

กตส. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบเสนอต่อคณะกรรมการ ธปท. และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรายไตรมาส ตามบัญญัติของ พ.ร.บ. ธปท. พุทธศักราช 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2551 มาตรา 55

7. การประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ

กตส. ได้ประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของ กตส. โดยตนเอง (Self assessment) ทั้งด้านองค์ประกอบของ กตส. การประชุมผลการปฏิบัติหน้าที่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและผู้สอบบัญชี ตามแนวทางการปฏิบัติที่ดีและแนวปฏิบัติของคณะกรรมการตรวจสอบ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ผลการประเมินตนเองอยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดย กตส. เห็นว่า ขอบเขตและผลการปฏิบัติหน้าที่เป็นไปโดยสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติที่ดีและแนวปฏิบัติของคณะกรรมการตรวจสอบธนาคารแห่งประเทศไทย เสริมสร้างการกำกับดูแลที่ดีของ ธปท. ได้ตามที่ควร ผลการประเมินดังกล่าวได้เสนอต่อคณะกรรมการ ธปท. เพื่อทราบ และเพื่อรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม

ความเห็นของ กตส. โดยสรุป

ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้นทั้งหมดนั้น กตส. ได้พยายามใช้ความรู้ ความสามารถ และทักษะเท่าที่มีอย่างเต็มที่ในการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะอย่างเป็นอิสระ เป็น กลางต่อคณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของ ธปท. โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียม

ในภาพรวม กตส. เห็นว่า คณะกรรมการ ผู้บริหาร ตลอดจนพนักงานของ ธปท. มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ ธปท. อย่างมีคุณภาพเยี่ยงมืออาชีพ และได้ให้ความสำคัญอย่างเหมาะสมต่อการดำเนินงานภายใต้ระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อความมีประสิทธิผล โปร่งใส และเชื่อถือได้ รวมทั้งได้จัดให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงและระบบการควบคุมภายในที่รัดกุมเหมาะสมเพียงพอ และเป็นไปตามหลักวิชาการ ซึ่งสะท้อนความมีประสิทธิภาพของ ธปท. ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

(นายนนทพล นิ่มสมบุญ)
ประธานกรรมการตรวจสอบ
คณะกรรมการตรวจสอบ ธนาคารแห่งประเทศไทย
20 มกราคม 2554

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 และ 2552 งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุนและงบกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้บริหารของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้อง และครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งผู้บริหารของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 และ 2552 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

โดยมิได้เป็นเงื่อนไขในการแสดงความเห็นต่องบการเงิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 3 เรื่องการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติทางการบัญชีของธนาคารกลางอื่น ซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติเฉพาะธุรกิจธนาคารกลาง

(นางพวงจันทร์ เหล่าสุทธิวงษ์)
ผู้อำนวยการสำนักงาน

(นางกลิ่นผกา มังกรแก้ว)
ผู้อำนวยการกลุ่ม

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
Office of the Auditor General
วันที่ 14 มีนาคม 2554

ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 และ 2552

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2553	2552
สินทรัพย์			
เงินสดและเงินฝาก	4	555,206,071,069	572,992,027,621
สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน	5	56,511,037,550	62,837,294,715
เงินลงทุน	6	3,007,458,517,906	2,439,808,385,295
เงินให้กู้ยืม	7	12,464,078,400	17,743,984,500
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	8	6,114,543,455	5,724,219,427
สินทรัพย์อื่น	9	131,247,487,151	118,705,411,147
รวมสินทรัพย์		3,769,001,735,531	3,217,811,322,705
หนี้สินและทุน			
เงินรับฝาก	10	548,431,082,652	229,985,786,963
สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร	11	45,051,316,081	50,741,604,559
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	12	337,900,000,000	380,100,000,000
ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย	13	3,140,007,386,728	2,531,360,086,303
หนี้สินอื่น	14	129,440,665,468	107,381,947,944
รวมหนี้สิน		4,200,830,450,929	3,299,569,425,769
ทุน			
ทุนประเดิม		20,000,000	20,000,000
เงินจัดสรรตามกฎหมาย	15	27,307,931,128	27,307,931,128
เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ	16	624,075,747	624,075,747
เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน	17	(260,211,300,705)	(27,613,881,688)
ขาดทุนสะสม	18	(82,096,228,251)	(74,434,716,470)
ขาดทุนสุทธิสำหรับงวด		(117,473,193,317)	(7,661,511,781)
รวมทุน		(431,828,715,398)	(81,758,103,064)
รวมหนี้สินและทุน		3,769,001,735,531	3,217,811,322,705

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล)
ผู้ว่าการ

(นางสริดา แสงจันทร์)
ผู้อำนวยการ ฝ่ายการบัญชี

ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2553 และ 2552

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2553	2552
รายได้			
ดอกเบี้ยรับ		42,598,531,011	38,099,131,150
ค่าธรรมเนียม		585,740,488	677,314,845
รายได้อื่น	19	10,711,122,263	27,861,694,119
รวมรายได้		53,895,393,762	66,638,140,114
ค่าใช้จ่าย			
ดอกเบี้ยจ่าย		62,709,287,459	50,200,673,388
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ		103,805,931,616	18,874,293,226
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน		3,510,070,450	3,401,896,637
ค่าใช้จ่ายอื่น		1,343,297,554	1,822,788,644
รวมค่าใช้จ่าย		171,368,587,079	74,299,651,895
ขาดทุนสุทธิ		(117,473,193,317)	(7,661,511,781)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2553 และ 2552

หน่วย : บาท

	ทุนประเดิม	เงินจัดสรรตามกฎหมาย	เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ	เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน	ขาดทุนสะสม	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	รวม
ยอดคงเหลือ ณ 1 มกราคม 2552	20,000,000	27,307,931,128	624,075,747	39,560,898,740	(105,076,704,420)	30,641,987,950	(6,921,810,855)
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี							
โอนกำไรสุทธิงวดก่อนชดเชยขาดทุนสะสม	-	-	-	-	30,641,987,950	(30,641,987,950)	-
ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน	-	-	-	(67,174,780,428)	-	-	(67,174,780,428)
ขาดทุนสุทธิ	-	-	-	-	-	(7,661,511,781)	(7,661,511,781)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2552	20,000,000	27,307,931,128	624,075,747	(27,613,881,688)	(74,434,716,470)	(7,661,511,781)	(81,758,103,064)
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี							
โอนขาดทุนสุทธิงวดก่อนเข้าขาดทุนสะสม	-	-	-	-	(7,661,511,781)	7,661,511,781	-
ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน	-	-	-	(232,597,419,017)	-	-	(252,597,419,017)
ขาดทุนสุทธิ	-	-	-	-	-	(117,473,193,317)	(117,473,193,317)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2553	20,000,000	27,307,931,128	624,075,747	(260,211,300,705)	(82,096,228,251)	(117,473,193,317)	(431,828,715,398)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2553 และ 2552

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2553	2552
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน			
ขาดทุนสุทธิ		(117,473,193,317)	(7,661,511,781)
รายการปรับกระทบยอดขาดทุนสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย)			
จากกิจกรรมดำเนินงาน :			
ค่าเสื่อมราคาและรายจ่ายตัดบัญชี		454,962,323	516,720,785
กำไรจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์		(5,730,956)	(2,746,854)
(กำไร)ขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ			
ของเงินลงทุนที่บริหารโดยผู้จัดการทุนภายนอก		283,510,359	(6,828,711,590)
รายได้ดอกเบี้ย		(42,598,531,011)	(38,099,131,150)
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย		62,709,287,459	50,200,673,388
ขาดทุนจากการเฉลี่ยต้นทุนสินทรัพย์และหนี้สิน			
เงินตราต่างประเทศที่ไม่ใช่เงินสด		70,990,185,604	29,534,297,206
กำไรจากการลดยอดเงินกันไว้เผื่อขาดทุน			
จากภาระรับขายฝาก		(157,114,984)	(178,960,585)
รายได้ค้างรับ(เพิ่มขึ้น)ลดลงสุทธิ		95,488,077	(233,174,502)
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ		811,470	(9,584,957)
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าเพิ่มขึ้นสุทธิ		(1,385,816)	(1,702,627)
เงินสดรับ(จ่าย)จากการดำเนินงาน		(25,701,710,792)	27,236,167,333
เงินสดรับดอกเบี้ย		48,228,061,947	44,377,229,739
เงินสดจ่ายดอกเบี้ย		(43,775,468,371)	(35,579,660,219)
กำไร(ขาดทุน)จากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงใน			
สินทรัพย์/หนี้สินดำเนินงาน		(21,249,117,216)	36,033,736,853
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง			
เงินฝากต่างประเทศ		(76,015,016,079)	114,637,318,999
สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน		(25,955,441)	(46,146,084,320)
เงินให้กู้ยืม		5,279,906,100	4,651,702,000
สินทรัพย์อื่น		1,702,976,763	(613,568,857)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2553 และ 2552

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2553	2552
หนี้สินดำเนินงาน เพิ่มขึ้น (ลดลง)			
เงินรับฝาก		318,445,206,987	94,884,083,761
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน		(42,200,000,000)	47,858,477,019
ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย		591,692,879,353	560,504,867,975
หนี้สินอื่น		(6,276,202,489)	(4,216,363,863)
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน		771,354,677,978	807,594,169,567
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน			
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ในประเทศ(เพิ่มขึ้น)ลดลงสุทธิ		55,021,510,049	(43,321,688,218)
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศเพิ่มขึ้นสุทธิ		(860,392,618,218)	(775,576,173,860)
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เพิ่มขึ้นสุทธิ		(757,643,645)	(180,930,619)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน		(806,128,751,814)	(819,078,792,697)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน			
สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรรเพิ่มขึ้นสุทธิ		-	45,992,486,540
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมจัดหาเงิน		-	45,992,486,540
เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในเงินสด		(1,043,348,173)	467,115,183
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ		(35,817,422,009)	34,974,978,593
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นงวด		84,473,109,972	49,498,131,379
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันสิ้นงวด	4	48,655,687,963	84,473,109,972

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2553 และ 2552

1. เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้จัดทำขึ้นตามที่กำหนดไว้ใน หมวด 9 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 (พ.ร.บ. ธปท.) และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 54 ซึ่งกำหนดให้การบัญชีของ ธปท. จัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เว้นแต่คณะกรรมการ ธปท. จะกำหนดเฉพาะเรื่องเป็นอย่างอื่นเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางอื่นโดยทั่วไป

งบการเงินนี้เป็นเฉพาะกิจการของ ธปท. ไม่รวมกิจการของทุนสำรองเงินตรา กิจการธนบัตร และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2 เรื่องนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

2. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

2.1 การรับรู้รายได้

รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เว้นแต่จะเปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชีเฉพาะเรื่อง ส่วนรายได้ที่มิใช่ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

2.2 การรับรู้ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

2.3 รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศบันทึกเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการหรืออัตราอ้างอิง ณ สิ้นวันก่อน สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี คำนวณจากผลต่างระหว่างอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปี และอัตราแลกเปลี่ยนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของแต่ละสกุลเงิน โดยแสดงรายการเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน

กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ จะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อมีการลดลงของฐานะเงินตราต่างประเทศในแต่ละสกุลเงิน การคำนวณต้นทุนเงินตราต่างประเทศใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของรายการเงินตราต่างประเทศที่ได้มาแต่ละสกุลเงินเป็นรายวัน เพื่อใช้เป็นต้นทุนของรายการขายในวันนั้น โดยต้นทุนถัวเฉลี่ยของส่วนที่เป็นซื้อสุทธิจะนำไปรวมกับต้นทุนถัวเฉลี่ยของสิ้นวันก่อนเพื่อคำนวณต้นทุนถัวเฉลี่ยใหม่ กรณีที่มีรายการขายมากกว่าซื้อจะคำนวณกำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนของส่วนที่เป็นขายสุทธิโดยใช้ต้นทุนถัวเฉลี่ยของสิ้นวันก่อน

2.4 **สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า** (Forward Contracts)

สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม และแสดงผลกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมสุทธิเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน ทั้งนี้ จะรับรู้กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนในงบกำไรขาดทุนเมื่อครบกำหนดชำระตามสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

2.5 **สัญญารับขายฝากเงินตราต่างประเทศ** (Forward Contracts under Resale Agreements)

ธปท. รับขายฝากเงินตราต่างประเทศจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจโดยมีภาระต้องขายคืนในอนาคตตามอัตราที่ตกลงกันไว้ ทุกสิ้นปีจนถึงวันสิ้นปี 2550 ธปท. ได้กันเงินไว้เผื่อผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งคำนวณโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีและพิจารณาเฉพาะสัญญาที่คำนวณแล้วเป็นผลขาดทุน

ตั้งแต่ปี 2551 ธปท. ได้ทยอยลดยอดเงินกันไว้เผื่อผลขาดทุนดังกล่าวเมื่อสัญญารับขายฝากแต่ละสัญญาครบกำหนด สำหรับสัญญารับขายฝากที่ยังไม่ครบกำหนดแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม และแสดงผลการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมสุทธิเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน

2.6 **สัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ** (Foreign Exchange Swap Contracts)

สัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้บริหารสภาพคล่อง โดยถือเป็นการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ 2 สกุล และมีสัญญาแลกเปลี่ยนเงินสกุลเดียวกันกลับคืนในอนาคต แสดงด้วยมูลค่าสุทธิของภาระคงค้างที่แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าภาระคงค้างแสดงเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน และทยอยรับรู้ส่วนต่างอันเกิดจากการแลกเปลี่ยนเป็นดอกเบี้ยรับหรือดอกเบี้ยจ่ายตามระยะเวลาของสัญญา

2.7 **สัญญาซื้อขายในอนาคต** (Futures Contracts)

สัญญาซื้อขายในอนาคตเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของราคาและอัตราดอกเบี้ยแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม และแสดงผลกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมสุทธิเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุนและรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อมีการชำระส่วนต่างของราคา

2.8 **ทองคำ**

การถือครองทองคำของ ธปท. เป็นการกระจายความเสี่ยงของการบริหารสินทรัพย์ต่างประเทศเพื่อช่วยรักษามูลค่าของเงินสำรองระหว่างประเทศ แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าของทองคำแสดงรายการเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุนและจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายทองคำ

ต้นทุนของทองคำที่จำหน่ายระหว่างปี คำนวณโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

2.9 **เงินลงทุน**

หลักทรัพย์ในประเทศ ซึ่ง ธปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินนโยบายการเงิน แสดงด้วยราคาทุนหลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกินมูลค่าหลักทรัพย์ที่ตัดจำหน่ายแล้ว

หลักทรัพย์ต่างประเทศ ซึ่ง ธปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์แสดงรายการเป็น

เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน และจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายหลักทรัพย์นั้น

ต้นทุนของหลักทรัพย์ที่จำหน่ายระหว่างปี คำนวณโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

2.10 **เงินให้กู้ยืม**

เงินให้กู้ยืมแสดงตามยอดเงินต้นคงค้าง ส่วนดอกเบี้ยค้างรับจากเงินให้กู้ยืมแสดงรวมไว้ในสินทรัพย์อื่น

2.11 **ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์**

ที่ดิน แสดงด้วยราคาทุน ส่วนอาคารและอุปกรณ์แสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสม

อาคารและอุปกรณ์จะบันทึกเป็นสินทรัพย์ เมื่อมีอายุการใช้งานเกินกว่า 1 ปี และค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ ดังนี้

อาคาร	20 ปี
สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและการเสริมสร้างปรับปรุง	5 ปี
อุปกรณ์	3-15 ปี

สำหรับสินทรัพย์ถาวรที่ใช้ร่วมกันระหว่าง ธปท. ทุนสำรองเงินตรา กิจการธนบัตร และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินนั้น ส่วนงานผู้จัดหาสินทรัพย์จะจัดสรรต้นทุนสินทรัพย์ให้แต่ละส่วนงานตามสัดส่วนการใช้งานของสินทรัพย์

2.12 **สินทรัพย์ไม่มีตัวตน**

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าตัดจำหน่ายสะสม และค่าตัดจำหน่ายคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการใช้ประโยชน์ 5 ปี

2.13 **การยืมตราสารหนี้**

ธปท. ยืมตราสารหนี้จากสถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น และ/หรือนิติบุคคลอื่นตามที่ ธปท. กำหนด และออกตราสารหนี้ ธปท. ให้ผู้ให้ยืมตราสารหนี้เพื่อเป็นหลักประกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินนโยบายการเงิน รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการพัฒนาตลาดเงินและตลาดตราสารหนี้ของไทย

ธปท. จะรับรู้ค่าธรรมเนียมจากการทำธุรกรรมเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน และเปิดเผยจำนวนตราสารหนี้ที่ยืมเป็นภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และกรณี ธปท. นำตราสารหนี้ที่ยืมไปขายโดยมีสัญญาซื้อคืน ธปท. จะแสดงสิทธิที่จะได้รับคืนตราสารหนี้ตามสัญญาซื้อคืนด้วยมูลค่าตามสัญญาไว้ในสินทรัพย์อื่น และแสดงภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนตราสารหนี้ไว้ในหนี้สินอื่น

2.14 **เงินทุนเลี้ยงชีพ และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ**

2.14.1 **เงินทุนเลี้ยงชีพ**

ตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยเงินทุนเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2539 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้พนักงานที่เข้าทำงานก่อนวันที่ 1 ธันวาคม 2539 และมิได้เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญตามหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณที่กำหนดไว้

ธปท. ได้กันเงินในแต่ละปีไว้เพื่อจ่ายให้พนักงานตามข้อบังคับดังกล่าวโดยรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

2.14.2 **กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ**

ตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2539 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้พนักงานที่เป็นสมาชิกจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุน และให้ ธปท. จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด กองทุนนี้ได้จดทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 แล้ว เงินส่วนที่ ธปท. จ่ายสมทบเข้ากองทุนดังกล่าว รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

3. การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

ในปี 2553 ธปท. ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี เพื่อให้งบการเงินสะท้อนสถานะทางการเงินและผลการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะธนาคารกลางอย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีดังกล่าวเป็นไปเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติทางการบัญชีของธนาคารกลางอื่น ภายหลังจากการที่ ธปท. ได้ศึกษาเปรียบเทียบแนวปฏิบัติทางบัญชีสำหรับธนาคารกลางของประเทศชั้นนำหลายประเทศรวมถึงธนาคารกลางระดับภูมิภาคบางแห่ง ซึ่งเป็นนโยบายการบัญชีที่เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจธนาคารกลางมากยิ่งขึ้นกว่านโยบายการบัญชีที่ถือปฏิบัติมาแต่เดิม นโยบายการบัญชีที่เปลี่ยนแปลงสรุปได้ดังต่อไปนี้

3.1 เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีของธุรกรรมสวอปเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Swap) จากเดิมที่รับรู้กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเมื่อมีการส่งมอบสกุลเงินตราต่างประเทศ เป็นรับรู้ส่วนต่างของจำนวนเงินตามสัญญาที่รับมาและจ่ายออกไปเป็นดอกเบี้ยรับหรือดอกเบี้ยจ่าย โดยทยอยรับรู้ตามระยะเวลาของสัญญา

3.2 เปลี่ยนแปลงการตัดจ่ายต้นทุนของเงินตราต่างประเทศ จากวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเป็นวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่คำนึงถึงต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของฐานะเงินตราต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นในวันเดียวกันก่อน กรณีฐานะเงินตราต่างประเทศที่ลดลงมีจำนวนมากกว่าฐานะเงินตราต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น จะคำนวณตัดต้นทุนของฐานะเงินตราต่างประเทศที่ลดลงสุทธิดังกล่าว ด้วยต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ณ สิ้นวันก่อน

3.3 เปลี่ยนแปลงการบัญชีของเงินลงทุนบริหารโดยผู้จัดการทุนภายนอก จากเดิมแสดงด้วยยอดรวมในบัญชีเงินลงทุน และรับรู้ผลกำไรขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ (Net Asset Value) ไว้ในงบกำไรขาดทุน เป็นการแสดงตามประเภทสินทรัพย์ และรายได้ รวมกับสินทรัพย์ส่วนที่ ธปท. บริหารเอง

ในการจัดทำงบการเงินประจำปี 2553 ธปท. ไม่สามารถระบุผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีใหม่ตามข้อ 3.1 - 3.3 ข้างต้น เนื่องจาก ธปท. ได้ใช้นโยบายการบัญชีเดิมมาเป็นระยะเวลานาน จึงมีข้อจำกัดในการคำนวณผลกระทบสะสมจากการนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติที่จะต้องใช้ในการปรับปรุงยอดยกมาในส่วนของทุน หรือเพื่อนำไปปรับปรุงงบการเงินของ ธปท. ย้อนหลังตามประเภทรายการ ธปท. จึงมิได้ปรับปรุงงบการเงินในงวดก่อนที่นำมาเปรียบเทียบ ซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด ที่เรียกว่า “วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป” ทั้งนี้ หากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2552 จะมีผลกระทบให้งบการเงินของ ธปท. ประจำปี 2552 เปลี่ยนแปลงจากการแสดงผลขาดทุนสุทธิสำหรับปี 2552 จำนวน 7,661.5 ล้านบาท เป็นแสดงผลกำไรสุทธิ จำนวน 19,705.1 ล้านบาท สินทรัพย์และหนี้สินลดลง จำนวน 13,555.4 ล้านบาท และ 13,673.5 ล้านบาท ตามลำดับ แต่ส่วนของทุนเพิ่มขึ้น จำนวน 118.1 ล้านบาท

4. **เงินสดและเงินฝาก** ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2553	2552
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		
เงินสด	29,967.2	48,600.6
เงินฝากในประเทศ	5.2	17.3
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	18,683.3	35,855.2
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	48,655.7	84,473.1
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทเงินฝากประจำและเงินฝากพิเศษ)	506,550.4	488,518.9
รวม	555,206.1	572,992.0

ธปท. ถือเงินฝากต่างประเทศ (ประเภทเงินฝากประจำ) เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มิได้ถือไว้เพื่อการชำระภาระผูกพันระยะสั้น

5. **สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน** ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2553	2552
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศทั้งหมด	50,234.7	56,579.6
หัก เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1	(13,895.6)	(20,065.9)
ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	(24,959.9)	(24,481.7)
สิทธิซื้อส่วนสำรอง	11,379.2	12,032.0
สิทธิพิเศษถอนเงิน	45,131.8	50,805.3
รวม	56,511.0	62,837.3

สิทธิซื้อส่วนสำรองถือเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศ คำนวณมาจากสินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศทั้งส่วนที่ส่งเป็นเงินตราต่างประเทศและเงินบาทเพื่อเป็นค่าสมาชิก หักด้วยเงินบาทที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศมีอยู่กับ ธปท. ทั้งในรูปเงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นตั๋วที่ไม่จ่ายดอกเบี้ยและโอนเปลี่ยนมือไม่ได้

ทั้งนี้ สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศส่วนที่เป็นเงินบาท แสดงอยู่ในสินทรัพย์อื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 9 สำหรับเงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศดังกล่าว รวมทั้งเงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 2 ซึ่งฝากไว้ที่ ธปท. เพื่อจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ได้แสดงไว้ภายใต้หนี้สินอื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 14

สิทธิพิเศษถอนเงินเป็นสินทรัพย์ที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศกำหนดขึ้น และถือเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศได้

6. **เงินลงทุน** ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2553	2552
หลักทรัพย์ในประเทศ		
มูลค่าหลักทรัพย์หลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกิน	282,741.8	340,036.8
หลักทรัพย์ต่างประเทศ		
มูลค่าหลักทรัพย์หลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกิน	2,704,737.5	2,085,599.4
บวก กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าและปรับมูลค่าเงินลงทุน	19,979.2	14,172.2
	2,724,716.7	2,099,771.6
รวม	3,007,458.5	2,439,808.4

7. **เงินให้กู้ยืม** ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2553	2552
โครงการที่มีกระทรวงการคลังค้ำประกัน	2,546.1	2,546.1
โครงการที่มีตั๋วสัญญาใช้เงินของผู้ประกอบการ		
ที่สถาบันการเงินสลักหลังโอนให้ ธปท. เป็นประกัน	9,918.0	15,197.9
รวม	12,464.1	17,744.0

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 ธปท. มียอดคงค้างของการให้กู้ยืมแก่ภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ผ่านสถาบันการเงินในโครงการที่มีกระทรวงการคลังค้ำประกัน 1 โครงการ และโครงการที่มีตั๋วสัญญาใช้เงินของผู้ประกอบการที่สถาบันการเงินสลักหลังโอนให้ ธปท. เป็นประกัน 4 โครงการ

8. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	ยอดคงเหลือ 31 ธันวาคม 2552	การเปลี่ยนแปลงราคาตามบัญชี เพิ่มขึ้น	ลดลง	ยอดคงเหลือ 31 ธันวาคม 2553
ที่ดิน	2,464.8	11.0	-	2,475.8
อาคาร	3,529.8	17.0	-	3,546.8
สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและการเสริมสร้างปรับปรุง	235.0	35.9	-	270.9
อุปกรณ์	2,173.0	126.3	(44.2)	2,255.1
สินทรัพย์ระหว่างทำ	164.0	727.2	(141.8)	749.4
รวม	8,566.6	917.4	(186.0)	9,298.0
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม				
อาคาร	(1,539.1)	(142.1)	-	(1,681.2)
สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและการเสริมสร้างปรับปรุง	(211.5)	(13.6)	-	(225.1)
อุปกรณ์	(1,091.8)	(217.4)	32.0	(1,277.2)
รวม	(2,842.4)	(373.1)	32.0	(3,183.5)
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	5,724.2	544.3	(154.0)	6,114.5
ค่าเสื่อมราคาประจำปี	400.0			373.1

ธปท. ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เพื่ออนุญาตให้ ก.ล.ต. ใช้ประโยชน์ในพื้นที่อาคารสำนักงานสุรวงศ์บางส่วนเป็นเวลา 10 ปี ต่อมา ก.ล.ต. ได้มีหนังสือแจ้งขอยกเลิกการเข้าใช้ประโยชน์พื้นที่อาคารสำนักงานสุรวงศ์ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2553 ธปท. อยู่ระหว่างการพิจารณายกเลิกข้อตกลงดังกล่าว นอกจากนี้ในปี 2553 ธปท. ได้รับโอนที่ดินจากกิจการธนบัตร รวมจำนวน 11.0 ล้านบาท โดยเป็นที่ดินโรงพิมพ์ธนบัตรเดิม จำนวน 10.4 ล้านบาท และที่ดินศูนย์จัดการธนบัตรจังหวัดลำปาง จำนวน 0.6 ล้านบาท

9. **สินทรัพย์อื่น** ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2553	2552
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศ - เงินบาท	38,855.5	44,547.6
สินทรัพย์จากการปรับมูลค่าตราสารอนุพันธ์	163.5	16,909.9
สิทธิรับคืนตราสารหนี้ตามสัญญาซื้อคืน	69,937.0	37,940.7
เงินลงทุนในองค์กรอื่น	1,526.8	1,718.9
เงินให้กู้แก่พนักงาน	2,767.6	2,783.0
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	112.0	176.8
รายได้ค้างรับ	14,130.1	12,327.9
อื่น ๆ	3,755.0	2,300.6
รวม	131,247.5	118,705.4

ทั้งนี้ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนของ ธปท. ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์และระบบงาน มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	ยอดคงเหลือ 31 ธันวาคม 2552	**การเปลี่ยนแปลงราคาตามบัญชี เพิ่มขึ้น**	**ลดลง**	**ยอดคงเหลือ 31 ธันวาคม 2553**
โปรแกรมคอมพิวเตอร์และระบบงาน	757.1	17.1	-	774.2
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(580.3)	(81.9)	-	(662.2)
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	176.8	(64.8)	-	112.0
ค่าตัดจำหน่ายประจำปี	116.6			81.9

10. **เงินรับฝาก** ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2553	2552
เงินรับฝากแบบไม่มีดอกเบี้ย		
เงินรับฝากจากรัฐบาล	321,401.6	167,179.3
เงินรับฝากจากสถาบันการเงิน	83,709.9	54,947.6
เงินรับฝากอื่น	3,252.6	7,858.9
	408,364.1	229,985.8
เงินรับฝากแบบมีดอกเบี้ย	140,067.0	-
รวม	548,431.1	229,985.8

ในปี 2553 ธปท. ได้เปิดรับเงินฝากกับสมาชิกสถาบันการเงินโดยจ่ายดอกเบี้ยเพื่อเป็นช่องทางให้สถาบันการเงินใช้ปรับสภาพคล่องสิ้นวัน และ ธปท. ใช้ควบคุมดูแลอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินให้เหมาะสมในการส่งผ่านนโยบายการเงิน รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาตลาดการเงิน

11. สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร

สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรรเป็นสิทธิพิเศษถอนเงินที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศจัดสรรให้ตามสัดส่วนโควต้าที่ประเทศไทยมีอยู่ในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรรมีจำนวน 970.3 ล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน เทียบเท่า 45,051.3 ล้านบาท

12. หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน

หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 และ 2552 มียอดคงค้าง จำนวน 337,900.0 ล้านบาท และ 380,100.0 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งเป็นการทำธุรกรรมในประเทศทั้งจำนวน

13. ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2553	2552
พันธบัตร ธปท.		
อายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี	1,612,819.7	1,167,543.9
อายุคงเหลือเกิน 1 ปี	762,937.7	618,470.6
หัก ส่วนที่ถือโดย ธปท.	-	(2,582.4)
	2,375,757.4	1,783,432.1
ตราสารหนี้ ธปท. อื่น (อายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี)	764,250.0	747,928.0
รวม	3,140,007.4	2,531,360.1

ตราสารหนี้ที่ ธปท. เป็นผู้ออกประกอบด้วยพันธบัตร ธปท. และตราสารหนี้ ธปท. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายการเงินของ ธปท. รวมทั้งเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของตลาดเงินและตลาดตราสารหนี้ของไทย โดยในปี 2553 ธปท. มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยพันธบัตร ธปท. จำนวน 42,128.7 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยตราสารหนี้ ธปท. จำนวน 13,260.9 ล้านบาท แสดงรายการเป็นส่วนหนึ่งของดอกเบี้ยจ่าย

อนึ่ง พันธบัตร ธปท. ส่วนที่ถือโดย ธปท. เกิดจากการซื้อคืนพันธบัตร ธปท. เพื่อช่วยให้การบริหารสภาพคล่องในตลาดเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

14. **หนี้สินอื่น** ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2553	2552
เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และ 2	13,895.8	20,066.2
ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	24,959.9	24,481.7
หนี้สินจากการปรับมูลค่าตราสารอนุพันธ์	508.9	14,589.8
หนี้สินสุทธิจากสัญญาสวอป เงินตราต่างประเทศ	7,250.2	-
ภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนตราสารหนี้	69,937.0	37,940.7
หนี้สินจากภาระรับขายฝาก	1,629.0	1,875.0
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	9,478.7	7,449.3
อื่น ๆ	1,781.2	979.2
รวม	129,440.7	107,381.9

15. **เงินจัดสรรตามกฎหมาย**

ตามพระราชกำหนดโอนสินทรัพย์บางส่วนในบัญชีสำรองพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา พ.ศ. 2545 เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมและเสริมสร้างความมั่นคง โดยในปี 2545 ธปท. ได้รับโอนเงินบาทจากบัญชีสำรองพิเศษของทุนสำรองเงินตรา จำนวน 165,000.0 ล้านบาท เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสม และส่วนที่เกินจากการชดเชยดังกล่าวแสดงไว้เป็นเงินจัดสรรตามกฎหมาย จำนวน 27,307.9 ล้านบาท

16. **เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ**

เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 มียอดคงเหลือ จำนวน 624.1 ล้านบาท เป็นเงินสำรองที่สะสมขึ้นจากกำไรสุทธิส่วนที่เหลือจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี 2533 - 2539 เพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐตามหลักเกณฑ์การจัดสรรกำไรสุทธิที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง โดยกระทรวงการคลังจะเป็นผู้กำหนดการนำส่งเงินดังกล่าวเป็นรายได้แผ่นดินเพิ่มเติม ทั้งนี้ นับตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา ไม่มีการจัดสรรกำไรสุทธิสะสมเข้าบัญชีดังกล่าวอีก

17. **เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน** ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2553	2552
ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่า		
สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	(278,677.2)	(42,625.7)
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าเงินลงทุน	19,926.2	13,909.9
กำไร(ขาดทุน)ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าตราสารอนุพันธ์	(345.4)	2,305.7
ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าสัญญารับขายฝาก	(1,114.9)	(1,203.8)
รวม	(260,211.3)	(27,613.9)

เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน มีไว้เพื่อสะสมผลกำไรหรือขาดทุนจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินของ ธปท. ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 3 แห่ง พ.ร.บ. ธปท. และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 13 (2)

18. ขาดทุนสะสม

ในปี 2553 ธปท. ได้โอนผลขาดทุนสุทธิประจำปี 2552 จำนวน 7,661.5 ล้านบาท เข้าบัญชีขาดทุนสะสม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 จึงมียอดคงเหลือในบัญชีขาดทุนสะสม จำนวน 82,096.2 ล้านบาท รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงขาดทุนสะสมปรากฏในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน

19. รายได้อื่น ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2553	2552
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน	10,576.7	21,232.1
กำไรจากการบริหารเงินลงทุนโดยผู้จัดการทุนภายนอก	-	6,471.8
อื่น ๆ	134.4	157.8
รวม	10,711.1	27,861.7

20. ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 ธปท. มีภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ดังนี้

20.1 **สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า**

20.1.1 **สัญญาซื้อขายเงินดอลลาร์ สรอ. ล่วงหน้า**

ธปท. มีภาระผูกพันสุทธิต้องซื้อเงินดอลลาร์ สรอ. จำนวน 2,601.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2554

20.1.2 **สัญญาซื้อขายเงินตราต่างสกุลล่วงหน้า**

ธปท. มีภาระผูกพันสุทธิต้องซื้อเงินยูโร จำนวน 362.9 ล้านยูโร เงินดอลลาร์แคนาดา 73.2 ล้านดอลลาร์ เงินปอนด์สเตอร์ลิง 6.0 ล้านปอนด์ และเงินดอลลาร์สิงคโปร์ 59.6 ล้านดอลลาร์ ขายเงินดอลลาร์ออสเตรเลีย 133.8 ล้านดอลลาร์ เงินดอลลาร์ สรอ. 49.7 ล้านดอลลาร์ เงินเยนญี่ปุ่น 32,396.9 ล้านเยน เงินวอนเกาหลี 21,556.4 ล้านวอน และเงินริงกิตมาเลเซีย 73.8 ล้านริงกิต ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2554

20.1.3 **สัญญารับขายฝากเงินตราต่างประเทศ**

ธปท. มีภาระผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญารับขายฝากเงินตราต่างประเทศ จำนวน 10,625.9 ล้านเยน ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2554 - 2563

ทั้งนี้ ธปท. ได้แสดงมูลค่ายุติธรรมของสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าดังกล่าวไว้ในสินทรัพย์อื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 9 หรือหนี้สินอื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 14

20.2 **สัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ**

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 ธปท. มีภาระผูกพันสุทธิที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ โดยต้องซื้อเงินดอลลาร์ สรอ. จำนวน 27,319.8 ล้านดอลลาร์ เงินปอนด์สเตอร์ลิง 1,256.1 ล้านปอนด์ เงินดอลลาร์ออสเตรเลีย 3,026.0 ล้านดอลลาร์ ขายคืนเงินยูโร 2,154.6 ล้านยูโร เงินดอลลาร์แคนาดา 765.1 ล้านดอลลาร์ และเงินเยนญี่ปุ่น 966,087.8 ล้านเยน ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2554

ทั้งนี้ ธปท. ได้แสดงมูลค่าสุทธิจากภาระคงค้างของสัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศเป็นหนี้สินอื่น ตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 14

20.3 **สัญญาซื้อขายในอนาคต**

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 ธปท. มีภาระผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายในอนาคต โดยต้องขายหลักทรัพย์ดอลลาร์ สรอ. จำนวน 80.0 ล้านดอลลาร์ ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2554

20.4 **การยืมตราสารหนี้**

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 ธปท. มีภาระผูกพันที่จะต้องส่งคืนตราสารหนี้ที่ยืมและภาระจากการออกตราสารหนี้ ธปท. เพื่อเป็นหลักประกัน จำนวน 125,378.4 ล้านบาท ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2554 ทั้งนี้ ธปท. ได้แสดงมูลค่าของการนำตราสารหนี้ที่ยืมไปขายโดยมีสัญญาซื้อคืนไว้ในสินทรัพย์อื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 9 และหนี้สินอื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 14 จำนวน 69,937.0 ล้านบาท

20.5 **บันทึกข้อตกลงเรื่องการแลกเปลี่ยนเงินตราอาเซียน และสัญญาความตกลงมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคี**

ธปท. มีบันทึกข้อตกลงเรื่องการแลกเปลี่ยนเงินตราอาเซียน (ASEAN Swap Arrangement - ASA) ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินระหว่างกันในวงเงิน 2,000.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. อายุ 2 ปี สิ้นสุดวันที่ 16 พฤศจิกายน 2554 โดยในกรณีที่มีประเทศสมาชิกประสบปัญหาทางการเงิน ธปท. จะสมทบเงินช่วยเหลือในวงเงิน 300.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ ธปท. สามารถกู้เงินได้ในวงเงิน 600.0 ล้านดอลลาร์ สรอ.

นอกจากนี้ ภายใต้มาตรการริเริ่มเชียงใหม่ (Chiang Mai Initiative) ธปท. และกระทรวงการคลังเป็นภาคีลงนามในสัญญาความตกลงมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation Agreement) ซึ่งเป็นความตกลงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ และประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี (ASEAN+3) ในการแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์ สรอ. กับเงินตราสกุลท้องถิ่นในวงเงิน 120,000.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยสัญญาความตกลงมีผลตั้งแต่วันที่ 24 มีนาคม 2553 และจะมีการทบทวนทุก 5 ปี ทั้งนี้ ในกรณีที่มีประเทศสมาชิกประสบปัญหาทางการเงิน ธปท. จะสมทบเงินช่วยเหลือในวงเงินไม่เกิน 4,552.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ ธปท. สามารถขอรับความช่วยเหลือได้ในวงเงิน 2.5 เท่า ของวงเงินสมทบ หรือไม่เกิน 11,380.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. สำหรับสัญญาความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Bilateral Swap Agreement - BSA) ที่ ธปท. ทำกับธนาคารกลางญี่ปุ่น ซึ่งมีอายุสัญญา 3 ปี และสิ้นสุดเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2553 ขณะนี้ยังไม่มีการเจรจาต่ออายุสัญญาความตกลงดังกล่าว

อย่างไรก็ดี ในปี 2553 ธปท. และคู่สัญญา มิได้มีการขอใช้วงเงินตามข้อตกลงต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแต่ประการใด

20.6 **ภาระผูกพันกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ**

20.6.1 **การยินยอมรับการจัดสรรโควต้าเพิ่มในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ**

ธปท. มีภาระผูกพันจากการแจ้งยินยอมรับการจัดสรรโควต้าเพิ่มในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ จำนวน 358.6 ล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน ซึ่งคาดว่ากองทุนการเงินระหว่างประเทศจะขอให้สมาชิกชำระค่าโควต้าภายในปี 2554 โดยค่าโควต้าสัดส่วนร้อยละ 25 จะต้องชำระด้วยสิทธิพิเศษถอนเงินหรือเงินตราต่างประเทศ ส่วนที่เหลือชำระด้วยเงินสกุลท้องถิ่น

20.6.2 **ความตกลงให้กู้แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ฉบับใหม่** (New Arrangement to Borrow)

ธปท. มีภาระผูกพันจากการเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกความตกลงให้กู้แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศฉบับใหม่ (New Arrangement to Borrow - NAB) เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำรองในกรณีทรัพยากรจากโควต้าของกองทุนการเงินระหว่างประเทศไม่เพียงพอ ขนาดวงเงินรวม 367,467.4 ล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน ซึ่ง ธปท. โดยความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้แจ้งความยินยอมในการร่วมสมทบเงินในวงเงิน 340.0 ล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน

20.7 **คดีฟ้องร้อง**

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 ในการดำเนินกิจการตามปกติ ธปท. ถูกฟ้องร้องเป็นทุนทรัพย์รวมจำนวน 5,622.8 ล้านบาท ซึ่งในขณะนี้ยังไม่ทราบผลของคดี และจากการคาดการณ์เมื่อคดีถึงที่สุดความเสียหายซึ่งเป็นทุนทรัพย์ที่ถูกฟ้องร้องน่าจะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของ ธปท.

21. การบริหารความเสี่ยงของ ธปท.

21.1 **การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน**

21.1.1 **ความเสี่ยงทางการเงินของ ธปท.**

ความเสี่ยงหลักที่มีผลต่องบการเงินของ ธปท. มีดังนี้

21.1.1.1 ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate Risk) เกิดจากการที่สินทรัพย์ของ ธปท. ประกอบด้วยสินทรัพย์ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจำเป็นในการดำเนินนโยบายการเงินและดูแลเสถียรภาพค่าเงิน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของสาธารณชนทั้งในประเทศและต่างประเทศต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

21.1.1.2 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เกิดจากการที่อัตราดอกเบี้ยภายในประเทศซึ่งเป็นผลจากการดำเนินนโยบายการเงิน อาจแตกต่างจากอัตราดอกเบี้ยที่ ธปท.ได้รับจากการลงทุนในต่างประเทศได้มาก

21.1.2 **การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ**

การนำเงินสำรองระหว่างประเทศไปลงทุนในสินทรัพย์ต่างประเทศ ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงทางการเงิน ทั้งความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) ทั้งนี้ ความเสี่ยง 2 ประเภทหลังมีระดับความเสี่ยงต่ำกว่าความเสี่ยงด้านตลาดมาก เนื่องจาก ธปท. มีนโยบายให้ลงทุนเฉพาะสินทรัพย์ที่มีอันดับเครดิตสูงและจำกัดการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ

วัตถุประสงค์หลักในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มีดังนี้

ก. รักษามูลค่าของเงินสำรองระหว่างประเทศเมื่อเทียบค่าเป็นเงินสกุลที่มีความมั่นคงสูง

ข. ความเสี่ยงทางการเงินโดยรวมของเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับที่ยอมรับได้และมีการกระจายความเสี่ยงที่ดี

แนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มีดังนี้

21.1.2.1 ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ประกอบด้วยความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) ซึ่งเกิดจากการลงทุนในสินทรัพย์ และความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate Risk) ซึ่งเกิดจากการลงทุนในสกุลเงิน

ธปท. บริหารความเสี่ยงด้านตลาดโดยการกำหนดองค์ประกอบของสินทรัพย์และสกุลเงินของกองทุนที่ใช้เป็นดัชนีอ้างอิง (Benchmark Portfolio) และมีการกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้จากการเบี่ยงเบนจากดัชนีอ้างอิง (Tracking Error Limits) โดยแยกเป็นระดับการเบี่ยงเบนด้านสินทรัพย์ และด้านสกุลเงิน รวมทั้งมีระบบการควบคุมดูแลไม่ให้มีการลงทุนที่เบี่ยงเบนไปจากระดับความเสี่ยงที่กำหนด

ในการจัดทำดัชนีอ้างอิงนั้น ได้ใช้หลักการสากลเพื่อให้ได้กองทุนที่มีการกระจายตัวของสินทรัพย์และสกุลเงินที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด ณ ระดับความเสี่ยงหนึ่งๆ ซึ่งเป็นค่าความเสี่ยงรวมของความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยและความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน นอกจากนั้น ธปท. ยังทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยวิธี Stress Test เพื่อจำกัดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อเงินสำรองระหว่างประเทศภายใต้สภาวะตลาดต่างๆ

21.1.2.2 ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) คือ ความเสี่ยงที่ ธปท. อาจไม่ได้รับการชำระคืนเงินต้นหรือดอกเบี้ย หรือมีผลขาดทุนจากการที่คู่ค้าหรือผู้ออกตราสารไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันที่มีกับ ธปท. ความเสี่ยงนี้รวมถึงความเสี่ยงที่มูลค่าตลาดของตราสารหนี้ด้อยค่าลงจากการปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating Downgrades) ของตราสารหนี้หรือของผู้ออกตราสารหนี้

แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของ ธปท. มีดังนี้

(1) กำหนดอันดับเครดิตขั้นต่ำ (Minimum Credit Rating) ของคู่ค้าและผู้ออกตราสาร เพื่อจำกัดให้ระดับ Credit Value-at-Risk อยู่ในระดับที่ต่ำมาก

(2) กำหนด Aggregate Credit Exposure Limit ของคู่ค้าในรูปของ Deposit Equivalent Exposure โดยพิจารณาจากอันดับเครดิตและจำนวนคู่ค้าที่เหมาะสม

(3) กำหนด Individual Credit Exposure Limit ของคู่ค้าตามอันดับเครดิต โดยมีการปรับ Limit ตามเครื่องชี้แนวโน้มการปรับลดอันดับเครดิตก่อนการปรับลดอันดับเครดิตจริง

(4) กำหนด Sovereign Credit Limit โดยพิจารณาจากอันดับเครดิตของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ และเป็นข้อมูลที่นำไปใช้ในการสร้างดัชนีอ้างอิง

21.1.2.3 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) อาจเกิดได้จากการที่ ธปท. ไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ภายในเวลาที่ต้องการโดยมีต้นทุนที่เหมาะสม

การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง เน้นการกำหนดระดับสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ (Illiquid Assets) ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากความต้องการในด้านสภาพคล่อง และการเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนในสินทรัพย์สภาพคล่องต่ำ (Liquidity Premium) และผลเสียหายทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ต้องขายสินทรัพย์นั้น

21.2 การบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

ธปท. ได้จัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของ ธปท. ประกอบด้วยแผนฉุกเฉินกรณีเกิดวินาศภัย แผนฉุกเฉินกรณีเกิดการปฏิวัติ รัฐประหาร จลาจล และแผนฉุกเฉินเพื่อเตรียมความพร้อมรับการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่ ไข้หวัดนก

ในปี 2553 ได้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในช่วงเดือน มีนาคม - เมษายน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของ ธปท. และสถาบันการเงินต่าง ๆ ธปท. ได้ดำเนินการตามแผนฉุกเฉินที่จัดเตรียมไว้ทำให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ธปท. ได้เรียนรู้บทเรียนที่สำคัญหลายประการ ซึ่ง ธปท. ได้นำบทเรียนดังกล่าวมาปรับปรุงแผนฉุกเฉินของ ธปท. รวมทั้งประสานงานกับสถาบันการเงินในการจัดทำแผนฉุกเฉินให้มีความสอดคล้องและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

22. การจัดประเภทรายการใหม่

งบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2552 ได้จัดประเภทรายการใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการแสดงรายการในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2553 ซึ่งไม่มีผลกระทบต่องบกำไรขาดทุน

การบริหารและการพนักงาน

แผนกลยุทธ์และการกำกับดูแลกิจการ

1. แผนกลยุทธ์

ธปท. ได้ทบทวนปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อการดำเนินงานของ ธปท. ทั้งความไม่แน่นอนของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ปัญหาการเมืองภายในประเทศที่ทวีความรุนแรงขึ้น ความผันผวนของค่าเงินบาท และผลกระทบจากการไหลเข้าของเงินทุนเคลื่อนย้ายจำนวนมาก โดยในปี 2553 ได้กำหนดเป้าประสงค์ 9 ข้อ ให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ ทั้งปัจจัยแวดล้อมภายนอกต่าง ๆ ได้แก่ วิกฤตการณ์ทางการเงินโลกที่มีผลต่อการทำหน้าที่ในการดูแลและรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงิน และกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบสถาบันการเงินไทย ตลอดจนการบริหารจัดการภายใน ทั้งในเรื่องการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และการสื่อสารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาของสาธารณชนที่มีต่อ ธปท. นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้โครงสร้างค่าธรรมเนียมของระบบการชำระเงินในประเทศมีความเป็นธรรมมากขึ้น โดยมีกลยุทธ์และแผนงานสนับสนุน กลยุทธ์รองรับครอบคลุมการดำเนินงาน 5 ด้าน คือ เสถียรภาพเศรษฐกิจการเงิน เสถียรภาพสถาบันการเงิน เสถียรภาพระบบการชำระเงิน ทรัพยากรบุคคล และการสื่อสาร ซึ่งผลการดำเนินงานส่วนใหญ่บรรลุผลตามที่กำหนดไว้ สรุปสาระสำคัญของการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงิน

เป้าประสงค์ที่ 1 ธปท. สามารถดำเนินนโยบายการเงินที่เหมาะสมทันเหตุการณ์ เป็นผู้นำด้านองค์ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์การเงินของประเทศ และสามารถให้มุมมองหรือคำแนะนำทางเศรษฐกิจการเงินที่ชัดเจนให้ภาครัฐและเอกชนสามารถเตรียมการแก้ไขและรองรับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างทันท่วงที

ธปท. เน้นการพัฒนาการวิเคราะห์เชิงลึก โดยมุ่งประเด็นเศรษฐกิจและนโยบายสำคัญ และพัฒนาระบบข้อมูลสำคัญให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะนโยบายที่ชัดเจน ตรงจุด สำหรับทางด้านตลาดการเงิน ได้มีการพัฒนาตลาดเงิน ให้มีเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ย ปรับระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินเพื่อให้เอื้อต่อการบริหารความเสี่ยง พัฒนาตลาดตราสารหนี้ให้มีสภาพคล่องมากขึ้น และมีเครื่องมือลงทุนและเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงใหม่ ๆ

1.2 ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน

เป้าประสงค์ที่ 2 ระบบสถาบันการเงินไทยมีเสถียรภาพ ประสิทธิภาพและสามารถปรับตัวต่อความผันผวนของภาคการเงิน และภาวะวิกฤตของระบบเศรษฐกิจและการเงินของโลกได้อย่างทันการณ์

ธปท. ได้เตรียมความพร้อมในการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานสากล โดยมีการจัดทำคู่มือจัดชี้แจงแนวทางการดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์ ให้สอดรับกับภาคปฏิบัติและลักษณะการทำธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงของสถาบันการเงิน พัฒนาระบบฐานข้อมูลร่วมเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการของสถาบันการเงิน พัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถาบันการเงินไทย

เป้าประสงค์ที่ 3 บุคลากรมีความรู้เชี่ยวชาญในการกำกับตรวจสอบสถาบันการเงิน ดูแลความเสี่ยงของระบบได้อย่างครบถ้วน รองรับต่อความผันผวนของภาคการเงิน และรักษาความเชื่อมั่นของกระบวนการกำหนดนโยบายการกำกับดูแลตามมาตรฐานสากล

ธปท. ได้พัฒนาผู้ตรวจสอบให้มีความรู้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์มาตรฐานของสากลและสร้างทีมงานให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รวมทั้งพัฒนาระบบงานวิเคราะห์สถาบันการเงิน และระบบงานตรวจสอบสถาบันการเงินให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เป้าประสงค์ที่ 4 มีแนวทางและระบบในการกำกับดูแลสถาบันการเงินและ Non-bank ในการให้บริการอย่างเป็นธรรม และการดำเนินการกับสถาบันการเงิน และ Non-bank ที่กระทำผิดอย่างเข้มงวด

ธปท. ยังคงมุ่งเน้นการกำกับดูแลสถาบันการเงินและ Non-bank ในการให้บริการอย่างเป็นธรรม โดยการปราบปรามและการป้องปราม รวมทั้งการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสินเชื่อบุคคล

เป้าประสงค์ที่ 5 ภาคเอกชนโดยเฉพาะรายกลางและรายย่อย สามารถเข้าถึงแหล่งกู้ยืมและปรับโครงสร้างหนี้ได้ง่ายขึ้น

ธปท. ได้เพิ่มบทบาทการแก้ไขปัญหาการปล่อยสินเชื่อ โดยรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนและติดตามความคืบหน้าในการแก้ไขเรื่องร้องเรียน

1.3 ด้านเสถียรภาพระบบการชำระเงิน

เป้าประสงค์ที่ 6 ประเทศไทยมีระบบการกำกับดูแลค่าธรรมเนียมของการชำระเงินที่เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ เพื่อให้ได้โครงสร้างค่าธรรมเนียมที่เป็นธรรมและเอื้ออำนวยต่อการเลือกใช้ และการพัฒนาสื่อการชำระเงินที่มีประสิทธิภาพ มั่นคงปลอดภัย

ธปท. ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องแนวทางปรับปรุงค่าธรรมเนียมการใช้บริการทางการเงิน และได้เริ่มทยอยปรับลดค่าธรรมเนียมการโอนเงินและถอนเงินระหว่างธนาคารทั่วประเทศผ่านเครื่อง ATM ตั้งแต่ช่วงปลายปี 2553

1.4 ด้านทรัพยากรบุคคล

เป้าประสงค์ที่ 7 พนักงานทำงานได้เต็มศักยภาพ มีความรักและผูกพันต่อ ธปท.

ธปท. ได้พัฒนาระบบและเครื่องมือทางด้านการบริหารงานบุคคลเพื่อสนับสนุนการบริหารงานบุคคลให้เอื้อต่อการพัฒนาพนักงานและส่งเสริมให้พนักงานทำงานอย่างเต็มศักยภาพภายใต้สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานอย่างมีความสุข รวมทั้งมีการพัฒนารูปแบบการให้ผลตอบแทนที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานที่สนับสนุนผลการดำเนินงานของ ธปท. ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนั้นยังได้มีการวางแผนกำลังคนในระยะยาวเพื่อให้มีพนักงานที่มีความสามารถสูงปฏิบัติงานให้องค์กรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ ธปท. เป็นองค์กรที่เป็นที่ยอมรับและศรัทธาของประชาชน

1.5 ด้านการสื่อสาร

เป้าประสงค์ที่ 8 ธปท. สามารถสื่อสารให้สาธารณชนเข้าใจถึงการดำเนินงานของ ธปท. อย่างมีประสิทธิภาพและได้ผล

ธปท. ได้พัฒนาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของ ธปท. กับสาธารณชนอย่างบูรณาการและทั่วถึง รวมทั้งการเพิ่มช่องทางการสื่อสารผ่านสื่อโทรทัศน์ เพื่อประชาสัมพันธ์แก่สาธารณชนอย่างทั่วถึง

เป้าประสงค์ที่ 9 พนักงานเข้าใจนโยบายและการดำเนินงานต่าง ๆ ของ ธปท. และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จร่วมกัน

ธปท. ได้เพิ่มช่องทางและประสิทธิภาพการสื่อสารภายใน โดยเน้นการปรับปรุงเนื้อหาในการสื่อสารให้มีการอธิบายความอย่างชัดเจน เปิดเผย และสร้างความเข้าใจร่วมกันมากยิ่งขึ้น

2. โครงสร้างองค์กร ระบบงาน และกระบวนการทำงาน

ในปี 2553 ธปท. ได้เริ่มนำการบริหารจัดการแบบ Balanced scorecard (BSC) มาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อเชื่อมโยงเป้าหมายองค์กรและการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งครอบคลุมการบริหารงานที่คำนึงถึงมุมมองต่าง ๆ อย่างครบทุกด้าน โดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ประชาชนซึ่งเป็นลูกค้ารายย่อย ที่ ธปท. ให้ความสำคัญเพิ่มขึ้น และริเริ่มแนวทางจัดตั้งหน่วยงานใหม่เพื่อทำหน้าที่ประสาน เชื่อมโยง สนับสนุนและผลักดันงานของส่วนงานให้เชื่อมโยงและสอดรับกับยุทธศาสตร์องค์กรโดยมีแนวคิดว่าควรเป็นส่วนงานที่มีขนาดเล็กและคล่องตัว ช่วยให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์องค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ในช่วงที่ผ่านมา ธปท. ร่วมกับสถาบันการศึกษาชั้นนำของไทยทำการสำรวจศักยภาพองค์กรและศึกษาแนวทางการปรับปรุงงานภายในทั้งในด้านพัฒนาองค์กรและทรัพยากรบุคคล เพื่อระบุปัญหาและหาแนวทางแก้ไข ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการทำงาน อีกทั้งส่งเสริมให้พนักงาน ธปท. ทำงานอย่างเต็มศักยภาพ มีความรักและผูกพันต่อองค์กร รวมถึงริเริ่มโครงการ BOT Transformation ที่เน้นการยกเครื่องด้านงานบริหารบุคคลด้วย

ธปท. ได้นำผลการศึกษามาประยุกต์ใช้ โดยการปรับปรุงกฎเกณฑ์และระเบียบพิธีปฏิบัติต่าง ๆ ลดอุปสรรคต่อการทำงานลงและเพิ่มประสิทธิภาพขึ้น นอกจากนั้น ยังจัดโครงสร้างองค์กรแบบรวมศูนย์ในบางลักษณะงานเพื่อเพิ่มความคล่องตัวและยืดหยุ่นอีกด้วย เพื่อแก้ปัญหาการทำงานแยกย่อยจนเกินไป รวมถึงลดการทำงานซ้ำซ้อน ซึ่งจะทำให้พนักงาน ธปท. มีความสามารถที่หลากหลายมีมุมมองในงานที่กว้างขึ้น

นอกจากนี้ ธปท. ยังคงให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับคุณภาพชีวิตและ Work life balance ของพนักงานโดยมีนโยบายเพิ่มความยืดหยุ่นในการทำงาน อาทิ การอนุญาตให้พนักงานทำงานที่บ้าน (Teleworking) ซึ่งมีพนักงานจำนวนหนึ่งได้รับอนุญาตให้ทำงานที่บ้านแล้ว โครงการ Compressed workweeks ทำงานเพิ่มวันละ 1 ชั่วโมงและลดเวลาทำงานลง 1 วันในทุก ๆ 10 วัน ซึ่งได้ทดลองทำอย่างต่อเนื่องที่โรงผลิตหมึกพิมพ์ของ ธปท. ในลักษณะโครงการนำร่อง และยังได้ทดลองทำงานตามโครงการยืดหยุ่นสะสมเวลาที่สายนโยบายการเงิน รวมถึง โครงการ The Living room @ BOT ซึ่งเป็นห้องทำงานพิเศษของพนักงาน

นอกเวลาทำการ ณ อาคาร 1 ชั้น 5 อาคารสำนักงานใหญ่ของ ธปท. อีกด้วย ทั้งนี้ ธปท. ได้เล็งเห็นว่าการให้พนักงานมีทางเลือกในการกำหนดเวลาทำงานของตัวเองได้อย่างเหมาะสมขึ้น นอกจากจะเป็นการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดีแล้ว ยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะสร้างความรักและผูกพันของพนักงานให้มีต่อองค์กรมากยิ่งขึ้นด้วย

สำหรับรายละเอียดของการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและกระบวนการทำงานที่ ธปท. ได้ดำเนินการไปในปีที่ผ่านมานั้น สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับงานการกำหนดนโยบายและการกำกับทั้งระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน ดังนี้

2.1.1 **สายนโยบายสถาบันการเงิน** เพิ่มฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงิน เพื่อดูแลงานนโยบายและกลยุทธ์ระบบการชำระเงินที่รับโอนงานมาจากสายระบบข้อสนเทศ ด้านบริหาร และจัดแบ่งหน้าที่งานของฝ่ายนโยบายความเสี่ยงใหม่ โดยจำแนกงานออกเป็นสำนักนโยบายความเสี่ยง และสำนักนโยบายธุรกิจและบัญชีสถาบันการเงิน เพื่อเพิ่มศักยภาพและคุณภาพของการกำหนดนโยบายด้านสถาบันการเงิน

2.1.2 **สายกำกับสถาบันการเงิน** ปรับปรุงโครงสร้างองค์กร โดยเพิ่มส่วนพัฒนาตรวจสอบการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนของสถาบันการเงิน (Internal Capital Adequacy Assessment Process: ICAAP) ส่วนกำกับข้อมูลเครดิต และทีมกำกับ e-Payment เพื่อให้งานด้านการตรวจสอบสถาบันการเงิน งานพัฒนาการตรวจสอบงานกำกับข้อมูลเครดิต งานกำกับระบบการชำระเงิน รวมทั้งงานดูแลผู้บริโภคและเรื่องร้องเรียน สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและบรรลุเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ของ ธปท. แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินระยะที่ 2 (Financial Sector Master Plan Phase II) และพระราชบัญญัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2 ด้านเสถียรภาพการเงิน

2.2.1 ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของฝ่ายตลาดการเงินและบริหารเงินสำรองสายตลาดการเงินตามแผนกลยุทธ์ ธปท. เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพกลไกการส่งผ่านนโยบายการเงินและการติดตาม วิเคราะห์ตลาดการเงิน ได้อย่างใกล้ชิดและทันสถานการณ์ ดังนี้

(1) เพิ่มส่วนธุรกิจเงินตราต่างประเทศ สังกัดสำนักตลาดการเงิน เพื่อดูแลการเคลื่อนไหวของค่าเงินบาทและสภาพคล่องเงินตราต่างประเทศอย่างใกล้ชิดมากขึ้น

(2) แบ่งส่วนบริหารเงินสำรองทางการ สำนักบริหารเงินสำรอง เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนบริหารเงินสำรองด้านสินทรัพย์ และส่วนบริหารเงินสำรองด้านสกุลเงินและตลาดเงิน เพื่อรองรับการขยายการลงทุนเพิ่มในสินทรัพย์ ทองคำ และการเพิ่มเครื่องมือทางการเงิน ในการบริหารเงินสำรองตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยที่แก้ไขเพิ่มเติมในปี 2551 รวมทั้งการบริหารงานและวิธีการบัญชีที่ต่างกันจากการแยกการบริหารกองทุน Long Term ออกจากกองทุน Investment

(3) จัดตั้งสำนักงานตัวแทน ธปท. ประจำนครปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อทำหน้าที่ติดตามภาวะเศรษฐกิจการเงิน และนโยบายของทางการจีนอย่างใกล้ชิด รวมทั้งทำหน้าที่ติดต่อ

ประสานงานด้านข้อมูลระหว่างทางการและเอกชนของประเทศจีนและไทย เพื่อสนับสนุนการขยายตัวด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศทั้งสอง รองรับเศรษฐกิจของประเทศจีนที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วจนมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับสองของโลกในปัจจุบัน

2.2.2 ปรับปรุงหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารความเสี่ยงและปฏิบัติการทางการเงินให้ครอบคลุมงานการรับสินทรัพย์ของสถาบันการเงินเป็นหลักประกันตามมาตรา 41 และมาตรา 42 ของพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551

2.3 ด้านบริหาร

2.3.1 **จัดแบ่งงานใหม่** เพื่อให้มองภาพการกำกับดูแลของ ธปท. ให้สอดคล้องกับธุรกิจเชิงพาณิชย์ของภาคเอกชนมากขึ้น โดยโอนงานระบบการชำระเงินที่เกี่ยวกับงานพัฒนาและบริการระบบการชำระเงินที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานซึ่ง ธปท. เป็นผู้ดูแล เช่น ระบบ BAHTNET รวมกับ งานเงินฝากและตราสารหนี้ให้สังกัดสายระบบข้อสนเทศ เนื่องจากมีลักษณะงานที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันในเรื่องระบบบัญชีการชำระเงิน

2.3.2 จัดตั้ง “กลุ่มงานยุทธศาสตร์องค์กร” เพื่อทำหน้าที่ประสาน เชื่อมโยงสนับสนุนและผลักดันงานของส่วนงานให้เชื่อมโยงและสอดรับกับยุทธศาสตร์ ธปท.

3. การกำกับดูแลกิจการและการบริหารความเสี่ยง

3.1 การกำกับดูแลกิจการ

พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ได้กำหนดภารกิจหลักของ ธปท. และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ธปท. ในการควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ ธปท. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน และเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน รวมถึงแผนงานงบประมาณ และหลักเกณฑ์การบริหารสินทรัพย์ของ ธปท. และให้ ธปท. ดำเนินการด้านนโยบายการเงิน นโยบายสถาบันการเงิน และนโยบายระบบการชำระเงิน ภายใต้การดำเนินการของคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบนโยบายแต่ละด้าน ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.) และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.)

ทั้งนี้ เพื่อให้มีการประสานงานในการกำหนดนโยบายร่วมกัน และเชื่อมโยงความรับผิดชอบในการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายต่าง ๆ ธปท. มีระบบการทำงานที่ประสานความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการนโยบายในรูปคณะอนุกรรมการร่วม เช่น คณะอนุกรรมการร่วมด้านเสถียรภาพระบบสถาบันการเงินและตลาดการเงิน (อสตง.)

เพื่อให้มีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกิจการ การบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการตรวจสอบกิจการภายในให้มีประสิทธิภาพและรัดกุม เพื่อช่วยให้ฝ่ายบริหารของ ธปท. สามารถบริหารและควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของ ธปท. ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยกลไกการทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบ (กตส.) ซึ่งตามกฎหมายให้คณะกรรมการ ธปท. เป็นผู้แต่งตั้ง

นอกจากนี้ ธปท. อยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลความเสี่ยงในภาพรวมระดับองค์กร (Enterprise Risk Management Committee) เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลระบบการบริหารความเสี่ยงของ ธปท. ให้การดำเนินงานของ ธปท. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับกระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Governance)

3.2 การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของ ธปท. ครอบคลุมความเสี่ยงทางการเงินที่เป็นผลจากการดำเนินบทบาทการเป็นธนาคารกลาง 3 ด้านหลัก ได้แก่การบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ การดำเนินนโยบายการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน และการให้ความช่วยเหลือสถาบันการเงิน โดยที่ความเสี่ยงทางการเงินจำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

(1) **ความเสี่ยงด้านตลาด** (Market Risk) คือ ความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนและราคาหลักทรัพย์ที่ลงทุน

(2) **ความเสี่ยงด้านเครดิต** (Credit Risk) คือ ความเสี่ยงที่อาจไม่ได้รับการชำระคืนเงินต้นหรือดอกเบี้ย หรือ มีผลขาดทุนจากการที่คู่ค้าหรือผู้ออกตราสารไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันที่มีกับ ธปท. ความเสี่ยงนี้รวมถึงความเสี่ยงที่มูลค่าตลาดของตราสารด้อยค่าลงจากการปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือ(credit rating downgrades)

(3) **ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง** (Liquidity Risk) คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถได้มาซึ่งสภาพคล่องภายในเวลาที่ต้องการโดยมีต้นทุนที่เหมาะสม

ทั้งนี้ เป้าหมายการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของ ธปท. ได้แก่

(1) ใช้ประโยชน์จากแนวทางและเทคนิคการบริหารความเสี่ยงทางการเงินให้มากที่สุด เพื่อเสริมให้การดำเนินนโยบายเป็นไปอย่างรอบคอบรัดกุม โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินนโยบายตามบทบาทหน้าที่ของธนาคารกลาง

(2) วางระบบการบริหารความเสี่ยงให้รวมเข้าไปในกระบวนการพิจารณาและการดำเนินนโยบายอย่างบูรณาการ

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของ ธปท. ประกอบด้วยคณะกรรมการและอนุกรรมการหลายชุด ที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและกำกับควบคุมดูแลสรุปได้ดังนี้

(1) คณะกรรมการ ธปท. กำหนดหลักเกณฑ์การบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศในระดับสูงสุด ได้แก่ วัตถุประสงค์ของกองทุนต่าง ๆ ของเงินสำรองระหว่างประเทศ ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ทั้งด้าน Market Risk, Credit Risk และ Liquidity Risk รวมทั้งประเภทสินทรัพย์และธุรกรรมที่อนุญาตให้ลงทุน

(2) คณะกรรมการตรวจสอบ (กตส.) กำหนดนโยบายตรวจสอบการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการเงิน รวมถึงนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การปรับนโยบายบัญชี ให้เป็นไปตามกรอบที่คณะกรรมการ ธปท. ได้กำหนดไว้

(3) คณะกรรมการผู้บริหารระดับสูง (คบร.) กลั่นกรองหลักเกณฑ์ที่จะนำเสนอ ต่อคณะกรรมการ ธปท. และมีอำนาจพิจารณาอนุมัติหลักเกณฑ์ในขอบเขตอำนาจที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ธปท.

(4) คณะอนุกรรมการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ (องส.) กลั่นกรองหลักเกณฑ์การบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศเพื่อนำเสนอต่อ คบร. และคณะกรรมการ ธปท. ต่อไป รวมทั้งอนุมัติหลักเกณฑ์ที่อยู่ภายใต้ขอบเขตอำนาจ

(5) คณะอนุกรรมการตลาดเงิน (อนต.) กลั่นกรองหลักเกณฑ์การบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการดำเนินนโยบายการเงินและอัตราแลกเปลี่ยนเพื่อนำเสนอต่อ คบร. รวมทั้งอนุมัติหลักเกณฑ์ที่อยู่ภายใต้ขอบเขตอำนาจ

ทั้งนี้ ฝ่ายงานที่รับผิดชอบการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการเงินให้เป็นไปตามกรอบและนโยบายที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ ได้แก่ ฝ่ายบริหารความเสี่ยงและปฏิบัติการทางการเงิน (ฝบป.) ซึ่งรายงานตรงกับรองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพการเงิน เพื่อให้มีการแบ่งแยกหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน (Segregation of Duties) และมีการตรวจสอบถ่วงดุล (Check and Balance) กับฝ่ายตลาดการเงินและบริหารเงินสำรอง ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้ทำธุรกรรม (Front Office)

อนึ่ง ฝบป. ประเมิน กำกับ และติดตาม ผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการบริหารสินทรัพย์ ผ่านระบบ Finance Kit (FK) ซึ่งเป็นระบบ straight through processing โดยมีระบบ compliance, access และ audit trail ที่ดี และสามารถวัดความเสี่ยงได้แบบ real-time นอกจากนี้ยังมีระบบ Integrated Risk Information System (-IRIS-) ซึ่งเป็นระบบข้อมูลด้านการบริหารเงินสำรองสำหรับผู้บริหาร

ในปี 2553 ฝบป. ได้เริ่มโครงการอัพเกรดระบบ FK เป็น version ใหม่ภายใต้ชื่อ Wall Street Suite ซึ่งมีรูปแบบการใช้งานทันสมัยขึ้น และสามารถรองรับตราสารทางการเงิน ได้หลากหลายขึ้น โดยจะแล้วเสร็จเริ่มใช้งานได้ภายในปี 2554 และเริ่มพัฒนาระบบ Integrated Risk Information System ระยะที่ 2 (IRIS2) ซึ่งเป็นระบบข้อมูลสำหรับผู้บริหาร เพื่อติดตามความเสี่ยงและต้นทุนจากการดำเนินนโยบายการเงิน และความเสี่ยงต่องบดุลของ ธปท. เพื่อให้สามารถติดตามข้อมูลความเสี่ยงในภาพรวมได้ครบถ้วนยิ่งขึ้น

ธปท. ได้ทำการทบทวนดัชนีอ้างอิงของกองทุนต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี เพื่อให้สัดส่วนการลงทุนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ภาพรวมของการทบทวนทำให้การบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศมีการกระจายความเสี่ยงไปถือครองสินทรัพย์และสกุลเงินให้มีความหลากหลายมากขึ้น

นอกจากนี้ ในปี 2553 ธปท. มีการแต่งตั้งคณะทำงานทบทวนการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน เพื่อประเมินและทบทวนการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของ ธปท. โดยคณะทำงานมีความเห็นว่า กรอบการบริหารความเสี่ยงทางการเงินที่ใช้ในปัจจุบันของ ธปท. มีความเหมาะสม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่อาจจะนำมาปรับใช้เพื่อให้กระบวนการบริหารความเสี่ยงทางการเงินมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้การทบทวนดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสอบทาน เพื่อให้มั่นใจว่าการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของ ธปท. มีความรอบคอบ รัดกุม และ สอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการที่ดี

3.3 การบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

3.3.1 การประเมินการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self - Assessment : CSA)

ในปี 2553 ธปท. ประเมินการควบคุมด้วยตนเองตามกรอบการประเมินของ Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission: COSO โดยได้ดำเนินการครบในทุกส่วนงานของธนาคาร ซึ่งเป็นไปตามระเบียบเกี่ยวกับการประเมิน CSA ที่กำหนดให้ทุกส่วนงานใน ธปท. ประเมิน CSA อย่างน้อยปีละครั้งตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา และได้นำระบบบริหารความเสี่ยงและประเมินการควบคุมด้วยตนเองมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการบริหารความเสี่ยงของ ธปท.

3.3.2 การจัดทำและการทดสอบแผนฉุกเฉิน

ธปท. ได้จัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของ ธปท. ประกอบด้วยแผนฉุกเฉินกรณีเกิดวินาศภัย แผนฉุกเฉินกรณีเกิดการปฏิวัติรัฐประหาร จลาจล และแผนฉุกเฉินเพื่อเตรียมความพร้อมรับการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่ ไข้หวัดนก

ในปี 2553 ธปท. ได้ทบทวนและปรับปรุงแผนฉุกเฉินกรณีเกิดวินาศภัย และแผนฉุกเฉินกรณีเกิดการปฏิวัติรัฐประหาร จลาจล เพื่อให้เป็นปัจจุบันและมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งจัดให้มีการทดสอบแผนฉุกเฉินกรณีเกิดวินาศภัย ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย การอพยพพนักงานออกจากอาคาร การทดสอบความพร้อมของระบบงานคอมพิวเตอร์สำรอง ซึ่งผลการทดสอบในแต่ละด้านและผลการทดสอบโดยรวมเป็นที่น่าพอใจ

สำหรับแผนฉุกเฉินเพื่อเตรียมความพร้อมรับการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่ไข้หวัดนกนั้น ธปท. ได้ใช้แผนดังกล่าวในการดำเนินมาตรการป้องกันและรับมือกับสถานการณ์ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ที่เกิดขึ้นในช่วงปี 2552 สำหรับปี 2553 ธปท. ได้ทำการทดสอบแผนฉุกเฉินด้วยวิธีการทดสอบชนิดบนโต๊ะ (Table-top exercise) เพื่อซักซ้อมความเข้าใจระหว่างผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามแผน และเพื่อปรับปรุงแผนให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยได้ทดสอบกับส่วนงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการรับมือเสร็จสิ้น ผลการทดสอบโดยรวมเป็นที่น่าพอใจ

การบริหารทรัพยากรบุคคล

1. สถานะด้านกำลังคน

ในการดำเนินการตามข้อบังคับ ธปท. ว่าด้วยโครงสร้างองค์กร พ.ศ. 2547 ธปท. ได้กำหนดอัตรากำลังที่เหมาะสมตามโครงสร้างองค์กรโดยไม่เพิ่มอัตรากำลังโดยรวม และรายงานยอดอัตรากำลังรวมต่อคณะกรรมการ ธปท. ทราบทุกปี เพื่อให้การกำหนดโครงสร้างและขนาดองค์กรที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน มุ่งให้มีโครงสร้างองค์กรที่กระชับ ยืดหยุ่น และคล่องตัว แนวทางองค์กรกะทัดรัดเพื่อถือปฏิบัติจะมุ่งสนับสนุนกลยุทธ์หลักของ ธปท. โดยมีกรอบอัตรากำลังที่เหมาะสมกับการดำเนินการตามกลยุทธ์ของ ธปท. โดยมุ่งสร้างความพร้อมให้แก่สายงานหลักที่สำคัญและจำเป็นของ ธปท. โดยเพิ่มหรือปรับเกลี่ยจำนวนบุคลากรที่ขาดแคลนได้ สำหรับส่วนงานสนับสนุนเน้นการปรับสมดุลย์จำนวน

ตามความเหมาะสมกับงาน โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ทดแทน รวมทั้งปรับกระบวนการวิธีการทำงานลดละเลิกงานที่ไม่จำเป็นหรือใช้การจ้าง Outsource ทดแทนในบางงาน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 ธปท. มีจำนวนพนักงาน 3,836 คน ลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนจำนวน 74 คน หรือประมาณร้อยละ 1.9 ในปีนี้มีพนักงานที่ออกจากงานรวม 113 คน แยกเป็นกรณีเกษียณอายุ 75 คน ลาออก 26 คน ออกจากงานก่อนเกษียณอายุ 3 คน และถึงแก่กรรม 8 คน ในจำนวน 3,836 คน เป็นพนักงานชาย 1,760 คน และหญิง 2,076 คน คิดเป็นอัตราส่วน 46 : 54 ในจำนวนนี้เป็นพนักงานที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก 65 คน หรือร้อยละ 2 ระดับปริญญาโท 1,480 คน หรือร้อยละ 39 และระดับปริญญาตรี 1,731 คน หรือร้อยละ 45

2. การบริหารทรัพยากรบุคคล

พนักงานนับเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่ง ธปท. จึงได้วางกลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรบุคคลของ ธปท. ไว้ดังนี้

(1) วางระบบการบริหารผลงานทั้งในแง่การวางเป้าหมายงานที่ยึดโยงกับพันธกิจของ ธปท. การประเมินผลและการให้สิ่งจูงใจ เพื่อที่จะทำให้พนักงานมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจน และบรรลุพันธกิจของ ธปท. โดยได้นำหลักการ Balanced Scorecard (BSC) มาใช้ในการบริหารกลยุทธ์และการดำเนินงาน เพื่อช่วยผลักดันให้นโยบายของธนาคารสามารถไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

(2) วางระบบการสรรหาพนักงานทั้งจากภายในและภายนอก ธปท. การสรรหานักเรียนทุน ธปท. การวางกำลังคนทดแทนผู้บริหารที่จะเกษียณอายุ และการวางแผนกำลังคนของส่วนงาน เพื่อสร้างความสมดุลย์ระหว่างพนักงานกับพันธกิจของ ธปท. ในด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสม และเพื่อให้ ธปท. ได้บุคลากรที่มีคุณภาพมาทำงานอย่างต่อเนื่องและไม่ขาดช่วงในงานและตำแหน่งสำคัญ

(3) วางระบบการพัฒนาบุคลากรทั้งในแง่การเตรียมผู้บริหาร การเพิ่มภาวะผู้นำ การเสริมสร้างความรู้และทักษะในการทำงาน ส่งเสริมให้ ธปท. เป็นองค์กรที่มองการณ์ไกล มีพนักงานที่มีความสามารถสูงและอุทิศตนเพื่อดูแลเศรษฐกิจให้ผ่านพ้นความผันผวนได้อย่างราบรื่น หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการพัฒนาเพื่อเสริมคุณสมบัติของพนักงานที่พึงประสงค์ คือ “ยืนตรง มองไกล ติดดิน และยื่นมือ” กล่าวคือ พนักงาน ธปท. ต้องเป็นผู้ที่มีหลักการ ยึดมั่นความถูกต้อง ซื่อตรง มีวิสัยทัศน์ เข้าใจโลกตามความเป็นจริง และพร้อมที่จะประสานงานกับผู้อื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร

คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย

ณ 31 ธันวาคม 2553

ม.ร.ว. จัตุมงคล	โสณกุล	ประธานกรรมการ
นายประสาร	ไตรรัตน์วรกุล	รองประธานกรรมการ
นางอัจนา	ไวความดี	กรรมการ
นายเกริก	วณิกกุล	กรรมการ
นางสุชาดา	กิระกุล	กรรมการ
นายอาคม	เติมพิทยาไพสิฐ	กรรมการ
นายนริศ	ชัยสูตร	กรรมการ
นายคณิศ	แสงสุพรรณ	กรรมการ
นายนนทพล	นิ่มสมบุญ	กรรมการ
นายบวรศักดิ์	อุวรรณโณ	กรรมการ
คุณพรทิพย์	จาละ	กรรมการ
นายศิริ	การเจริญดี	กรรมการ

ผู้บริหารธนาคารแห่งประเทศไทย

ณ 31 ธันวาคม 2553

ผู้ว่าการ	**นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล**
รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพการเงิน	**นางอัจนา ไวความดี**
รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน	**นายเกริก วณิกกุล**
รองผู้ว่าการ ด้านบริหาร	**นางสุชาดา กิระกุล**
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายการเงิน	**นายไพบูลย์ กิตติศรีกังวาน**
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายตลาดการเงิน	**นางผ่องเพ็ญ เรืองวีรยุทธ**
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายสถาบันการเงิน	**นางสาวพิมพา ถาวรายุศม์**
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน	**นายสรสิทธิ์ สุนทรเกศ**
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายจัดการกองทุน	**นางทองอุไร ลิ้มปิติ**
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายช่วยงานบริหาร	**นายอรรคบุษย์ ไกรฤกษ์**
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายวางแผน	**นายวิชาญ อมรโรจนาวงศ์**
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายระบบข้อสนเทศ	**นายฉิม ตันติยาสวัสดิกุล**
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายปฏิบัติการ	**นายนพพร ประโมจนีย์**
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายออกบัตรธนาคาร	**นางจิตติมา ดุริยะประพันธ์**

รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพการเงิน	**นางอัจนา ไวความดี**
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายการเงิน	**นายไพบูลย์ กิตติศรีกังวาน**
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศ	นายเมธี สุภาพงษ์
ผู้อำนวยการ ฝ่ายนโยบายการเงิน	นายอัมพร แสงมณี
ผู้อำนวยการ ฝ่ายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	นายจิรเทพ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา
ผู้อำนวยการ ฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจ	นางรุ่ง มัลลิกะมาส
ผู้อำนวยการ สำนักเศรษฐกิจมหภาค	นายทรงธรรม ปิ่นโต
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายตลาดการเงิน	**นางผ่องเพ็ญ เรืองวีรยุทธ**
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายตลาดการเงินและบริหารเงินสำรอง	นางสาววงษ์วธู โพธิรัชต์
ผู้อำนวยการ สำนักตลาดการเงิน	นายสิงห์ชัย บุณยโยธิน
ผู้อำนวยการ สำนักบริหารเงินสำรอง	นางอลิศรา มหาสันทนะ
ผู้อำนวยการ ฝ่ายกำกับการแลกเปลี่ยนเงินและสินเชื่อ	นางสาววชิรา อารมย์ดี
ผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารความเสี่ยงและปฏิบัติการทางการเงิน	นายจาตุรงค์ จันทรังษ์
สำนักงานตัวแทนในต่างประเทศ	
หัวหน้าสำนักงานตัวแทนธนาคารแห่งประเทศไทยนครนิวยอร์ค	นายวิกรานต์ นาคะศิริ
หัวหน้าสำนักงานตัวแทนธนาคารแห่งประเทศไทยนครลอนดอน	นางสาวปฤษฎี จินดาหรา

รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน	**นายเกริก วณิกกุล**
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายสถาบันการเงิน	**นางสาวพิมพา ถาวรายุศม์**
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกลยุทธ์สถาบันการเงิน	นางสาวนวพร มหารักขกะ
ผู้อำนวยการ สำนักวิเคราะห์และการต่างประเทศ	นายปฤษันต์ จันทน์หอม
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายความเสี่ยง	(ว่าง)
ผู้อำนวยการ สำนักนโยบายความเสี่ยง	นายสมบูรณ์ จิตเป็นธม
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน	**นายสรสิทธิ์ สุนทรเกศ**
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายวิเคราะห์และติดตามฐานะ	นางจันทวรรณ สุจริตกุล
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายตรวจสอบ 1	นางสาลินี วังตาล
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายตรวจสอบ 2	นางฤชุกร สิริโยธิน
ผู้อำนวยการ ฝ่ายวางแผนและพัฒนา	นางธัญญนิตย์ นิยมการ
ผู้อำนวยการ ฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน	นายอานุภาพ คูวินิชกุล
ผู้อำนวยการ ฝ่ายตรวจสอบสถาบันเฉพาะกิจและ Non-bank	นายผดุงศักดิ์ เทียนสุวรรณ
ผู้อำนวยการ ฝ่ายตรวจสอบความเสี่ยงและเทคโนโลยีสารสนเทศ	นางนวอร เดชสุวรรณ์

รองผู้ว่าการ ด้านบริหาร	**นางสุชาดา กิระกุล**
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายวางแผน	**นายวิชาญ อมรโรจนาวงศ์**
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายทรัพยากรบุคคล	นายสมชาย เสตกรณุกูล
ผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาบุคลากร	นายทิตนันท์ มัลลิกะมาส
ผู้อำนวยการ สำนักบริหารงานบุคคล	นายชาญชัย บุรถาวร
ผู้อำนวยการ สำนักสนับสนุนงานบุคคล	นายกฤษฎา นิลโกสิตย์
ผู้อำนวยการ ฝ่ายการบัญชี	นางสริดา แสงจันทร์
ผู้อำนวยการ ฝ่ายวางแผน	นางสาวมัทนา ไวทยะโกมล
ผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนาองค์กร	นางเพียงตา ทัตตานนท์
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายระบบข้อสนเทศ	**นายฉิม ตันติยาสวัสดิกุล**
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายระบบการชำระเงิน	นางสาวจริญญา แก้วมณี
ผู้อำนวยการ สำนักนโยบายและกำกับระบบการชำระเงิน	นายรณศักดิ์ เรืองวีรยุทธ
ผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาและบริการระบบการชำระเงิน	นางสุรีรัตน์ ลัคนานิตย์
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายบริหารข้อมูล	นางอมรา ศรีพยัคฆ์
ผู้อำนวยการ สำนักสถิติ	นางผุสดี การเจริญดี
ผู้อำนวยการ สำนักวางแผนและพัฒนางานบริหารข้อมูล	นางสาวกรรณิการ์ จันทรแสงอร่าม
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ	นางสาวสิบพร ถาวรฉันท์

ผู้อำนวยการ สำนักวางแผนและจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ	นางผุสดี หมู่พยัคฆ์
ผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาระบบงานธุรกิจ 1	นางภรวดี ตาปสนันทน์
ผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาระบบงานธุรกิจ 2	นางจินตนา ถิ่นบูรณะกุล
ผู้อำนวยการ สำนักปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศ	นางนวพร วชิรเชื่อนขันธ์
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายปฏิบัติการ	**นายนพพร ประโมจนีย์**
ผู้อำนวยการอาวุโส สำนักงานภาคเหนือ	นายสาทร โตโพธิ์ไทย
ผู้อำนวยการ สำนักงานภาคเหนือ	นายประสพสุข พ่วงสาคร
ผู้อำนวยการอาวุโส สำนักงานภาคใต้	นายปราณีต โชติกีรติเวช
ผู้อำนวยการ สำนักงานภาคใต้	(ว่าง)
ผู้อำนวยการอาวุโส สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	นายเพิ่มสุข สุทธินุ่น
ผู้อำนวยการ สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	นายสมศักดิ์ วงศ์ปัญญาถาวร
ผู้อำนวยการ ฝ่ายเงินฝากและตราสารหนี้	นางวิมลรัตน์ เศารยะ
ผู้อำนวยการ ฝ่ายธุรการและพัสดุ	นางนันทินี ฉัตรชยานุสรณ์
ผู้อำนวยการ ฝ่ายโครงการก่อสร้างและบำรุงรักษา	นายมนตรี วีระวงศ์
ผู้อำนวยการ ฝ่ายรักษาความปลอดภัย	นายสมชาย ยังอยู่

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายออกบัตรธนาคาร	**นางจิตติมา ดุริยะประพันธ์**
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายบริหารจัดการธนบัตร	นายอนุชาติ โชติมงคล
ผู้อำนวยการ สำนักจัดการธนบัตร	นางจงรักษ์ ลีรเศรษฐากร
ผู้อำนวยการอาวุโส โรงพิมพ์ธนบัตร	นายปริยวัจน์ ไชยนุวัติ
ผู้อำนวยการ สำนักการผลิต	นางสุรีย์ จิรรัตนโสภา
ผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาและสนับสนุนการผลิต	นายวิรัตน์ กิติพิพัฒน์
ผู้อำนวยการ ฝ่ายกลยุทธ์และวางแผน	นายวรพร ตั้งสง่าศักดิ์ศรี
ผู้อำนวยการ ฝ่ายการบัญชีและพัสดุ	นายเรืองศักดิ์ กิตติสารกุล
ผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารและพัฒนาบุคคล	นายชาญชัย บุรถาวร
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายช่วยงานบริหาร	**นายอรรคบุษย์ ไกรฤกษ์**
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายสนับสนุนการบริหาร	นางวันทนา เฮงสกุล
ผู้อำนวยการ สำนักผู้ว่าการ	นายพิชิต ภัทรวิมลพร
ผู้อำนวยการ สำนักสื่อสารสัมพันธ์	นางสาวสิริธิดา พนมวัน ณ อยุธยา
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกฎหมายและคดี	นายชาญชัย บุญฤทธิ์ไชยศรี
ผู้อำนวยการ สำนักกฎหมาย	นายพฤทธิพงศ์ ศรีมาจันทร์
ผู้อำนวยการ สำนักคดี	นางวรรณี พรสมบูรณ์ศิริ
ผู้อำนวยการ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย	นางสุภาวดี ปุณศรี
* (ร) ผู้อำนวยการ หอสมุดและจดหมายเหตุ	นางสุภาวดี ปุณศรี

* (ร) รักษาการ

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายจัดการกองทุน	**นางทองอุไร ลิ้มปิติ**
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายบริหารกองทุน	นางพวงทิพย์ ปรมาพจน์
ผู้อำนวยการ สำนักบริหารธุรกิจ	นางสาวศิริพร เอี่ยมรุ่งโรจน์
ผู้อำนวยการ สำนักวิเคราะห์บัญชีและบริหาร	นางสาวอุษณี เตชะพูลผล
ผู้อำนวยการ สำนักบริหารทรัพย์สิน	นายณัฐ ตาปสนันทน์
ผู้อำนวยการ สำนักกฎหมายและติดตามทรัพย์สิน	นายวีระชาติ ศรีบุญมา
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายตรวจสอบกิจการภายใน	นายนิรุธ รักษาเสรี
ผู้อำนวยการ สำนักตรวจสอบธุรกิจ	นางสาวพนิดา อุนยะวงษ์
ผู้อำนวยการ สำนักตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ	นางนิรมล อัศวมณี

ผังโครงสร้างองค์กร ธนาคารแห่งประเทศไทย

ผังโครงสร้างองค์กร
ณ วันที่ 31 ธ

คณะกรรมก

ผู้ว่า
ประสาร ไ
PrasarnT

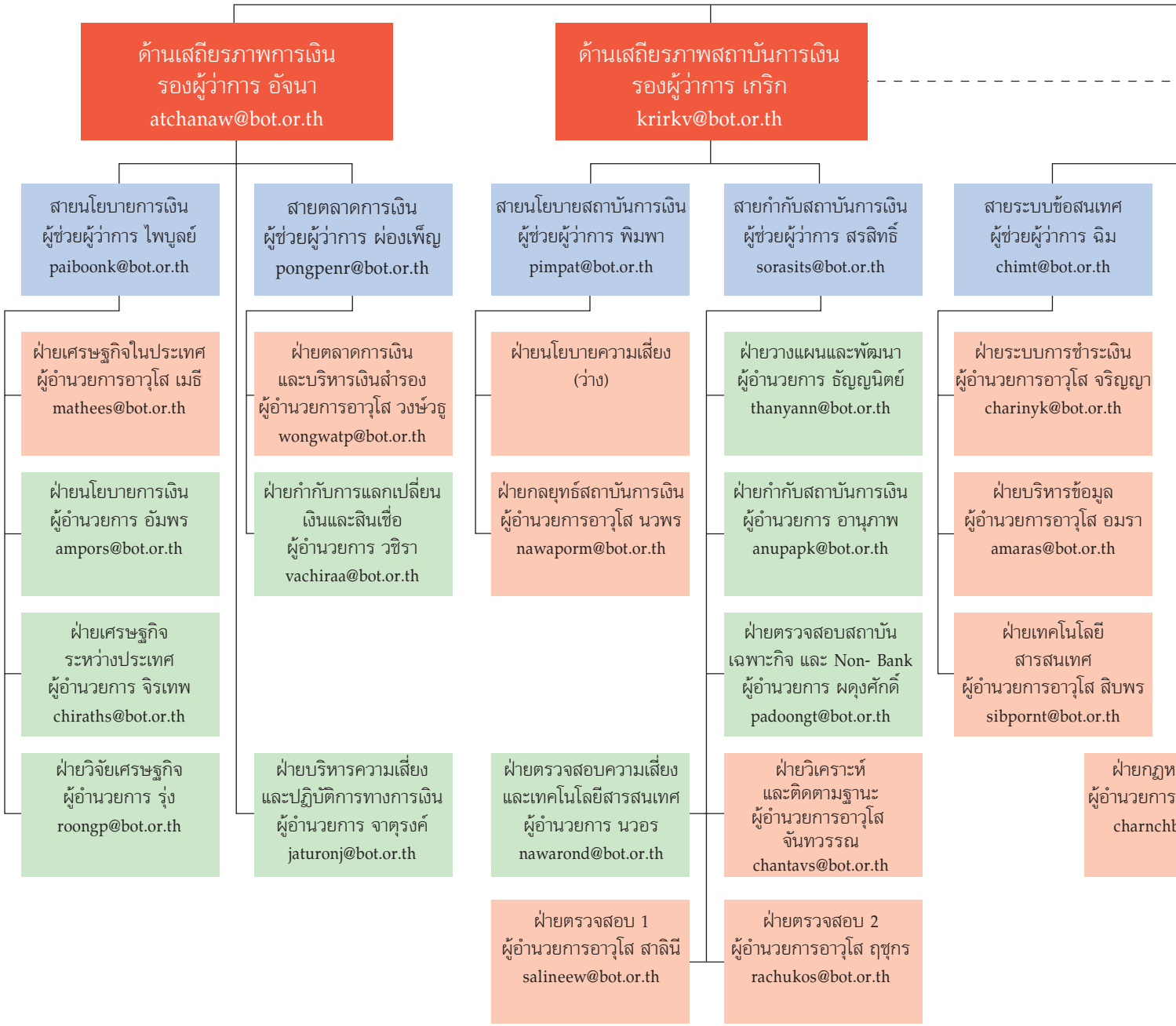

*(ร) รักษาการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย
ันวาคม 2553

การธนาคาร

การ
รรัตน์วรกุล
r@bot.or.th

ฝ่ายตรวจสอบกิจการภายใน
ผู้อำนวยการอาวุโส นิรุธ
niruthr@bot.or.th

ด้านบริหาร
รองผู้ว่าการ สุชาดา
suchadak@bot.or.th

สายช่วยงานบริหาร
ผู้ช่วยผู้ว่าการ อรรคบุษย์
arkabusk@bot.or.th

ฝ่ายสนับสนุนการบริหาร
ผู้อำนวยการอาวุโส วันทนา
wantanah@bot.or.th

หอสมุดและจดหมายเหตุ
(ร) ผู้อำนวยการ สุภาวดี
supawadp@bot.or.th

พิพิธภัณฑ์
ธนาคารแห่งประเทศไทย
ผู้อำนวยการ สุภาวดี
supawadp@bot.or.th

มายและคดี
อาวุโส ชาญชัย
p@bot.or.th

สายวางแผน
ผู้ช่วยผู้ว่าการ วิชาญ
vichana@bot.or.th

ฝ่ายทรัพยากรบุคคล
ผู้อำนวยการอาวุโส สมชาย
somchais@bot.or.th

ฝ่ายการบัญชี
ผู้อำนวยการ สริดา
saridas@bot.or.th

ฝ่ายวางแผน
ผู้อำนวยการ มัทนา
matanaw@bot.or.th

ฝ่ายพัฒนาองค์กร
ผู้อำนวยการ เพียงตา
piengtad@bot.or.th

สายปฏิบัติการ
ผู้ช่วยผู้ว่าการ นพพร
noppornp@bot.or.th

ฝ่ายเงินฝากและตราสารหนี้
ผู้อำนวยการ วิมลรัตน์
wimonras@bot.or.th

ฝ่ายธุรการและพัสดุ
ผู้อำนวยการ นันทินี
nantinec@bot.or.th

ฝ่ายโครงการก่อสร้าง
และบำรุงรักษา
ผู้อำนวยการ มนตรี
montttreew@bot.or.th

ฝ่ายรักษาความปลอดภัย
ผู้อำนวยการ สมชาย
somchaiy@bot.or.th

สำนักงานภาคเหนือ
ผู้อำนวยการอาวุโส สาทร
satornt@bot.or.th

สำนักงานภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้อำนวยการอาวุโส เพิ่มสุข
permsuks@bot.or.th

สำนักงานภาคใต้
ผู้อำนวยการอาวุโส ปราณีต
praneetcv@bot.or.th

สายออกบัตรธนาคาร
ผู้ช่วยผู้ว่าการ จิตติมา
chittimd@bot.or.th

ฝ่ายบริหารจัดการธนบัตร
ผู้อำนวยการอาวุโส อนุชาติ
anucharc@bot.or.th

โรงพิมพ์ธนบัตร
ผู้อำนวยการอาวุโส
ปริยวัจน์
priyavac@bot.or.th

ฝ่ายกลยุทธ์และวางแผน
ผู้อำนวยการ วรพร
woraport@bot.or.th

ฝ่ายการบัญชีและพัสดุ
ผู้อำนวยการ เรืองศักดิ์
ruengsak@bot.or.th

ฝ่ายบริหาร
และพัฒนาบุคคล
ผู้อำนวยการ ชาญชัย
chanchab@bot.or.th

สายจัดการกองทุน
ผู้ช่วยผู้ว่าการ ทองอุไร
tongural@bot.or.th

ฝ่ายบริหารกองทุน
ผู้อำนวยการอาวุโส
พวงทิพย์
povongtp@bot.or.th

ธันวาคม 2553